

КОМПИЛЦИЯ

КЛИФЪРД

САЙМЪК

ЦАРСТВОТО НА ЗЛОТО

А на какво ще бъде царството на злото през следващите години, когато технологиите ще се развият до такава степен, че ще позволят на хората да живеят в виртуални светове?

Клифърд Саймък
Царството на злото

ГЛАВА 1

Харкорт видя дракона на връщане от сутрешния лов. Летеше към реката, шляпайки като мокър парцал, протегнал напред шия, сякаш полагаше неимоверни усилия да носи тежкото си тяло.

Харкорт го посочи на Нъли, който яздеше до него и водеше коня, натоварен с елена и глигана, убити рано сутринта. После каза:

– Първият дракон тази година.

– Вече рядко се виждат – отбеляза Нъли. – Съвсем малко останаха.

„Вярно е“ – помисли Харкорт. От тази страна на реката бяха останали малко. През последните години повечето се бяха преместили на север. Там, такова беше общото мнение, те действаша заедно със Злото. – Изпълняваха ролята на разузнавачи и следяха движенията на пълчищата гадни варвари, които бродеха, в покрайнините на Пустата земя.

– Едно време нагоре по реката беше пълно с дракони – каза Харкорт. – Сега да са останали само няколко.

– Нали навремето двамата с Хю се опитахте да хванете един – засмя се Нъли.

– Не беше дракон, а съвсем малко драконче – отвърна Харкорт.

– Малък или голям – каза Нъли, – драконът не може да се води на връвчица като кученце. Много добре го разбрахте. Къде ли е сега Хю?

– Не мога да ти кажа – отговори Харкорт. – Гай трябва да знае. Последния път, когато чух за него, беше някъде из пущинаците на Македония. Представител на фактория. Ще подарим елена на манастира. На нас ни стига глиганът. Монасите на Гай рядко имат възможност да ядат прясно месо. Гай, разбира се, добре си похапва. Според мен той посещава толкова често замъка повече заради трапезата, отколкото заради компанията. Ще го попитам дали е чувал нещо за Хю.

– Абат Гай е малко надут – каза Нъли, – но все пак го харесвам.

– За мен той е стар и уважаван приятел – призна Харкорт, – Брат е, на Хю. Като малки много пъти ни е спасявал от неприятности. Тогава мислех, че го прави заради по-малкия си брат, Хю, но сега знам, че би го направил и само заради мен.

Излязоха от гората и тръгнаха по един тесен път между две ниви. От пшеницата изскочи чучулига и се стрелна към небето, посипвайки над тях звънката си песен. Право напред, но все още доста далеч, се виждаха двете кръгли кули на замъка. „Не прилича много на замък –

помисли Харкорт. – Не е като онези приказни постройките, които богатите владетели са строили през миналите столетия.“ Но това беше неговият дом и имаше всичко, което трябва да има един замък. Преди седем години, когато пълчищата на Злото минаха през реката, той беше – ... издържал. Три дни и три нощи го бяха обсаждали, след като плякосаха манастира, но понесоха големи загуби и се оттеглиха отвъд реката, в Пустата земя. Харкорт си спомни как хората от замъка стояха на стената и бурно изразяваха радостта си, когато Злото преустанови обсадата.

Отдясно, в началото на дефилето, през което минаваше реката, се извисяваха кубетата на манастирските камбанарии. Останалата част от постройката не се виждаше – само камбанариите стърчаха над гъстата гора.

– Онзи ден дядо ти спомена – подхвана Нъли, – че вуйчо ти Раул отдавна не се е обаждал. Май не се надява повече да го види. Това толкова дълго отсъствие се отразява зле на стареца. Много се безпокои.

– Знам – отвърна Харкорт. – Вуйчо Раул замина малко след нападението.

– Успокоих дядо ти, че ще се върне. Че тия дни ще довтаса. Ще ми се обаче да мога да съм сигурен.

– На този свят – отбеляза Харкорт – човек за нищо не може да е сигурен.

Отдалеч двете ефирно изящни камбанарии загатваха за величественост на постройката. Отблизо това впечатление изчезваше. Камбанариите бяха все така красиви, но постройката, макар и достатъчно солидна, носеше следите на времето и на безотговорно стопанисване. Саждите от огньовете, патината на вековете по медните обшивки, влагата от нападалата шума, напъхана от вятъра по ъглите и пролуките, изпъстряха зидарията с безброй петна. На места дори самите камъни бяха нащърбени от леда и слънцето. Цялото абатство изглеждаше занемарено.

В двора ровеха кокошки. Един паун се перчеше, разперил като ветрило проскубаната си опашка. Общително се поклащаха патици, съскаха и налитаха гъски. Един шопар живо въртеше опашка и енергично ровеше някакви корени.

Приближаването на Харкорт и Нъли не остана незабелязано. Отвсякъде наизскачаха монаси и се втурнаха към тях. Един хвана юздата на коня на Харкорт, друг се затича към Нъли.

– Няма нужда – каза Нъли. – Няма да остана. Само ще занеса елена в кухнята и продължавам към замъка. Искаме да поднесем глигана за вечеря и ще ни трябва време, за да го приготвим.

Монахът, който държеше коня на Харкорт, каза:

– Ще му дам овес и вода.

– Чудесно – отвърна Харкорт. – Благодаря ти за любезността.

Откъм ъгъла се появи забързан абат Гай. Беше пълен висок човек с гъста черна брада, която компенсираше голотата на остриганата му глава. От брадата, сякаш из засада, гледаха ясни, сини, блестящи очи. Полите на расото му бяха закачени за колана и изпод тях се показваха босите му немити крака. Напоследък все по-малко хора, дори измежду духовниците, изпитваха нужда от сапун и вода.

– Радвам се да те видя, Чарлз – извика абатът.

Харкорт разтърси протегнатата му ръка.

– Цяла седмица как не си ни навестявал, абате. Знаеш, че винаги си добре дошъл в замъка.

– Задължения – избоботи абатът, – Вечно задължения. Ако не е едно, ще е друго. Все има нещо, което ми открадва времето. На тези мои тъпаци трябва да им се обяснява всичко, което правят – не само какво да правят, но и как да го направят, а понякога дори и защо трябва да го направят. Стига да се захванат, работят с желание, но трябва да им се каже. Вода ги за ръчичка, бърша им носовете. На всичките.

Монасите около тях се спогледаха и се заусмихваха добродушно.

– Е, добре дошъл – продължи абатът. – Ела, ще намерим някое местенце, където можем да поседнем и да си разкажем неприлични истории, без всичките тези хора да ни слушат и да излагат на опасност душите си. Да не говорим, че ще оставят работата недовършена. Виждам, че си донесъл еленско месо.

– Имахме нужда от прясно месо, а днес бях свободен.

– Да, знам. Знам как се чувствате. Сушеното говеждо и солената сланина не са лоши, ама омръзнат. Ние имаме малко пресни зеленчуци и ще ви изпратим.

Той хвана Харкорт за рамото и го поведе към скромното си жилище. Уединиха се в малка стая с окачени по стените избелели, раздърпани гоблени.

– Седни ей тук – каза абатът. – Този стол е специално за стари приятели. И за изтъкнати гости, каквито не са идвали от години. Ние, Чарлз, живеем в забравен кът на Империята. Никой не идва насам, дори не минава покрай нас. Абатът затърси в килера. – Тук трябваше да има едно шише от специалната реколта. Сигурен съм. Скрих го лично. Дано да го намеря.

Намери го и се върна с шишето в едната ръка и две чаши в другата.

Подаде едната на Харкорт, седна, изпружи крака и се замъчи с тапата.

– Пшеницата ви е добра – каза Харкорт. – С Нъли минахме през нивите.

– И на мен така ми казаха – отвърна абатът, – Не съм ходил да видя. Много работа имам!

– Това не е работа – поправи го Харкорт. – Това е благородно и свещено призвание и ти се справяш много добре с него.

– Ако е така – оживи се абат Гай, – не мислиш ли, че е време Църквата да ме утвърди на този пост? Вече шест години изпълнявам задълженията на абат. И все още не съм назначен. Казвам ти, Чарлз, както вървят нещата, може и да не доживея този момент.

– Времената са тежки – напомни му Харкорт. – Изпълнени с опасности и несигурност. Варварите от Азия представляват непрекъснатата заплаха. Злото е отсреща – отвъд реката. Може да има и други обстоятелства, които не знаем.

– Ние сме единствените, които тук, на границата, осигуряваме защитата както на Църквата така и на Империята – възмути се абатът. – Би трябвало от време на време да се сещат и за нас. Рим би трябвало да ни обръща внимание.

– Империята преживява тежки времена – каза Харкорт. – И по-рано е имала трудности. Но е устояла. От основаването на Републиката, ако може да се вярва на историята, Рим се е запазил повече от две хиляди години. Имал е периоди и на слава, и на слабости. Били са времена, когато се е свивал, както и сега – отдръпнал границите си, със замираща икономика, със западаща външна политика.

– Съгласен съм – отвърна абатът, – Рим и по-рано е бил слаб; един или два пъти едва не е загинал. Но както каза, продължава да съществува. Той има сила да устои. Аз, както и ти, вярвам, че Рим отново ще стане велик и силен и заедно с него ще стане силна и Църквата. Безпокоя се само, че възстановяването и ще продължи твърде дълго. Ще възроди ли скоро Църквата силите си, за да ме утвърди като абат, ще стане ли Империята достатъчно мощна, за да изпрати легиони за защита на тази и други граници? Някой ден, през някое столетие, начело ще застане някой велик държавник, като великите пълководци от миналото, отблъснали мръсните вълни на неверниците...

– Това не винаги зависи от великите пълководци – каза Харкорт. – Понякога зависи от обстоятелствата. През четвъртото столетие Империята едва не се е разцепила на източна и западна. Макар че не всички наши историци са съгласни, за мен е съвсем очевидно, че тогава Злото е

спасило Империята. То е било тук и преди това, разбира се. Присъствие-то му, добре известно, дотогава е, било само досадно. Злото е станало повече от досадно, когато започнало да напада със сила, без предупреждение, по всички граници, реагирайки на натиска на варварските орди, които го притискали от изток и от юг. На Империята са били необходими всички сили, за да може да отблъсне Злото. Тогава разделението било немислимо, фракциите трябвало да се обединят. Така Рим станал още по-голям и по-могъщ.

Тапата изскочи с гръм.

– Я! – възкликна абатът. – Излезе най-послед. Моля те, подай си чашата. Не мога да разбера защо винаги се справям толкова трудно с тапите. Има хора, които ги изваждат като на шега.

– Защото си несръчен – засмя се Харкорт. – Винаги си бил несръчен.

Абатът напълни чашата на госта си, след това и своята. Остави шишето на масата до себе си и доволен се отпусна на стола.

– Опитай го – каза той и вдигна чашата си. – Това е почти последното от специалната реколта. Останали са ми само няколко шишета. А като си помисля... едно време имахме пет бъчви!

– Да, спомням си. Няколко пъти си ми разказвал тази история. Загубил си ги при нападението.

– Така е. Загубихме почти всичко, което имахме. Загина любимият ни абат и много наши братя умряха, други се разпръснаха, търсейки убежище в горите. Постройките в двора бяха изгорени, абатството плячкосано, всичко ценно отмъкнато. Добитъкът и птиците или изклани, или откарани. Хамбарите изпразнени. Складовете и зимниците ограбени. Нищичко не остана. Ако не беше щедростта на замъка...

Каталогът на загубите на манастира, така както го бе започнал абатът, нямаше край.

– Ние бяхме късметлии – прекъсна го Харкорт. – Можаме да ги прогоним.

– И не само ги прогонихте – каза абатът. – Вие им внушихте страх от Бога. Оттогава, отпреди седем години, не е имало други нападения. Дадохте им урок, който и досега не са забравили. Е, от време на време има по някой и друг набег, който лесно отблъскваме, главно от малките същества, а те очевидно нямат пипе – елфи и феи и така нататък. Най-лоши са феите. Не могат да ни сторят нищо опасно, но ни играят долни номера. Сигурен съм, че те сториха така, че още през октомври бирата ни се кисна. Нашият пивовар е голям майстор. Вината не беше негова.

Проблемът с феите е, че се промъкват незабелязано. Онзи ден видях цялото ято, но ме отминаха.

– Между другото – каза Харкорт, – докато се връщахме от лов, видяхме дракон.

– Винаги, когато чуя някой да говори за дракони, си спомням как вие с Хю се опитахте да хванете един – каза абатът.

– Знам – рече Харкорт. – Всички познати, за мое най-голямо огорчение, си спомнят за това, а никой не си спомня, че тогава с Хю бяхме само дванайсетгодишни и без капчица ум в главите. Намерихме падналото от гнездото си драконче да драска около Драконовата скала. Големите дракони знаеха, че е паднало, и крещяха и съскаха, но не можеха да отидат при него – големите дървета им пречеха. И с Хю си помислихме колко страотно ще е, ако имаме за домашно животно малко драконче, и хич и не ни дойде наум какво ще го правим, когато порасне.

– И го вързахте с въже.

– Да. Отидохме бързо в замък, взехме две въжета и когато се върнахме, дракончето беше все още там. Решихме, че ако сложим, на врата му две примки, ще можем да го задържим. Аз нахлузих на врата му моята, но Хю се подхлъзна, падна и не можа да сложи втората. Дракончето се спусна към нас и разбрахме, че е най-добре да се махаме. Хвърлихме въжетата и побягнахме. Хю, успя да се спаси само с Божията помощ.

– Баша ни, лека му пръст – каза абатът, – когато чу за това, едва не преби Хю от бой. Опитах се да го успокоя. Казах, че това е просто момчешка лудория, проява на възмъжаване. Но той не искаше да чуе. С едната ръка сграбчи Хю, а с другата го налагаше...

– А пък дядо ми – каза Харкорт, – най-много се ядоса за изгубените въжета. Изнесе ми цяла лекция колко труд трябва, за да се направи едно въже, и как аз никога няма да порасна и да стана истински мъж. Когато свърши с нравоучението си, бях готов да се разплача. Мислех, че ще ме напердаши, но не го направи. По-добре да ме беше набил – щеше да ми е по-леко, отколкото от онова, което ми каза.

– Като стана дума – засмя се абатът, – често съм се питал дали наоколо има дракон, който лети с повесено на шията въже.

– Аз също съм се питал – каза Харкорт.

– Много отдавна не съм виждал дракон – сподели абатът. – И трябва да си призная, че не съжалявам. Драконите са покрити с люспи и са неуязвими. Те връхлитат неочаквано, удрят, после размахват криле, излитат и човек няма възможност да им отмъсти. Спомням си как един се спусна, сграбчи една крава и отлетя. Бедното животно! Винаги

изпитвам жалост към животните, които отвличат. Драконите не си правят труда да ги убиват – те просто ги отмъкват. Веднъж видях един, който беше сграбчил две прасета – по едно в лапа, а това е трудно дори за дракон. Никога няма да забравя как квичаха. Няма друго животно, което да квичи толкова много, колкото прасето, а тези два шопара, увиснали в лапите на дракона, сигурно поставиха рекорд в целия християнски свят. Аз тичах подир тях, размахвах юмруци и крещях думи, които сега като божи служител не бих могъл да повторя заради греха, който ще сложа на смъртната си душа. Но напоследък драконите са по-малко, а огрите човекоядци, тролите и другите по-едри слуги на Злото не пресичат реката. Понякога идват само феи и елфи, от време на време гоблини, но ние се справяме с тях, защото те са по-скоро досадни, отколкото опасни.

– Злото се пече между два огъня – каза Харкорт. – Варварите на изток и на север и римските легиони на юг. Макар че не разбирам защо трябва да се плашат от легионите – нали се изтеглиха далеч от тази граница, а може би и от всички други. Изтеглиха се поради глупавата политика на Рим. Допускам, че Злото се страхува от нас, макар че ми е трудно да разбера защо. Като казвам от нас, имам предвид всички крепости и замъци покрай реката.

– Ами да, сигурно ги е страх, – рече абатът. – Преди седем години прегазиха това абатство – трябва да призная, доста леко, защото ние, монасите, не сме бойци – пък и други манастири, както и много от незащитените чифлици, но замъците нагоре по реката устояха и им нанесоха големи щети. Вярно, че Злото превзе Фонтин...

Той рязко спря и за момент настъпи смущаваща тишина.

– Съжалявам, Чарли – извини се абатът. – Не трябваше да говоря за това. И, аз имам една уста...

– Няма нищо – отвърна Харкорт. – С годините споменът избледнява. Вече не боли. Научих се да живея с него.

„Макар че – каза си той – това не е вярно. Споменът е жив и болката още не е преминала, нито пък аз се научих да живея с нея.“

Той и сега я виждаше такава, каквато я бе видял за последен път през онази майска утрин, когато спря коня си до него да му каже довиждане – с развети от пролетния вятър коси и гъвкаво тяло, открояващо се на синевата на небето. Разбърканата и от вятъра коса беше паднала пред лицето и и го скриваше, така че сега той си спомняше само очертанятия му.

Навремето беше готов да се закълне, че никога няма да забрави

това лице, че не е необходимо да го вижда, за да го помни вечно, защото познаваше всяка негова черта. И въпреки това след всичките тези години го беше забравил. Може би времето се опитваше да бъде милостиво към него, но той би желал да не е така милостиво.

„Елоиз – промълви той на себе си, – как бих искал да си спомня лицето ти!“ Харкорт знаеше, че беше засмяно, весело лице. Но си спомняше само бръчиците от щастливия смях около очите и, не и формата на устните и когато се усмихва. Абатът взе шишето и Харкорт машинално подаде чашата си. Абатът я напълни, наля и на себе си и се облегна назад.

– Може би – продължи той оттам, откъдето беше прекъснал – най-добре е така, както си е. Нещата от столетия си вървят така – както посочи ти, още от четвъртото столетие. Варварите на изток и на север, ние на юг и на запад и Злото между нас. Тези граници постоянно се променят ту в една, ту в друга посока. Преди петстотин или повече години Злото се отдръпнало, може би, защото е намалял натискът на варварите, и Рим разширил гравитите си. Тогава Рим е бил силен – имали сме краткотраен ренесанс. Трудно може да се каже дали това разбуждане е било спряно от подновените атаки на Злото, но във всеки случай то отслабнало. Преди по-малко от две столетия варварите отново подновили нападенията си и Злото, в отговор на тяхното настъпление и поради необходимостта от жизнено пространство, започнало отново да предявява претенции към нас. Рим отново отслабнал и легионите се оттеглили, предхождани от големи маси бегълци. Нашата река станала новата граница. Такава си е и до днес. Но това, което искам да изтъкна, е, че Злото все още продължава да бъде буфер между нас и варварите. За нас може би силите на злото представляват по-малката беда. Познаваме ги и можем да предскажем докъде могат да достигнат. Може би е по-добре отвъд реката да се намира Злото, отколкото варварите.

– Не съм сигурен – каза Харкорт. – Варварите са хора и срещу тях ще се бием като срещу хора – стомана срещу стомана. При Злото съществата са противни. Те се бият със зъби и нокти. Дъхът им е отвратителен. При тях няма честни удари. И трудно могат да бъдат убити. Ти ги съсичаш, а те не падат. Повдига ми се от тях и от техния начин на бой.

Абатът се наведе напред.

– В онова последно нападение загубихме много добри братя и почти всичко, което притежавахме. Всичко се забравя, но като се сетя за това, едно нещо изплува в паметта ми. Един предмет, който не беше от голямо значение. Може би си спомняш за него. Малката, кристална

призма, която имаше в себе си дъга.

– Спомням си я – потвърди Харкорт, – Видях я още като момче... Мисля, че и ти и Хю бяхте с мен.

– Да, заедно бяхме.

– Един монах, не помня кой, ни заведе в храма и ни показа призмата. От прозореца високо на стената струеше лъч слънчева светлина и когато монахът вдигна призмата и лъчът падна върху нея, тя засия с всички цветове на дъгата.

– В действителност тази призма не означаваше нищо – каза абатът. – Беше просто интересна. Макар че, ако се позамисли човек, може и да се окаже много по-ценна. Може би е произведение на изкуството. Изработена е от дъвен майстор. Някои казват, че е направена в Рим, други – в Галия. Изрязана е от парче най-чист кристал и майсторски полирана. Но повече от сигурно е, че е била измайсторена преди столетия, може би по времето на забравения сега ренесанс.

– Често съм се чудил – призна Харкорт – какъв щеше да бъде сега светът, ако ренесансът не е бил задушен под натиска на обстоятелствата. По негово време е построено това абатство; тогава са създадени и много други неща, с които сега заслужено се гордеем. Елоиз ми даде една книга, датираща от онова време. Днес никой художник не може да изпише такова нещо.

– Знам. Аз също съжалявам за това. Призмата е само един малък пример. Старият абат, когото убиха при това нападение, веднъж подхвърли, че била резултат на най-точна математика. Не знам какво искаше да каже с това. Но сега вече е без значение – призмата я няма. Известно време мислех, че нападателите не са я отмъкнали. Може би, казвах си, някой я е взел, но не я е вдигнал срещу светлината, не е могъл да види нейното великолепие и я е захвърлил като непотребно парче стъкло. Ала колкото и да я търсих, не можах да я намеря. Сега съм убеден, че е отмъкната.

– Жалко. Беше много красива.

– Според легендата – продължи абатът – съществувала е още една призма. Много по-голяма от тази, която имахме. Може би изработена от същия майстор. Някога, пак според легендата, е била собственост на магьосник на име Лазандра.

– Чувал съм тази легенда – каза Харкорт.

– Значи знаеш и останалата част от историята.

– Знам само предположението, че Лазандра е затворил в призмата душата на един светец. Друго нищо не знам. Никакви подробности.

– Подробностите – каза абатът, – ако наистина са подробности, а не само части от една разпокъсана легенда, в най-добрия случай са неясни. Подозирам, че във всички легенди има много измислици. Но според историята светецът, чието име за съжаление ми се губи в забравата на времето, се опитал да изгони Злото от този свят в Царството на мрака. Такива били намеренията му, но нещо обърнал и част от Злото останала. Той изгонил силите на Злото през вратата, така се разказва в легендата – и я затворил подир тях. Но не изгонил всичките. Няколко останали. И онези, които останали, се съюзили с магьосника Лазандра, хванали светеца и го убили. Но преди да го убият, затворили душата му в призмата. Разказвам ти само онова, което съм прочел в старинни документи.

– Искаш да кажеш, че си проучвал тази легенда?

– Нямахме кой знае какво за проучване. Може и да има повече, но на мен не ми е известно. Имаше причина, поради която се ограничих само с това.

– И каква е тази причина?

– Слух. Не е дори и мълва. Според него по някакъв начин, който не е обяснен, Църквата изтръгнала призмата на Лазандра от Злото и я съхранила като светиня, но след това отново я изгубила. Как е станало това легендата не казва.

– Значи цялата история може да е нещо повече от легенда. Все пак има толкова много легенди, че човек не може да прецени коя е вярна и коя не е. Повечето от тях са само приказки за простодушни хора, измислени по време на безделие от други, с по-голяма фантазия.

– Това може да е вярно – каза абатът. – Сигурно е вярно. Но има и още нещо. Искаш ли да го чуеш?

– Разбира се.

– Твоето семейство построи това абатство. Ти, разбира се, знаеш това. Но знаеш ли, че то е построено на мястото на един много по-стар манастир, изоставен много преди идването на семейството ти? Някои от камъните от старата постройка все още стоят в стените на сегашната.

– Знаех, че тук по-рано е имало някаква постройка. Но не съм знаел, че е било манастир. Не ми казвай, че...

– Ще го кажа – отвърна абатът. – Слухът продължава. Според него призмата на Лазандра е била оставена за поклонение в стария манастир, на чието място е построено днешното абатство.

– И ти вярваш в това?

– Мъчех се да не вярвам. Казвах си, че нищо от тази история не може да е вярно. Но съм изкушен да вярвам, Чарлз. Изкушението е много

силно.

Някой силно почука на вратата.

– Влез – извика абатът.

През откренатата врата се показва един монах.

– Милорд – обърна се той към Харкорт, – храненицата на воденичаря е тук.

– Имаш предвид Йоланда? – попита абатът.

– Точно нея – каза монахът и подсмъркна. – Казва, че вуйчо ви Раул се бил върнал.

ГЛАВА 2

Следван от абата, Харкорт бързо се отправи към двора на манастира. Там завари Йоланда, заобиколена от монаси. Бяха довели и коня му.

– Какво има? – понита той Йоланда. – Казваш, че вуйчо ми е у дома. Защо ти ми съобщаваш новината? Ако вуйчо ми е у дома...

– Той не е в замъка – отговори тя. – У нас е. Лежи в къщата на баща ми.

– Лежи?

– Вуйчо ти е болен и слаб – поясни тя. – Когато тръгнах, спеше. Майка ми се опита да го нахрани, но той заспа преди да преглътне. Затова изтичах до замъка... изтичах вместо баща ми, защото той е сакат, нали знаеш.

– Да, знам.

– В двореца ми казаха, че си тук. Знаех, че ще искаш да научиш възможно по-бързо и...

– Да, да – нетърпеливо каза той. – Много мило от твоя страна.

– Ще трябва да хора, за да го пренесат до замъка – допълни тя. – Дядо ти каза, че ще събере достатъчно хора, за да пренесат носилка до скалите край реката. Когато тръгнах, ругаеше страховтно, защото мъжете се бяха разпръснали по различни работи и щяло да мине време, докато ги събере.

Монахът, който водеше коня за юздата, се приближи и застана до Харкорт.

– Ако смяташ да отидеш на кон през дефилето до къщата на воденяря – предупреди го абатът, – много внимавай. Пътеката е неравна и стръмна.

– Аз познавам добре пътя – обади се Йоланда. – Ще ти го показвам. Мога да седна зад теб.

Харкорт я погледна. Беше в овехтяло наметало, с вдигната качулка, изпод която се подаваха светли като лен кичури коса. Лицето и бе мъничко и мършаво, очите и се синееха като метличина. Ръцете и бяха загрубели от работа. Беше я виждал и по-рано, познаваше я, знаеше и странната и история, но сега за първи път я разгледа внимателно.

– Добре – каза той. – Качвай се зад мен.

Харкорт скочи на седлото, пое юздата с едната си ръка, а другата протегна към нея. Тя я хвана и той се изненада от силата и. Подхванана я

и момичето се метна на коня зад него. Монасите ахнаха.

Харкорт потупа коня по шията, дръпна юздата и го насочи към вратата. На излизане се обърна и махна за довиждане на абат Гай. Йоланда се хвана здраво за него и попита:

– Видя ли ги тези мръсни монаси? Как се опулиха, като зърнаха малко гол крак!

– Не са свикнали да виждат такива неща – засмя се Харкорт. – Не ги съди много строго.

– Пътеката към реката и къщата на воденичаря беше стръмна и се виеше между големи камъни, откъртили се от надвисналите скали. На места тя следваше потока, чиято вода едва покриваше копитата на коня; другаде се спускаше по стръмни склонове, които животното преодоляваше с плъзгане. А тук-там съвсем изчезваше и Йоланда трябваше да показва пътя.

– Казваш, че вуйчо ми дошъл у вас – рече Харкорт. – Откъде дойде?

– По моста.

– Искаш да кажеш от Пустата земя!

– Така изглеждаше – съглася се тя. – Когато го видях, идваше по моста. Едвам ходеше. Реших, че е пиан. На няколко пъти пада, но успяваше да стане и да продължи. Помислих си колко е грозно да е толкова пиан. После си рекох, че може и да не е пиан, Ами ако е ранен или болен? Тогава извиках Джийн, баща ми, и той дотича, по-точно докуцука, той иначе не може. Заведохме го у дома. Отначало баща ми не го позна. Каза, че бил остарял – затова не можал веднага да го познае. Щом разбрахме кой е, тръгнах към замъка да съобщя новината.

– Вуйчо ми каза ли нещо? Може ли въобще да говори?

– Само фъфлеше. Краката едва го държаха. Вървял е само благодарение на силната си воля. Нямахше рани. Не видях никаква кръв. Сигурна съм.

– Казваш, че фъфлел. Значи се е опитвал да говори.

– Май не. Просто издаваше някакви звуци.

– И отначало Джийн не можал да го познае?

– Косата му е бяла – каза Йоланда. – Когато Джийн го видял последния път, била черна, само тук-там посивяла.

– На мен ми прилича на старец.

„Вуйчо Раул – мислеше Харкорт – няма как да не е по-стар, отколкото го знам, защото замина отдавна.“ И въпреки това все още си спомняше колко странно младолик изглеждаше той – младолик, дори когато

вече не беше млад. Младолик силен мъж, прав и висок, мъж, който някак си не подхождаше на тези места, а на някакви далечни, чужди страни. „Колко пъти си е бил вкъщи?“ – питаше се Харкорт и се мъчеше да си спомни, но не можа точно да определи. Пет или може би шест – не беше сигурен.

Имаше случаи, когато Раул се връщаше претърпял неуспех – човек, чието начинание не е довело до нищо.

Но никога не униваше. Винаги честно си признаваше неуспеха, макар никога да не поясняваше в какво се състои той, и се държеше така, сякаш това няма никакво значение. Понякога този загадъчен странстващ вуйчо сигурно бе изпитвал разочарование, може би дори горчивина, но никога не ги бе показвал и неуспехът никога не го беше спирал. След няколко седмици или най-много след няколко месеца отидъл той отново заминаваше. Харкорт си спомни, че лесно можеше да се предскаже, кога ще замине. Няколко дни преди това той ставаше неспокоен, напрегнат в неудържимото си желание да предприеме някакво ново приключение, зародило се в неуморния му мозък.

Имаше и случаи, когато се връщаше с успех, яхнал чудесен кон със скъпи украшения, нагизден с нова богата премяна и с чудни подаръци за всички. Но успял или не, той никога не говореше за онова, което беше вършил. Разказваше за много други неща и от думите му човек често можеше да се досети кои места е посетил, но никога не можеше да определи къде точно е бил. Семейството, разбира се, се губеше в догадки за премълчаните факти, но никога не питаха – може би се страхуваха да не научат някои срамни неща, които предпочитаха да не знаят.

Харкорт си припомни за един важен случай, когато вуйчо му за пръв път му говори не като на дете, а като на мъж.

– Чарли – започна той, – питам се дали бих могъл да наема очите ти? Мислиш ли, че можеш да извършиш едно сериозно наблюдение за мен? Аз, разбира се, също ще наблюдавам, но ще е по-добре, ако го вършим двамата.

В това имаше нещо отговорно, нещо, което загатваше за голям разговор, в който Харкорт щеше да бъде съучастник, някакво вълнуващо изживяване, което направи света по-привлекателен.

– Може би няма да остана много дълго – продължи вуйчо му, – но докато съм тук, ще ти плащам богато – по един византин за всеки ден, през който наблюдаваш. Ще следиш за двама мъже, които вървят заедно. Може би ще дойдат пеша. Ще ги познаеш по това, че единият куца. Най-вероятно ще дойдат по пътя през планинския мост.

- Вуйчо Раул, тези хора теб ли преследват?
- Предполагам.
- Ако ги видя, да изтичам ли да ти съобщя?
- Точно това трябва да направиш. Приемаш ли предложението?
- Разбира се, че го приемам.
- Има и още нещо. На никого не трябва да казваш. Нито на дядо си, нито на майка си, нито на Нъли, изобщо на никого. Съгласен ли си?

Харкорт си спомни с какво голямо желание се съгласи и как се спозумяха. На неговата възраст тайната беше нещо очаровашо и вълнуващо, а в тази задача имаше голяма тайна, не като онези незначителни малки тайни, които не представляват интерес за никого.

– Тогава ето ти първата монета – каза вуйчо му. – Внимавай да не я изгубиш. За всеки ден, през който наблюдаваш, ще получаваш по една.

Харкорт си спомни как неочаквано забогатя, защото един златен византин беше голяма пара.

Пет дни наблюдава най-съвестно, а после вече нямаше нужда да наблюдава, защото посред нощ на петия ден вуйчо Раул замина, без да се сбогува. През всеки от тези пет дни той беше давал на Харкорт по един византин. Семейството не коментира заминаването на вуйчото – беше обичайно и дори очаквано.

След заминаването на вуйчо му на Харкорт не му се налагаше да стои редовно на пост, но все пак от време на време следеше. Претърпя разочарование – двамата мъже, не се по-явиха.

Огромни дървета покриваха хълма и се надвесваха над пътеката. Бяха вкопчили яките си корени навсякъде, където имаше достатъчно почва, за да хвърлят котва. Туфи измъчена хвойна и сплетени брези растяха по краищата на скалата, Йоланда посочи едно дърво край пътеката и каза:

– Това дърво е мое. Джийн ми обеща, че когато намери време, ще го отсече и ще го докара във воденицата. Череша е.

Харкорт се усмихна развеселен от важността, която тя приписваше на едно-единствено дърво сред толкова други дървета, от спокойното и, категорично съобщение, че то е нейно.

– И какво е толкова важно в тази череша? – попита той.

– Черешата е най-доброто дърво за дърворезба – отговори тя. – Лесно се реже и е трайна. Структурата на дървесината е добра и лесно се полира. Решила съм да направя дърворезба за абат Гай. Той ми каза, че иска да има дърворезба на един светец и аз му обещах да я направя.

– На кой светец? – попита Харкорт.

– Всички светци изглеждат еднакви – отговори тя. – Имат строги, тържествени лица и са облечени в надиплени раса. Аз ще го резвовам, пък той да му даде, каквото иска име.

– Познаваш ли абата? Разговаряла ли си с него?

– Познавам го, но не го виждам често. Миналата зима един ден дойде във воденицата да разговаря с Джийн по някаква работа и видя моите дърворезби. И ме помоли да му изрежа светец.

– Знам, че се занимаваш с дърворезба. Много ли работиш?

– Почти всеки ден. Татко ми построи барака, за да работя там и да си държа дърворезбите, за да не се повредят.

– Това е чудесна дарба – каза Харкорт. – Учила ли си някъде?

– Нито съм учила, нито някой ме е учил. Кой ще ме учи? Чувствам го вътре в себе си. Виждам в дървото фигура, която се мъчи да излезе, и и помагам. Или се опитвам да и помогна. Ако имах по-добри инструменти, щях да правя по-добри неща. Работа с инструменти, направени от Джийн.

Странна девойка. Наистина много странна. Храненица, чиито родители никой не познаваше. Просто бе дошла до къщата на мелничаря и той я беше приел. Беше имала късмет, защото мелничарят и жена му много искаха да имат дете. Преди години бяха изгубили от детска болест единствения си син и други деца не им се бяха родили. Харкорт си спомни как мелничарят, седнал на пейката пред мелницата и загледан в реката, му разправи случката.

– Можеш да си представиш как се чувствахме – каза мелничарят, – когато една хубава октомврийска утрин видяхме Йоланда да седи на стъпалата и да си играе с нашето малко котенце. Беше може би на седем или на осем години. Нямахме представа откъде може да е дошла, а и тя не можеше да ни каже. Радвахме се, че е дошла при нас, и я въведохме вътре. Дори ни беше страх, че някой може да дойде и да си я прибере. Тайно поразпитахме тук-там, но никой не беше изгубил дете. Оттогава живее с нас. Стана ни дъщеря.

Харкорт си спомни, че бе попитал:

– Още ли не знаете откъде е дошла?

– Не сме сигурни – отвърна мелничарят, – но може би е дошла от Пустата земя. Там все още живеят няколко души. Някой трябва да я е превел през моста в полунощ, за да я изведе оттам.

– Имаш ли основания да вярваш в това?

– Не – отговори мелничарят. – Просто си мислим с жената.

Пътеката стана по-равна. Харкорт погледна през рамо към голия

разлом на варовиковите скали, през който бяха минали. До ушите му достигна приглушеното бучене на буйната река. А там, отвъд дърветата пред тях, беше мостът – масивна дървена конструкция върху каменни опори. Построен от отдавна забравен легион, трудил се тук по времето, когато наоколо било пустош, изпълнена с диви зверове.

Без да се замисля, импулсивно, изненадан от самия себе си, Харкорт вдигна ръка в знак на мълчалива почит към строителите от далечното минало.

ГЛАВА 3

Вуйчото на Харкорт лежеше на сламеника в кухнята, завит чак до брадичката с овча кожа. Косата и брадата му бяха бели, лицето мършаво – череп с опъната върху него кожа. Спеше. Затворените му клепащи приличаха на тънък пергамент.

– Така е, откакто Джийн го пренесе тук – каза жената на мелничаря. – През живота си не съм виждала толкова изтощен човек. Джийн го повдигна и аз се опитах да му дам малко супа, но той заспа с лъжицата в уста.

– Къде е Джийн?

– Тръгна по пътеката да види дали не би могъл да помогне. Не го ли срещнахте?

– Не – отговори Харкорт. – Може да е тръгнал по пътеката към замъка. Ние идваме от манастира. Йоланда научила, че съм там, и дойде да ми каже. Дядо ми ще прати хора да занесат вуйчо у дома.

– Може да остане тук – каза жената на мелничаря. – Не ни пречи. Срамота е да го будим. Нека си почине. Бедният човек, трябва много да е преживял.

– Много мило от твоя страна – отвърна Харкорт, – но дядо чака в замъка. Мисля, че беше загубил надежда отново да види вуйчо Раул. Този път отсъства много дълго и нямаше никаква вест от него. Не че някога е имало. Старецът ще брои всяка минута, през която ще очаква отново да види сина си. А и майка ми. Тя вероятно сега се суети да му приготви стая и да направи любимата му гозба...

– Как е майка ти? – попита жената на мелничаря. – Добре ли е старият господар? Вие винаги сте били толкова добри към нас. Спомням си как дядо ти бързо ни обади, когато Злото прекоси реката. И успяхме да избягаме в замъка и да намерим защита...

– Джийн изплати дълга, който смяташе, че има към нас за това предупреждение – отвърна Харкорт. – Той се би смело на стената. Нали тогава го раниха. Имаме нужда от хора като него. – Йоланда приближи с висока кана в ръка.

– Заповядай, милорд – каза тя. – Глътка бира. Обаче не струва.

– Вашата бира винаги е била добра – отвърна Харкорт. – Ако не ме лъже паметта, Джийн прави чудесна бира.

Той взе каната и я надигна. Беше прав, Джийн наистина правеше

чудесна бира.

После загледа внимателно вуйчо си. Раул мърмореше в съня си, едната му ръка нервно потръпваше.

– Може да мине доста време, докато дойдат хората от замъка – каза Харкорт и се обърна към Йоланда: – Ще бъдеш ли така любезна да ми покажеш дърворезбите си?

– За мен това ще бъде чест, милорд.

Той допи бирата, сложи каната на масата и излезе подир девойката. Лъчите на залязващото слънце блестяха върху повърхността на реката, която шумно се плъзгаше надолу и мълвеше нещо с онзи дълбок, повелителен тон, присъщ на големите реки. Над поляната се носеше лекият, приятен аромат на горски цветя, нацъфтели под сенките на дърветата. „Приятно място – каза си Харкорт. – Би било добре да остана известно време тук, за да се наслаждавам на гласа на реката и аромата на цветята.“

Йоланда го заведе до една малка барака край реката. Южната стена, издигната само наполовина, осигуряваше светлина.

– Страхата отгоре – обясни Йоланда – пази от дъжда, пък и на сянка и на течение дървото съхне по-добре. Тя отвори вратата и покани Харкорт да влезе. Той пристъпи и спря поразен.

Подпрени до стената стояха дърворезби, някои полузавършени, други, доколкото можеше да определи неопитното му око, почти готови. На полиците бяха наредени дърворезби на глави, не само човешки, но и на чудовища, които не можеше да назове. Тук-там имаше и други изображения – пано с роза с обвита около нея лоза, няколко малки коня, котка и котета, волска каруца и воловар. Но най-много бяха главите.

– Трудно се намира добро дърво – сподели Йоланда. – Всяко дърво си има своите качества. Най-добри са черешата и кестенът, но той се намира много трудно. Има в изобилие дъб, но пък обработката му не е лека, а и трябва да се цепи и да се проверява. Добри са някои по-меки дървета, но те не могат да се полират.

В края на една полица стоеше гагоил¹ – толкова грозен и безформен, че чак беше красив. Муцуната му заемаше половината лице, ушите му бяха като на прилеп, ноздрите широки, устата голяма и с остри зъби, устните дебели и провиснали.

– Не разбирам как си измислила някои от фигурите – каза Харкорт.

1. Гротескна фигура на човек или животно, често използвана в готическия стил – напр. водоливниците на катедралата „Нотр Дам“ в Париж. – Б. пр.

– Този гагоил например...

– На сградата на манастира има скулптури на гагоили – обясни Йоланда. – С разрешение на абат Гай ги разгледах и някои от фигурите са оттам.

– Разбирам – отвърна Харкорт. – Не ми мина през ума. Никога не съм ги разглеждал подробно.

– Аз ги разглеждам – каза Йоланда. – И ги запомням. После ги променям мъничко. Опитвам се да им вдъхна живот. Искам да ги направя като истински. Този гагоил е чудовище, но аз се опитах да го направя живо, дишашо чудовище. Докато работех над него, му говорех и ми се струваше, че ми отговаря. Опитах се да го направя да изглежда така, сякаш може да говори.

Жената на мелничаря подаде глава през вратата и каза:

– Вуйчо ти се събуди. Опитва се да говори. Каза няколко думи, но така фъфлеше, че нищо не разбрах.

– Идвам – каза Харкорт и тръгна към вратата. В кухнята той коленичи до сламеника и каза: – Вуйчо.

– Чарли? Чарли, ти ли си?

– Да, вуйчо. Дойдох да те заведа у дома. Дядо е в замъка и те очаква.

– Къде съм, Чарли?

– В мелницата на Джийн. Джийн, мелничаря.

– Значи съм отсам реката.

– На сигурно място си, отсам реката.

– Отвъд Пустата земя ли съм?

Харкорт кимна.

– Добре – каза Раул. – Много добре. Най-после съм спасен.

– Ще те пренесем в замъка.

Раул стисна рамото му. Беше кожа и кости.

– Чарли – прошепна той. – Чарли, намерих я.

Харкорт се наведе по-ниско и каза:

– Не се тревожи. Не се мъчи да говориш. Ще ми кажеш по-късно.

– Намерих я, но не можах да я взема. Те бяха много. Но знам къде е. Знам, че съществува, че не е просто легенда. Не е, глупава история.

– Вуйчо, за какво говориш?

– Призмата – прошепна вуйчо му. – Призмата на Лазандра.

– Искаш да кажеш онази...

– Онази – отговори вуйчо му, – в която е затворена душата на светеца.

– Но, вуйчо...

– Казвам ти, че знам къде е. За малко щях да я взема. Щях да я взема, но...

– Не сега – спря го Харкорт по-грубо, отколкото искаше. – Не можем да обсъждаме този въпрос тук. Трябва да те закараме у дома.

– Пристигат мъжете от замъка – обади се от вратата жената на мелничаря. – Слизат по пътеката.

ГЛАВА 4

Много преди да стигне до края на пътеката Харкорт чу тракане на метал и силни гласове. Когато излезе на билото, спря коня и загледа групата въоръжени мъже пред замъка, Бяха римски войници, облечени в походно облекло. Шлемовете, ризниците и наколенниците им лъщяха на светлината на късното следобедно слънце. Двуметровите им метални копия хвърляха дълги сенки.

Един стотник с ален пера на шлема подкара коня си към Харкорт и вдигна ръка за поздрав. Харкорт също му отговори с вдигане на ръка.

– Съобщиха ни, че идвате по пътеката с болен на носилка – каза стотникът. – Изчакахме да минете, понеже ни казаха, че била тясна и стръмна. Ти си Харкорт, нали?

– Да, Чарлз Харкорт. А ти кой си?

– Деций Аполинарий Валентуриан, командир на рота от тази разпокъсана кохорта. Ще бъда искрен и ще ти разкрия, че сме в намален състав. Това подразделение се води за кохорта, но войниците и са наполовина. Легионът намали всичките си подразделения наполовина.

– Положението навсякъде е лошо – каза Харкорт.

– Вярно е – съгласи се Деций. – И особено в Рим. Там имаме за император един глупак и идиот и за папа жена.

– Не знаех – призна Харкорт, развълнуван от чувото.

– Това са последните новини – каза стотникът, – Докато новините достигнат дотук по официалните канали, може да са остарели и неверни. Съобщенията навсякъде са прекъснати и никой не знае какво става.

Харкорт искаше да научи нещо повече за жената папа, но не посмя да попита. Подозираше, че това е просто лоша шега и че е най-добре да не пита. Глупакът идиот не го разтревожи. Империята не за пръв път се оглавяваше от глупак. Не беше нещо ново.

– Патрулна задача ли изпълнявате? – попита той.

– Нещо повече от патрулна задача – отговори стотникът. – Отиваме на разузнаване в Пустата земя. Научихме, че там са се промъкнали варвари и Злото е неспокойно. Ако е вярно, всичко може да се случи. Не знаем дали Злото може да устои срещу варварите. Ако не устои, никой не може да каже какво ще направи. Може да се разпростре във всички посоки.

– Вашето подразделение ми изглежда малко за такава задача – каза

Харкорт. – По-малко от кохорта ли каза?

– Погледни ги. Приличат ли ти на кохорта?

– Не, не приличат. Но по външния им вид личи, че са добри бойци.

– Изметта на земята – каза гордо стотникът – и най подлите копелета. Опитни са по пазене на границата и са люти в боя.

– Е, нали е само разузнаване. Няма да се бие.

– Благодарумието изисква да не влизаме в бой – отговори стотникът. – Бързо влизане, оценяване на положението и бързо излизане. Но нашият трибун е на друго мнение. Той жадува за слава, та ако ще всички да загинем.

– През последните няколко години Злото мирува – каза Харкорт. – От голямото нападение насам не сме имали неприятности. Често съм се чудил... Може би ти ще можеш да ми кажеш. Когато Злото връхлети върху нас и едва не ни погуби, ние се бихме самоотвержено. Но къде беше легионът?

Това беше болезнен въпрос, който от много време не му даваше мира.

– Стояхме хладнокръвно в лагера си – отговори Деций. – Ако се бяхте огънали, щяхме да се намесим.

– Но не се огънахме – отбеляза Харкорт. – Отблъснахме силите на Злото отвъд реката.

– Надявам се да си прав, че в последно време не ви създават проблеми – каза стотникът. – Може би няма да тръгнат срещу нас. Но не мога да бъда спокоен. Онези там твоите хора ли са?

Харкорт се обърна.

– Да, моите. Ей, сега ще освободят пътеката и ще можете да тръгнете. Благодаря, че ни изчакахте. Ако се бяхме срещнали, щеше да стане голяма бъркотия.

Шестима мъже се потяха под носилката по склона. Подир тях вървяха други, които бяха носили допреди малко.

– Това е вуйчо ми – каза Харкорт. – Болен е.

– В замъка ми казаха. Надявам се да се оправя.

Харкорт се въздържа от по-нататъшни обяснения, а стотникът не зададе други въпроси. „Очевидно – рече си Харкорт – дядо ми не е казал нищо на римляните.“ Ако стотникът знаеше, че Раул идва от Пустата земя, въпросите нямаше да имат край. Хората с носилката минаха покрай него и се отправиха към замъка.

– Преди мръкване трябва да минем реката – обясни стотникът. – Казаха ни, че мостът е в добро състояние.

– Вярно е – отговори Харкорт. Надяваше се, че в думите му не е прозвучала гордостта, която изпитваше.

От години семейството му се грижеше за моста и досега беше оправдало доверието. Беше много важно мостът да се поддържа в добро състояние, защото той беше един от малкото по реката.

Стотникът обърна коня си, вдигна ръка и рязко я пусна надолу. Колоната тръгна напред. Оръжието подрънкваше. След първите войници потеглиха две волски каруци, натоварени с храна. Подир тях вървеше останалата част от отряда.

Деций изравни коня си с Харкорт и двамата загледаха маршируващите покрай тях войници.

– Не маршируват много добре – каза стотникът. – Разпуснатата команда са, но доброто маршируване не означава добри войници. Тези тук са най-добрите. Всеки е роден главорез. Не дават пукната пара за нищо освен за месо, за пиене и за жени.

Личеше им. Харкорт никога не беше виждал такава сбирщина. „Изметта на земята“ – беше казал стотникът и те наистина бяха такива. Глутница вълци.

– С тези каруци ще трябва да внимаваш – каза Харкорт. – На места пътят е много тесен.

– Ще минем – отвърна безгрижно стотникът.

Харкорт погледна през рамо и видя, че процесията, носеща вуйчо му, минава по подвижния мост на замъка. Римлянинът му подаде ръка и каза:

– Надявам се пак да се срещнем. Може би ще се върнем по същия път...

Харкорт стисна ръката му и отговори:

– Непременно се отбийте. Ще пийнем по нещо.

Стоеше и наблюдаваше римляните, докато изчезнаха надолу по пътеката, после обърна коня си и се отправи към замъка.

Загледан в двете тумбести кули, той отново си спомни как преди седем години бяха победили нападащото Зло. И без никаква връзка си припомни и нещо друго – че по това време замъкът се ползваше от услугите на един магьосник, който, след като отблъснаха Злото, претендираше, че главната заслуга за победата била негова. В замъка вече нямаше магьосник. И толкова по-добре. След като всичко беше преминало, дядо му го беше изгонил.

– Не мога да търпя този негодник – беше казал дядо му. – През цялото време седеше в стаята си, скимтеше, гореше някакви отвратително

миришещи вещества и си говореше сам, докато останалите бяха на стената и се биеха. Нашите силни ръце и верни саби, да не забравяме и майсторството на нашите стрелци, прогониха врага. А след като опасността премина, този мошеник се измъкна от бърлогата си и взе да разправя, че успехът се дължал на него. Докато съм жив, в замъка няма да стъпи кракът на магьосник. Нъли се опита да спори със стареца.

– Съгласен съм, че този, когото изгони, беше много противен тип – каза той. – Но смяташ ли, че е разумно, приятелю, да отричаш всички магьосници? Човек не може да каже кога ще има нужда от магьосник. След като изгони този, и добре стори, не мислиш ли, че е разумно да намерим някой по-добър?

– Всички магьосници са шарлатани – отговори старецът.

И с това тури край на въпроса. Оттогава в замъка нямаше магьосник.

ГЛАВА 5

Дядото на Харкорт и Нъли седяха пред огъня в голямата зала. Там беше и абат Гай – изтегнал се на пейката и подпрял гръб на стената, вдигнал полите на расото си над дебелиите си кални крака. Огънят гореше весело, огромният каменен комин мъркаше като дремещо куче.

– Когато видях легионерите – обясни абатът на Харкорт, – дотичаха да видят мога ли да направя нещо, да помогна с нещо, та да ви се отплатя поне малко.

Харкорт кимна в знак, че приема обяснението, макар да знаеше, че абатът не бе имал намерение да окаже никаква помощ. Просто не беше успял да потисне любопитството си.

– И когато твоят дълбоко уважаван дядо – продължи мазно абатът – предложи да остана за вечеря, с радост се съгласих. Няма нищо, което да обичам повече от добре изпечено сочно свинско.

Зад тях прислугата припряно слагаше на масата дъски за рязане на хляб, ножове и кани, палеше свещи. Харкорт седна до абата, срещу дядо си и Нъли.

Нъли стана и отиде до огъня. Беше космат като мечка, която напролет си сменя козината. Носеше само парче плат около бедрата.

Беше снажен мъж и сега Харкорт сякаш за пръв път осъзна, че е различен от останалите хора. От години го възприемаше само като приятел на дядо си, не точно като истински човек, но като живо същество, напълно приемливо като мъж, като личност, която не се отличава с нищо. Защо сега трябваше най-сетне да види Нъли такъв, какъвто е всъщност?

Едва сега разбра защо го наричат Нъли².

Ами такъв си беше. Раменете му бяха масивни, но не изправени като при хората. Ръцете му бяха по-дълги от човешките, главата – издадена напред, а не изправена върху раменете. Нямахше или почти нямахше шия. Краката му бяха изкривени, сякаш бе възседнал нещо. Сега, когато за първи път осъзна различията, Харкорт чак се смая. Защото обичаше Нъли, дори и сега, въпреки тези различия. Нъли го учеше да ходи като малък, а по-късно, когато порасна, го извеждаше на разходки, разкриваше му чудесата на природата. Показваше му гнездата на птиците, които без неговата помощ никога не би могъл да открие, и го учеше как да ги

2. От knuly – (англ.) – нисьък, набит човек; чепат, чворест. Б. пр.

търси. Разкриваше му красотата на дивите цветя, които за него не бяха нищо повече от китки, разказваше му как корените на едно могат да лекуват болести, а листата на друго, сварени на чай, макар и горчив, облекчават различни болки. Показваше му леговищата на лисиците и дупките на язовците. На всичко Нъли приписваше такова значение, каквото Харкорт не беше чувал от никого. Когато свършеха разходката, сядаха под някое дърво и Нъли му разказваше разни истории така увлекателно, че момчето ги приемаше за истински. Някои от тях още помнеше.

– Ще трябва да почакаш малко за свинското, Гай. Никога не съм виждал толкова суетня и търчене като днес. Жените сложиха блудния ми син в най-доброто легло и му носят греяно вино и разни лакомства, държат го за ръка и му прислужват. Чак да ти се доповръща.

– Как е той? – попита Харкорт.

– Няма му нищо, което един добър дванадесет часов сън да не може да излекува, но те така му досаждат в старанието си да му услужат, че не му дават да затвори очи. Майка ти е най-добрата жена на този свят, но понякога прекалява с добрината си.

От начина, по който говореше старецът, Харкорт разбра, че е безсмислено да пита повече за вуйчо си.

– Какво казват римляните? – попита той. – Или просто минават?

– Римляните никога не минават току-тъй – отговори дядо му. – Те взеха зърно за конете и шунка, и солено говеждо, и наденици, и всичко, до което се добраха. Така натовариха каруците, че осите им изпукаха. За всичко ми дадоха разписка, но каква ли полза от нея!

– Можеш да отидеш в Рим или до най-близкия легионерски лагер където и да е той, и да ти платят – каза абатът. – Слава на Бога, че подминаха манастира.

– Те знаят много добре, че абатите са стиснати – отговори сопнато старецът. – Знаят също, че като лоялен поданик на Империята и тъй като не мога да постъпя другояче, аз ще им дам всичко, от което се нуждаят.

– На мен ми се струва – каза Нъли, – че плащаш прекалено висока цена за това твое поданство, от което, в края на краищата, нямаш никаква полза.

Старецът не му отговори, а се обърна към Харкорт:

– Каза ли Раул къде е бил?

– Не много. Всъщност съвсем малко. Опита се да ми каже, но аз не му дадох да говори. Каза, че е намерил призмата на Лазандра.

Абатът скочи като ужилен.

– Призмата!? Онази, за която говорихме днес следобед?

– Същата – отвърна Харкорт. – Онази, за която се говори, че в нея е затворена една душа.

Дядото на Харкорт премина направо към същността на въпроса с думите:

– Донесе ли я?

– Не. Но знае къде е.

– Вечно търсещ – каза старецът. – Вечно неспокоен. Едва завършил едно налудничаво начинание и се захваща за друго.

– Но ти се радваш, че той се върна у дома, дядо.

– Разбира се, че се радвам. Раул е единственият ми син. Той и твоята майка са единствените ми деца – поне доколкото знам.

– Ако Раул е прав... – започна абатът.

– По такива важни въпроси като този моят син не лъже – прекъсна го старецът. – Вярно, обича да украсява историите си, за да ги направи по-интересни, но ако каже, че е видял нещо, значи наистина го е видял. Щом казва, че знае къде е призмата, можеш да си сигурен, че е там.

– Човек не може да вярва в една легенда – каза абатът, бързо променяйки тактиката си, – но ако един честен човек се кълне, че е видял предмет, който заема централно място в тази легенда, тя престава да бъде легенда.

– Точно това твърди и вуйчо ми – обади се Харкорт. – Казва, че това вече не е легенда. Знае, че тя наистина съществува. Знае и къде е.

– В Пустата земя ли? – попита Нъли.

– Предполагам. Вуйчо е дошъл оттам. Каза, че не могъл да я вземе, защото те били много. Твърде много. Но не каза кои са тези „те“.

– Е, нищо – каза дядото. – Има време, ще разкаже подробно. Сега момчето се нуждае от почивка и никой не трябва да му додява.

– Но щом тя съществува... – почна абатът. – Щом съществува, тогава...

– Вече знаем, че съществува – каза дядото. – Това е достатъчно. Това дава покой на умовете ни...

– Но в нея е затворена душата на един светец и тя се намира в ръцете на Злото.

– На мен ми се струва, че за душата е без значение в чии ръце се намира, щом като е затворена.

– Не е така – възрази абатът. – Душата не трябва да бъде в ръцете на Злото. Тя трябва да е между свещените реликви на християнския свят. Тя трябва да се намира в лоното на Църквата, подхранвана от

молитвите на вярващите, пазена от посегателства, защитена до онзи последен ден, когато ще бъде освободена, за да се отправи към небето.

– Като гледам – каза сухо Нъли, – ти май искаш да и осигуриш такова свещено място в границите на своето абатство.

– Естествено – каза абатът и без да иска, попадна в клопката, поставена му от Нъли.

– И ще поемеш риска абатството, като пазител на такава реликва, да стане известно в цялата Империя?

– Аларикс – смърри го строго старецът, – такова отношение от твоя страна е недостойно. Абатът няма да...

Но не можа да довърши мисълта си, защото точно в този момент на стълбището се появи майката на Харкорт, следвана от други жени. В същото време, под звуците на фанфари, беше донесен и печеният глиган, с ябълка в уста и зелен венец на челото.

ГЛАВА 6

Харкорт се прибра в стаята си късно. На трапезата имаше голяма веселба. Най-вече майка му бърбеше безспир за завръщането на брат си. Дядо му седеше необичайно мълчалив, изръмжаваше от време на време в отговор на запитванията и пиеше повече от обикновено. Абатът не каза почти нищо, а това не беше в неговия стил. Безсловесността му учудваше само на пръв поглед, защото през цялото време устата му беше пълна и той не можеше да говори. Глиганът се оказа много вкусен и абатът го оцени по достойнство; на светлината на свещите брадата му лъщеше от стичащата се мазнина. Останалите обаче последваха примера на домакинята и бърбеха наравно с нея. Вечерята мина необикновено весело.

Когато се върна в стаята си, Харкорт неочаквано откри, че няма никакво желание да си ляга, и докато крачеше неспокойно, разбра какво го тревожи. Проумя, че тревогата му идва от това, което абат Гай бе казал следобеда за падането на замъка Фонтин. През всичките изминали години семейството му много внимаваше да не споменава за трагедията в негово присъствие и той им беше благодарен за това. Мълчанието му бе помогнало в известна степен да забрави. От друга страна, беше чакал този поток от думи за случката, която се опитваше да заличи от ума си. Навремени беше успявал почти да я забрави, но тя никога не беше излизала напълно от ума му. Елоиз все още беше в мислите му, все още чакаше.

Харкорт спря неуверено напред стаята, загледан към писалището в ъгъла. Взе свещта от масата до леглото, отиде до писалището, постави я върху него и отмести стола. Седна, извади ключа и отключи най-долното чекмедже отляво. Извади книгата. Не му беше трудно да я намери: знаеше точно къде е. Сложи я на писалището, отвори я и премести свещта по-близо.

Ярките цветове, илюстрациите по полетата, винетките завладяха погледа му. На светлината на свещта всичко беше по-красиво, отколкото го беше запомнил, и той тежко въздъхна.

Взираше се в отворените страници на книгата и търсеше нежността – онази нежност, която бе изпитвал преди години. Не самосъжалението, не тъгата или безутешността, не горчивината, а нежността, изпълваща го с любов. Но не можа да я намери – тя беше избледняла много

отдавна.

Книгата беше стара – отпреди столетия. Нейното създаване се губеше някъде в годините на отдавна забравения ренесанс, когато хората, след дълги векове мрак, отново бяха намерили в умовете и в душите си красота. Дълги години книгата бе принадлежала на семейството на Елоиз. Тя я беше получила от ръцете на покойната си баба. Елоиз му я даде – най-невероятният подарък, защото никой не бе подозирал, че той с часове ще се любува на красотата на една книга. Никой освен Елоиз. Тя прозря и му подари книгата – едно семейно богатство, дадено на човека, когото обичаше и който също я обичаше.

Опита се да си спомни думите и когато му даде подаръка, какво си бяха казали, но не можа; всичко беше отминало. Беше заличено, той знаеше това, от горчивината и тъгата. И сега, посред нощ, Харкорт най-сетне си даде сметка какво му струва тази горчивина. Тя беше докосвала тази книга; пръстите и я бяха прелиствали. Тя я бе ценяла, трябва да я е ценяла, както и семейството и в продължение на столетия. Но му я беше дала, тази Елоиз, от чието лице сега си спомняше само бръчиците около очите, когато се засмее.

Дълго съзерцава книгата, фината миниатюра, изобразяваща роби – едни прибират в кочините шопари, други, покачени на дървета, берат плодове, трети правят кръстци, докато жетварите жънат с превити гърбове; в далечината слабо се очертават стройните камбанарии и кули на замък, но не като този, в който живееше неговото семейство.

Във времето, когато бе нарисувана картината, хората са гледали на света с други очи – бяха видели деня по весел, а хората по-щастливи; Харкорт често се беше питал дали Елоиз не е мислила, че те двамата биха могли да гледат на света с такива очи, с каквито го е гледал древният художник.

Стоя дълго до писалището с примигващата свещ, втренчил в книгата невиждащ поглед. Съзерцаваше онова, което беше в ума му, опитвайки се отново да си спомни какво бе означавало то някога за него. Накрая затвори книгата, прибра я в чекмеджето, заключи го и сложи ключа на мястото му.

„Всичко се обърка – каза си той. – Нищо не стана.“ Паметта му изневеряваше и той не можеше да си спомни. Острото, вълнуващо чувство на любов между тях беше преминало. Прекалено дълго беше страдал.

Харкорт отиде до гардероба, извади дебело наметало и го сложи на раменете си.

Докато минаваше през залата, от един коридор се появи майка му –

беше тръгнала на обичайната си вечерна проверка, за да се увери, че всички са си легнали. Откакто се помнеше, тя го правеше всяка нощ.

– Чарлз – каза неодобрително майка му, – трябва да си в леглото и да спиш. Днешният ден не беше лек.

– Ще изляза да глътна малко свеж въздух – отговори Харкорт.

– Същият си като баща си – човек отдаден на размисъл, на самонаблюдение, когото никой не разбра. Дори аз, която го обичах. Не съм сигурна дори дали той самият разбираше себе си. Това, че не го разбирах, може би произтичаше от факта, че бяхме много различни – той от тази сурова северна страна, аз от южната част на Галия, една мека и приятна, бих казала цивилизована страна, не като тази тук. Макар че, честно казано, с радост го последвах тук. Бих тръгнала с него накрай света. Където и да отидеше, щях да го последвам. Ти много приличаш на баща си, Чарлз, и трябва да се пазиш от мрачни настроения.

Майка му рядко споменаваше неговия баща, но Харкорт беше сигурен, че няма ден от живота и през който да не мисли за него. Той не помнеше баща си. Преди да навърши годинка, баща му беше убит по време на лов. Стрела беше пронизала гърлото му. Макар никой да не беше му казал, той често се питаше дали баща му е имал такива врагове, че да забият стрела в гърлото му. Но какъвто и човек да е бил, сега той лежеше в гроба си в манастира заедно със своя баща и бащата на неговия баща и всички Харкорт, измрели, откакто е било построено абатството във владенията и с покровителство на рода Харкорт.

Чарлз израсна под грижите на дядо си по майка, който дойде от юг, за да помогне на дъщеря си да се справи с феодалното владение. Със себе си беше довел Нъли, а по-късно беше пристигнал и вуйчо Раул. Какво бе точното положение на майчиното му семейство на юг в Галия, той така и не разбра, макар да имаше впечатлението, че е било клон от голяма търговска къща. По едно време майка му надълго говореше за любимата страна, която била напуснала, но повече за самата страна, отколкото за положението на семейството си там. Това, че след смъртта на баща му не се беше омъжила повторно, беше предмет на много приказки в замъците и чифлиците по цялата река. Понякога Харкорт мислеше, че не се е омъжила не само от любов и вяност, а и от грижа за него – вероятно се бе страхувала, че ако се омъжи за някой недостоеен човек, може да застраши наследството на сина си. С дядото в замъка нямаше нужда от друг мъж, за да се управлява феодалното владение. През годините, докато Харкорт придобие необходимите умения, старецът се беше грижил за владението като за свое собствено.

– Не стой дълго навън – посъветва го майка му. – Ти си млад и няма да ми повярваш, но наистина имаш нужда от сън.

Подвижният мост беше спуснат. Напоследък рядко го вдигаха, защото не ги грозеше никаква заплаха. Но на портата винаги имаше достатъчно охрана, която, ако се наложеше, можеше бързо да го вдигне. На портата беше старият Реймънд.

– Недей да стоиш дълго навън – предупреди го той – и не отивай надалеч. Наскоро чух да вият вълци. Цяла глутница. Ако искаш да глътнеш малко въздух, защо просто не се разходиш по стената?

Харкорт поклати глава.

– По това време вълците не нападат. В гората има достатъчно храна. Човек трябва да се плаши от тях единствено през зимата.

Реймънд измърмори нещо, но Харкорт не му обърна внимание – Реймънд винаги мърмореше.

Нощта беше тъмна. Закритата от облаци луна беше ниско на запад. Останалата част на небосвода беше ясна, осяяна с ярки звезди.

Той тръгна по склона към коларския път, който минаваше през житните ниви. Мисълта му се върна към деня, в който Злото беше вдигнало обсадата, а той заедно с малка, добре въоръжена група отиде да разбере какво се е случило с техните съседи, защото нападението – бяха сигурни в това – едва ли се бе ограничило само върху замъка Харкорт и манастира. Най-вероятно бе обхванало широк фронт от реката.

Всичко беше добре, докато не стигнаха до замъка Фонтин. Там Злото беше успяло да пробие отбраната и не беше оставило нищо живо – убити бяха дори кокошките. Тежка миризма висеше над замъка, навсякъде бяха разпръснати човешки тела. И не само човешки – имаше и други: огри, троли, дори няколко дракона и разни други отвратителни същества. Замъкът Фонтин беше паднал, но цената, платена от Злото за победата, беше висока.

Работата по събиране на мъртвите беше ужасна, опитите да се разпознаят телата – безрезултатни. Единственото решение беше да погребат в общ гроб трупове, които няколко дни бяха лежали на слънце.

– Тази работа не е за теб – бе му казал Реймънд. – Остави други да я свършат.

Харкорт бе поклатил упорито глава.

– Не, тя трябва да е тук и аз съм длъжен да я намеря. Тя трябва да бъде погребана отделно, а не да бъде хвърлена в трапа заедно с другите.

Гай, който се беше присъединил към тях, когато минаха покрай ограденото абатство, също се опита да го разубеди, но Харкорт дори не

пожела да го чуе.

Не я намериха, но Харкорт знаеше, че това не означава, че не е там. Много от мъртвите бяха разкъсани и така осакатени, че почти не приличаха на човешки същества. Най-лоши бяха личинките – личинките, пълзящи по мъртвците.

Заровиха онова, което беше останало от хората, в общ гроб. Абат Гай – тогава обикновен монах – извърши богослужението, докато останалите, вързали шалове на носовете си, хвърляха пръст в ямата.

Харкорт стигна до края на житната нива и погледна назад към замъка. „Защо правя това? – запита се той. – Защо искам отново да изживея този ден с всичките му мъчителни подробности? Защо трябва сега да се разхождам в тъмнината и да мисля за миналото – сякаш искам страданието да продължи, сякаш искам да се вкопча в мъката и да накажа себе си за вина, която не съществува?“

Замъкът се издигаше като черна грамада, в която тук-там просветваше. Зад реката лежеше Пустата земя – среднощна тъмна маса под осения със звезди хоризонт. Там, отвъд реката, беше бърлогата на Злото. Там някъде, ако вуйчо му беше прав, беше призмата на Лазандра. Гай – Харкорт беше сигурен в това – сега лежеше буден в абатското си легло и мечтаеше да отиде в Пустата земя, за да спаси призмата, да я върне в абатството и да я сложи в храма. Той продължаваше да таи в душата си мисълта, че навремето тя е била подслонена в древната обител, на чието място днес се издигаше абатството.

Вдигна глава и погледна към звездите. Ето я Голямата мечка – първото от съзвездията, които му бе показал Нъли – двете звезди, които образуваха задната страна на небесната колесница, сочеха към висящата над хоризонта северна звезда.

– Винаги е на север – беше му казал Нъли. – Намери тази ярка звезда и посоките ще са ти ясни.

Изведнъж му стана студено. Но студът не идваше от тъмнината на нощта, нито от северозападния вятър. Харкорт знаеше, че идва отвътре, от самия него. Беше стигнал дотам, докъдето бе трябвало, и сега знаеше, че тази разходка в тъмнината му бе нужна, за да му припомни миналото. Спомни си го и сега с това минало беше свършено. Харкорт бавно тръгна назад към замъка.

ГЛАВА 7

Абатът пристигна тъкмо преди закуска и похапна заедно с тях доста бекон. После се качиха да видят вуйчото на Харкорт.

Раул беше станал от леглото и седеше в едно от малкото кресла, с които се гордеше замъкът. Беше се увил в едно голямо наметало – навремето чудесна дреха, но сега, макар че все още беше топло и удобно, вече не ставаше за носене. Някой се беше опитал да го срещне, но не беше успял: косата му стърчеше като петльова опашка.

– Как се чувстваш? – изръмжа Дядото на Харкорт. – Можа ли да поспиш? Този път ще останеш ли, или отново ще тръгнеш нанякъде?

– Татко, знаеш, че не можех да постъпвам другояче – отвърна Раул. – Нямахме нищо, което да ме задържи тук. Това не беше моя страна. Идвах само да видя теб и Маргарет... и Чарли, разбира се. Ние с Чарли сме големи приятели. Помагаме си. Помниш ли, Чарли, когато те наех да следиш и...

– Останалите не знаят за това, вуйчо – отвърна Харкорт. – Ти ме помоли да не казвам на никого и аз спазих обещанието си. От време на време наблюдавах дори след като ни напусна. Но онези двамата не дойдоха. Ти срещна ли ги?

– Да, срещнах ги – отвърна Раул. – По-късно. Настигнаха ме.

– И?

– Нали съм тук – отговори Раул. – Сам си прави заключението.

– За какво става дума? – извика дядото. – За какво става дума? Да не искаш да кажеш, че си забъркал внука ми в някоя от твоите съмнителни авантюри?

– Беше много отдавна – успокои го Харкорт. – Бях още момче. Той ме нае да следя за двама мъже, които го преследваха. Просто трябваше да следя и ако ги видя, да му кажа.

– Е – измърмори дядото, – сигурно е било нещо съвсем невинно. Но въпреки това не ми харесва, Раул.

– Знаех, че няма да ти хареса – отвърна Раул. – Затова помолих Чарлз да не ти казва. А сега да поговорим по моята защита.

– Не съм казал да се защитаваш.

– Не, точно това казваш. Винаги си настоявал да не заминавам. „Пусни корени в тази сигурна земя“ – така ми казваше. Работата е там, че тази земя не е моя, нито пък твоя. За разлика от теб и от Маргарет, на

мен тази земя ми е така чужда, както и всяка друга, която съм пребродил.

– Тази земя сега е моя – каза Харкорт малко по-гордо, отколкото искаше. – И аз ти казвам, че тук ти си добре дошъл и бих желал да останеш. Защо не се настаниш и не останеш? Това ще бъде голяма утеха за дядо, а ние ще направим всичко възможно да се чувстваш като в свой дом.

Вуйчо му го погледна в очите и на него му се стори, че този поглед продължи цяла вечност.

– Чарли – каза най-сетне той, – може би ще приема поканата ти. Вече не съм млад и може би ще се спра за малко. Но това не е обещание – обърна се Раул към баща си. – Ако отново ми се прииска да замина, ще го направя.

– Знам, че ще го направиш – отвърна баща му. – Тук нищо не те задържа. – После каза на абата: – Извинявай за тази непристойна семейна караница. Не се случва често. Съжалявам, че стана пред теб.

– Това не беше караница – каза спокойно абатът. – Това беше семеен съвет, преливащ от дълбока обич един към друг. Аз трябва да се извиня, че присъствах на него. Натрапих ви се по най-отвратителен начин. Единственото, което мога да кажа за свое оправдание, е, че съм тук поради голямата ми загриженост за онова, което е намерил Раул в Пустата земя.

– Какво си намерил? – попита дядото.

– Чарлз спомена, че си бил открил призмата на Лазандра.

– Всъщност не я намерих. Установих къде се намира. Не я видях и не съм я докосвал, но съм убеден, че знам къде е. Не можах да я взема, защото защитниците и бяха страхотни и беше невъзможно сам човек да се добере до нея.

– Сигурен ли си, че е там, където мислиш? – попита абатът.

– Главата си залагам.

Дядото на Харкорт кимна.

– За мен това е достатъчно. Синът ми трябва да е съвсем сигурен, щом си залага главата. Имаш ли нещо против, Раул, да ни кажеш как попадна там, откъде научи за призмата?

– С удоволствие, но няма да споменавам имена. Това ще спестя, защото е опасно дори да се знае за съществуването на призмата. За първи път получих доказателство за нейното съществуване, когато отидох в Константинопол. Аз, разбира се, знаех легендата, така както всички я знаят. Но там за първи път срещнах човек, който се закле, че такава

призма наистина съществува. Попитах го откъде знае и той ми обясни, макар да подозирам – не съвсем подробно. Въпреки това историята е толкова заплетена, че няма да се опитвам да я повтора тук. Както можете да си представите, бях заинтригуван от разказа му, защото усещах, че има нещо вярно, и след това слушах внимателно всичко, което дочувах, и подпитвах тайно там, където според мен беше безопасно. Разбира се, чух и много други истории, в повечето, от които нямаше капчица истина. После в Хиркания, на южния бряг на Каспийско море, в килията на един отшелник, видях пергамент, в който беше записано името на мястото. По-късно научих, че това място е в Пустата земя. Трябва да отбележа, че написаното в пергамента отговаряше съвсем точно на онова, което ми беше казано в Константинопол. А пергаментът е бил написан само около четиридесет години след като призмата е била отнесена в Пустата земя – по време, когато районът отвъд реката не е бил Пустата земя, а римска провинция. Възможно е пергаментът да е написан въз основа на информация от втора ръка, макар че начинът на изразяване показваше, че не е. Бях доволен, че описанието не е минало през много хора с неизбежните в този случай грешки от преувеличения при всяко ново преразказване.

– Дори и така – попита дядото-на Харкорт – какво, по дяволите, те накара да тръгнеш да търсиш тази призма? Да рискуваш живота си?

– Рискувал съм живота си за много по-маловажни неща. Обикновено за предмети, които могат само да подобрят материалното ми благосъстояние. А в този случай най-после имаше нещо, което можеше да подобри духовното ми състояние. В живота на всеки човек идва време, обикновено твърде късно, когато той насочва своето внимание към душата си, а не към кесията.

– Това мога да разбера – съгласи се старецът.

– Точно това направих и аз – каза Раул – и отидох до мястото, което ми беше казано. И тогава видях, че призмата не е там, Беше на друго място.

– Как разбра това? – попита Харкорт.

– Казаха ми. Един човек ми каза.

– Човек? В Пустата земя?

– В Пустата земя все още има няколко човешки същества. Това са онези, които не са могли да избягат или не са искали да избягат, когато Злото е било изтикано в Пустата земя от варварите. Пред оттеглящите се многобройни римски легиони са вървели бегълците, които изоставяли всичко и бягали, за да се спасят, преследвани по петите от самия

ужас. Не всички обаче са избягали – останали са упоритите или глупавите, или може би доверчивите, уповаващи се на Бога. Много от останалите сигурно са загинали, но някои се скрили в блатата или по други места и оцелели. Техните потомци са все още живи. Освен това предполагам, че там живеят и други хора – глупави или смели, не съм сигурен кое от двете, – които по различни причини са се върнали в тази обитавана от духове земя. Но така или иначе, там все още живеят хора, потиснати, по-ниски от тревата, търпени от Злото, което, подозирам, ги използва за някакво свое развлечение. Един от тях, стар свещеник – той твърдеше, че е свещеник, макар да не съм сигурен в това, се криеше в една изоставена порутена катедрала и ми съобщи, че призмата не е в катедралата, както ми бе казано, а в друга сграда по-навътре в Пустата земя. Разговаряхме цяла нощ и той ме помоли да намеря призмата и да я върна на християнския свят. Този свещеник направи всичко, което можеше, за да ми помогне. На моменти ми беше трудно да му разбирам, защото беше изгубил четири предни зъба – два долни и два горни, от което се беше получила една ужасна празнина. Докато говореше, непрекъснато съскаше. Каза, че би тръгнал с мен, но не бил в състояние. Бил много стар и слаб и нямал сили.

– Намери ли тази друга сграда? – попита абатът.

– Накрая я намерих. Опитах се да вляза и при този опит едва не загубих живота си. Имаше прекалено силна охрана, за да може да влезе сам човек. Дори не можах добре да я огледам. Свещеникът ми каза, че била древен дворец, но аз се съмнявам. Най-вероятно е била стара римска вила, една от онези натруфени постройките, каквито са строили едрите богати земевладелци. Разположена е посред голям ограден парк, обрасъл с дървета и шубраци. Сигурен съм, че призмата е там. Свещеникът ме увери, че е там, а той, въпреки възрастта си, беше искрен и бих казал честен, умен и буден човек. Всъщност силната охрана на постройката показва, че в нея има нещо ценно.

– Как се охранява? – попита абатът.

– С магия. Некромантия, магьосничество – наречи го както искаш. Има много капани и дракони, огри и трети...

– И ти се опита?

– Да, опитах се – отвърна вуйчото на Харкорт.

– Сам човек не би могъл – каза абатът. – А двама души биха ли могли? Трима? Би ли успяла цяла армия?

– Армия не. Най-малко би успяла армия. Ако една армия се опита да мине през Пустата земя, ще бъде унищожена. Още на първите десет

левги от нея няма да остане нищо. Само малка група може да има шанс да се промъкне. Самият аз успях да се добера до това място точно така.

– За малка група решителни и съобразителни хора има шанс, така ли?

– Шанс. Само шанс. Успех не мога да гарантирам.

– Да не би да предлагаш да се направи опит? – обърна се кисело дядото на Харкорт към абата.

– Мисля, че можем да опитаме – отговори абатът и погледна към Харкорт.

Харкорт вдигна рамене и отвърна:

– Не знам.

– Ще бъде благородна постъпка – каза абатът. – И свята. Поход в името на Светата църква.

– И за славата на твоето абатство – каза Нъли.

– Добре де – съгласи се абатът, – може и това да съм имал предвид, но не е само то. Това дело ще бъде много добро за Светата църква. А има и още нещо. Една легенда – е, не точно легенда, по-скоро слух, подкрепен отчасти от един много стар документ, на който попаднах. В него се казва, че призмата на Лазандра се е намирала в древното абатство, върху чиито основи е построено днешното.

– Искаш да кажеш твоето абатство – натърти Нъли.

Абатът кимна.

– Той е прав най-малко в едно отношение – каза старецът. – През последните години, като нямах какво да правя, се зарових в старите летописи на това имение. Абатството, построено от фамилията Харкорт, наистина е издигнато върху основите на друго, отдавна изоставено. Много от камъните, използвани в постройката, са били извадени от неговите стени.

– Не заех това – каза Харкорт. – Научих го едва онзи ден от абата.

– Ти не отделяш много време за изучаване на летописите на замъка – отговори дядо му. – Тебе те интересуват други неща.

– И така вие виждате – каза абатът, – че подбудите ми надвишават собственическите интереси. Не че съм напълно убеден в истинността на историята. Но не е изключено и да е вярна.

– За мен един опит да се освободи призмата на Лазандра – каза дядото – си е чисто безразсъдство. Безразсъдство за теб, който го мислиш, Гай. Безразсъдство и за теб, Раул, загдето си се захванал с това.

– Да, наистина беше безразсъдство – съгласи се вуйчото на Харкорт. – Сега разбирам. Но когато се захванах, не мислех така.

– Но ти би могъл да ни покажеш пътя – каза абатът. – Би могъл да начертаяш карта. Като знаем какво има пред нас, ние бихме могли по-бързо да стигнем и да избегнем опасните места.

– Разбира се, че бих могъл. Но не съм сигурен, че ще го направя. Нямам желание. Не искам да тежките на съвестта ми.

– Не си съгласен дори и за възхвала на Бога?

– Не – отвърна Раул. – Дори и за възхвала на Бога.

– Ще зависи – каза Харкорт – в коя посока ще трябва да пътуваме.

– Право на запад – отговори вуйчо му.

– Онзи ден мина римска кохорта, която сигурно ще отиде на север – каза Харкорт. – Това е добре за нас. Силите на Злото вероятно ще се съсредоточат на север и ще следят римляните. Може би това ще ни помогне да се промъкнем незабелязано.

– И когато стигнете постройката или вилата какво ще правите? – попита дядо му.

– Ще зависи от обстоятелствата.

– Значи си решил да участваш в това вятърничаво приключение?

– Не съвсем – отговори Харкорт. – Само оценявам положението.

Мисля на глас – упражнявам се в мисловни тактики.

– Казах, че няма да начертая карта – колебливо започна вуйчо му. – Но има и друга страна, която не засегнах. Чарли, там има нещо, което те засяга лично.

– Засяга лично мен? Какво е то?

На лицето на Раул се изписа мъка.

– Не ми се ще да го кажа – призна той, – защото може силно да ти повлияе. И все пак чувствам, че трябва да го сторя. Не бих могъл да живея, ако го премълча. Никога не бих могъл да те погледна в очите.

– За Бога – възкликна Харкорт, – кажи го! Продължавай! Не може да бъде чак толкова лошо.

– Може би изобщо не е лошо, но въпреки това изпитвам голямо нежелание.

– Кажи го – подкани го дядото. – Моят внук е голям човек. Ако е нещо, което го засяга...

– Когато разговарях със свещеника от катедралата – започна Раул, – той ми спомена едно име. Стори ми се познато и тогава си спомних, къде го бях чувал. Това име беше Елоиз.

Харкорт скочи и извика:

– Елоиз! Какво за Елоиз?

– Чарлз – сръзга го дядо му, – бъди по-сдържан! С викане нищо няма

да спечелиш. – После се обърна към Раул. – Какво за Елоиз? Елоиз е мъртва, убита преди седем години, както сам добре знаеш. И не е в твой интерес така лекомислено, без основателна причина да споменаваш името и.

– Съществува вероятност да не е мъртва – каза Раул. – В сградата, където се намира призмата, има хора. За да подкрепи верността на твърдението си, свещеникът каза имената на двама от тях. Едното беше Елоиз.

Харкорт седна и с изненада откри, че трепери от вълнение.

– Това не означава – каза вуйчо му, – че това е твоята Елоиз. Както казах, съществува само вероятност.

Харкорт знаеше, че е само вероятност, но не можеше да я изпусне. Не можеше да остави без внимание нищо, което се отнасяше до Елоиз. Нямахше нищо, което да може да го спре, абсолютно нищо, никаква опасност, която да го разколебае. Ако Елоиз е все още жива...

– Може би е жива – каза Харкорт. – Ние не намерихме тялото и. – Много от телата не можахме да разпознаем.

– Вярно – отвърна Харкорт. – Но ако има някакъв шанс...

Някой сложи огромната си ръка около раменете му и го притисна силно към себе си. Харкорт вдигна глава и видя, че е абатът.

– Ние ще отидем – каза му той. – Двамата с теб ще отидем и ще доведем Елоиз... а може да донесем и призмата.

Харкорт се сви в стола си. Стаята пред него сякаш плуваше, сякаш всичко в нея беше покрито с течаша вода. Някъде отдалеч чу гласа на вуйчо си:

– Съжалявам. Разбирам, че не трябваше да го казвам.

– Не – отвърна дядото. – Нямахше да е честно. Вече години наред момчето се измъчва.

Водата започна да се избистря, отдръпна се и стаята и хората в нея отново се виждаха ясно.

– Заминавам – каза Харкорт. – Никой не може да ме спре. Абатът ще дойде с мен, защото сега и двамата имаме достатъчно сериозно основание.

– По този въпрос – рече дядото – трябва да бъдем много внимателни. Ако някой чуе дори само една дума...

– Не можем да го опазим в тайна – каза Нъли, – колкото и да сме внимателни. Тук и стените имат уши. Още до вечерта ще плъзнат слухове не само в замъка, но и из цялата околност.

– Слухове може да плъзнат – отвърна дядото, – но те няма да

засягат същността. Преди да тръгнете никой няма да знае, че ще ходите в Пустата земя. – Той погледна Харкорт и попита: – Сигурен ли си, че наистина искаш да отидеш? Ако си размислил...

– Не съм размислил – отвърна Харкорт. – Заминавам.

– Вие, разбира се, знаете – каза Нъли, – че ще дойда с вас. Няма да ви пусна да отидете сами.

– Благодаря ти, Нъли – отвърна Харкорт. – Надявах се, но не бих те помолил.

– Камък ми падна от сърцето – призна дядото. – Само двамата ще бъдете много малко. И аз бих дошъл с вас, макар да продължавам да смятам това за лекомислено, но моето участие няма да ви бъде от полза. С моята немощ само ще ви преча.

„Значи това сме ние – каза си Харкорт. – Обрекли се, посветили се на това дело не от алчност – факторът, станал причина за толкова много начинания, – а от обич и благочестие. Благочестието всъщност – мислеше той – е едно по-улегнало чувство.“ Онова, което допреди малко бе смятал за глупаво начинание, а дядо му все още намираше за лекомислено, сега му изглеждаше ясно и честно и според него всеки, който разсъждаваше логично, би се включил.

– Трима са достатъчно – каза Нъли. – Ще трябва да се движим бързо и скришно. Няма да пътуваме по пътища; ще бъде много важно да не ни видят.

– Старият римски път води право на запад – обади се абатът. – Ще се движим на юг от него.

– Сигурни ли сте, че не се нуждаете от добре въоръжени мъже? – попита дядото. – Ще съберем най-надеждните.

– Те няма да са така всеотдайни – каза Харкорт. – Ще се изплашат и могат да извършат много глупости.

– Във всеки случай ще гледаме да избягваме боя – намеси се Нъли. – Изобщо ще избягваме всякакви срещи. Ще се движим леко и бързо, ще носим само храна. Вероятно ще стигнем много скоро.

– А като стигнете? – попита дядото на Харкорт.

– Няма да се бавим – отговори Харкорт. – Или ще можем да влезем, или няма да можем, но няма да се бавим.

– До довечера Раул ще ви начертае карта – каза дядото. – Ако ще вървите, не трябва да се бавите. След ден два ще се разчуе и по един или друг начин слухът ще мине и отвъд реката. Вие ще трябва да я прекосите преди Злото да научи, че сте тръгнали.

– Което означава, – че не можем да използваме моста, тъй като

някой ще ни види – заключи абатът. – Новината бързо ще се разнесе, а ако можем да се измъкнем, без да ни видят, никой няма да знае къде точно сме отишли.

– Мелничарят има лодка – каза Харкорт – и дори в най-тъмните нощи се движи по реката като в собствения си двор. Може да ни извози надолу по течението и да ни прекара на другия бряг.

– Това е добра идея – каза дядо му. – Джийн е човек, на когото може да се вярва. Той ще държи устата си затворена. Чарлз, защо не отидеш при него да уредиш този въпрос?

– Според мен трябва да тръгнем още тази нощ – каза Нъли. – Колкото по-дълго чакаме...

– Правилно – одобри идеята дядото. – Заминавате тази нощ.

ГЛАВА 8

Мелничарят Джийн и Йоланда седяха на пейката пред колибата. Йоланда играеше с едно котенце, а мелничарят сплиташе въже. Като видяха Харкорт, и двамата станаха да го посрещнат. Той слезе от коня, завърза го за едно дърво и отиде при тях. Мелничарят докосна перчема си и каза:

– Добре дошъл, милорд. Как е вуйчо ти тази сутрин?

– Вуйчо ми е добре. Заприлича на себе си. Дошъл съм да моля за една услуга.

– Каквато и да е услугата, ще я имаш.

– Трябва да се пази в тайна – каза Харкорт. – Не трябва да се говори за нея.

– Милорд – каза Джийн, – можеш да ми повериш и живота си.

– Много е възможно и дотам да се стигне. Дори и най малкият слух... Йоланда, това се отнася и за теб.

– Отнася се за всички ни – каза Джийн. – За мен, за Йоланда и за жена ми. Можеш да ни се довериш.

– Да – отговори Харкорт. – Вярвам, че мога да ви се доверя.

– За какво се отнася, милорд?

– Трябва да отида в Пустата земя – аз и още двама други. Никой не трябва да разбере, че отиваме там. Не можем да минем по моста. Някой ще ни види и ще се разчуе.

– Мога да ви откарам с лодката надолу по реката и да ви прехвърля на другия бряг – каза Джийн. – След като се стъмни, посред нощ. Познавам реката и...

– Точно за това искам да помоля – каза Харкорт. – И пред никого да не споменавате. Трябва да се върнеш преди зори, за да не те видят.

– Щом ще отиваш в Пустата земя – обади се Йоланда, – аз ще дойда с теб.

Харкорт се обърна и я погледна учудено.

– Йоланда! – извика Джийн.

– Лодката е моя – каза тя. – Джийн ми я подари. Аз я използвам повече от него. Той почти не я използва. Затова ми я подари. И освен това аз съм била в Пустата земя. Вие имате нужда от някой, който я познава.

– Знам, че ходиш в Пустата земя – каза Харкорт. – Или по-точно

говори се, че ходиш. Много пъти съм се питал защо го правиш. Не можеш да повярвам. Джийн, как можеш да я пускаш?

– Милорд – заоправдава се Джийн, – нищо не мога да направя. Нищо не може да я спре. Тя не ни казва нищо. А ние се страхуваме да не я изгубим, ако и забраним. Страхуваме се и от слухове.

– Няма чак толкова слухове – каза Харкорт. – На мен ми го казаха на ухо. Но ти, Йоланда, знаеш, че мога да взема лодката и без твоето разрешение.

– Знам – отвърна тя хладно. – Но тогава не можеш да си сигурен, че това семейство ще пази тайната ти.

Джийн пристъпи към нея с вдигната ръка, почервенял от гняв.

– Не! – извика строго Харкорт. – Недей! Защо искаш да дойдеш, Йоланда?

– Моят род – отговори тя – живее тук почти толкова отдавна, колкото и фамилията Харкорт. Мъжете му са били войници във вашата армия, сражавали са се на ваша страна, помагали са при защитата на тези земи от векове. Сега е мой ред да направя нещо.

– И ако дойдеш, с какво би могла да ни бъдеш полезна?

– Мога да разузнавам. Аз познавам опасностите там. Добра съм с лъка. Мога да ловя дивеч, да бера плодове и да намирам друга храна. Няма да ви бъда в тежест.

– Какво нахалство! – промърмори Джийн. – Какво нахалство от нейна страна. Милорд, просто не мога да ти кажа колко...

– Няма нужда да се извиняваш – прекъсна го Харкорт. – Кажи ми само какво мислиш за това.

– За кое, милорд?

– За нейното идване с нас.

Джийн преглътна тежко и каза:

– Всичко това е вярно. Може да върши всичко, което казва. Може да разузнава. Тя има начин да вижда неща, които другите не виждат. Но не искам да отиде. С майка и ще се тревожим. Не знам какво я е прихванало. Но тя може да ви бъде от помощ. По-добре, от всеки мъж, когото познавам. Макар че, ако имаш нужда от други...

– Нямам нужда от други – отвърна Харкорт. – Трябва да сме малко, да се движим бързо и тихо.

– Нали съм куц, не бих могъл да се движа много бързо. Но дясната ми ръка е добра и може да опъва лъка.

– Не, благодаря, приятелю – каза Харкорт. – Може би никой от нас няма да се върне. – После се обърна към Йоланда: – Знаеш, че излагаш

живота си на опасност, нали?

– Знам, милорд – отвърна тихо тя и го погледна в очите. – И това не ми харесва.

„И все пак – каза си той – тя може да ни бъде много полезна. Познава Пустата земя и изглежда способна. Може би в някой момент ще съумее да наклони везните в наша полза. Бездруго границата между успеха и поражението е съвсем малка.“

Най-лошото беше, че нямаше време да обмисли това решение.

– Бъди готова – каза Харкорт. – Тръгваме по тъмно. Джийн, ще ни закараш ли?

– Ще ви закарам – отговори Джийн.

ГЛАВА 9

Харкорт лежеше по корем в гъсталака на края на гората и наблюдаваше как играят еднорозите. Никога не беше виждал еднорог – беше чел и слушал безброй разкази за тях, но никога не ги бе виждал. Наистина бяха прекрасни, както разправяха. Абатът Гай беше от лявата му страна, Йоланда от дясната, а Нъли до нея. Лежаха един до друг, скрити в гъсталака, и наблюдаваха еднорозите. Харкорт беше сигурен, че абатът също като него никога по-рано не е виждал еднорог. Йоланда със сигурност бе виждала, макар очевидно да беше също толкова очарована, колкото и те двамата. За Нъли не знаеше – Нъли може и да беше виждал еднорози, но той изобщо беше загадка и никой не можеше да каже нищо за него.

Повечето еднорози подскачаха на поляната пред тях. Един стоеше спокойно настрана, два други лежаха. Вероятно бяха по-стари животни, отдавна отказали се от игрите. Останалите скачаха в тревата, тичаха, гонеха се, позираха за всеки, който би имал шанса да ги види в цялото им великолепие. Бяха бели, лъскави и гладки, сякаш току-що излезли от обора, където са били под грижите на съвестен коняр. Роговете им блестяха на обедното слънце.

Нямаше феи. Йоланда, която вървеше напред да разузнава, се беше върнала да им съобщи за еднорозите. „Ако искате да ги погледате – беше им казала, – внимавайте да не ви видят. Там, където има еднорози, често има и феи, защото феите просто душа дават за еднорози. Не знам защо е така. Но е вярно, че когато видиш еднорози, трябва да се оглеждаш и за феи. Скрийте се добре и внимавайте. Феите са бърборани – ако ни зърнат, ще отлетят като стрели, за да разнесат новината.“

Така че те се промъкнаха дотук много внимателно. Харкорт никога не беше чувал, че еднорозите и феите са приятели, но и той, и останалите двама повярваха на Йоланда и запълзяха внимателно. Харкорт отново се зачуди на тази странна жена – храненица, дошла кой знае откъде, приета от мелничаря и жена му като собствено дете, ваятелка на фини дървени скулптури, която може да вижда формите, хванати в дървото, и да им дава живот. Защо това момиче бе така близко с Пустата земя? Дали не бе отишла при хората отгук и затова продължаваше все още да поддържа някаква странна връзка с тези земи? Възможно ли бе корените и да са така дълбоко и сложно преплетени с живота в Пустата земя? Беше ли това домът на нейния род?

„Няма никаква причина, поради която да пълзим през шубраците, за да гледаме еднорози или дори еднорози и феи – каза си той. – Бог ми е свидетел, че отгатък реката има повече феи, отколкото бихме желали. Феите са досадни същества, но човек нищо не може да направи. Това, което вършим, е безсмислено, защото нито еднорозите, нито феите имат нещо общо с причината, поради която сме тук. Но щом Йоланда казва, че има еднорози, изглежда, няма никакво съмнение, че трябва да ги видим.“

Досега всичко вървеше добре, без никакви затруднения, освен, ако това отклонение с еднорозите не им ги създадеше.

Джийн ги беше завел малко по-надолу по реката, отколкото смяташе първоначално, защото времето беше чудесно и реката – спокойна. Нощта беше тъмна, небето – обсипано със звезди, а сърпът на луната, слязъл ниско на запад, им осигуряваше достатъчно светлина. Мелничарят ги свали на каменистия северен бряг край една дълбока клисура, разделяща два високи, стръмни, обрасли с гъста гора хълма. Тук, на северната страна на реката, нямаше стръмни скали, както по южния бряг, но хълмовете бяха високи колкото скалите и дори по-високи. В гъстите гори на клисурата не проникваше никаква светлина и трябваше да изчакат първите лъчи на зората, за да продължат.

В клисурата Харкорт за пръв път долови някаква тайнствена заплаха. Това усещане – че трябва да се движат в непозната, населена с духове земя, в която са нежелани чужденци, проникна чак до мозъка на костите му. Харкорт се опита да си изясни причината за появата му, ругаейки се мълчаливо, задето въображението му се отклонява в такива нежелани насоки. „Тази страна – каза си той – не е по-различна от страната, която напуснахме. Пресичането на реката не може да доведе до такава промяна.“ И все пак чувството за промяна не го напусна. Усещането за някаква мрачна заплаха, която се спотайваше в мрака, си остана. Когато тъмнината под гъстите дървета, които не пропускаха лъчите на бледата луна и трепкащите звезди, стана непрогледна, той клекна заедно с другите и зачака светлика на зората. Взираше се в мрака, за да открие някое по-тъмно движещо се тяло. Но как би могъл, при тази пълна липса на светлина, пък и всъщност не можеше да си представи, че може да има нещо по-тъмно. По едно време чу слаби звуци, плъзгане и плъзене, и настърхна. Но нищо не се случи. Едно плъзгане свършваше, за известно време настъпваше тишина и после започваше друго, а той отново настърхваше. Никога не беше изпитвал такова напрежение. Най-лошото бе, че трябваше да клечи и да чака. Не можеше да направи нищо. Нямаше

нищо, което да удари. А и не биваше да предупреждава другите, защото те може би не усещаха нищо и само щеше да ги изплаши. „Аз ли съм единственият разтреперан страхливец в групата?“ – питаше се той.

С настъпването на утрото част от страха изчезна. Сега Харкорт можеше да види, ако нещо се промъква към тях; а щом го видеше, щеше да се бие с него. Нямаше нищо освен могъщи дървета, които ги заобикаляха и се извисяваха над тях. Масивните им стволове бяха покрити с мъх и лишеи. Четиримата говореха шепнешком – тишината под дърветата беше толкова дълбока, че им се струваше непочтително да я нарушават.

Изкачваха се по хълма. Стъпваха върху дебел горски торфен пласт. Столетия наред листа, счупени клонки и парчета кора бяха падали под дърветата и се бяха наслоявали там, превръщайки се в горска пръст.

Харкорт се чудеше дали други крака освен техните някога са стъпвали тук. Тази страна беше дива. От нея нямаше никаква полза. Едва ли имаше причина някой да идва тук. След час и половина изкачване гората проредя. Заплахата остана зад тях, но не изчезна напълно – продължаваха да се движат в чужда страна.

Сега лежах по корем, скрити в гъстите шубраци, и наблюдавах как еднорозите играят на горската поляна. „Тази поляна – мислеше Харкорт – навремето е била нива, която някой отдавна изчезнал заселник е отнел от гората, за да направи ферма.“ В другия край на поляната съгледа някаква неравност – може би руина от стопанска постройка. Погледна отново и вече не беше толкова сигурен. И все пак можеше и да е – в тази страна сигурно имаше много такива. Нали преди да дойде Злото, тук бяха живели хора.

Нещо се беше променило. Играта на еднорозите беше различна. Изведнъж част от тях се втурнаха към другия край на поляната, после се обърнаха се и се върнаха. Пред тях с всички сили тичаше тъмна фигура. Харкорт присви очи, за да види по-добре. Мечка или човек? Не беше сигурен.

Останалите спряха да играят и вдигнаха високо глави. Острите им спираловидни рогове блестяха на слънцето.

После, като по сигнал, препуснаха в кръг, стеснявайки го все повече около бягащото същество, а след това се нахвърлиха върху него, изправиха се на задните си крака и заудряха с острите си като ножове копита.

Харкорт се надигна на колене, но една ръка го сграбчи за китката и го дръпна надолу.

– Не се надигай – прошепна Йоланда. – За Бога, не се надигай.

– Но това там е човек! – възрази Харкорт.

– Мисля, че е мечка – обади се абатът. – Готов съм да се закълна, че е мечка.

– Няма значение – каза Йоланда. – Нищо не можем да направим. Те ще го накълцат на парчета. Същото ще направят и с нас. Ако се опитаме да помогнем, само ще рискуваме живота си.

– Вече с нищо не може да му се помогне – отбеляза абатът. – Те го подмятат във въздуха.

Рогата подхвърляха нещо във въздуха, но не можеше да се разбере какво – някаква разпокъсана черна маса. После тя падна и заобиколили-те я еднорози започнаха да я удрят с копита. Съществуването на земята, каквото и да бе то, беше насечено на малки парченца.

„Такава красота – помисли Харкорт възмутен, – невероятна, ослепителна красота, а всъщност нищо повече от маска на Злото. Зло – всичко в тази страна е Зло.“

Той се отърколи на една страна и лъкът го подпря в ребрата. „Лъкът – помисли Харкорт с отвращение – е неудобно оръжие.“

И четиримата носеха лъкове. Той се поколеба преди да вземе своя. Не обичаше лъка – той беше оръжие на страхливците. Един добър стрелец от безопасно разстояние може да избие много храбри бойци преди те да успеят да хванат дръжката на меча си. Това не му беше по вкуса. Накрая все пак реши, че лъкът е ефективно оръжие и с една толкова малка група и с толкова малко шансове за успех ще бъде разумно, ако имат четири лъка. Той единствен измежду тях носеше меч и вероятно пак само той умееше да си служи с това оръжие. Нъли беше взел къса бойна брадва, Йоланда лък и кама. Единствено тромавият Гай носеше само жезъл – той беше свещенослужител и му беше забранено да пролива кръв. На Харкорт това му се струваше смешно. И все пак никой свещенослужител нямаше право да носи хладно оръжие и неговият стар приятел – абатът, нямаше избор. „Може би – каза си Харкорт – разликата между жезъла и сабята не е толкова голяма. С жезъл може да се убие толкова лесно, колкото и със сабя, макар и не така чисто.“

Той се надигна да излезе от гъстака, но абатът го сръга с лакът. Навярно имаше намерение да го сръга в ребрата, но го удари по главата, и то силно. Ушите му забучаха.

Харкорт се обърна да види какво става. Абатът сочеше с пръст нагоре. Харкорт погледна към небето и видя три шляпаци мокри парцала.

Драconi! Не можеше да бъде друго. Бяха се насочили към поляната. За втори път от няколко дни виждаше драconi. Мразеше тези

покрити с люспи същества. Те се спускаха, връхлитаха върху жертвата, после отведнъж отлитаха и човек не можеше нищо да им направи – ако, разбира се, пропуснеха целта. В противен случай жертвата бе мъртва или дори по-лошо.

Еднорозите на поляната също ги видяха и хукнаха да бягат. Харкорт никога не беше чувал драконите да нападат еднорози, но безумният им бяг показваше, че те добре знаят какво ги заплашва. Прасета, говеда, хора, еднорози – всичко това служеше за храна на драконите.

Еднорозите се събраха и се спуснаха право към гъстака, в който се бяха скрили Харкорт и другите. Замаян, неспособен да помръдне, той ги гледаше как идват, как белите тела се носят, – как святкат лъскавите копита, как се люшкат блестящите рогове. Гледаше и не можеше да се мръдне, но дори и да можеше, нямаше да има никаква полза. Знаеше, че в този гъстак е невъзможно да се измъкнат. Еднорозите щяха да ги смачкат.

Драконите се спуснаха върху стадото като мълнии – с приборани криле, с опънати шии, с протегнати лапи, готови да нанесат удар. Харкорт се прилепи плътно към земята и покри главата си с ръце.

И тогава еднорозите връхлетяха върху тях. Само на сантиметри от рамото му едно копито се вряза дълбоко в пръстта и опръска лицето му с кал. Друго копито го закачи по десния крак. Вторият еднорог приклезна, скочи и прелетя над него. Откъм поляната нещо изквичи. Сърцераздиращ звук. После еднорозите изчезнаха.

Харкорт вдигна глава и видя два от драконите да летят над поляната. Третият беше малко по-далеч, удряше енергично с криле, излетя и се извъртя, за да избегне дърветата. От лапите му висеше безжизненото тяло на еднорог.

Но имаше и още нещо: от протегнатата напред шия висеше дълго около десет стъпки въже. Харкорт се пресегна, хвана абата за рамото и извика:

- Видя ли този? Видя ли въжето?
- Бог да ни пази! – отвърна абатът. – Видях го.
- Не може да бъде! – каза Харкорт с разтреперан глас.
- Може – отвърна абатът. – Кой друг освен освен вас двамата с Хю може да е толкова глупав, та да се опита да върже дракон?

Драконът с въжето и еднорога се издигна над дърветата. Зелената поляна пред гъстака опустя.

- Добре ли са всички? – попита Нъли.
- Аз съм добре – отговори Йоланда. – Дори не ме докоснаха.

Всички бързо се измъкнаха от гъстака и се изправиха. Стояха, гледаха се и не можеха да повярват в онова, което се беше случило.

– Имахме късмет – каза Нъли.

– Бог бди над нас – заяви абатът. – За мен това е знак, че сме под Негова защита.

– Трябва да се признае, че постъпихме глупаво – каза кисело Харкорт. – Да се пхнем в гъстака, за да наблюдаваме някакви си глупави еднорози.

От еднорозите нямаше и помен. Вероятно вече бяха навътре в гората.

Йоланда беше невъзмутима, сякаш не се бе случило нищо. Наметалото и не беше изкаляно от еднорозите, които бяха налетели върху тях. Косата и беше пригладена.

– Какво ще правим с онзи човек там? – попита Харкорт.

– Според мен това не е човек – каза Нъли. – И аз като абата смятам, че е мечка.

– Но ако е бил човек – каза абатът, – трябва да отидем при него, стига да можем да си позволим да загубим малко време, за да кажа няколко думи. За упокой на душата му...

– Ако можеш да намериш достатъчно от него, кажи си няколкото думи – отвърна Нъли.

– Не ми е приятно да го кажа – обади се Йоланда, – но мисля, че Нъли е прав. Не бива да губим време. Трябва да тръгваме.

– Сигурен съм, че беше човек – каза Харкорт. – Струва ми се непочтено и нехристиянско да го оставим така. Дори и да е мъртъв, трябва да направим нещо за него.

– Чарлз – каза Нъли, – къде остана здравият ти разум? И по-рано си виждал мъртви хора. Виждал си и си ги отминавал.

– Да, но...

– Въпреки че ми е неприятно, трябва да се съглася с Нъли – обади се абатът. – Колкото и да ми е мъчно, най-добре е да се махаме оттук. И все пак мисля, че беше мечка.

Тръгнаха на запад покрай билото на хълма. Вървеше се доста леко. Йоланда изчезна – отиде напред да разузнае. Никой не забеляза как стана това. Беше при тях, а в следващата минута я нямаше.

– Почвам да огладнявам – оплака се абатът. – Не сме яли от снощи. Какво ще кажете, ако спрем и похапнем малко хляб и сирене?

– Бръкни в торбата си и яж, докато ходим – каза Нъли.

– Не ям вървешком – отвърна абатът. – Разтръсква ми се стомахът и

хващам колики.

– След два часа ще спрем да ношуваме – успокои го Харкорт. – Слънцето отдавна преваля. Минахме доста път. Можехме и повече да минем, ако не се бяхме забавили с еднорозите.

Абатът измърмори недоволено, но продължи да върви, подтичвайки от време на време, за да не изостава. След около час стигнаха до място, на което хребетът се спускаше стръмно в дълбока долина. Над долината беше легнала тъничка мъгла. През нея проблясваше водна повърхност. Оттатък долината, в светлината на отмиращия ден, с варовикова белота сияеха далечни хълмове.

– Мочурище – каза Нъли отвратено. – Дано да намерим път и да го заобиколим. Ходенето през мочурища е най-отвратителното нещо.

– Малко е – каза абатът. – И ми се струва някак си не на място. Повечето мочурища са из равнината, а не набутани между хълмове.

– Намират се навсякъде, където може да се събере вода, която да залее земята – възрази Нъли.

– Дали да не преразгледаме първоначалния си план? – подхвърли абатът. – Може би още е по-добре, ако тръгнем на север, докато не намерим римския път. Римляните са добри инженери. Техните пътища са с малък наклон. Тогава ще вървим по равно, вместо да се лутаме през гъсти гори или да газим през мочурища.

– На римския път всички ще бъдем излапани още преди да се смрачи – изсумтя Нъли.

Харкорт чу шумолене на листаци бързо се обърна. На няколко крачки от тях стоеше Йоланда и ги гледаше изпод качулката си.

– Господа – каза тя, – намерих място за лагер. Има изворче и млад елен, увесен на едно дърво.

Абатът се завъртя и изграчи:

– Еленско месо? Еленско месо! А аз се канех да ям хляб и сирене.

– Следвайте ме – каза Йоланда и те тръгнаха подир нея.

Много преди мръкване лагерният огън буйно гореше, а върху жаравата се печеха големи парчета еленско месо.

Абатът бе опрял гръб в един дънер, галеше големия си корем и душеше аромата на цвърщачото месо.

– Това е идеален завършек на един ден, наситен с изкачване на хълмове, с еднорози и с дракони – каза доволен той. – Миризмата на еленското месо компенсира всички изпитания, през които минахме.

– Пред нас е мочурището – каза Нъли на Йоланда. – Трябва ли да минем през него?

– Не, не е необходимо – успокой го тя. – Можем да го заобиколим.

– Слава Богу – въздъхна абатът. – Нашата водачка струва колкото товар сол, равен на теглото и.

Започнаха да се хранят. Рунтавата брада на абата лъсна от мазнина.

После полегнаха около огъня, заситени от богатата вечеря и доволни от себе си. Абатът измъкна от торбата си бутилка вино. Вече беше съвсем тъмно. Откъм мочурището се чуваше пеенето на нощни птици. По върховете на дърветата шумолеше лек ветрец. Беше приятно. „Прекалено приятно“ – помисли Харкорт. Въпреки обилната храна и приятната почивка след трудния ден, – той беше нащрек и дори малко разтревожен от всички тези приятни неща. Това беше враждебна страна и не трябваше да е чак толкова приятна.

Погледна през огъня към Йоланда, която седеше на земята с кръс-тосани крака. На лицето и бе изписана нежност, каквато не бе забелязал досега. „Може би – помисли Харкорт – това е само резултат от трепкащата светлина на огъня. Спокойна е – а тя би знаела, ако ни грози някаква опасност.“ Абатът стана и хвърли още дърва в огъня.

– Дали трябваше? – попита Харкорт. – Изпекохме месото и може би ще е по-добре, ако го оставим да догори. Най-добре щеше да е, ако изобщо не бяхме палили огън.

Абатът се засмя.

– Пак изпадаш в мрачно настроение! Защо не можеш да седнеш както всички и да се радваш на пълния си стомах? Ние сме в покрайнините на Пустата земя и едва ли ни грози някаква опасност.

– Но тук има единорози и дракони.

– Единорозите – каза абатът, – както и драконите, отдавна си отидоха. Аз не виждам... Той млъкна и неочаквано се заослушва.

Харкорт се изправи и попита:

– Какво има, Гай?

– Чух нещо. Някакво шумолене.

После и другите чуха шумоленето и скочиха. Харкорт сложи ръка на меча си, но не го извади, защото звукът спря. И четиримата стояха прави и чакаха.

„Може да е била птица – помисли Харкорт, – която се е преместила от един клон на друг, или някое малко космато същество, пробягало по падналата шума.“ Абатът се наведе и вдигна жезъла си. Харкорт заобиколи огъня, застана до Йоланда и я попита:

– Ти какво чу?

– Същото, което и вие. Шумолене. Там има нещо.

Дървата, които абатът беше хвърлил в огъня, изведнъж пламнаха и Харкорт видя какво беше прошумоляло – неравна мръсна бабуна, която се беше надигнала и продължаваше да расте под огромния дъб край лагерния огън. Тя избутваше листа и горска пръст, изсъхнали клонки, кости на умрели животни, живи растения и мъх. Беше просто почва, но се движеше и беше жива. Тя насити въздуха с миризма от освободената гнилоч, от нея излезе зло, толкова плътно, че почувстваха физически неговото присъствие; гнилочта беше толкова отвратителна, че залитнаха: вонята ги стисна за гърлата в душеща хватка, сякаш имаше пръсти, които могат да се пресягат и да стискат. Харкорт отстъпи една крачка, изблъскан от силата на Злото и нетърпимото зловоние. Мечът му със звън излезе от ножницата. На светлината от огъня полираната стомана изглеждаше червена, сякаш кървава. „Но съществото, което излезе пред нас под дъба, няма кръв – червена, истинска кръв“ – каза си Харкорт. Ако го посечеше, от него щеше да потече зелена сукървица или тъмна мътилка, но не и истинска кръв. Стори му се, че за момент зърва зъби и нокти, макар че ако бяха зъби и нокти, те бяха много необичайно разположени; може би бяха просто оголени кости или светли камъни от горската почва. Бабуната продължи да израства от гнилата шума, от разлагащите се кости, от падналата кора, счупените клонки, от тора на птиците и на други горски обитатели, от птичи пера – и всичко това под танцуващите отблясъци на огъня заприлича на живо същество. Злото, излизашо от него, стана по-силно и задушливата воня – по-плътна. Харкорт се задави отчасти от вонята, отчасти от предизвикания от страха гняв, че такова нещо дръзва да съществува, да се надига и да се натрапва в един сравнително чист и добър свят. Той пристъпи бързо напред, но абатът го изпревари. Стиснал с две ръце тежкия си жезъл, той го вдигна високо над главата си и го стовари върху бабуната. Ударът я смаза. Тя издаде клокочещ звук и от нея се разлетяха парчета; зловонието стана още по-силно. Харкорт направи още две стъпки напред, но преди да стигне до абата се сви на две и заповръща, от очите му потекоха сълзи. Вонята от разбитата бабуна го заля и той несъзнателно размаха ръце, като че ли плуваше в нея. Със свръхчовешко усилие се изправи и видя, че бабуната я няма... , но абатът стоеше на мястото си, жезълът се вдигаше и падаше, движеше се нагоре и надолу, сякаш абатът продължаваше да смазва гърчещите се остатъци на бабуната, заливайки се от смях, докато блъскаше по потръпващото зловоние.

Харкорт се опита да извика, но горчилката, заседнала в гърлото му, спря думите.

– Гай, махни се оттам! – успя да изхърка той. Абатът не му обърна никакво внимание и продължи да удря по остатъците. Харкорт пристъпи напред, хвана го за ръката и го задържа. – За Бога, човече, спри. Нищо не остана.

– Когато свърша, наистина няма да остане нищо – отвърна абатът през смях. – Дори по-малко от нищо.

– По-дьяволите, ела на себе си – изрева Харкорт. – Трябва да се махаме оттук. Не можем да останем. Трябва да тръгваме. Това място вони толкова силно, че не може да се живее.

Абатът с нежелание се обърна и се върна при огъня. Там стоеше Йоланда, притиснала плътно шала си към носа и устата си. Нъли събираше багажа.

Харкорт грабна два от вързопите, праметна ги през рамо и бутна абата пред себе си.

– Доволен си, нали? – каза Нъли на абата. – Нищо не остана от нея.

– А злото? – възрази абатът. – Не чувстваш ли злото?

– Когато видиш някой вонящ пор, нали не го пребиваш до смърт? – каза Нъли. – Ами гледаш да го отминеш.

– Но я убих. Тя трябваше да бъде убита.

– Това нещо не можеш да го убиеш. То е такова, че не умира. Можеш само да се надяваш, че ще те отмине.

Навлязоха в потъналата в среднощна тишина гора и внимателно тръгнаха по склона към мочурището. Когато приближиха, Харкорт дочу слаб плач. Спря и се заслуша. Звукът идваше отдалеч. Беше приглушен от разстоянието, замъглен от вятъра, но беше сигурен, че е плач.

– Какво е това? – попита той.

– Изгубени духове – отговори Йоланда. – Самотни духове, ридящи в мочурището.

– Духове? Искаш да кажеш призраци?

– Тази страна е пълна с призраци. В нея има безброй мъртви, неполучили опрощение.

– Никога не ми е минавало през ум – каза Нъли, – но сигурно е така. Когато Злото се върна в тази страна, много хора избягаха, но и много не успяха. Мнозина попаднаха в капан. Други се скриха или поне се опитаха да се скрият.

Риданието заглъхна. Постояха няколко минути и като не го чува, продължиха да се спускат по хълма. На бледата, болнава лунна светлина мочурището имаше зловещ вид – приличаше на скица в черно и сребърно. Водата беше сребърна, тръстиките и храстите черни. Пред тях

имаше малко езерце, обградено отстрани с полюшваща се трева. До него водеше тясна пясъчна ивица.

Те спряха, послушаха се и отново чуха риданието, все така далечно и слабо. После секна и остана само обитаваната от духове тишина.

– Вонята все още се чувства – каза Харкорт, – но е по поносима.

– Носим я със себе си – обясни Нъли. – След ден-два ще се отмирише. Можем малко да я намалим като се изкъпем и изперем дрехите си.

– Какво беше това? – попита Харкорт. – Никога нито съм виждал, нито съм чувал за такова нещо.

– Щеше да бъде чудно, ако беше виждал или чувал – отговори Нъли. – Малцина са чували за него. То идва от древността. Това е елементал. Земен елементал – създава се в земята и идва от земята. Сиреч израства от мъртвата материя. Това не е Злото. То е тук отпреди идването на Злото. Някога, така се разказва в легендите, е имало много такива елементали, но вече няма. Дори мислех, че са изчезнали, че повече никога няма да ги има. Но на място като това...

– Казваш, че малцина хора са чували за елементалите. Но ти си чувал. Откъде знаеш за тях?

– От старите легенди на моята раса – отвърна Нъли. – От тях знам.

– Твоята раса?

– Разбира се – отговори Нъли. – Ти никога не си споменавал, разбира се, нито пък някой друг, но всички знаете, че аз не съм човек.

– Извинявай – каза Харкорт.

– Няма нищо – рече Нъли. – Аз съм също толкова добър, колкото и хората.

– Хайде да се изкъпем – предложи абатът. – И после да се опитаме малко да поспим. Имаме нужда от сън.

Абатът нагази в езерото, докато водата стигна до кръста му, загреба вода с шепи и започна да си мие лицето и дрехите.

– Ще трябва да поставим охрана – каза Йоланда.

– Аз ще пазя пръв – обади се Харкорт.

– Аз втори – каза Нъли.

– Как е положението? – попита Нъли, когато Харкорт го събуди.

– Всичко е спокойно – отвърна Харкорт. – Имаше някакво шумолеене в гората, но не като онова, което чухме на хълма. Вероятно са някакви животинки. Чуваше се и плач в мочурището.

– Добре – каза Нъли. – Пъхай се под завивката и се опитай малко да поспиш.

Харкорт легна на земята и се зави с одеялото, но сънят не идваше.

Дълго лежа буден, загледан в звездите. „Аз не съм човек“ – беше казал Нъли. Харкорт за първи път чуваше това. И неговата раса познавала елементалите. Говореше така, сякаш някога е имало много елементали. И били дошли преди Злото. Харкорт никога не беше чувал за расата на Нъли. Доколкото знаеше, съществуваше само едно същество от тази раса и това беше Нъли, макар че, ако се беше замислил, щеше да се досети, че някога е имало много такива същества. Тогава излизаше, че елементалите са много стари, защото Злото беше древно, а Нъли беше казал, че те са дошли преди него. Беше казал също, че сега не съществуват много елементали. И ако всичко това бе вярно – че елементалите и съществата от расата на Нъли са живели заедно, – значи двете са древни и навярно са останали малко от тях.

„Когато се върна у дома – обеща си Харкорт, – ще попитам дядо за това, макар че въпросът е много деликатен.“ Дядо му щеше да разбере, че не пита от обикновено любопитство, и щеше да му отговори, макар и, може би, не изчерпателно. А можеше и да се ядоса. От много години дядо му и Нъли бяха добри приятели.

Мислейки за тези неща, той най-после заспа. Събуди се, защото някой го дърпаше за рамото.

– Ставай – викаше абатът. – Вече са много. Гората е пълна. Заобиколени сме!

– Кой ни е заобиколил?

– Вонящите бабуни. Щях да отида и да се оправя с тях, но Нъли вдигна толкова много шум за първата, че реших този път да не предприемам нищо.

Небето беше започнало да светлее. Йоланда, събудена от рева на абата, се измъкна изпод одеялото. Нъли седеше и мигаше.

– Сега пък какво става? – попита той. – Защо си се развикал?

– Бабуните ни заобиколиха.

Нъли скочи.

– Сигурен ли си?

– Разбира се – отговори абатът. – Наредили са се една до друга чак до края на мочурището. Заобиколили са ни. Този път не ги чух. Бяха много тихи. Видях първата чак когато стана достатъчно светло.

Нъли се обърна към Йоланда.

– Ти каза, че можем да заобиколим мочурището. А възможно ли е да минем през него?

– Може би не е невъзможно. Чувала съм, че има пътека. Но няма да е лесно. Ще трябва да газим.

– Това е лудост! – извика абатът. – Можем да си пробием път през тези същества и да заобиколим мочурището.

– Ти може би ще можеш да си пробиеш път през тях – каза Нъли, – но аз не желая да се опитвам. Ти нищо не знаеш за тях.

– Но ти знаеш. Нали каза...

– Не ме интересува какво съм казал – отвърна Нъли. – Ще минем през мочурището. Не вярвам, че ще могат да ни последват.

ГЛАВА 10

Духовете отново се приближаваха към него – дори и на дневна светлина. Харкорт не можеше да ги види, макар навремени да му се струваше, че ги вижда – леко трептене на въздуха като омара над нива със зряла пшеница в горещ слънчев ден. Те му говореха. Непрекъснато му говореха. Не разбираше какво казват, но от време на време му се струваше, че долавя смисъла. Повечето думи бяха просто бръщолевене като онова, което често бе чувал на минаване покрай затворената врата, зад която майка му и жените прекарваха следобед в шиене, но най-вече в бърбене.

Харкорт газеше до кръста. Ботушите му бяха пълни с тиня. Другите вървяха подир него. Духовете дърдореха. Рояци насекоми се въртяха над главата му и той току размахваше ръце да ги разгони, но те продължаваха да хвърчат като някакъв блестящ водовъртеж на слънцето.

Достигна до островчето, към което се бяха насочили, и изпъзля върху него. Йоланда беше втора и когато наближи, Харкорт я изтегли до себе си. Нъли не беше много след тях, а след него пъхтеше зачервеният абат. Харкорт подаваше ръка на всекиго и му помагаше да се измъкне на твърда почва.

Седяха мокри, мълчаливи, прекалено уморени, за да говорят.

– Никога не бих се съгласил на такова нещо – обади се накрая абатът. – Разбира се, знаех, че много ще се ходи, и не съм против ходенето. Но газенето през такава кал е далеч от представата ми за приключение.

– Може би нямаше да ни се наложи да газим, ако беше оставил на мира онази бабуна – подметка Нъли. – Ама не, трябваше да я направиш на каша.

– Надявам се, че онези, другите бабуни зад нас – каза абатът, – не са последица от тази моя постъпка. Или искаш да кажеш, че останките от нея са се спуснали по хълма и всяка от тях се е превърнала в нова бабуна, която копнее да ни хване?

– Не знам – отвърна Нъли. – Никой не може да каже. През живота си съм чувал странни и страхотни разкази за бабуните. Онзи хълм може да е бил любимият им, гнездото, където се оформят. Може да са били необходими векове за създаването на всички, но когато новината се разнесла...

– Новината се разнесла? – възкликна абатът.

– Да, новината, че са нападнати. Затова са побързали да се съберат и да си отмъстят...

– Да си отмъстят! – изръмжа абатът, вдигна жезъла си и удари по земята. – Ако ме беше оставил, наистина щях да им дам основание за отмъщение.

– Стореното – сторено – намеси се Харкорт. – Защо не спрете поне за малко? – После се обърна към Йоланда. – Струва ми се, че видях продължение на пътеката.

– Значи наистина сме вървели по пътека и не сме я изгубили – радва се тя. – Когато свърши, помислих, че сме тръгнали по грешна следа и че може би изобщо няма пътека. Но ако си прав, има. Била е само залята и това е нейното продължение.

Харкорт вдигна рамене.

– Може отново да я изгубим и то не веднъж и не два, защото това е несигурна страна. Но ще продължим да вървим. Как смяташ, дали сме минали половината?

– Едва ли. Добре ще е, ако успеем да се измъкнем от това мочурище преди да падне нощ.

– Може би ще успеем – каза Нъли. – Ако променим темпото. Не трябва да спираме да почиваме и да подхващаме празни приказки винаги, когато достигнем до твърда земя.

– Ако не спираме от време на време – възрази абатът, – изобщо няма да можем да се измъкнем от това мочурище. Човек трябва да има възможност да събере сили за следващата си атака.

– Ти си най-големият и най-якият слабак, когото съм срещал – каза възмутен Нъли.

– Винаги съм те харесвал, Нъли – отвърна абатът. – Колкото и да изглеждаш смешен, винаги съм те уважавал. Но в безсърдечните ти постъпки явно прозират черти на духовна бедност, която досега не бях забелязал...

– Престанете с тази препирня! – намеси се Харкорт. – Всичките участваме доброволно. Никой не е накаран насила.

– Искам да знам защо трябваше да газим в мочурището? – каза абатът. – Четиримата бихме могли да разкъсаме обръча от бабуните и да заобиколим по суша. В края на краищата бабуните не биха могли да направят кой знае какво, за да ни спрат. Онази в лагера просто я размазах.

– Според мен това е справедлив въпрос – каза Харкорт на Нъли. – И аз се чудех. Разбира се, ние ти повярвахме...

– Въпросът наистина е справедлив и аз с радост ще отговоря – каза

Нъли. – Онази бабуна в лагера нямаше възможност да разбере какъв маниак има пред себе си. Понеже никога не е срещала такъв. А този благочестив и смирен християнин просто отиде при нея, вдигна десеткилограмовия си жезъл и...

– А какво трябваше да направя? – викна абатът. – Тя ни заливаше с вонята си!

– Опитах се да те предупредя – каза Нъли, – но беше късно. Ако можеш, щях да те спра, но след като ти беше свършил своето дело, беше безсмислено. Единственото разумно действие беше да се махнем оттам. Трябва да призная, че и за момент не допуснах, че от земята ще излязат други бабуни, за да ни обсадят. Това, доколкото знам историята и характера на бабуните, беше немислимо. Наричам ги бабуни, защото вие ги нарекохте така, но те си имат друго име, историческо име...

– Много приказки изприказва – каза абатът, – но не каза нищо. Кажи ми сега, само с няколко думи, защо не трябваше да разкъсваме обсадата на бабуните?

– Съществуваше минимален шанс да успеем – отговори Нъли, – но само минимален шанс, при това на ужасно висока цена. Вие почувствахте Злото в тях, нали?

– Разбира се, че го почувствахме – отговори Харкорт. – Всичките го почувствахме. И вонята. Не знам кое от тях, Злото или вонята, се вкопчи в мен. Опитах се да го...

– В мен не се вкопчи – каза абатът.

– Говориш така, защото не си чувствителен – рече Нъли. – Проповядваш за душите, но самият ти нямаш душа и което е още по-лошо...

Абатът се изправи, вдигна жезъла си и извика:

– Как се осмеляваш да ми говориш така! Как смееш да казваш...

– Седни – заповяда Харкорт с леден глас. – И остави този проклет жезъл. Трябва да се държим достойно, дори и да загинем. Мърморейки, абатът седна, но не пусна жезъла.

– А сега – обърна се Харкорт към Нъли, – отговори на въпроса, без да увърташ.

– Отговорът е, че имаме работа със същество, което не прилича на никое друго в този свят – започна Нъли. – То идва от най-първичната обща същност на природата. Там са неговите корени. А ако си замислим, виждаме, че природата е жестока. Жестока и безучастна. Природата не проявява любов; тя не се интересува какво се случва на някого или на нещо. Няма начин да бъде омилостивена. Човек живее, съобразявайки се с нейните правила. Направете само едно малко отклонение от тях

и тя ще ви убие, ще убие всички ни. Определението на Злото е липсата на любов. Едно същество може да бъде истински лошо само ако е напълно лишено от това чувство, ако няма представа за него. Истински лошият може да не обича дори себе си. Бабуните не са искали живот. Той им е бил даден по някаква неизвестна, загадъчна алхимия, която се намира в мъртвата и умираща материя на почвата. Те може дори да не харесват живота, да са ядосани и изплашени от това наложено им появяване в един свят, за който никога не са се молили. Започвате ли да разбирате с какво имаме работа?

– Да – отговори сериозно Харкорт. – Мисля, че започвам да разбирам.

– Ако бяхме атакували бабуните – продължи Нъли, – те може би щяха да ни убият, преди да можем да стигнем достатъчно близко до тях. Щяха да ни унищожат със Злото, което е в тях, или да ни задушат с вонята, или да ни отровят с отровата, която съдържат, или по някой друг начин. По-пълен отговор не мога да ви дам, защото повече от това не е известно за тях. Никой не може да претендира, че е специалист по бабуните. Преди да стане специалист, човек умира. – Той замълча, после попита: – Това удовлетворява ли ви? Този отговор достатъчен ли е? Никой не проговори. – Любимото им място за излюпване – продължи Нъли, – ако може да се нарече излюпване, е горската почва в необезпокоявани райони, където в продължение на години са се натрупвали слоеве от дървесни отпадъци, осигуряващи онези неизвестни фактори, които им дават живот. Онази почва в гората вероятно се е натрупала от незапомнени времена. Никога обаче не съм чувал за подобно нещо. Дори в най-древните легенди на моята раса не се говори за много бабуни, излезли едновременно. Мисля, че разправата с първата е накарала другите да излязат преждевременно. Нито знам, нито мога да си представя как са научили за атаката. В нашите легенди не се казва, дори не се намеква, че могат да говорят.

– А могат ли да ни достигнат тук? – попита Йоланда.

– Не вярвам. Макар че могат да се движат и понякога, подозирам, доста бързо, те предпочитат да стоят близко до родното си място. Според мен бабуните няма да напуснат гората. И няма да се решат да влязат в мочурището. – Той поклати глава. – Не е трудно да се досетите, че за мен това беше голяма изненада. Те датират от древността. Някога, така се казва в старите легенди, бабуните били много. Но с изсичането на горите и изораването на земята намалявали все повече и повече. Когато тяхната естествена среда била унищожена, останали съвсем малко. Ако

ме бяхте попитали за тях; щях да ви кажа, че вече не съществуват, изчезнали са, и че това са просто истории от миналото.

– Никой не те попита – каза Харкорт, – защото никой не знаеше за тях, а и ти никога не си ги споменавал.

– Да тръгваме – каза Нъли и се изправи. – Нали каза, че си видял пътека, Чарлз?

– Да – отвърна Харкорт. – На един остров ей там. От тревата и тръстиката не се вижда.

– Чувате ли шепнене и дърдорене? – попита абатът и се обърна към Йоланда. – Ти каза, че това са духове, нали?

Тя кимна.

– Духове са. Поне така казват – неспокойни духове на хора, умрели без благословията на Светата църква. Те бродят тук и на много други места. Навярно тук са умрели много бежанци, криейки се от Злото.

– Може ли да се направи нещо за тях? Няма ли начин да им се осигури мир?

– Не знам – отговори Йоланда. – Знам само, че са тук. Никога не съм говорила с някого за тях. Разбира се, на мен, както на всеки добър християнин, ми е мъчно за тези души.

– Може да опиташ да ги поръсиш със светена вода – каза Нъли на абата.

Гай изсумтя, изправи се и вдигна полите на расото си. Бяха кални и подгизнали. Отново тръгнаха. Харкорт нагази във водата пръв, другите го последваха.

Не беше дълбоко – на места едва стигаше до глезените, а в най-големите дълбочини – до кръста. Дъното беше покрито с тънък хлъзгав кален пласт, на места с дънери на паднали дървета и камъни. Вървяха бавно, за да не се препънат. От време на време стигаха до открити водни пространства, но по-често вървяха през тесни криволичещи коридори, оградени с висока тръстика и треви. От мочурището се подаваха мъртви дървета – приличаха на скелети.

Докато почиваха и разговаряха на островчето, духовете се бяха отдръпнали или поне бяха спрели да говорят. Сега, когато газеха из водата, те се върнаха и подновиха бърборенето. Харкорт се опита да си запуши ушите и да не им обръща внимание, но му беше трудно, защото те се притискаха в него и продължаваха нескончаемото си бръщолевене. Почувства, че го обхваща ужас от тяхното мърморене, но не се срамуваше, защото всеки дух внушаваше някаква неопределена тревога и дори страх. „Човек – самоуспокояваше се той – няма да е човек, ако не гледа

на духа като на нещо много важно.“ Но след като ги беше слушал часове наред, ужасът и първоначалната тревога преминаха в раздражение. Духовете се бяха превърнали в напаст, която макар че все още можеше да вдъхва страх, беше повече досадна. И понеже не можеше да направи нищо друго, той се опита да не им обръща внимание. Но независимо от силата на волята си, не можа да го направи. Бяха прекалено близко до него, гласовете им бяха прекалено натрапчиви, за да не им обръща внимание. Впечатлението, че на моменти го хващат за ръката, беше, или най-малкото той си внушаваше така, само въображение.

Приказките им бяха неразбираемо ломотене, но от време на време му се струваше, че различава отделни думи или фрази, макар да не беше съвсем сигурен дали ги е чул, или подсъзнателно си ги е помислил. „Връщай се! – казваха те, или поне му се струваше, че казват така. – Връщай се, грози те опасност!“ Един път звучеше като предупреждение, друг път като молба. „Помогни ни! За Бога, имай милост към нас! Смили се! В този свят на сенките ние сме между живота и смъртта – нито живи, нито съвсем мъртви. Ако не ни помогнеш, ще останем вечно така.“ Разбира се, всичко това не беше изразено с думи и изобщо не беше изречено, но в гласовете им имаше молба, която достигаше до съзнанието му. Внезапно абатът изрева:

– Наведете се! Бързо се наведете и се скрийте!

Инстинктивно, без да знае защо трябва да се наведе и да се скрие, Харкорт приклекна до тръстиките. Обърна се към другите, Бяха приклекнали и застинали като пилета в селски двор, когато над тях кръжи сокол. Абатът сочеше към небето. Харкорт вдигна глава и ги видя – три мокри парцала на фона на синьото небе, спокойно размахващи криле. Не отиваха наникъде; кръжаха над мочурището, готови да се спуснат върху всяка жертва, която съгледат. Летяха високо – толкова високо, че приличаха на точки.

„Драconi – каза си той. – Три дракона, излезли на лов, може би същите три, които нападнаха еднорозите.“ Присви очи, за да види дали някой не е с въже на шията, но бяха твърде високо и не можа да разбере.

Времето минаваше, а драконите продължаваха да кръжат. За малко слязоха по-ниско, но после отново се издигнаха. Харкорт ги наблюдаваше и мълчаливо проклинаше. Губеха ценно време – драконите им отнемаха от времето за минаване през мочурището. Беше много важно преди мрак да прегазят през тази несигурна водна пустош. Така както вървяха нещата – криене в гъсталака, за да наблюдават еднорози, криене в мочурището, за да не ги забележат драконите, – нямаше никога да

стигнат там, закъдето се бяха запътили.

Когато бяха в замъка, мислеха, че знаят с какво ще се сблъскат – огри и троли, дракони и други сили на Злото, – но сега той знаеше, че Пустата земя е нещо много по-сложно. За толкова малко време се бяха сблъскали с още две неща, за чието съществуване дори не бяха подозирали: бабуните на хълмовете и духовете в мочурището. Колко ли други изненади ги очакваха занапред?

Духовете се приближиха. Дърдоренето им до такава степен изпълни ума му, че изключи всичко друго. Думите им – ако бяха думи – не означаваха нищо.

Но после той чу една дума, която означаваше нещо. Нещо за него. Елоиз!

Той се изправи и извика високо:

– Елоиз? Какво за Елоиз?

– Клякай! – извика абатът. – Клякай, проклет глупак!

Харкорт клекна и отново погледна към небето. Драконите все още бяха там, развяващи се като мокри парцали в синевата.

ГЛАВА 11

Накрая драконите отлетяха на изток. Нямахме начин да се разбере дали търсеха тях, или просто бяха излезли на лов.

Харкорт не видя кога си бяха отишли – не ги следеше. Беше се сгущил във водата до тръстиките и в ума му ехтеше само една дума: Елоиз! Елоиз! Елоиз! И през цялото време долавяше с периферното си зрение, всъщност, без да вижда, облака от невидими духове, който се беше събрал над него, потрепваше във въздуха, въртеше се и дърдореше. Опита се да разговаря с тях – говореше им и ги викаше наум, без да произнася нито дума.

„Кажете ми – викаше той, – кажете ми какво знаете за Елоиз. Какво става с нея?“ И разбираше ужасен, че ако на място като това дойде новина от Елоиз и ломотещите духове на мочурището му я съобщят, той ще се отдръпне от нея. „Нечиста – помисли той, – нечиста!“ Невъзможно беше тя да е тук, тя не бе умряла тук, а отвъд реката, в замъка Фонтин.

Въпросите и учудването го изплашиха. Той наведе глава, затвори се в себе си, откъсна се от действителността, от яркото слънце, от вонящата вода, от шумоленето на тревата и тръстиката, от заплахата на кръжащите дракони.

Харкорт не я искаше тук, в това вонящо блато. А искаше ли я въобще? При тази неканена мисъл, промъкнала се отнякъде в съзнанието му, той настръхна. Ужаси се от това, че може дори да си го помисли.

Вече не си спомняше лицето и – вятърът винаги духаше кичури коса върху него. Когато гледаше книгата, не можеше да си спомни думите, които му беше казала, когато му я подари; не можеше да вижда пръстите и, прелистващи страниците. Тя си беше отишла от него, беше се отеглила с годините.

„Боже мой – каза си той ужасен, – мили Боже, забравил съм я!“

„Скъпи Боже – молеше се Харкорт, – не и позволявай да бъде тук. Не и позволявай да ми говори. Ако е тук и я срещна, ще се отвърна от нея и това ще съкруши и нейното, и моето сърце. Ние не можем да се срещнем на такова отвратително място. Когато отново се срещнем, ако изобщо се срещнем, това трябва да стане на красиво и приятно място – на ливада с много нацъфтели, полюшвани от вятъра цветя. Не тук, Господи, не на такова място.“

– Чарлз, да тръгваме – извика абатът. – Води, приятелю. Драконите вече ги няма.

Харкорт се изправи като събуден от дълбок сън. Вдигна глава и погледна към небето. Драконите вече не кръжаха над тях. Тръгнаха по канала към острова. Абатът изпревари Йоланда и Нъли и закричи редом с него.

– Загубихме време с тия проклетни дракони – каза Гай задъхано. – Няма да успеем да прекосим мочурището до мръкване. Слънцето беше ниско на запад.

– Ще направим, каквото можем – каза Харкорт. – Дори да трябва да прекараме нощта тук, все ще се справим.

– Не е добре – въздъхна абатът. – Изобщо не е добре. Трябваше да сме изминали много левги.

– Няма страшно – успокои го Харкорт. – По сушата ще се движим по-бързо. – Продължиха през мочурището и Харкорт попита: – Мислиш ли, че драконите търсеха нас? Откъде могат да знаят, че сме тук?

– Не знам – отговори абатът. – Не съм мислил за това и нищо не знам. Но ако ни бяха открили, нямаше да има никаква разлика дали търсят нас, или не.

– Можа ли да видиш дали някой от тях не е с въже на врата?

– Не, не можах. Бяха много високо. Но и на мен ми мина тази мисъл.

– Имам чувството – каза Харкорт, – че преди всичко това да свърши, отново ще се срещнем с този дракон. Може би очи в очи. Решил съм да го убия.

– Ти си романтик, Чарлз – рече абатът. – Непоправим романтик. Въпреки досадния ти характер и склонността ти към мрачно настроение, ти си любител на фантазиите. Фантазираш дори и посред бял ден. Но на кой друг ще му дойде на ума да сложи примка на дракон?

– Сигурен съм – каза Харкорт. – Кълна се във всяка дума, която казах. Чувствам го. Ще срещна дракона и ще се постарая да го убия.

– Смяташ ли, че това е било предопределено още в онзи далечен ден под суровите чукари на Драконовата скала? Дали онова, което е започнало там, трябва да стигне до развързката си тук, в Пустата земя?

– Не знам – отвърна Харкорт. – Аз нямам твоята философска нагласа. Но го чувствам и това е всичко, което мога да ти кажа.

Ходенето беше станало по-трудно, а островът пред тях сякаш се отдалечаваше, вместо да се приближава. Харкорт погледна в краката си и видя, че водата е малко над глезените им; продължи напред, макар и с

по-бавно темпо. Водата сякаш ставаше по-плътна, въздухът също беше различен – по-гъст, по-малко прозрачен.

– Гай! – извика той почти шепнешком.

– Да, и аз го забелязах – отвърна абатът. – Нещо става.

Постараха се да вървят по-бързо, но всичко наоколо беше много не-обичайно. Водата изглеждаше лепкава като меласа, макар че, Харкорт знаеше, не това бе отговорът – той правеше също толкова големи крачки, колкото и преди, а разстоянието, което изминаваше, не беше съизмеримо с крачките му. Островът пред тях се виждаше като през мъгла, после се изясни, след това отново се замъгли и пак се изясни, макар и не така добре, както преди. От време на време се чуваше бърборенето на духовете от мочурището, но звукът беше неясен и глух, сякаш говореха във варел.

От едната му страна, от лявата – не, сега беше от дясната – нещо го наблюдаваше. Харкорт въртеше глава ту наляво, ту надясно, но не можеше да види съществото, а само мочурището, простиращо се от двете му страни. И все пак, въпреки че не виждаше нищо, чувството, че ги наблюдават, не го напускаше – някъде отляво или отдясно в калта стоеше приклекло някакво чудовище, хилеше се злобно на онова, което ставаше, и им се присмиваше. Макар и с бавно темпо продължиха напред. Най-после приближиха острова. Може би когато достигнеха до него, всичко щеше да се оправи – отново да се върне старият, сигурен, познат свят – познатият въздух и познатата вода. Сега, дори без да обръща глава, той съзря съществото, което стоеше от едната му страна и злобно им се хилеше. Беше клекнало в тинята. Не се показваше цялото, а малкото, което се виждаше, беше неясно и деформирано, сякаш го гледаш през лошо стъкло, което разлага светлината на трептящи, вълнообразни линии. Съществото се състоеше почти само от уста и очи и беше покрито с брадавици като голяма жаба, макар че съвсем не беше жаба. Той го зърна, а после съществото изчезна. Опита се отново да го върне, но тъй като не знаеше как успя да го види, не знаеше и как да го върне. Малко се зачуди на желанието си да го върне, защото съществото изобщо не беше приятно за гледане. Но пък то трябваше да знае кой е направил тази магия, ако наистина бе магия, защото той самият не можеше да направи нищо, за да разкъса веригите и. Харкорт се зачуди как само с гледане ще може да разбере как да се освободи от магията.

Не каза нищо на абата, защото беше повече от сигурен, че няма да му повярва. Само преди малко абатът го беше нарекъл романтик и фантазьор. От друга страна, какво по-добро място за фантазии от Пустата

земя? Стигнаха до острова и се изкачиха по ниския бряг. Харкорт се наядваше, че тук вече онова, което става около него, ще свърши, но остана излъган. По сушата поне, вървеше по-леко, отколкото във водата. При обикновени обстоятелства сега би седнал да си почине, но нито той, нито абатът спряха. Гай, изглежда, също усещаше нещо нередно.

Островът беше гол с изключение на малката горичка в единия край. Имаше обаче пътека и те тръгнаха по нея, докато пред тях не се откри друга водна повърхност, подобна на езеро. Далеч напред над водата стърчеше нещо подобно на бели скали.

Щом стъпиха във водата, усетиха промяната. Това отново беше обикновена вода; въздухът пак беше ясен. Но следващият остров, който представляваше грамада от камъни, бе по-далеч, отколкото им се беше сторило. Абатът въздъхна дълбоко и този звук сякаш окончателно разтури магията.

– Слава тебе, Господи – каза той пламенно. – Най после се измъкнахме от този кошмар.

Направиха още няколко крачки във водата и нищо не се промени. Светът си оставаше нормален. После се обърнаха и видяха Йоланда и Нъли. Нъли тъкмо влизаше във водата.

– Знаете ли какво беше това? – попита ги абатът.

– Малка магия – кимна Йоланда. – Не знам откъде дойде.

– Само леко предупредително потупване по рамото – каза Нъли. – Просто, за да ни се напомни какво ни очаква.

– Сега, изглежда, сме свободни – каза Харкорт. – И е най-добре да не губим време. Слънцето вече е много ниско, за да успеем да достигнем другата страна преди мръкване. Най-доброто, което можем да направим, е да се доберем до онзи скалист остров и да пренощуваме там.

– Загубихме цели два дни, за да изминем не повече от две левги – каза абатът. – С това темпо никога няма да стигнем там, закъдето сме тръгнали.

– Ще стигнем – каза Нъли. – Защото сме длъжни да стигнем. Освен това останалата част от пътя няма да е в мочурище.

Тръгнаха към скалистия остров. Слънцето беше съвсем ниско и се спускаше, зад тъмносинята линия на западните хълмове. Здравчаваше се. Нощните птици започнаха да пеят, в небето се появиха ята патици, търсещи къде да прекарат нощта. Над водата падна мъгла. На изток изгря бледата луна.

Духовете отново дойдоха и на моменти Харкорт мислеше, че ги вижда, макар че не беше сигурен дали това са духове, или само валма

мъгла. Бърборенето им беше неразбрано също както преди, но от време на време в него се различаваше плачлива молба за помощ или едва доловимо предупреждение. И никакво споменаване на името Елоиз – вече не беше и сигурен дали изобщо го е чул, или само си е въобразил.

– Никога досега не са ми правили магия – каза абатът. – Трябва да призная, че усещането беше странно. Някой от вас по-рано изживявал ли е такова чувство? За теб, Чарлз, знам, че не си, но другите?

– Никога – отвърна Йоланда. – Но веднага се сетих, че е магия.

– На два пъти съм бил докосван от магия – каза Нъли. – И в двата случая много по-лоша от тази. Тази беше слаба, сякаш само упражняване в магическо въздействие. Като че ли някой магьосник е решил да се възползува от възможността малко да се поупражни.

– И аз почувствах същото – обади се Йоланда. – Че целта и не е да ни стори нещо лошо.

– Мили Боже! – възкликна абатът. – Да не би да искате да кажете, че наоколо клечат магьосници и дебнат пътешествениците, та да се поупражняват и да усъвършенстват магьосническите си способности?

– В Пустата земя нищо не трябва да ни учудва – отвърна Йоланда.

– И не се страхуваш? Знаела си го и пожела да дойдеш с нас, за да ни служиш за водач?

– Страхувам се – каза Йоланда. – Но аз имам дарбата да откривам навреме опасностите, така че да могат да се вземат мерки. Знаете, че понякога пътувам в тази страна.

– Да, ти ми каза – отвърна Харкорт. – Но се чудя защо го правиш.

– Не съм сигурна, че мога да обясня – призна Йоланда. – Но тук има нещо, което ме привлича. Някакво усещане за живот и тайна, които имат връзка с мен.

Най-после стигнаха скалистия остров и се покатериха по брега. Отдалече той изглеждаше бял и сега видяха, че наистина е такъв. Камъните бяха бели и големи; сякаш някой беше изсипал по средата на мочурището гигантска каруца мрамор. Лежаха в чуден безпорядък, точно както биха лежали, ако наистина бяха изсипани от каруца. Някои бяха нащърбени, други гладки като че издялани с длето.

Поседяха върху камъните, загледани във водата, която бяха прекосили. Мракът се съгъстяваше, но все още можеха да различават острова с дърветата като тъмно петно върху осветената от луната повърхност на мочурището. Накрая Харкорт се размърда и каза:

– Ще се кача на върха. Оттам може би се вижда другият бряг. Сигурно сме близко до края на това мочурище.

– Ще дойда с теб – каза Нъли.

Изкачването по скалите сигурно приличаше на изкачването по Египетските пирамиди, за които преди много години му беше разказвал вуйчо Раул. Дори може би по-трудно, защото камъните на пирамидите били подредени, а тези тук бяха в безпорядък, нахвърляни безразборно един върху друг, и имаше опасност да се срутят. Най-после Харкорт със сумтене се изкатери върху последния блок. И замръзна.

Право срещу него стоеше скелет. Отначало си помисли, че е човешки, после отведнъж разбра, че не е. Беше закрепен към нисък кръст, пхнат в пролуката между два камъка. Скелетът сякаш се канеше да скочи отгоре му.

Харкорт преглътна, обхванат от ужас. Костите блестяха по-бели от камъните, а черепът – със зъби по-бели и от костите, злобно му се хилеше. Беше завързан за кръста с вериги, така стегнати, че повечето от костите стояха на мястото си. Черепът беше непокътнат, долната челюст висеше отпусната, гръдният кош също беше цял. Костите от пръстите на едната ръка бяха паднали, а на другата, с изключение на два пръста, стояха. Върху масивния таз, малко изкривен, стоеше гръбначният стълб.

– Чарлз – чу той гласа на Нъли. – Подай ми ръка. Не мога да се хвана.

Харкорт се обърна, подаде глава над ръба на блока и помогна на приятеля си да се качи.

– Какво е това? – попита Нъли.

– Не е на човек – отвърна Харкорт. – Отначало помислих, че е човешки.

– Огър – каза Нъли. – Главата си залагам, че е огър. Мястото е адски подходящо за огър. Приблжиха се до кръста.

– Мислиш ли, че е бил жив, когато... – почна Харкорт.

– Разбира се – каза Нъли. – Кой ще си прави труда да връзва с верига мъртъв огър за кедров кръст? Ти си свидетел на един акт на възмездие, Чарлз. Това е краят на една от силите на Злото, сторила много пакости на човешката раса. Сметките са разчистени. Той не е умрял, както е умрял твоят Христос, повесен на кръста. Тялото на огъра е било поддържано от веригите и смъртта не е дошла в резултат на тежестта на тялото, както е при други случаи на разпъване на кръст. Този тук е умрял от глад. Висял е, докато е умрял от глад и от жажда. По вероятно от жажда.

– Какво варварство! Каква жестокост!

– Несъмнено онзи, който е извършил това, е имал основание за тази

жестокост.

– Не ми се ще да мисля за това – каза Харкорт. – Бързата смърт от удар на меч е друго нещо. Съвсем различно. Това тук е израз на ужасна омраза.

– Хората в тази страна може би имат причина за такава омраза – каза Нъли. – Сигурно са преживели много нещо, за да стигнат до това.

– Какво ще правим с него?

– Нищо. Ще го оставим тук. Ти какво предлагаш – християнско погребение?

– Не, не погребение.

– Остави го тогава. Нека си стои, за да се надсмива над смъртта си.

– Да, може да си прав. Нъли обърна гръб на скелета и кръста, посочи на запад и каза:

– Там. Там ще научим онова, което сме дошли да търсим. Краят на мочурището е съвсем близо. Погледни и ще го видиш.

ГЛАВА 12

Пренощуваха на скалистия остров и още с първата утринна светлина прекосиха последната част от мочурището и достигнаха открита твърда земя. На запад се мерзелееха сини хълмове.

Като се изключеха няколко леки дремвания, Харкорт изобщо не беше спал. Когато над мочурището се спусна пълен мрак, то се превърна в кошмар. Духовете стенеха и охкаха и навремени можеха да се видят, макар че винаги имаше съмнение дали онова, което се вижда, са облечени в бяло духове, или носеща се мъгла. Нощни птици крещяха, а далеч на изток нещо като че ли удряше на барабан. Харкорт лежеше буден, заслушан в този звук, и се опитваше да проумее дали е квакане на жаба, или биене на барабан. Реши, че квака приличното на жаба, покрито с брадавици същество, което беше видял или си мислеше, че е видял. Не беше съвсем сигурен, че е то, защото макар понякога звукът да приличаше на квакане, друг път той беше готов да се закълне, че чува биене на барабан. Но кой би клечал посред нощ в мочурището да бие барабан?

Те закрачиха бързо към хълмовете, радостни, че излизат от блатото. Йоланда избърза напред и скоро изчезна, сигурно, за да търси по-лек път. Харкорт се чудеше на нейната пъргавина и сила.

Вдигна глава и огледа небето. Драконите му бяха направили по-силно впечатление, отколкото мислеше. С изключение на няколко ястреба, които се рееха над тях, небето беше пусто.

Вървяха през гъста ливада, осеяна с нацъфтели цветя, Хълмовете престанаха да са сини, както изглеждаха отдалеч, и се превърнаха в покрити с дървета височини, високи като онези край реката.

Абатът, който вървеше малко пред Харкорт и Нъли, спря, за да ги изчака, после тръгна редом с тях. Беше възвърнал обичайното си добро настроение.

– Сега се движим с добро темпо – каза той. – Ако имаме късмет, може би ще наваксаме забавянето в мочурището.

– Ще имаме и добри, и лоши дни – отбеляза Нъли. – Сигурно и на други места по пътя ще се бавим.

– Дано обаче да няма нищо така ужасно, както мочурището – въздъхна абатът.

След два часа стигнаха подножието на хълмовете. Йоланда чакаше.

– Ще тръгнем малко на север – каза тя. – Намерих една виеща се

долина, по която ще заобиколим хълмовете. – Скоро ще трябва да спрем за ядене – обади се абатът. – От сутринта не сме хапвали нищо освен по бучка сирене и залък хляб.

– Ти изобщо мислиш ли някога за нещо друго освен за огромния си търбух? Ако тръгнем по акъла ти, на всяка половин левга ще трябва да спиране, за да ядеш.

– На празен стомах не се ходи – каза абатът. – Винаги съм обръщал внимание на корема си и съм се отнасял добре към него.

– Щом стигнем в долината, ще намерим място, където можем да спрем и да се подкрепим – обеща му Йоланда. – Там има пътека и дървета.

Долината започваше с върбова горичка край ромолящ поток, който се спускаше по каменистото си корито надолу към мочурището. Горичката беше малка, но по склоновете на хълмовете от двете страни растяха дъб и клен, бук и бреза. Малко по-нататък долината се стесняваше и потокът течеше в тясно дефиле.

Дефилето се връзваше в хълмовете и ставаше все по-тясно и по-тясно. Гъстите гори по хълмовете слизаха все по-надолу, докато накрая дърветата надвиснаха като свод над потока, който сега едва течеше. Покрай него имаше пътека, която минаваше ту от едната, ту от другата му страна. Беше неравна, изпълнена със стърчащи корени и камъни, но по-добре такава, отколкото изобщо без пътека. Късно следобед стигнаха до отклонение нагоре по полегатия склон. Йоланда спря, взря се нагоре и каза:

– Чакайте тук. След минутка се връщам.

Доволни, че ще могат да починат, те спряха, а девойката изчезна нагоре по пътеката.

– Това дете не знае какво е умора – каза абатът. – Търчи и скача като пощуряла коза и може да продължи така вечно.

Харкорт чувстваше неприветливостта на гората. Тя беше надвиснала над тях, сякаш искаше да ги задуши. Цареше пълна тишина. Чуваше се само песента на поточето, което ромолеше в каменистото си корито, и шепотът на вятъра във върховете на високите дървета. Йоланда се зададе тичешком по пътеката и викна:

– Намерих къде да прекараме нощта. Една пещера. Някой живее в нея, но го няма. Мисля, че няма да има нищо против.

– Откъде можеш да си сигурна? – попита Нъли.

– Не съм сигурна – отвърна тя. – Само предполагам и се надявам.

– Може би ще станем и ще я напуснем преди този някой да се

върне – каза абатът. – Който и да е, той може би няма да разбере, че сме прекарали нощта в жилището му.

Пещерата беше доста тясна и плитка. Пред входа и имаше широка хоризонтална каменна плоча и на нея, почти до входа, имаше малко огнище, покрито със студена сива пепел и почернели обгорели дънери. Вътре, в единия ъгъл, върху дървени трупи беше поставен сламеник. В дъното висяха три тигана и шишове за печене. Точно до входа бяха наредени на купчина сухи дърва. До тиганите и шишовете, върху плоча от плоски камъни, грижливо бяха наредени кожени торби. Навеждайки се, за да не се удари в тавана, абатът влезе и седна на сламеника.

– Непременно трябва да се разположиш като у дома си – каза Нъли.

– А защо не? – попита абатът. – Ако нашият непознат домакин е честен човек, той ще иска гостите му да се чувстват като у дома си.

– Обаче дали сме гости? – възрази Нъли.

– Можеш да оставиш този въпрос – чу се глас зад тях. – Вие наистина сте мои гости и сте добре дошли.

Всички се обърнаха да видят кой говори и видяха един дребен човек със загоряло от слънцето лице, почти черно, гладко избръснато, но с четинести мустаци, с тънки бръчици в ъгълчетата на очите. За да ги вижда по-добре, той бе присвил очи, сякаш срещу слънцето. Носеше празна торба. Раменете му бяха превити напред като на човек, свикнал да носи тежки товари. Подпираше се на тояга. Беше бос, с парцаливи панталони и овчи кожух с вълната навън.

– Аз съм Андре, амбулантен търговец – представи се той, – а това е скромният ми дом. От години вие сте първите гости, които ми оказват чест да ме посетят. Много се радвам, че ме открихте.

– Ние сме пътници – каза Харкорт. – Просто минавахме от тук.

Амбулантният търговец вдигна ръка и си избърса лицето.

– Много странно минаване. По тези места рядко се случва такова нещо. Тази страна не е приятна.

– Аз съм Чарлз от замъка Харкорт отвъд реката. Търсим вуйчо ми, който се изгуби. Имаме основание да вярваме, че е в Пустата земя. Може би знаеш нещо за него.

Амбулантният търговец поклати глава.

– Нищо не съм чул. Но е глупаво да скита тук.

– Вуйчо ми – каза Харкорт – е малко глуповат човек. Открай време.

– Е, да приемем, че е така – каза амбулантният търговец. – Ще преношувате при мен. Ако искате, можете да останете и по-дълго. Ще наклада огън...

– Не – каза Нъли. – Аз ще го наклада, а онзи голям дебелак ще отиде за дърва, за да попълним изгорените. Може малко и да попритурим като отплата за гостоприемството, което ни оказваш.

– Във вирчето точно където пътеката завива, забелязах пъстърва – каза Йоланда. – Ще опитам да хвана няколко за вечеря.

Амбулантният търговец се усмихна.

– Никога не съм чувал за такива услужливи и полезни гости. Всеки домакин ще бъде радостен да му гостувате. – Той се обърна към Харкорт. – Имаш добри слуги.

– Не са ми слуги – отговори Харкорт. – Приятели са ми. Така нареченият дебелак, който отиде да събира дърва, е абат и макар да мърморят, когато трябва да върши някоя досадна работа, никога не отказва да я свърши.

– Имаш късмет с такива приятели – каза амбулантният търговец.

– И аз така мисля – съгласи се Харкорт.

Не му харесваше този човек. Нямахше му вяра. Изглеждаше лукав и беше прекалено мазен. Най-добре беше да си държи езика зад зъбите. На пръв поглед нямаше нищо, от което да се смущава, дори се опита да влезе в спор със самия себе си, но чувството на недоверие си остана. Амбулантният търговец остави торбата на пода, бръкна в нея, извади шепя дреболии и ги изгърси на одеялото, което покриваше сламеника.

– Не продавам скъпо – каза той – и не се пазаря. Не печеля много, но общо взето свързвам двата края.

Имаше една стара медна пара, парче очукана верижка от огърлица, полиран ахат, зеленясал пръстен с червен камък, бронзов връх за копие, също зеленясал от времето, и други вехтории.

– Хората ме знаят като треперещ от старост идиот, който не е съвсем в ред с акъла, безопасен и честен човек, твърде глупав, за да не бъде честен – каза търговецът. – И не се страхуват от мен; някои дори ми се доверяват. Моите странствания са съвсем безопасни. Посрещат ме като човек, който им носи най-новите вести – различни новини и клюки, понякога дори скандални. Ако вестите ми са малко, си измислям, за да раздразня любопитството на моите клиенти.

– Какви са клиентите ти? – попита Харкорт.

– Как какви? О, разбирам какво имаш предвид. Добре, ще ти кажа самата истина. Те са както измежду хората, така и измежду силите на Злото. За мен това е без значение. Продажбите и на едните, и на другите са еднакво доходни.

– В такъв случай може би ще можеш да ни помогнеш. Искам да

кажа, ако имаш желание.

– Разбира се, че имам желание. На никого не отказвам помощ.

Нъли вече беше наклал огъня, а абатът беше донесъл наръч дърва и отиваше за още.

– След като се нахраним, ще поседим около огъня и ще си поговорим – каза амбулантният търговец. – Можете да ме питате всичко, което ви интересува.

„Чудесно“ – помисли Харкорт. Но на колко от онова, което щеше да им каже амбулантният търговец, можеха да повярват?

– Ще бъдем благодарни – каза той на амбулантния търговец – за всички сведения, които можеш да ни дадеш.

По пътеката се появи Йоланда с низа пьстърва. Двамата с Нъли седнаха до огъня и започнаха да я чистят. Амбулантният търговец донесе тиган и гърне с мазнина и точно тогава пристигна и абатът с дървата, остави ги върху купчината, седна край огъня, загледа рибата и облиза устни.

– Хубава и тлъста – каза абатът. – И прясна, направо от реката.

– Отлични са – потвърди амбулантният търговец. – Когато имам време, ловя и си пържа. – Той огледа абата и каза: – От състоянието на расото ти личи, че си газил през мочурището.

– Прегазихме го това проклето мочурище – отговори абатът с отвращение. – Отне ни ден и половина, докато го прекосим.

– Можели сте да го заобиколите – каза амбулантният търговец с тон, който подсказваше, че всеки разумен човек би постъпил така.

– Имаше специални обстоятелства – намеси се Харкорт, – които ни накараха да решим, че ще е по-умно, ако минем през мочурището.

– Да – каза амбулантният търговец. – Разбирам ви. Понякога възникват такива, както ти ги нарече, „специални обстоятелства“. Особено на това място.

Рибата вече беше сложена в тигана и те седяха и наблюдаваха как се пържи.

– Ние имаме сирене и хляб – каза Йоланда, – и дебел резен бекон. Може би парче бекон ще направи вечерята по-добра.

– Ако смяташ, че можете да си го позволите – отвърна амбулантният търговец. – От време на време продавам бекон, но не съм вкусвал от месец и повече. Йоланда отрязва няколко парчета бекон и ги сложи в тигана при пьстървата. След вечеря търговецът се обърна към Харкорт:

– Ти спомена, че искаш някакви сведения. Какво точно те интересува? Предполагам, че може би искаш да знаеш какво можете да очаквате

напред.

– Правилно – каза Харкорт. – Ние пътуваме на запад. Научихме, че в тази посока се намира древна катедрала.

Амбулантният търговец гледаше замислено.

– Трябва да минете още доста път, за да стигнете до нея. Никога не съм бил там. Не съм я виждал, но съм чувал за нея. Единственото, което мога да ви кажа, е, че трябва да вървите на запад и да питате.

– Кого да питаме? – рече Нъли. – Сигурно не силите на Злото. Освен тях ще срещнем ли някой друг?

– Там има хора – отговори амбулантният търговец. – Ще ги намерите в скришни и уединени места. Силите на Злото знаят за тях, но не ги безпокоят. Вие какво знаете за силите на Злото?

– Преди седем години в замъка стоях дни наред срещу тях – гордо заяви Харкорт.

– А, да – отвърна амбулантният търговец. – Не ви е било леко. Обикновено силите на Злото не са винаги жестоки. Те си имат своите цикли. Има периоди, когато човек може да пътува през тази земя невредим, и други, когато дори аз не се осмелявам да изляза на открито. Когато периодът на лудост отmine, те пак са си неприятни, но не убиват безразборно. Струва ми се, че сега са в лош период. Някъде на север се е появила една римска кохорта и това съвсем ги е вбесило.

– Чул ли си нещо друго за римляните? – попита абатът. – Само това ли знаеш?

– Влезли в една-две схватки. Обикновена размяна на удари. Нищо сериозно.

– Възможно е и нищо сериозно да не се случи – каза Харкорт. – Кохортата е само на разузнаване. Римляните не търсят стълкновение.

– Може да е така. Надявам се да е така. По-голяма част от силите на Злото са се струпали покрай далечните граници, за да ги пазят от варварите – които, между впрочем, напоследък кротуват. Само набези на малки групи конници, но никакви големи нашествия. Но въпреки това силите на Злото са неспокойни.

– Има ли някои опасни места, които трябва да знаем? – попита Нъли. – Някои райони, които да заобиколим отдалеч? Всичко, което би могъл да ни съобщиш, ще ни бъде от голяма полза.

– На няколко левги на запад, отвъд една голяма река, има долина, населена с харпии. Те постоянно се местят, за да търсят плячка, но свърталището им е там. Така че трябва да сте нащрек. Харпиите са доста опасни същества.

– А дракони? – попита абатът.

– За драконите никой не може да каже – отговори амбулантният търговец. – Те могат да са навсякъде. Преди да излезете на открито, винаги оглеждайте внимателно небето. Придържайте се колкото се може по-близо до дърветата. Там не могат да ви хванат. Внимавайте и около мостовете. Тролите са пристрастени към тях. Но вие, разбира се, знаете това.

– Да, наистина знаем – отговори абатът.

– Ако ви се удаде случай, попитайте за един кладенец. Един древен кладенец, за който се говори, че някога е бил място за поклонение. Според легендата, ако човек се наведе над него и погледна във водата, може да види бъдещето си. Не казвам, че е вярно. Склонен съм да се съмнявам. Но историите, които се разказват за него, са много интересни.

– Ще питаме – лекомислено обеща Харкорт. Огънят догаряше. Нощната тъмнина се запромъква към тях. Върховете на дърветата под пещерата се полюшваха от лекия ветрец. Изтокът започваше да изсветлява – скоро щеше да изгрее луната.

Амбулантният търговец се надигна, влезе в пещерата, затършува в наредените върху каменната плоча кожени торби и се върна с нещо, което подаде на Йоланда. Светлината от огъня се отрази в лъскавата му повърхност. Беше красиво или най-малкото изглеждаше красиво и сияеше с цветовете на дъгата – нещо извито спираловидно и с блестящ рог в единия край. Йоланда го въртеше в ръце и се чудеше какво е.

– Какво е това? – попита тя. – Красиво е, разбира се, но какво е?

– Раковина – каза амбулантният търговец. – Донесена от далечен океан. Носи морето в себе си. Сложи я до ухото си и ще го чуеш.

Макар да не повярва, Йоланда постави набраздения рог до ухото си. Очите и се разшириха, устата и зейна. Тя дълго слуша, а другите я наблюдаваха. Накрая я свали от ухото си и я подаде на абата, който след като я обърна, за да я разгледа по-внимателно, също я долепи до ухото си и възкликна:

– Боже! Тя наистина носи със себе си морето, или това, което смятам за море, защото никога не съм го виждал. Като рев на големи води.

Амбулантният търговец се засмя. Доста неприятно.

– Нали ви казах. Не ми ли вярвате?

– В никакви чудеса не вярвам, докато лично не проверя – отговори абатът.

Подаде раковината на Харкорт и когато той я вдигна до ухото си, чу рев – както беше казал абатът, като рев на големи води.

– Не разбирам – каза Харкорт. – Как може такава раковина да носи звука на морето в себе си? А дори и да го пренесе на толкова левги от морето, как може да го запази?

Нъли се пресегна, взе раковината от ръцете му и каза:

– Има една стара легенда. Звукът, който чувате, не е на ревящото море. Това е нещо друго. Не мога да го обясня, а предполагам, че и никой не може да го обясни. Но това, което чуваме, не е морето.

– Ами какво е? – попита амбулантният търговец.

– Вече казах – отвърна Нъли. – Казах, че не знам какво е, което е най-честният отговор, който ще чуеш. Мога само да ти кажа, че не е морето.

И му подаде раковината, но амбулантният търговец поклати глава и каза:

– Не я давай на мен. Дай я на младата дама. Това е подарък за нея.

ГЛАВА 13

На следващата сутрин тръгнаха късно. Амбулантният търговец, изглежда, не желаше да ги пусне. Седеше край огъня и бърбореше, без да каже нищо важно. Когато му задаваха въпроси, или твърдеше, че не знае, или започваше да разказва някаква толкова налудничавата история, че веднага си личеше, че е измислица.

Накрая обаче успяха да се откъснат и тръгнаха нагоре по тясната долина. Докато стигнат билото, слънцето прехвърли зенита. Тук гората беше по-рядка, отколкото покрай потока. Спряха за малко, без да палят огън, и хапнаха от запасите в торбите.

– Надявах се, че амбулантният търговец ще ни бъде от помощ – каза Нъли. – Изглежда, много е пътувал из тази страна и трябва да е научил много неща.

– Не вярвам на този човек – рече абатът. – Дори да ни беше казал нещо, което може да ни бъде от полза, пак не бих му повярвал.

– Нищо не ни каза – продължи Нъли. – Бърбореше за цели ята харпии, но не каза нищо конкретно. Изнесе ни елементарен урок как да избягваме дракони и ни предупреди да внимаваме около мостовете, за да не налетим на троли.

– И аз не му вярвам – призна Харкорт. – Има много лукав вид.

– А какви глупости ни разказа за раковината! – възкликна Нъли. – Хайде де! Виждал съм море и съм го слушал. Гласът в раковината не е гласът на морето.

– Съобщи ни – намеси се абатът, – че катедралата се намирала някъде на запад. Но това ни беше известно. Трябваше да го попитаме за вилата или за мястото каквото и да е то, където се намира призмата. Харкорт поклати глава.

– Не, не трябваше. Щяхме да се издадем. За него и за всички други ние сме тръгнали да търсим странстващия ми вуйчо.

След като хапнаха, продължиха по билото на планинската верига.

– Ще ни отведе на север – каза Йоланда, – но може би не много далеч. Дано да излезем на някакъв път.

Преди смрачаване си стъкмиха лагер и като свършиха с вечерята, Йоланда седна настрана и вдигна раковината до ухото си. Харкорт постоя малко самичък, после стана, отиде при нея и клекна. Тя свали раковината и я сложи в skutа си.

– Очарована си от нея – каза той. – От звука на морето – Йоланда се усмихна.

– Не от звука, макар че е странен и натрапчив. Не е само това. Когато слушам, ми се струва, че някой говори, че зад звука на морето има глас, който се опитва да ми каже нещо.

– Магия ли? – попита той. – Магически глас?

Йоланда се намръщи, размишлявайки върху думите му.

– Какво представлява магията? – попита той. – Можеш ли да ми обясниш?

– Милорд – отвърна Йоланда, – задаваш ми много трудна гатанка.

– Нямах такова намерение. Мислех, че можеш да ми кажеш какво представлява магията. Тази дума често се използва. Лесно се изплъзва от устата. Но е само лекомислено обяснение на онова, което става около нас, когато нямаме друго.

– И ти си мислиш, че можеш да получиш отговор от едно просто момиче, което от време на време ходи в Пустата земя и не може, или не желае, да обясни защо го прави? Момиче, което вижда форма в дървото...

– Изобщо не ми е минавало през ума – възрази той, но в себе си призна, че си е мислил точно това. – Ако съм те обидил...

– Не, не си ме обидил – отвърна тя, вдигна раковината и отново я сложи до ухото си.

Харкорт прие това като нежелание да продължи разговора и се върна при абата.

„Пътуването върви безпрепятствено – помисли той. – Имахме проблеми с горските бабуни и с мочурището, но не се сблъскахме с истинска заплаха. Досега не срещнахме нито доказателство за Злото, нито нещо, което да подсказва, че то знае за нас. Ние, разбира се, се надявахме точно на това, макар и да е невъзможно.“

– Гай – обърна се той към абата, – не ти ли се струва, че всичко върви много гладко?

– Да, и на мен ми минава такава мисъл – отвърна абатът. – И се радвам, че е така. Пътуваме обаче само четири дни.

– Може би излишно се безпокоя п продължи Харкорт, – но косите ми настръхват и нещо току ме жегва под лъжичката. Сякаш чувствам очи, които ни наблюдават. Чувствам се напрегнат, готов да побягна.

– Това чувство ми е познато – потвърди абатът. – Старая се да го потискам. Не обичам да се обременявам. Щастлив съм, когато отmine.

– Йоланда смята, че чува глас в раковината. Глас, заглушаван от

рева на морето.

– Фантазии на младо момиче – каза абатът.

– Знам. Сигурно е така. Но не вярвам на амбулантния търговец. А и раковината не ми харесва.

Абатът сложи тлъстата си ръка на рамото на Харкорт.

– Успокой се, приятелю. Не се обременявай с излишни тревоги.

На следващия ден билото, по което вървяха, се стесни и излязоха на малко плато, граничещо с крайречните хълмове. Беше район без стръмни височини и те отново се насочиха на запад.

– Отишли сме доста на север – каза Харкорт. – Може би щеше да е по-добре, ако бяхме останали сред хълмовете.

Спряха да починат. Нъли измъкна от торбичката на колана си картата, която им беше начертал вуйчото на Харкорт. Разгъна я и всички се наведоха над нея.

– Трудно е да се разбере – каза Нъли. – Машабът не отговаря на разстоянието, но ми се струва, че сме ето тук.

– Ако си прав – каза Харкорт, – все още сме на безопасно разстояние от римския път.

– Картата не струва – обади се Йоланда. – На нея не е показано мочурището.

– Вуйчо ми сигурно не го е видял. Трябва да е минал северно от него.

– Катедралата е още доста далече – отбеляза абатът, – но изглежда, че е на запад от нас.

– Тогава всичко е ясно – каза Нъли. – Трябва да вървим на запад.

Платото не беше така гъсто обрасло, както хълмовете. Гората беше по-рядка, дърветата – по-малки. От време на време излизаха на голи участъци – може би земи на изоставени чифлици, въпреки че не видяха следи от сгради. Прекосяха бързо тези места, оглеждайки се за дракони, но нямаше и помен от тях.

Пресичаха и малки потоци, които се спускаха към реката. Денят беше хубав и слънчев, не беше много топло, небето беше безоблачно.

Както винаги Йоланда вървеше пред тях, но на такова разстояние, че да я виждат. Малко подир пладне спря да ги изчака и я настигнаха.

– Какво има? – попита Харкорт.

– Надушвам пушек – отговори тя. – Мисля, че идва оттам, отдолу.

– Може да са хора – предположи Нъли. – Силите на Злото не са любители на огъня. Те ядат месото сурово.

– Най-добре да се разпръснем – каза Харкорт. – И, за Бога, движете

се тихо и си отваряйте очите. Ако има хора, да не ги изплашим. Необходимо ни е всяка информация, която могат да ни дадат.

– Ако пък са силите на Злото – допълни Нъли, – по добре ние да ги видим, отколкото те нас.

Разпръснаха се и бавно заслizaха по склона към клисурата, която им показа Йоланда. По средата на пътя Харкорт долови остра миризма на пушек. Йоланда беше права – долу гореше огън. Той приклезна и заслiza още по-предпазливо.

Той вдигна ръка и направи знак да вървят напред. Наведен ниско, Харкорт слизаше по склона. Погледна надясно и видя, че Нъли му беше отлясно, а непосредствено подир него се промъкваше абатът. Йоланда пак беше напред, някъде вляво. Проклетото момиче сякаш винаги трябваше да е отделно! В един момент я видя как пребягва от дърво до дърво.

Внезапно Харкорт спря. Долу, на дъното на клисурата, до малък поток, който се пенеше в пролома между хълмовете, се издигаше бедна къщурка. Над потока се беше разкрачила дървена постройка. Воденица! Боже Господи, воденица! Воденичното колело проблясваше на слънчевата светлина, искряха пръски вода. Над колелото се полюшваше дървена клетка и в нея имаше нещо – но той не можа да различи какво. Долетя раздразнен крясък – може би от съществото в клетката.

До дървеното колело беше коленичил мъж и работеше с дървен чук и длето. Побелялата му коса падаше до раменете, дълга брада покриваше гърдите му. Старец.

Харкорт се изправи и бавно тръгна към него. Но абатът го беше изпреварил – вече се носеше през малката полянка на дъното на клисурата – огромен и масивен – с тържествена църковна крачка.

Старецът остави дървения чук и длетото и се изправи, готов да побегне. После като че ли изведнъж разбра какъв е този остриган човек с расо, затича се към него, подхлъзна се, падна на колене, събра набожно ръце и със сърцераздирателен тон избля:

– Благослови ме, отче! Благослови ме!

Абатът вдигна ръка за благословия, измърмори нещо на латински, направи кръстен знак и помогна на човека да се изправи...

– Мислех си, че никога няма отново да се докосна до Светата църква – каза с разтреперан глас старецът. – Мислех си, че завинаги съм изгубен. Мислех, че съм изоставен.

– Господ Бог – каза абатът – никога не изоставя Своите чада.

– Но аз взех предпазни мерки – каза старецът. – Може би в най-

дълбоко невежество. Импровизирах.

– Как си импровизирал, сине мой? – попита кротко абатът.

– О, нали имам папагал.

– Тук, в Пустата земя?

– Да, отче, папагал.

– Би ли ми показал какво представлява този папагал? Слушал съм много за тези птици, но никога не съм...

– Папагалът – обади се Нъли – е птица от джунглата. Среща се в южните страни. Пъстра е – в зелено и синьо, и червено и може, ако е обучена както трябва, да имитира човешка реч.

– Наистина е така – обади се старецът, – но се изисква много търпение и освен това има случаи, когато въпреки всичко не ще да проговори. Опитах се да го науча на „Отче наш“, но това се оказа извън неговите възможности и усилията ми пропаднаха. После опитах с „Аве Мария“, но и с това не успях. Можех да го науча само на „Бог да благослови душата ми“, но глупавата птица слива думите...

– „Бог да благослови душата ми!“ – възкликна абатът. – Искаш, да кажеш, че си научил птицата да казва „Бог да благослови душата ми“?

– Отче – каза умолително старецът, – това беше единственото, което успях да постигна. Опитах се да го науча на „Отче наш“ и „Аве Мария“, но...

– И с каква цел? – попита абатът.

– Как с каква цел? – учуди се старецът. – Мислех, че трябва да има някой, който да се застъпва за мен, и тъй като нямаше кой, реших, че това може да свърши и една птица. „Птицата – казах си – ще е по-добре от нищо.“ Не си ли съгласен, отче?

– Не съм много сигурен – каза строго абатът. – Щеше да е много по-добре, ако ти самичък...

– Но, отче, аз се моля. Редовно се моля. Моля се до изнемога.

– Тогава защо ти е птицата?

– Отче, трябва да ме разбереш. Мислех, че птицата ще ми осигури допълнителна подкрепа. А аз, тъй както съм обграден само от Зло, се нуждаю от всяка допълнителна подкрепа, която мога да имам.

– Това в клетката птицата ли е? – попита Нъли.

– Да, добри ми господине, тя е.

– А защо в клетка? Ако я пуснеш на свобода, ще избяга, нали? И защо клетката виси над водното колело? Би могъл да и намериш по-добро място.

– За да разберете защо е там, трябва да знаете нещо, което ще ви

кажа. Тази глупава птица казва „Бог да благослови душата ми“ само когато е увиснала на единствената пръчка в клетката с главата надолу.

– И защо е така?

– Наистина не знам, любезни господине. Знаем само, е така. Не ми оставаше нищо друго, освен да намеря начин птицата периодически да се обръща с главата надолу. Тогава направих клетка с една пръчка в нея. После построих водното колело и прикачих клетката така, че когато колелото се върти, птицата да се преобръща с главата надолу.

– Но сега клетката не се върти – отбеляза Йоланда. – Колелото се върти, но не и клетката.

– Уви, това е, защото се счупи един зъбец на колелото, разцепи се на две. Тъкмо правех нов. Щом го направя, клетката отново ще започне да се върти.

– От колко време си тук? – попита Йоланда.

– Не мога да преброя годините. Когато дойдох, бях млад мъж.

– Птицата с теб ли дойде?

– Да, птицата дойде с мен. Двамата с нея сме тук много отдавна.

– Искаш да кажеш, че през всичките тези години птицата се е въртяла в клетката? Ти, старче, трябва да се срамуваш от себе си.

– Не, не през всичките години – възрази старецът. – Минаха много години, докато я науча да казва „Бог да благослови душата ми“. Преди да постигна това трябваше да я отуча от думите, които знаеше. Взех я от един моряк, а думите, на които той я беше научил, биха накарали дори и един як мъж да пребледнее.

– Не мога да разбера защо изобщо си дошъл тук – обади се Харкорт. – Никой човек със здрав разум не би дошъл в Пустата земя.

– Моля за извинение, благородни господине – отговори старецът, – но вие също сте дошли тук, нали?

– Нашият случай е съвсем различен – възрази абатът. – Има причина, поради която сме тук.

– Аз също имах причина. Представях си, че мога да стана мисионер в Царството на Злото. Казвах си, че имам издръжливост и способности да стана свят човек. Мислех си, че притежавам сила на духа на мъченик, че ако се наложи, мога да стана такъв.

– Но не си станал свят човек, не си стигнал до мъченичество.

– Оказах се слаб – каза старецът. – Не ми достигна мъжество. Не можах да издържа. Опитах се да напусна, да избягам, но те не ме пуснаха...

– Кои не те пуснаха? – попита абатът.

– Силите на Злото. Когато се опитах да избягам, те ме върнаха. Тогава намерих това място и се скрих. После реших да издигна стена от набожност и от молитви, която да защитава малодушното ми тяло и да пречисти душата ми.

– Отказал си се от по-нататъшни опити да се върнеш при собствения си народ? Крил си се тук?

– Не. Много пъти се опитвах да си тръгна и те винаги ме връщаха. Мислех, че съм се скрил, но те откриха, че съм тук, и всеки път, когато се опитвах да замина, ме връщаха. Понякога някой огър или трол, понякога харпия, друг път нещо друго. Никога не ме нараняваха; само ме връщаха. Играеха си с мен на котка и мишка. Кикотеха се, когато ме връщаха. Клякаха на върха на хълма и ми се надсмиваха. Само се надсмиваха – никога не се смееха високо. Никога не слизаха в клисурата, стояха си на върха на хълма. Понякога ги виждам, но не често; само чувам как се кикотят. Някой ден ще слязат тук и това ще бъде моят край. Когато им омръзне да играят на котка и мишка, ще дойдат и ще ме убият.

– Ти спомена, че си се опитал да издигнеш стена – стена от благочестие. Този бърборещ папагал беше ли част от опита ти да изградиш такава стена?

– Направих всичко, каквото можах. Работих с онова, с което разполагах.

– Обучил си папагала да казва „Бог да благослови душата ми“. Каква ти е ползата от това? Папагалът, ако се съди от това, което ни каза, е молил Бога не да благослови твоята душа, а неговата. „Душата ми“ казва той, а не „душата на моя приятел“, нито „душата на моя собственик“, нито „душата на този човек“. Би трябвало да разбереш, че това е смешно. Папагалът няма душа.

– Бях решил да го направя мой застъпник – каза мъжът. – Едвам успях да го науча на тези няколко думи, макар те да не изразяват точно онова, което исках. Според мен обаче Бог трябва да разбере.

– Господ да ми е на помощ! – възкликна поразен абатът. – Никога не бях чувал такава неща.

– Очевидно старецът не е с всичкия си – каза Нъли. – На един нормален човек никога няма да му мине през ума да става мисионер в Царството на Злото. При езичници – да. Дори при неверници, защото съществува някаква надежда. Но при Злото – никога. Злото представлява всичко онова, което хората не са – били те християни, неверници или езичници.

– Може да съм луд – каза старецът, – но всеки си има своята лудост. Аз следвах собственото си прозрение. Нямам за какво да се покаявам.

– Заблуден и непокаял се – каза абатът. – Заблуден от толкова много неща и най-вече от това, че дори не разбира ясно какво е направил. Синко, ти ще трябва да отговаряш за много неща, ще пролещ много сълзи...

– Спри за минутка, Гай – каза Харкорт. – Къде остана християнското ти милосърдие? Този човек е един от онези хора, които имат най-голяма нужда от прошка. В него трябва да има нещо добро, па макар и то да е само куражът толкова години да се крие на това място.

– И освен това – намеси се Нъли, – той може да ни бъде от помощ. Какво ще кажеш, старче: ако ние помогнем на теб, ти ще ни помогнеш ли?

– На драго сърце – отвърна старецът, – но по какъв начин можете да помогнете на човек като мен?

– Ти каза, че не ти разрешават да напуснеш това място, че Злото не ти позволява да се махнеш оттук, че винаги, когато си се опитвал да си отидеш, те са те връщали. Е, сега можеш да дойдеш с нас. Ние ще ти осигурим защита и...

– Искаш да кажеш да се махна оттук?

– Точно това искам да кажа. Такова е и твоето желание. Ти си се опитвал да напуснеш...

– Единствено тук съм в безопасност – призна старецът. – Тук те не ме закачат. Наблюдават ме и ми се присмиват, и се подиграват, но не ми правят нищо лошо. Ако тръгна с вас, тази защита, на която се радвам тук, няма да я има. Нещо повече – ако тръгна с вас, ще привлече върху вас техния гняв и...

– Добре. Щом не искаш да напуснеш, ние можем да ти помогнем по друг начин. Младата дама, която пътува с нас, умее да обработва дърво. Тя може да направи зъбеца, който ти е необходим, за да се върти клетката. Ще го изработи бързо и майсторски.

– Това наистина ще ми помогне – съгласи се старецът.

– Аз мога и сам да го направя, но с много труд и не много хубав.

– В замяна – продължи Нъли – ти ще ни разкажеш за страната на запад. Ние пътуваме нататък и почти нищо не знаем за нея.

– Не мога да направя това – поклати глава старецът. – Както ви казах, от много години не съм напуснал тази клисура, не ми се разрешаваше да я напускам. Не знам какво ме заобикаля.

– Още една идея пропадна – каза Харкорт.

– Като с амбулантния търговец – допълни абатът. – Никой от тях не ни върши работа.

– Въпреки това просто от съчувствие ще му изрежа зъбеца – каза Йоланда.

Нещо стана. Харкорт не го видя, но го разбра още в момента, в който стана. Останалите очевидно също го бяха разбрали. Мястото сякаш изведнъж се промени, настъпи някакво качествено различие, което допреди миг не съществуваше. Всичките, независимо какво вършеха, останаха като вцепенени; замлъкна всякакъв звук, върху тях легна тишина, сякаш бяха изолирани от света.

Това продължи само един миг – може би не повече от един удар на сърцето, със сигурност не повече от едно поемане на дъх, но каквото и да беше, то изигра страшен номер с времето, защото изглеждаше много по-продължително от един удар на сърцето или едно поемане на дъх. Старецът се окопоти пръв, издаде някакъв звук, подскочи и побягна надолу по клисурата като обезумял.

Харкорт стисна дръжката на меча си и със звън го измъкна от ножницата.

– Прибери меча – каза огърът, без да спира да се тътрузи към тях. – Нямам никакви лоши намерения към теб. Не е необходимо да се нахвърляме един срещу друг.

Харкорт пхна меча в ножницата, но не пусна дръжката. Огърът клекна срещу тях и каза:

– Хайде, нека да седнем и да поговорим разумно. При един открит разговор можем да намерим полза за всички нас. И кажи на онзи фанатик да свали тежкия си жезъл. – Той обърна глава към Нъли. – Ти единствен от всички имаш ум в главата си. Не посегна към брадвата. Дори красивата млада дама постави стрела на лъка.

– Сър огър – каза Нъли, – ако имаше нужда от моята брадва, щях да я забия в огромния ти търбух преди да преброиш до едно.

– Не се съмнявам – засмя се огърът. – Изобщо не се съмнявам. Слушал съм много истории за теб и за такива като теб.

Харкорт пристъпи напред и клекна срещу огъра. Чак сега видя, че огърът е стар. Отначало му се бе сторило, че е черен, но сега видя по раменете и гърдите му сиви косми. Зъбите, които се подаваха от горната му челюст, бяха пожълтели; лявата му ръка липсваше. Лакътят завършваше с тъп край, покрит с метална чашка, завързана за ръката. На здравата му ръка стърчаха триъгълни, остри като бръснач нокти, също

жълти от старост.

– Аз съм Харкорт – каза Харкорт. – Живея на юг от реката.

– Знам кой си – каза огърът. – Никога няма да забравя лицето ти. Видях те преди седем години на стената на замъка. – Той вдигна осака-тената си ръка. – На теб дължа това.

– Не си спомням – отвърна Харкорт. – Много от онова, което се случи, вече ми се губи. Повечето време бяхме обкръжени.

– Ние изобщо нямахме намерение да се бием – каза огърът. – Но не можехме да озаптим младоците си. И сега не можем.

– Говориш като миролюбиво същество.

– Не съм миролюбив – отвърна огърът. – Мразя теб и всички като теб с цялата омраза, която едно същество може да изпитва към друго. С най-голямо удоволствие бих ти разкъсал гърлото. Но благодарумието не ми разрешава да си направя това удоволствие.

– Аз и моите другари не те застрашаваме – каза Харкорт. – Тръгна-ли сме да изпълним една проста задача. Като си свършим работата, ще се върнем. Търсим вуйчо ми – най-глупавия човек на земята, който как-то научихме, по неизвестни за нас причини е влязъл в Пустата земя. Щом го намерим, ще се върнем у дома. Не желаем да се бием.

– Познаваме твоя вуйчо – каза огърът. – Много хитър човек. И до-сега не можем да разберем как ни се изплъзна. Мислех, че вече е минал отвъд реката. Той се замеси в нещо, което не беше негова работа. Надя-вам се, че вие, заради собствения си интерес, нямате такова намерение.

– Ни най-малко – излъга Харкорт. – Не знам и не искам да знам какво имаш предвид.

– Трябва да те предупредя съвсем официално – отвърна огърът, – че ако не си искрен, това ще бъде твоят край – не само за теб, но за всички вас – този лицемерно набожен абат, който се влачи с вас, атавистичното същество, което наричате Нъли, и дори девойката, която, разбирам, е наполовина от нашия свят и наполовина от вашия. Няма да проявим ни-каква милост, уверявам те. Ще разпръснем вътрешностите ви из пущинака.

– Заплашваш ни – каза Харкорт – и аз не мога да оставя това така. Ако имаш непреодолимо желание да разпръснеш вътрешностите ни из пущинака, с удоволствие ще ти предоставя тази възможност. Само ти и аз. Двамата.

– Не, не, добри ми приятелю. Това е последното нещо, което бих желал в момента. Защо толкова настояваш да се бием?

– Защото ти съвсем безцеремонно ни заплаши.

– Истината е – каза огърът, – че сте тук в доста неподходящ момент. По-лошо време не бихте могли да изберете. Из околностите скита глупава римска паплач. Тяхното присъствие тук предизвика силна нетърпимост към всички хора.

– Значи тук има римляни? Не очаквах. Но след като са тук, нищо не мога да направя. Дори ако знаех, не бих могъл да им попреча да дойдат.

– За римляните лъжеш – каза огърът. – Не, прибери меча в ножницата. Не е необходимо да се бием. Но съм сигурен, че си знаел за римляните още преди да дойдат тук. Не си могъл да ги спреш, но съм сигурен, че си знаел за тях. И подозирам, че идването ви тук не е само заради твоя вуйчо, макар че аз не бих ви възложил тази задача. Но в името на мира не прави нищо, с което да ни раздразниш. Единствено това искам от теб.

– Разбирам, че всъщност ти си добронамерен – каза Харкорт. – И тъй като знаеш името ми, за мен ще бъде чест да науча твоето.

– Официалното ми име е толкова претенциозно и сложно, че чак е смешно. За познатите ми съм Агард.

– Благодаря ти, че ми каза името си – рече Харкорт. – След имената на приятелите, струва ми се, най-важно е да се знаят имената на враговете.

– Разбира се, ние не можем да разговаряме като приятели – каза огърът, – но можем да постъпим, поне за момента, като честни джентълмени. Дойдох да ти кажа, че знаем за вас и ще ви следим. Ако не нарушавате много силно границата на приличието, няма да ви сторим нищо лошо. Или, по-скоро, може би трябва да кажа, че ще направя всичко възможно, за да не ви се случи нищо лошо. Точно сега последното нещо, от което се нуждаем, е събитие, което да раздразни апетита на нашите младоци. Ще съм много доволен, ако успеем да изкараме оттук тези досадни римляни без кръвопролития. На север и на изток ни застрашават варварите, така че бих желал бързо да се отърва от римляните, които ни притискат от юг. Ако избием вас четиримата, това ще разгорещи страстите на невъздържаните младоци.

– Значи си дошъл да ни предупредиш да напуснем страната, така ли?

– За да бъда напълно откровен с теб, ще ти призная, че ще ви бъда много признателен, ако си вдигнете багажа и се махнете. Но предполагам, че няма да мога да ви убедя.

– Е, ти разбираш, че става дума за собствения ми вуйчо – отвърна Харкорт. – Много го уважавам.

– Тогава бързо го намерете и се махайте. Заради мен и заради самите вас свършете това колкото се може по благоразумно. И без вас си имаме достатъчно проблеми. Дръжте се по на юг от римския път. Не изкушавайте съдбата. И не стойте много дълго.

– Такова е и нашето намерение – отвърна Харкорт. – Да не стоим много дълго. До няколко дни или ще научим нещо за вуйчо ми, или няма. И в двата случая скоро ще си отидем.

– Е, тогава, щом се разбрахме, аз си тръгвам – каза огърът. – Вие разбирате, че тази визита не е израз на добра воля от моя страна. Върша я изключително от егоистични съображения. Искам в страната ми да има мир, така че да няма големи кланета на римляни; не желаем да имаме за враг зад гърба си Римската империя. А ти можеш да благодариш на политиците, че ти спасиха кожата.

– Всичко това ми е известно – отвърна Харкорт. – И се надявам, макар че тази размяна на мнения ми хареса, да не да се срещнем отново.

– Аз също – призна огърът. – Искрено се надявам.

Той стана, обърна се бавно и се затътри нагоре по хълма. Четиримата гледаха подире му, докато не се изгуби в гъсталака.

– Каква точно беше целта на всичко това? – попита абатът.

– Не съм сигурен – отговори Харкорт. – Ние винаги бързаме да припишем на Злото лоши подбуди. Но в този конкретен случай съм склонен да вярвам в онова, което ни каза. Този огър е стар, може би висш държавник на своя народ. И е в затруднение. Има достатъчно неприятности на север и на изток, за да търси нови и на юг. Не знам дали ако се отнесат грубо с римляните, ще си създадат нови неприятности от юг. Бог ми е свидетел, че легионите не са онова, което бяха едно време, но никога не се знае каква е политиката на Рим. От друга страна, Империята гледа на Пустата земя като на буфер срещу вандалите, но както казах, никога не се знае...

– В едно сме сигурни – силите на Злото знаят за нас – каза Нъли. – Може би са ни следили през последните два дни. Ние сме само четирима. Ако са имали намерение да ни довършат, макар и с евентуални загуби можеха да ни убият когато си пожелаят.

– Играят си с нас на котка и мишка – обади се Йоланда. – Надсмиват ни се. Както са се надсмивали на стареца. Ако искаха да ни убият, щяха да дойдат и да го направят. Може би през последните три дни са можели да го направят, когато си пожелаят.

– Мисля, че е най-добре бързо да се махаме – каза абатът. – Те вероятно няма да се опитат да ни спрат. Но не съм съвсем сигурен, че

трябва да постъпим така.

– Аз също – подкрепи го Харкорт. – Би трябвало да сме много изплашени и да побързаме да се махнем, но по някаква необяснима причина аз не съм изплашен. Но пък аз никога не съм бил достатъчно разумен.

– Нито пък аз – обади се Нъли. – Според мен трябва да продължим.

– Чудя се какво ли стана с нашия човек – каза Харкорт. – Така изхвърча, сякаш видя адът да се разтваря.

– Сигурно продължава да тича – каза Нъли. – Този път може наистина да избяга.

– Орк! – изкрещя папагалът.

– Не можем повече да останем тук – каза абатът.

– Мисля, че не трябва да оставаме. Налага се да потърсим някое място, където да прекараме нощта, място, където да можем да се защитим. Какво ще правим с тази птица? Какво ще стане с нея, ако стопанинът и не се върне?

– Ще я пуснем – каза Йоланда. – Не можем да я оставим да умре от глад в клетката.

И без повече приказки отиде до воденицата, покатери се до клетката и я отвори. Папагалът излезе и започна да си мърмори. Йоланда слезе на земята.

– Той може да се грижи за себе си – каза тя. – Ще си намира семена и плодове за храна.

– Орк – изкряска папагалът.

– Красива птица – каза абатът. – По-красива дори от нашите пауни.

Папагалът подхвъркна и се стрелна към него. Стреснат, абатът се наведе, но птицата кацна на рамото му и изкряска:

– Богдаблагословидушатами! Богдаблагословидушатами!
Богдаблагословидушатами!

– Нали го казвал само когато бил с главата надолу – отбеляза развеселен Харкорт.

– Объркан е от светостта на нашия приятел абата – каза Нъли.

Абатът обърна глава към папагала, а той тракна игриво с човка и без малко да го клъвне по носа.

– Твое преподобие – каза Йоланда, – той се привърза към теб. Признава те като единствения доброжелателен човек сред нас.

– Дъще – отвърна строго абатът, – ще ти бъда благодарен, ако не злословиш по мой адрес.

Откъм гъстите храсти се чу шумолене. Всички се обърнаха и

видяха тялото да се носи във въздуха. Беше отпуснато, безжизнено, ръцете се размахваха, коленете подскачаха, главата се полюшваше. Падна тежко на земята и се сплеска. Дългата бяла коса и дългата брада им подказаха кой е. Нямахше никакво съмнение, че е мъртъв.

Харкорт машинално измъкна мечата. В храстите нямаше нищо. Никъде нищо не се виждаше. Клисурата беше безмълвна. В тишината се чу жужене на муха.

– Значи не е успял да избяга – каза Нъли. – Този път не се задоволиха само да го върнат.

В храстите на хълма нещо се засмя гърлено.

ГЛАВА 14

Избягаха на запад, търсейки място, където да се скрият за през нощта.

– Някоя пещера – промълви тежко задъхан абатът, подтичвайки до Харкорт, – купчина камъни, която да защити гърбовете ни. Та при нужда да се браним само отпред.

– Може да не се наложи. Може да не ни преследват – каза Харкорт, въпреки че настръхналите косми на врата му подсказваха противното.

– Но старецът... те го убиха и го хвърлиха в краката ни.

– Може би само като предупреждение. Подчертават, че трябва да се вслушаме в съвета на стария огър.

– Ако зад гърба си имам стена, без значение каква – каза абатът, – ще се справя с цяла армия огри.

– Млъкни – срязва го Нъли. – Запази силите си за ходенето. Нали Йоланда отиде напред да проучи. Все ще намери нещо подходящо.

Гората ставаше все по-гъста: огромните величествени дървета закриваха небето, закриваха света. Вървяха в мрачна тишина. Не се чуваха птички, не се виждаха никакви животинки. Папагалът стоеше прегърбен на рамото на абата, очевидно разстроен от тишината.

„Лош късмет, че Злото ни откри толкова скоро“ – каза си Харкорт. Беше се надявал, че като вървят на юг от римския път, ще стигнат до катедралата и може би дори отвъд нея, без Злото да разбере за тях. Но сега си даваше ясна сметка, че е било глупаво да разчита на това. Все пак трябваше по някакъв начин да се освободят от своите преследвачи. Досега не ги бяха видели, но Харкорт беше сигурен, че са по следите им. Нали бяха около клисурата на стареца и ги бяха изучавали като в засада. Защото ако казаното от стария огър беше вярно, Злото знаеше за тях много преди идването им в клисурата.

– Струва ми се, че сбъркахме, като не останахме да направим прилично погребение на стареца – каза абатът.

– Нямахме време за такива пародии – възрази Нъли. – Какво можеш да направиш за умрял човек. – Направих всичко, каквото можах – каза абатът.

– Само ни загуби времето за мърморене и правене на кабалистични знаци – срязва го Нъли.

– Знаеш много добре, че не са кабалистични знаци.

– Млъкнете и двамата! – извика Харкорт. – Стига сте се карали.

Оставаше повече от час до залез слънце, но в гората вече притъмняваше и докато доскоро беше съвсем тихо, сега започна силно да духа. Големите дървета стенеха под напора на вятъра, във въздуха се носеха листа и клонки.

– Буря – промърмори абатът. – Не ни стига другото, ами и буря.

– Може би ще минем само с малко по-силен вятър – каза Нъли. – Засега не вали. Но дори и да завали, няма да ни е за първи път. И наистина вятърът скоро утихна, но пък чуха далечни гръмотевици.

Съвсем неочаквано гората свърши и те излязоха на полегатия бряг на река. Там ги чакаше Йоланда.

– Не можах да намеря точно онова, което искате, но в реката има остров – каза тя. – Там ще можем да пренощуваме.

– По-добре е от нищо – рече Харкорт. – Ако се появят огри, ще ги видим навреме.

– Странен остров е – съобщи тя. – Не съм виждала такъв. Кипарисов.

– Кипарисов ли? – попита Харкорт.

– Да. Обрасъл е с кипариси. По-мрачен е дори от тази гора.

– В тази страна има малко кипариси – отбеляза абатът. – Само тук-там по някое дърво, внесено навремето от далечни земи.

Реката, макар и не толкова голяма като онази, която служеше за граница с Пустата земя, беше внушителна. Течеше бавно и с достойнство през гъстата гора. В тъмното небе над нея проблясваха далечни светкавици. Приглушено боботеха гръмотевици.

– Може да се прегази – съобщи Йоланда. – На най-дълбоките места е малко над кръста ми.

Нъли сложи ръка върху рамото на Харкорт и каза:

– Струва ми се, че това място ми е познато.

– Как е възможно? – попита Харкорт. – Ти никога не си бил тук.

– Вярно е, но го намирам в паметта си. Островът, формата на дърветата, може би дори и реката. Всичко това си спомням, без да мога да кажа откъде. Сякаш идва отнякъде отпреди много години. От древните ми корени. Може би съм го видял не аз, а някой друг.

– Наследствена памет – каза абатът. – Някои твърдят, че съществува такава памет, други я отричат. Това е сериозен философски въпрос.

– Не бях чувал за такава памет – призна Харкорт. – Сигурен ли си, че не я измисли в момента?

– Не, не съм – отвърна неувверено абатът. – Описана е в

литературата. Чел съм за нея.

– Добре. Но все пак какво ще правим сега? Ще потърсим ли убежище на този остров, или ще прегазим реката и ще продължим нагоре? На острова поне ще можем да видим или да чуем Злото преди да се нахвърли върху нас.

– Колкото до това – побърза да се намеси абатът, – не може да има две мнения. Ще се приютим на острова.

– Ти какво ще кажеш? – обърна се Харкорт към Нъли.

– На острова – отговори той.

– Йоланда, ти защо мълчиш?

– Вече казах – отговори тя. – Това е странен остров, странен и смущаващ. Но пък е единственото, което имаме.

Харкорт нагази в реката и водата леко го повлече. Тъмният буреносен облак на запад напълно скри малкото останала дневна светлина. Високо над дърветата на отсрещния бряг бляскаха светкавици, а гръмотевиците се сляха в непрестанен тътен. Отново задуха и повърхността на реката се набразди. Йоланда, която вървеше до Харкорт, тихо каза:

– На острова има подслон.

– Подслон ли? Ти не спомена за подслон. Какво представлява?

– Една постройка между дърветата. Не знам каква е. Чудех се дали да ви кажа. Толкова е стара и зловеща.

– Може да е стара и зловеща, но все пак ще ни послужи за подслон от бурята.

„В мрака на кипарисовата гора – каза си той – всяка постройка, дори и най-обикновената, ще изглежда зловеща.“

Водата достигна почти до кръста му, после дъното плавно започна да се издига към острова. Той се обърна и видя, че другите двама ги следват. Папагалът, със здраво забити в рамото на абата нокти, се беше сгушил, изплашен от бурята. На брега на острова спряха, за да изчакат абата и Нъли.

– Не ти ли се струва – попита Харкорт, – че тези дървета са засадани? В редици.

– Да, и на мен така ми се стори. Но си помислих, че си въобразявам.

– Едва ли. Мисля, че е залесявано. Къде е подслонът, за който каза?

– По този път. – Тя посочи една алея, оформена от правилно разположени дървета.

– Тогава да вървим да го търсим – каза Харкорт. Бурята всеки момент, може да се разрази. – Той се обърна, махна на абата и на Нъли и изкрещя с всичка сила, за да надвика тътнежа на гръмотевиците: –

Хайде! Насам има подслон.

И без да ги чака, тръгна по алеята. Йоланда забърза след него.

Мракът между дърветата се сгъсти. Само проблясъците на светкавиците, вече непрекъснати, осветяваха пътя им.

За миг Харкорт зърна постройката. Беше предполагал, че е някоя порутена колиба, но това, което видя, бе съвсем различно – нито малка, нито полусрутена. Беше масивна – от наредени големи каменни блокове, които изглеждаха черни на светлината на светкавиците. Горният край се губеше във върховете на високите дървета. Два големи монолитни каменни блока, свързани отгоре с трети, очертаваха входа. В блясъка на светкавиците му се стори, че вижда върху камъка йероглифи, но светкавиците бяха много кратки, за да ги разчете.

Пред зейналия вход имаше павирана площадка. Той я прекоси и застана под свода. Йоланда беше до него. Дойдоха и другите двама. Застанаха на входа, обърнати назад към пътя, по който бяха дошли. Кипарисите се огъваха и плющяха под напора на вятъра. Изведнъж рукна дъжд – плътни водни завеси се спускаха на вълни през дърветата и заливаха всичко.

За миг в проблясъка на една светкавица Харкорт видя грамадата над тях да се олюлява под напора на бурята като чудовищна змия, изправила се на опашката си, но не в такт с бурята, а с някаква собствена музика.

– Видяхте ли? – изкрещя той, за да могат другите да го чуят през воя на вятъра и тътена на гръмотевиците.

– Нищо не видях – изкрещя абатът. – Но ако стоим тук, ще се измокрим.

Прекрачиха прага и видяха отляво лъч светлина. Озадачен, Харкорт запристъпва предпазливо напред. Лъчът ставаше все по-широк, но дори и в тъмното светлината беше слаба. Не бе нито от свещ, нито от огън. Беше бледозеленикава, подобна на меката фосфоресцираща светлина на гнил пън или дънер. Харкорт разбра, че не идва директно от сградата, а някак отстрани.

Той се спря и се вгледа, опитвайки се безуспешно да разбере какво има напред. Различи някакви фигури, но бяха толкова неясни, че не можеше да каже какво представляват. Другите се бяха скупчили зад него, но никой не пророни нито дума. Най-после абатът пристъпи тежко напред, застана до рамото му и попита:

– Какво е това, Чарлз?

Бурята беше останала зад тях и макар грохотът на гръмотевиците

все още да се чуваше, не беше толкова силен, че да заглушава гласовете им.

– Не знам – отвърна Харкорт. – Ще отида да видя.

Той измъкна меч си от ножницата, вдигна го пред себе си и тръгна напред към светлината. Абатът го последва.

– Необичайно странно е – промърмори абатът.

Харкорт не му отговори. Беше съгласен с него.

Стигнаха до края на извития вход и пред очите им се разкри огромно пространство – толкова голямо, че не се виждаше край. Беше прекалено голямо, за да е стая или зала. Приличаше на свят. Беше прашно и въпреки разхвърляните мебели или онова, което приличаше на мебели, се чувстваше някаква празнота. Имаше и нещо, което приличаше на олтар. Олтар, но не като онзи в църквата на абатството отвъд реката. „Защо си помислих, че е олтар?“ – запита се Харкорт.

Очарован, но и изплашен, дори обзет от ужас пред неизвестното, той влезе и спря. Обърна се към другите и изведнъж видя, че няма врага. Бяха влезли през врата, но сега тя беше изчезнала. Там, където беше вратата, се издигаха натрупани един върху друг каменни блокове. Бяха покрити с преплетени йероглифи като онези, които бе видял при проблясъка на светкавицата на входа.

Ужасът отново го притисна в ледените си обятия. „Глупаво е да се плаша – каза си той. – Тук няма никой.“ Стаята, ако това беше стая, а не свят, беше празна. Беше стара и потънала в прах. Той погледна йероглифите по-внимателно, опитвайки се да разбере какво представляват – не какво означават или какво казват, а просто каква форма имат, но това само засили ужаса му, защото, ако представляваха нещо, той никога нито го бе знаел, нито го бе виждал. По тялото му полазиха мравки. Чу някакъв шум и се обърна с вдигнат меч. Нямаше нищо.

– Не се опитвай да ги изкараш – каза Нъли. – Те са все още тук, но не се опитвай да ги изкараш. По-добре е, ако не го правиш.

– Те! – извика Харкорт и ехото в огромното пространство повтори вика му. – Кои са тези те? Къде са? Покажи ми ги!

Видя, че абатът стиска във вдигнатата си ръка кръста, закачен за молитвената броеница, повесена под препаската му. Лицето му беше напрегнато, устните му се движеха беззвучно – шептеше молитви на латински.

– Свали тоя проклет кръст! – кресна Нъли.

Някъде в огромната зала някакъв глас извика на непознат език. Ехото забумтя в необятното пространство.

– Това е Зло – каза Йоланда. – Но различно от онова, което познаваме.

– Няма разлика в Злото – заяви Харкорт категорично. – Злото е едно и също.

Лицето на Йоланда беше така спокойно и невъзмутимо, че му се стори лице на светица. Абатът беше пунал кръста и той се полюшваше на броницата.

Високо над тях се чу пляскане на здраво привързани криле – чудовищни криле, които удряха въздуха, без незнайното същество да отлита. В нещо като отдалечен ъгъл на огромното пространство – толкова огромно, че нямаше дори ъгли, светеха блестящи очи, ако очи могат да светят, когато няма истинска тъмнина, и се чуваше хленчене, от което по гърба пробягваха тръпки.

– Това е Зло, което е дошло тук още от създаването на света – каза Йоланда. – Това е свят, различен от този, който познаваме ние. Този свят е създаден, когато вечността е била съвсем млада.

Нъли тръгна към олтара, но не с обичайната си походка, а бавно и някак си променен. Вече не беше кривокракият Нъли. Изглеждаше поголям и някак си величествен.

– Чарлз, ние сме в капан! – извика абатът. – Вратата е изчезнала.

Чу се шум от пълзене – пълзене на змия, сигурно огромна и дълга, защото пълзенето продължаваше, сякаш нямаше край. На стената се появи сянка – може би не точно на стената, защото, изглежда, нямаше стени, а върху фосфоресциращата светлина, и тази сянка приличаше на огромното нещо, което Харкорт беше видял да се полюшва над дърветата сред бурята в такт със собствената си музика.

Харкорт бързо пристъпи към сянката. Знаеше, че абатът го следва, стиснал жезъла в мощната си десница. Добре беше, че приятелят му е решителен и смел, но какво можеха да направят един жезъл и една сабя срещу танцуваща змия, която хвърля сянка върху светлината?

Силен гърлен глас заговори на език, който той не разбираше. Заповеднически строг глас, отправящ предизвикателство срещу света или стаята, или онова, което се подслоняваше там.

– Егонг од дунаг од... еголу аму аут д'бо... тор агна'с унл анк.

– Боже Господи – извика абатът. – Това е Нъли.

Някъде вляво нещо, което не виждаха, подскочаше на много крака. Нъли, вдигнал ръце пред олтара, продължаваше да реве на нечовешкия си език.

– То се крие тук и чака друго време – каза Йоланда спокойно. –

Може би чака края на този свят, когато отново ще настъпи хаос.

Ужасът отново ги обхвана, притисна ги, сякаш искаше да ги смачка – ужасът от съществуването, което пълзеше и хвърляше сянка върху фосфоресциращата светлина, ужасът от съществуването, което пълзеше, скимтеше и хленчеше. Най-ужасното бе, че не можеха да себият с него, че не бе нещо материално, срещу което да себият и което може да бъде поразено с меч или жезъл. Имаше нещо отвратително в самия въздух. Харкорт изпитваше чувството, че нещо го лази, сякаш стеножки с милиони крака се надбягваха по гърба му. И от цялата тази гадост, от този ужас и от чувството на безпомощност подаваше глава и злобно се хилеше лудостта. Искаше му се да вдигне глава и да вика, докато остане без глас – не да се опитва да каже нещо, а да вие като изплашено животно, уловено в капан.

Сред потока звучни, безсмислени за него фрази, които се изливаха от гърлото на Нъли, Харкорт чу гласа на абата:

– Йоланда, откъде знаеш за това?

– Не знам – отговори девойката. – Спомних си, че съм чувала да се шепне за него край огнището в тъмнината на нощта. Легенди стари като света – легенди, които са се разказвали вечно. Разкази за Древните, които дошли от най-далечните краища на Отвъдното. Само съм слушала за всичко това, но той – тя посочи Нъли, – той знае. Знае и им го разказва. И те го чуват и се отдръпват в тайните си скривалища. Защото сега те не са такива, каквито са били някога. Сега са слаби и събират сили за деня, когато отново ще тръгнат по света да търсят плячка.

„Господ да ни е на помощ – помисли Харкорт. – Ако сега са слаби, какви ли ще са, когато станат силни?“

Те се събираха. Той отчасти видя, отчасти почувства, че се събират. Долови го с изострените си нерви – чувстваше мириса на ужаса, чуваше движенията им и се приготви за решителния удар, който щеше да дойде изненадващо, без възможност за защита. Как да се защити, като нямаше какво да удари с меча си?

Направи три крачки напред, застана до Нъли, вдигна меча и замахна. В зеленкавата светлина острието описа бляскава дъга. От другата страна на Нъли застана Йоланда, вдигна ръце, отметна глава и започна тайнствен напев, толкова ужасен, колкото и събирането на Злото, напев без думи, който се сля с гласа на Нъли.

Далеч пред тях в огромното пространство блестяха златножълти очи – все повече и повече. Някакво огромно чудовище мъркаше и това нежно, бавно мъркане, сякаш от един милион домашни котки, тътнеше

във въздуха. Но зад това тътнощо бучене се чуваха други звуци, също толкова смразяващи, колкото и мъркането – звуци на пълзящи, гърчещи се същества, без крака, на които да ходят, нервно треперене на прикленали, сгушили се в тъмното създания, тракане на подскачащи копита, хриптене и гладен хленч, капане на тежки лиги.

Страхът ги задушаваше. С крайчеца на окоото си Харкорт видя, че абатът стиска в едната си ръка кръста, а в другата – жезъла.

– Може и да не се измъкнем оттук, но ще дадем добър урок на тези твари – каза абатът с изкривена от гняв уста.

– Идват – отвърна Харкорт. Усещаше как вълната на ужаса се надига. Въпреки викането на Нъли и напева на Йоланда съществата настъпваха, защото бяха събрали сила и нищо не можеше да ги спре. Той отново вдигна меча и пристъпи срещу тях. Видя омразата – непреодолима и безсмислена, не на едно лице – лицето на ужаса, а на много лица, които се появяваха и после изчезваха на предната линия на вълната, изчезваха, за да бъдат заместени от други, всяко едно по-отблъскващо и по-абсурдно от онова, което бе заместило.

Вълната се издигаше все по-високо, връхлиташе върху тях като мощна водна маса. Гребенът и се изви, сякаш беше огромна течна ръка, протегната, за да ги сграбчи. И изведнъж прозвуча още един глас, който не приличаше нито на боботенето на Нъли, нито на напяването на Йоланда. Думите бяха различни от произнасяните от Нъли, но също неразбираеми, макар че явно не бяха такива за настъпващия ужас. И щом заглъхнаха, вълната спря и след миг започна да се оттегля като морска вълна, изляла силата си върху скалистия бряг.

Настъпи тишина. Нъли спря да боботи, пеенето на Йоланда заглъхна, другият глас също изчезна. Харкорт бързо се огледа, за да види чий е той, но нямаше никого; бяха само четиримата. Папагалът, кацнал на рамото на абата, изкряска.

Фосфоресциращата светлина започна да намалява, светещите очи изчезнаха. Същото стана и с мъркането, пълзенето, тракането на зъби и хленченето. Отгоре се появи обаче друга светлина. Харкорт вдигна глава и видя през тънката пелена на бързите облаци ярката луна.

Но луната нямаше как да свети през тавана! След миг той разбра, че таванът е изчезнал, както и всичко останало. Вместо в постройка стояха посред руини. Навсякъде лежах масивни каменни блокове, безразборно нахвърляни един върху друг. Сред тях се издигаха големи дървета; лози и храсти покриваха развалините.

– Дъждът спря – отбеляза абатът наивно, – Бурята отмина на изток.

– Да се махаме оттук – каза Нъли с прегракнал от викането глас.

– Кажи ми откъде знаеш... – почна Харкорт.

– Сега няма време – отвърна Нъли.

Йоланда хвана с две ръце Харкорт за рамото и го задърпа навън от развалините. Абатът се запрепъва подир тях.

– Кажи ми – обърна се Харкорт към Йоланда, – чий беше третият глас? Не видях никого. Бяхме само четиримата.

– Аз също не видях никого – отвърна Йоланда. – Но мисля, че познах гласа. Според мен беше на амбулантния търговец.

– На амбулантния търговец? Но той...

– Амбулантният търговец – каза Йоланда – е малко известен магьосник.

– Малко известен?

– Да – отвърна Йоланда. – Защото избягва да се перчи с магьосническата си сила. Той е скрит магьосник.

– Но ти си го познавала. Или поне си знаела за него. Знаеше къде да го търсиш. Ти ни заведе в неговата пещера, преструвайки си, че си я открила случайно.

– Познавам го – призна Йоланда мило. – От няколко години.

Бяха излезли от руините и Харкорт се обърна още веднъж да ги види. Приличаха на обикновени руини от някакъв замък или крепост, само дето воняха много силно на Зло.

– Елате да видите какво открих – викна абатът. Мъчеше се да бъде спокоен, но без особен успех.

Беше застанал на площадката пред входа на сградата. Харкорт се приближи и видя тъмните сгърчени трупове.

– Огри – каза абатът. – Адско котило от огри. Бяха мъртви, разкритени в отчаян протест срещу смъртта.

– Изброих тринадесет – каза абатът. – Може да има и още.

– Значи са ни следвали – каза Нъли. – И са били съвсем близко. Искали са да ни нападнат веднага щом се настаним за нощуване. Видяхте ли колко струват обещанията на онзи мил стар техен дипломат?

– Тук имаше един от онези, как им казваш?... от Древните – каза Харкорт. – Видях го. Приличаше на огромна змия, танцуваща на опашката си.

– Не е необходимо да е бил непременно той – каза Нъли. – Всичко беше така объркано... време и пространство, и какво ли не. Всичко беше с главата надолу.

– Но ти си знаел – заяде го абатът. – Знаел си какво става. Нали

стоеше пред онзи олтар и молеше за пощада. И ми каза да сваля кръста. „Свали тоя проклет кръст!“ – така изкрещя. Никога няма да ти простя това. Не може да се говори така за кръста.

– Престани – сръза го Харкорт. – По-късно ще имате достатъчно време да се карате за олтари и кръстове, и какво е казано, и какво е премълчано. А сега в краката ни лежат мъртви огри и ние трябва да се махнем оттук колкото се може по-бързо.

– При тази луна и безоблачно небе можем да прегазим реката и още преди съмване да сме една-две левги на запад – каза Йоланда. – Лорд Харкорт е прав. Трябва да го послушаме.

– Не ме интересува! – извика абатът. – Не може един кръст да се нарича проклет!

Огрите бяха умрели от ужасна смърт. Светлината не беше достатъчна, за да се види добре какво точно им се е случило, но на Харкорт му се струваше, че са обезобразени така, сякаш някой е искал да ги обърне с кожата навътре, но е бил принуден да прекъсне преди да е свършил. Небето се разчистваше, облаците изтъняваха, но лунната светлина все още не беше достатъчна. След дъжда въздухът беше свеж и всичко мълчеше – не се чуваше дори стенанието на вятъра в дърветата. Бурята беше преминала и светът отново бе спокоен.

– Можеш ли да водиш? – попита Харкорт Йоланда. – През реката и след това право на запад?

– Мога – отвърна тя.

ГЛАВА 15

Първият утринен светлик ги завари в подножието на висок хълм, покрит до средата с гора, а нагоре гол и осяян с големи камъни.

През нощта бяха направили тежък преход: прегазиха реката, прекошиха слепешката широката речна долина, на места покрита с гори, на места гола, обрасла само с гъста трева, с дупки и мочурища. Смъртно уморен от безсъние и от ходене, Харкорт със сетни сили продължаваше упорито да се влачи напред. Понякога беше пред абата и Нъли, а когато изостанеше, стискаше зъби и ги достигаше. Йоланда, както винаги неуморна, се движеше бързо и безшумно пред групата.

Почти не разговаряха – бяха прекалено уморени и притеснени. Нуждаеха се от всяка останала им капчица сила и енергия, за да продължат напред.

„Има много неща, за които трябва да си поприказваме – каза си Харкорт, – много въпроси трябва да бъдат зададени. Но сега нямаме възможност. По-късно ще намерим време и за това.“ Опита се да помисли върху всичко, което се беше случило, но умът му беше прекалено мутен от умората, за да се съсредоточи.

На половината път към билото спряха за почивка. Първото слабо зарево на изток едва беше започнало да осветява земята. Харкорт погледна към голото било и каза:

– Трябва да се изкачим горе, на върха. Оттам ще можем да наблюдаваме цялата околност и да видим дали нещо не ни преследва.

– Нищо не ни преследва.

– Не съм много сигурен – възрази Нъли. – Някои от тях може да са се спасили и да вървят подир нас.

– Много са обезкуражени – отбеляза абатът. – След случилото се там изобщо няма да им мине през ума да ни преследват.

– Аз пък си мисля, че огрите – каза Нъли, – както онези, които може да се избегнали смъртта на острова, така и другите, които може би ще отидат да ги потърсят, може да не разберат какво точно се е случило. Може да си помислят, че ние сме избили другарите им, и да решат да си отмъстят. Според мен най-добре да послушаме Чарлз и да се качим на върха.

– Но там ще бъдем съвсем на открито – възрази абатът. – Няма дървета, под които да се скрием.

– Можем да се скрием зад камъните – каза Харкорт. – Оттук изглеждат малки, но според мен са доста големи.

– Добре – съгласи се абатът. – Макар бедните ми крака да са твърде недоволни, че ще трябва да се изкачват по хълма.

Тръгнаха нагоре приведени, за да пазят равновесие, напрягайки последните си сили. Понякога се налагаше да лазят на четири крака. Камъните наистина бяха огромни, почти колкото къщи, а хълмът беше повисок, отколкото изглеждаше. Когато най-после стигнаха върха, пред тях се разкри цялата местност. Слънцето се показваше една педя над хоризонта и след бурята времето обещаваше да бъде приятно.

Абатът се отпусна на земята и подпря гръб на един камък.

– Седни и ти – обърна се той към Харкорт. – Като те гледам, не си по-добре от мен.

– Ти винаги се размекваш лесно – отговори Харкорт. Искаше да седне до приятеля си и да си почине. Страхуваше се обаче, че щом седне, ще заспи.

– Огледах, но не видях дракони – обади се Нъли. – Поне засега няма. Ако Злото ни преследва, то щеше да изкара дракони. Или харпии. Или някакви други летящи същества.

– Това трябва да е местността, за която амбулантният търговец каза, че ще срещнем харпии – обади се Йоланда. – Злото може да не използва дракони. Драконите са мързеливи същества и не обичат да летят надалеч. Може би ще прати харпии.

– Хайде да проучим – обърна се Нъли към Харкорт. – Върхът е само на няколко крачки. След това един ще остане да пази, а другите могат да поспят.

Абатът беше раз вързал торбата си, вадеше храна и усилено дъвчеше.

– Никога не спя с празен стомах – изфъфли той с пълна уста. – Стига да има нещо за ядене.

– Аз ще пазя първа – обади се Йоланда.

– Не – каза Харкорт. – Аз ще съм пръв. Ще изкарам до пладне, после ще продължи някой друг.

Не можеше, не смееше да позволи Йоланда да пази. Засрами се от тази мисъл, защото откакто бяха влезли в Пустата земя, тя им беше служила безупречно. Но пък ги беше завела в сградата на Древните, без да ги предупреди какво представляват те, беше се присъединила към Нъли пред олтара; беше посещавала Пустата земя много години и знаеше, че амбулантният търговец е магьосник. „На място като това – каза си той –

ще е глупаво от моя страна да и се доверя.“

– Не – повтори Харкорт. – Аз ще пазя пръв, после ще събудя Нъли.

– Благодаря ти – каза абатът. – Чудесно. Като заспя, всички зли духове на ада да се съберат, не могат да ме събудят преди вечерта.

Папагалът изкряска, наведе се от рамото на абата и открадна залък хляб. Държейки го с ноктите си, започна да яде.

– Тази птица се опитва да пусне корени на рамото ми, да стане част от мен – измърмори абатът. – Не съм много сигурен, че това ми харесва, защото от нея освен червейчета или някои други гадини, нищо друго не мога да спечеля. Има ли някой желание да сподели това удоволствие с мен?

– Не, благодаря – каза Нъли.

Папагалът преглътна хляба, с който си беше напълнил човката, и изкряска:

– Пазете се от огри! Пазете се от проклетите огри!

– Това са му първите приказки, откакто напуснахме клисурата с воденицата – каза Йоланда. – Дали не трябва да обърнем по-голямо внимание на думите му?

– Той ни казва само да се пазим от огрите – възрази Харкорт. – Това и без него го знаем.

– Папагалът само повтаря чути фрази, но не разбира какво казва – намеси се Нъли.

– Обаче често от устата на глупаци... – започна абатът.

– Ти си луд – озъби се Нъли, после се обърна към Харкорт и продължи: – Хайде да се изкачим на върха и да огледаме местността.

Изпълзяха догоре и внимателно се заоглеждаха.

След като вървеше малко на север, реката извиваше на запад. На север и на запад речната долина представляваше пасище с редки дървета. На юг и на югозапад се простираха вълнообразни ниски хълмове, покрити с малки горички. На изток лежаха гористите хълмове, през които бяха минали, за да стигнат до реката.

– Почти право на север пасе стадо еднорози – каза Нъли. – Друго нищо не виждам.

– Да, виждам ги – потвърди Харкорт. – Малко на изток има малка глутница вълци. Лежаха тихо един до друг и въртяха глави, оглеждайки местността.

Всичко изглежда нормално – заключи накрая Харкорт. – В момента няма нищо обезпокоително. Аз ще остана тук. Ти се върни да починеш. Ще те събудя около обяд.

– Чарлз, ти сигурно имаш въпроси. За нощес. В момента нямам желание да ги обсъждам с другите, но ти имаш право да знаеш.

– Нямам право – отговори Харкорт. – По природа съм любопитен, но не си длъжен да ми обясняваш. Щастлив съм, че можа да направиш, каквото трябва. Ти ни спаси от тях.

– Според мен ти имаш и нужда, и право да знаеш – настоя Нъли. – Ние с теб сме близки. С твоя дядо сме приятели от дълги години, с теб – откакто проходи.

– Помня – каза Харкорт. – Ти ми показваше как птичките си правят гнезда, наблюдавахме ги, а ти ми обясняваше как го правят, учудвайки се как една птичка може да разсъждава и да разбира какво прави. „И дали изпитва същото – питахме се ние, – което изпитва един човек, който строи къща – дом и убежище срещу природните стихии?“ Ти ми показваше лисичи дупки и двамата се криехме и наблюдавахме как малките лисичета излизат и играят, как се борят и се закачат като деца. Ти ми казваше имената на всички дървета и на много растения и ми обясняваше ползата и опасностите, свързани с всяко от тях.

– Значи помниш! – учуди се Нъли.

– Аз нямах баща – каза Харкорт. – Ти и дядо ми бяхте за баща.

– Дядо ти знае част от онова, което се каня да ти разкажа – призна Нъли. – Той знаеше, че не съм човек, но ми предложи своето приятелство, прояви внимание и бих казал любов, които би проявил към всеки обикновен човек.

– Винаги съм мислил, че си човек – каза Харкорт. – До неотдавна не се съмнявах. После, един ден, научих. Бях изненадан и се чувствах виновен, задето го научих. Но макар и да знам, продължавам да те чувствам като човек. Нищо не се е променило. И никога няма да се промени.

– Аз съм почти човек – каза Нъли. – Може би в последна сметка съм човек, но не от твоята раса. Моята раса е съществувала преди твоята – колко преди, не знам. Ние сме дълголетници. Живеем много по-дълго от вас. Не знам защо е така. Аз живея от толкова време, че вече не си знам годините. Никога не съм се опитвал да ги пресметна, защото за нас годините нямат значение. Когато казвам, че хората от моята раса живеят по-дълго от хората от твоята раса, аз имам предвид много по-дълго. Например хиляда години, а в някои случаи вероятно и много повече. Освен това ние се отличаваме и с друга особеност. Стигаме до зряла възраст и после живеем много дълго, без да остаряваме. Умираме преди да остареем. След като изживеем определения ни живот, ние не навлизаме в старческа възраст. Умираме преди да започне мъчителният

период на старостта. Мисля, че това е добро. Ние не изживяваме агонията да виждаме как телата ни се свиват в далечно подобие на предишното си състояние; не изпадаме в жалко старческо слабоумие. Паметта ни се запазва остра и ясна до самия ни край. Аз имам много далечни спомени, макар никога да не съм говорил за тях, защото те ще ви се сторят странни. И това не са само мои спомени, а спомени на моята раса. Там, на острова, абатът им даде име. Ти си спомняш как казах, че имам някои спомени за острова не от моята памет, а от паметта на някой друг. Абатът ме чу и я нарече наследствена памет.

– Искаш да кажеш, че носиш в себе си паметите на твоите прародители, на твоя баща и дядо, така ли?

– Много по-назад – отвърна Нъли. – Защото моят баща и моят дядо са носили наследствените паметни на своите... не знам колко назад по тази наследствена линия. Част от тези наследствени паметни съм наследил и аз. Може би много назад. Може би само за важните неща, онези, които трябва да знам, които могат да ми помогнат да оцелея или да разбирам...

– Тогава думите, които каза на острова, думите, които спряха и отблъснаха Древните...

– Не съм и подозирал, че ги знам – отвърна Нъли. – Те просто изплуваха в паметта ми. Бях изправен пред ситуация, която ги изискваше, и те се появиха някъде от бездънната яма на наследствената ми памет. Те ми помогнаха да оцелея.

– Никога не бях чувал такива думи – каза Харкорт. – Само звучите ли знаеш, или разбираш и тяхното значение?

– Разбирам и значението. За известно време, струва ми се, бях станал друг човек, някой от моите прародители, който се е изправял срещу Древните, които им е казвал същите думи, които използвах и аз.

– Превърнал си се в друг човек? В някой далечен прародител?

– Не знам. Има моменти, в които ми се струва, че става точно така. Някой път ще отделя време да помисля по този въпрос.

– Йоланда първа ми каза какви са тези същества, „Това са Древните – така каза. – Дошли са тук, когато светът е бил съвсем млад.“

– Откъде може да знае? – попита Нъли.

– Тя е осведомена за много факти, които са известни в Пустата земя и никъде другаде. Каза ми например, че нашият скъп амбулантен търговец е магьосник. Твърди, че онзи глас, който викаше заедно с теб, бил неговият.

– Значи е имало и някой друг – каза Нъли. – Помислих си, че някой

ми помага. Не чух никой да вика, но почувствах нова сила, когато моята започна да намалява.

– И получи помощ?

– Да, за мен това беше помощ.

– Йоланда също трябва да ти е помогнала. Тя пееше, докато ти викаше срещу Древните.

– Знаех, че е до мен. Но откъде ли е научила това заклинание? Едва го разпознах. Спомних си за него през мъглата на времето.

– Трябва да я следим – каза Харкорт. – Тя знае твърде много.

– По-късно ще поговорим подробно – обеща Нъли. – Знаех, че ще се чудиш, и исках да ти обясня...

– Има само още едно нещо – прекъсна го Харкорт. – Ти знаеше за бабуните. Спомена нещо за тях...

– В далечното минало – каза Нъли – ние ги наричахме Деца на почвата. Добро име за тях, въпреки че те самите не са добри. Те изникваха от почвата като растения, макар че са нещо повече от растения. Ние ги заобикаляхме отдалеч. Когато казвам „ние“, нямам предвид себе си, а онези стари мои предшественици отпреди хилядолетия. Децата на почвата бяха пакостливи, понякога много повече от пакостливи. Според мен те са първата сила на Злото в света, защото силите на Злото нямат чет. Древните са дошли по-късно, но все пак много, много отдавна. Те не са деца на почвата. Те са дошли от Нищото. Съществували безкрайно дълго, но бавно изчезнали. Днес лежат дълбоко скрити, очаквайки деня – ние се надяваме той никога да не дойде, – когато ще се появят отново, за да опустошат земята и всичко върху нея. Това, което видяхме на острова, е породено от тяхната относителна слабост. Те искаха да спрат нашето нахлуване в светилището си, но са само бледа сянка на онова, което са били някога. И все пак Древните не са били първите. Първи са Децата на почвата. Те са били победени от плуга и брадвата, които са разрушили и са им отнели местата, където са се размножавали. Не знам какво е станало с Древните. Може би никой не знае. Но те също са се изгубили.

– А сега имаме онова, което наричаме сили на Злото – каза Харкорт. – Сякаш те са били единствените сили на Злото.

– Съществуват откъслечни легенди, на които не може напълно да се вярва – обясни Нъли. – Но според тях в началото нашето Зло не е било такова, каквото го знаем днес. Може да е имало време в прастарата история на човечеството, когато те са били приятни съседи, макар и, разбира се, странни по своя начин на живот, но понякога очарователни

и забавни. Но с времето възприели лошотията като начин на оцеляване. Може да са я научили от Древните, които са гледали на тях като на последици, чрез които да съхранят древната традиция на неприязън, предавайки им Злото, докато те самите са потъвали в обзелото ги вцепенение. Дори и тогава нашите сили на Злото може би не са възприели всички лоши навици, ако обстоятелствата не са спомогнали за това. Те може би са били принудени да станат такива, каквито са сега, когато са били притиснати между варвари и римляни, тоест са станали ужасни, за да могат да се защитят. По-нататъшната омраза към човешката раса може да е възникнала – подозирам, че е възникнала, – когато онзи смотан светец, за когото се предполага, че е затворен в призмата, която търсим, се е опитал да ги запрати в Царството на мрака. Човек не може много да ги обвинява за омразата, предизвикана от този акт. От този ден...

– Но нашият амбулантен търговец-магьосник каза, че тяхната омраза и яростта им се проявяват циклично.

Нъли поклати глава.

– Магьосникът може в много случаи да е прав, но сигурно има и случаи, когато не е. Може би Древните, които са изчезнали, но не съм, циклично им влияят и ги карат да побесняват. Може би...

– Но на острова Древните убиха огрите, които вървяха подире ни.

– Това може да е било безразсъден акт. Не е по силите на човек да разбере Злото. Няма начин. Ние дори не можем да се надяваме, че е възможно да си представим начина, по който действа Злото.

– Ние раздражихме Древните – каза Харкорт – и ако това, което предполагаш, е вярно, може би ще станем свидетели на един много кръвав цикъл.

– Не се тревожи за това – отговори Нъли, – Имаме си достатъчно свои грижи. Не бива да се обременяваме и с чужди.

После бързо се спусна по хълма при другите. Харкорт остана да наблюдава.

Огледа небето. Нямахте дракони. Далеч на запад на фона на небето се виждаше някакво размазано петно, но беше много далече, за да разбере какво е. Беше ясно само, че е нещо, което лети. Не бяха дракони. Не летяха като дракони. Около час по-късно разбра, че са феи. Слънчевата светлина блестеше с цветовете на дъгата във фините им крила. Те стигнаха до реката и продължиха над нея на запад. Харкорт отново потърси еднорозите, но те се бяха преместили и не можа да ги открие. Вълците също бяха изчезнали.

След като феите отлетяха, нямаше никакво движение. Ако го

имаше – на север, на запад или на югозапад, щеше да го открие. Нямаше никакъв смисъл да гледа на изток защото и да имаше нещо, което да се движи, гората го скриваше от погледа му. Въпреки това той провери и натам, за да види дали няма никакви летящи същества.

Може би нямаше нужда да наблюдава. Може би не ги преследваха. Мъртвите огри на острова сигурно вече бяха открити. Но пък си личеше, че не са загинали от човешки оръжия – човешките оръжия оставяха ясни рани. Всяко Зло в тази страна вероятно веднага щеше да разбере как и от кого са били убити. Може би за първи път, откакто четиримата бяха стъпили в Пустата земя, Злото нямаше представа къде се намират. Ако внимаваха и се движеха предпазливо, може би щяха да запазят в тайна своето присъствие и придвижване поне за известно време.

Досега късметът им беше по-голям от очаквания. Ако не бяха попаднали в постройката на Древните, може би щяха да бъдат убити от преследващите ги огри. А когато се срещнаха с Древните, оцеляха благодарение на някои изключителни обстоятелства. Ако Нъли не беше изровил от наследствената си памет думите, с които задържа древните, ако амбулантният търговец – ако наистина е бил той – не беше се появил да помогне, щеше да ги сполети участта на огрите. А Йоланда? Доколко помогна тя с напева си?

Йоланда беше загадка. Харкорт си припомни, че Джийн, нейният осиновител, и целият му род в продължение на няколко столетия са били предани васали на предците му. А Джийн беше гарантирал за осиновената си дъщеря, но пък беше казал, че тя познава Пустата земя. Сиреч открито бе признал за нейните контакти с Пустата земя. Харкорт знаеше, че не може да се съмнява в Джийн, но не беше сигурен в дъщеря му.

Освен това тази девойка не се държеше като жена – вървеше пред групата да разузнава, намираше места за лагеруване, откриваше пътеки. Нямаше никакво съмнение, че изпълнява всичките си задължения и им беше от помощ, както бе обещала; служеше им добре и вярно. Но все пак ги беше завела в пещерата на амбулантният търговец и бе премълчала, че е магьосник. Беше ги завела на острова сред руините на седалището на Древните, без да ги предупреди за опасностите, с които щяха да се сблъскат. Възможно беше обаче да не се е досетила, че ще срещнат Древните. Харкорт се губеше в догадки и не можеше да си отговори – изглежда, нямаше убедителен отговор.

Издигналото се високо в безоблачното небе слънце безмилостно жареше. На север и на запад трептеше мараня. Далеч на север нещо се движеше под облак прах. Харкорт заслони очи с ръка и се опита да види

какво е. Приличаше на тъмни петна. Прахта подсказваше, че най-вероятно е стадо еднорози. „Но еднорозите – каза си той – са бели, не тъмни.“ Разтърси глава, за да се разсъни, потърка очи, но въпреки това не можа да определи какво е. От друга страна, какво и да беше, то бе много далеч на север и се движеше на северозапад. Далеч на запад се появи още едно ято феи – разпознаваха се само по отблясъка на слънчевата светлина от прозрачните им крилца. Нищо друго не се движеше.

Той се обърна по гръб и загледа небето. Беше високо и синьо и изглеждаше безкрайно. Къде ли свършваше? Нали всичко трябва да има край. Колкото и да му беше приятно, не лежа дълго по гръб, а отново се обърна по корем и продължи да оглежда местността. Слънцето едва беше отминало зенита, когато по склона допълзя Нъли и легна до него.

– Рано си станал – каза Харкорт. – Щях да остана още малко, за да можеш да поспиш.

– Подремнах – отвърна Нъли. – Йоланда събра сухи дърва, които не пушат, и запари чай. Като слезеш, пийни. Ще ти помогне да заспиш.

– Няма нищо обезпокоително – каза Харкорт. – Няколко феи летят далеч на север и по земята има някакво движение, което не мога да разбера. Иначе всичко е спокойно.

– Върви да спиш – каза Нъли. – Аз ще пазя. Помоли Йоланда да събуди абата навреме, за да ме смени. Ама много хърка тоя човек!

Харкорт се спусна по склона. Йоланда, която клечеше пред огъня, му подаде канче чай и каза:

– Изпий го. Ще ти дойде добре. Ще сложа сирене и месо между две филии хляб и ще ги припека. Поне да хапнеш топла храна.

Той взе канчето, благодари и седна до един голям камък. Както беше казал Нъли, абатът, изтегнат по гръб, хъркаше и се давеше с широко отворена уста. Папагалът се разхождаше до него като часови и си мърмореше. Докато посърбваше горещия чай, Харкорт наблюдаваше Йоланда, която държеше над огъня филиите с месо и сирене с две вилици с дълги дръжки. Хлябът скоро стана светлокафяв и по коричката му потече разтопено сирене.

– Изглежда вкусно – каза Харкорт. – Никога не съм ял такова нещо.

– Мисля, че ще ти хареса – отвърна Йоланда. – Нъли го хареса. Вече е готово. Само внимавай – горещи са.

Харкорт пое внимателно филиите и отхапа. Беше вкусно. Не си беше дал сметка, че е гладен, но след първата хапка лакомо излапа всичко.

Йоланда седна срещу него. Беше отметнала качулката на наметалото и красивите и златисти коси покриваха раменете и.

Нежните и метличиносини очи го гледаха спокойно. Устните и бяха толкова тънки, че изглеждаха като разрез. Но въпреки красивата коса и нежните очи, в лицето и се долавяше твърдост. И в тази твърдост имаше някаква красота. Не беше истински красива. И все пак в лицето и имаше нещо, което привличаше – беше лице, което човек с желание би погледнал повече от един път и би продължил да го гледа. „Какво има в нея?“ – запита се той, но не можа да си отговори. Каквото и да бе, то му се изплъзваше.

– Милорд – каза тя, едва движейки устни, – защо не ми се доверяваш?

– Защо мислиш така? – попита той, изненадан от откровения и въпрос.

– Не ми разреши да пазя – отвърна Йоланда.

– А ти не ми каза, че познаваш амбулантния търговец. Заведе ни при него, преструвайки се, че случайно си попаднала на пещерата му. Не ни предупреди, че е магьосник.

Е, тя бе започнала този разговор и трябваше да го довършат.

– Не можах да ти кажа навреме – отговори Йоланда. – Но не съм сигурна, че изобщо трябваше да ти казвам. Той е таен магьосник. Никой не знае за това. И никой не трябва да узнае. През всичките тези години е работил тайно, осуетявайки плановете на силите на Злото по много различни начини. Ако бяха открили, че е магьосник, с него щеше да е свършено. Щяха да го принудят да избяга. А ако не, щяха да го преследват и цялата му сила нямаше да му помогне да се спаси.

– Но той дойде на острова...

– Ако, не ни беше помогнал, всички щяхме да загинем – каза тя. – Сигурна съм, че съзнателно е поел риска да бъде открит. Макар че този риск може и да не е бил голям...

– Искаш да кажеш, че е бил сигурен, че огрите ще бъдат убити?

– Не знам. Може би. Единственото, което знам, е, че Древните може би мразят Злото много повече, отколкото хората. Те мразят всекиго, но може би не в еднаква степен. Защото Злото е откраднало от тях много знания и умения. Това е било много отдавна, когато Древните са ставали все по-слаби, а новото тогава Зло се е промъквало, опитвайки се да ги измести. Ако силите на Злото са имали безразсъдството да стъпят на острова, Древните, въпреки че са спали или са били почти мъртви, са се вдигнали, за да ги унищожат.

– Мисля, че разбирам – каза Харкорт. – Йоланда, ти знаеше ли, че огрите ни преследват? Затова ли ни заведе на острова? За да ги

примамиш?

Лицето и се свъси и тя сякаш понечи да каже нещо, но се разколеба.

– Кажи ми – подкани я Харкорт.

– Не, господарю – промълви Йоланда. – Не знаех. Дори през ум не ми е минавало.

– Значи си рискувала?

– Едва не погубих всички ни. Мислех, че огрите няма да ни последват на острова. Можех да намеря други места, където да прекараме нощта и да бъдем добре защитени, ако ни нападнат. Но ги подминах и ви заведох на острова...

– Направила си го, макар да си знаела, че огрите ни преследват? А откъде знаеше?

– От раковината – отговори Йоланда. – Морската раковина.

– Значи, затова я слушаше? Сега какво ти казва тя? Какво трябва да направим?

– Сега – отвърна Йоланда – чувам само шума на морето.

– Искаш да кажеш, че не винаги ти съобщава?

– В момента може би няма нищо за съобщаване.

Харкорт се замисли. Беше получил някои отговори и беше склонен да повярва на повечето. Някои от нещата, които му разказа Йоланда, се различаваха от казаното от Нъли. Нъли не беше загатвал за омраза на Древните към Злото. В този случай обаче може би Йоланда беше права, а не Нъли. Нейната версия добре обясняваше защо Древните бяха убили огрите. Оставаше още един въпрос, който би желал да зададе. Коя е онази слаба мъжкарана, която седи пред него? Имаше чувството, че ако я попита, тя няма да му отговори, че може би ще му каже, че самата тя не знае коя е.

– Е, благодаря – каза Харкорт. – Сега по-добре разбирам всичко.

– Трябва да поспиш – каза Йоланда, стана и се върна при огъня.

– Да, трябва да поспя – съгласи се той и легна. Следващото нещо, което усети, бе, че някой го разтърсва, и посегна да отблъсне нападника.

– Чарлз – викаше някой. – Чарлз, събуди се!

Харкорт седна и разтърка очи. Като през мъгла видя Нъли. Йоланда и абатът бяха клекнали край огъня. Папагалът стоеше на рамото на абата, пъхнал глава под крилото си.

– Напуснал си поста! – изненада се Харкорт.

– Току-що слязох – каза Нъли. – След малко се качва абатът. Искам

да говоря с теб.

– Нещо лошо?

– Мисля, че засега не. Но нещо става. Има голямо раздвижване. Групи от силите на Злото – огри, троли, гноми, гоблини. Всичките са на северозапад. Харпии и баншии във въздуха, ята феи, дори няколко дракона. Гъмжи от сили на Злото. Но не идват към нас. Едва ли знаят, че сме тук.

– Може би мислят, че сме загинали на острова – предположи абатът.

– Възможно е – съгласи се Нъли. – Не можем обаче да останем тук. Ще трябва да се махнем. По всичко личи, че силите на Злото напускат този район. Може би ще успеем да изминем доста път, преди отново да ни открият.

– Веднага ли трябва да тръгваме? – попита абатът.

– Не – обади се Йоланда. – Ако тръгнем веднага, ще трябва да се движим по тъмно. Много от силите на Злото виждат в тъмното много по-добре от нас.

– И не е само това – намеси се Нъли. – Те са все още около нас. Сутринта може би ще са си отишли. Мисля, че когато тръгнем, трябва да поемем право на запад. И ще трябва да се опитаме да вървим бързо. Това пътешествие ни отне много повече време, отколкото предполагаме.

– Римляните ли? – попита Харкорт. – Тях ли имаш предвид?

– Да – призна Нъли.

– Ако има нещо, което да не ни трябва – започна Харкорт, – това е война между Злото и римляните. Тя ще подпали света. Огърът, с когото говорихме...

– Не може да се вярва на думите му – каза абатът. – Той ни уверяваше, че можем да продължим в безопасност, ако внимаваме къде вървим. А пък се оказа, че ни преследват огри.

– Не съм сигурен, че трябва да го виним за това – каза Нъли. – Той може би беше искрен. Нали си спомняте, че ни обясни колко е трудно да се удържат младите буйни глави. Дори каза, че за нападението преди седем години били виновни младоците.

– Единствено на себе си трябва да имаме доверие – каза Харкорт. – Не можем да вярваме на други. Ние сме сами във враждебна страна.

ГЛАВА 16

На следващата сутрин в района на север и на запад от наблюдателния им пост на върха нямаше никакво движение. Нищо не вървеше по земята, нищо не летеше във въздуха.

През целия ден вървяха. Пренощуваха в една скрита вдлъбнатина в скала близо до малък поток, в който наловиха риба за вечеря. Нощта мина без произшествия. На следващата сутрин тръгнаха преди изгрев слънце.

Беше приятен ден и вървяха по равно. Йоланда, все така пред тях, се придържаше към долината между хълмовете и това правеше пътя лек. Високият хълм, който бяха използвали като наблюдателен пост, все повече се смаляваше на хоризонта зад тях и към пладне съвсем се изгуби. Според сметките на Харкорт се движеха главно на запад с леко отклонение на север. Той се надяваше, че Йоланда знае какво прави, и накрая реши, че сигурно е така.

След около час тя спря, изчака ги и им посочи нещо край пътеката. Очевидно някога беше било указателна табелка, сега закрыта от шубраците. Половината от нея висеше само на един пирон, тъй като останалите отдавна бяха изядени от ръждата. Другата половина се беше разпаднала, но предната и част, с формата на стрелка, макар и малко наклонена нагоре, решително сочеше пътеката, по която вървяха. Някога върху табелката бе имало букви, но сега те бяха потъмнели от времето и почти не се разчитаха. Нещо повече – бяха останали само част от тях – начало. Харкорт отиде при табелата и разчете три букви – ПРО. Нищо друго. Останалите бяха изличени.

– П-Р-О – каза той. – Нищо не може да се разбере. Но не е и толкова важно. Можем просто да отидем до мястото, към което сочи табелката.

– Може да е „Пророкуващият кладенец“ – каза абатът. – Нали амбулантният търговец каза да следим за Пророкуващия кладенец.

– Разбира се – каза Йоланда. – Сигурно е кладенецът. Амбулантният търговец каза, че ако гледаме във водата, ще можем да видим бъдещето.

– Глупости – възрази абатът. – Човек не може да види бъдещето в кладенец.

– Може би си струва да опитаме – обади се Нъли. – В цялата

история на човечеството едва ли е имало други четирима души, които да са се нуждаели повече от нас да узнаят какво ги очаква.

– Мога да ви кажа какво ще видите – присмя се абатът. – Ще видите собствените си физиономии, втренчени във вас.

– Тъй като и бездруго вървим в тази посока – каза Харкорт, – защо просто да не продължим? Ако намерим Пророкуващия кладенец, можем да погледнем във водата. Ако пък го пропуснем, мисля, че няма да изгубим нищо.

След по-малко от една левга стигнаха до кладенеца. Намираше се в средата на голяма поляна и беше ограден с каменна зидария, висока приблизително половин човешки бой. Зидарията беше добре направена и съвсем запазена. Стълбът и геранилото бяха провиснали и изкривени и макар още да не бяха паднали, не беше далеч времето, когато и това щеше да стане. Въжето, навремето завързано за геранилото, за да се спуска кофата в кладенеца, липсваше. Но на един клон на вековния дъб до кладенеца, точно срещу геранилото, седеше трол. Беше раздърпан, с прокъсани гащи, коженото му палто беше измачкано, а козината – сплътена, изкаляна, с полепнали по нея бодили. Седеше на клона и ги гледаше изненадан, отпуснал устни, зад които се виждаха счупени зъби. На врата му имаше въже, чийто край беше завързан за клона, върху който седеше.

– Какво е това? – измърмори абатът. – Господ да ми е на помощ! Трол, който се кани да се обеси!

– Хич няма и да се опитваме да го спасим – каза Нъли и викна на трола: – Какво чакаш? Скачай!

– Ако въжето, което си е метнал на шията, е от геранилото – обади се Харкорт, – няма от какво да се страхува. Подир всичките тези години сигурно е изгнило. Ще се скъса.

– Дръпнете се! – изпищя тролът. – Не се опитвайте да ме спрете.

– Хич и през ум не ни минава – увери го Нъли. – Не сме дошли да те спасяваме. Ако е необходимо, след като увиснеш, ще ти услужим като се увесим на краката ти, та да ускорим задушаването.

– Но това е грях! – възрази абатът. – Грях е да се отнема нечий живот. Животът не принадлежи на онзи, който го има – той принадлежи на Бога.

– Много се съмнявам, че в случая е точно така – каза Нъли.

– Нямам желание да живея – изписка тролът. – Няма нищо, за което да живея. Моят мост...

– За разлика от моя приятел Нъли – увери го абатът, – аз няма да те

подтикна да скочиш, но, за Бога, направи нещо: или скачай, или слез. Стига си седял там.

Тролът скочи, гмурна се във въздуха и повлече въжето подир себе си. Удари се в земята, падна и изпъшка. Въжето беше прекалено дълго и изобщо не се опъна.

– Нескопосана работа – каза Харкорт. Мразеше лошо свършените работи. – Дори да не премери въжето!

– Той се преструваше – каза Нъли. – Не е мислил да се беси.

– Не, не съм съгласен – поклати глава абатът. – Мисля, че просто е глупав.

Харкорт пристъпи напред, хвана с две ръце висящото от клона въже и го дръпна. То се скъса.

– Нали ви казах – заключи той. – Това въже е от геранилото и нямаше да издържи. – Хвърли края на въжето към трола, който се мъчеше да стане, и каза: – Ако наистина си решил да се обесиш, можеш да опиташ пак, макар да няма голям сми...

– Дракон! – изкрещя Йоланда.

Харкорт се обърна с меч в ръка и видя чудовището, което връхлигаше върху тях. Спускаше се под тъгъл и много бързо, накланяйки се настрана, за да не се блъсне в дървото, под което стояха. Краката с остри нокти бяха протегнати към него, ужасната, завършваща с човка глава беше насочена напред. Едното му крило почти забърса земята.

Стиснал с две ръце меча, Харкорт замахна с всичка сила към главата. Стоманата извънтя върху бронираната кожа, нещо го удари отстрана, той падна и се претърколи встрани от протегнатите нокти.

Драконът се хлъзна по тревата, а Харкорт скочи на крака. Иззад дървото тичаше абатът.

– Не! – изкрещя Харкорт. – Не излизай на открито!

Но абатът само се обърна и му махна. Ругаейки, Харкорт се затича след него. Трябваше да защити този глупак.

– Там – извика абатът.

Харкорт погледна натам, накъдето сочеше абатът, и видя дракона – беше паднал на земята и енергично размахваше крила, за да излети.

– Удари се в дървото – каза абатът. – Не може да литне. Няма да ни се изплъзне.

Харкорт скочи напред. Видя и Нъли да тича към тях, стиснал брадвата си. Йоланда не се виждаше.

Драконът успя да се изправи и се обърна към тях. Изглежда, не беше ранен. Но, както беше казал абатът, не можеше да излети. За да се

издигне във въздуха, трябваше да се засили. И изведнъж Харкорт видя, че на врата му виси въже.

– Моят е! – извика Харкорт. – Аз самичък ще се справя с него. Той ми принадлежи!

– По дяволите, наистина е той! – извика абатът. – Обаче принадлежи на двама ни. Претендирам за правото и аз да опитам. Драконът беше изправил на задните си крака и размахваше дългата си опашка, вдигнал високо глава.

Нещо изсвистя над главата на Харкорт и във врата на дракона се заби стрела.

Драконът побесня. Разлюля глава, после със светкавична бързина я спусна право върху Харкорт. Опашката замахна като камшик, бодливият и връх изсвистя във въздуха. Краката му се забиваха в земята и риеха големи буци пръст. Харкорт се хвърли настрана, за да избегне човката.

Ударът мина на косъм от него. Той замахна с меча към протегнатата шия, но успя да удари само дебелиите люспи зад главата. Мечът се отплесна и едва не изскочи от ръката му. Човката го удари по крака и Харкорт падна. В същия миг видя една голяма метална топка, която удари дракона право по главата. Главата се отметна, удари абата по гърдите и го събори. Скрит на безопасно място в клоните на дървото, папагалът крещеше.

Харкорт скочи, застана над приятеля си с високо вдигнат меч и когато драконът отново нападна, замахна. Отрече човката, но главата го удари и той падна върху абата. Отново се чу свистене и в окото на дракона се заби стрела. Главата пак се вдигна нагоре. Нъли, яхнал шията и кръстосал крака под нея, сечеше с брадвата. Драконът се прегъна и се сгромоляса на земята.

Лявата страна на Харкорт пулсираше от болка, но той все пак успя да се изправи. Драконът беше повален, опашката му вършееше зад него, шията му беше почти отсечена. Нъли беше притиснат под шията. Харкорт се пресегна, хвана го за рамото, измъкна го и го смърми:

– Постъпката ти беше неразумна. Да яхаш дракон!

Нъли само изсумтя, стиснал окървавената брадва. Абатът се изправи и вдигна жезъла си.

– Няма нужда – каза Харкорт. – Довършихме го.

– Удари ме – отвърна абатът. – Здравата ме удари.

Откъм дървото дотича Йоланда със стрела на тетивата на лъка.

Харкорт коленичи да избърше меча си, после с мъка се изправи.

– Милорд, ти си ранен – възкликна Йоланда.

– Малко съм натъртен – отвърна той. – Нищо страшно.

Драконът още потрепваше, но вирнатите му крака престанаха да дращят, бодливата му опашка замря неподвижна. Въжето на шията му се беше проточило по земята.

– Добре ли си? – обърна се Харкорт към Нъли.

– Само дето ми изкара въздуха, когато паднах на земята – отговори Нъли.

– Защо някой не попита мен как съм? – оплака се абатът.

– Е, хайде – каза Харкорт. – Как си?

– Отлично – отвърна абатът. – Малко съм посмлатен. Иначе съм добре. Но трябваше да попиташ.

– Нали те попитах.

– Да, ама след като ти напомних. – оплака се абатът.

– Спаси ни късметът – каза Йоланда.

– Не късметът – възрази абатът, – а нашата храброст.

– Не нашата храброст – каза Харкорт. – Нъли ни спаси.

– Всеки върши, каквото може – отвърна Нъли. – Всеки върши онава, което умее най-добре.

– С това се тури край – каза абатът. – Край на опита отпреди много години на две дванайсетгодишни момчета да си хванат дракон.

– Мислиш ли, че през всичките тези години драконът го е помнил? – попита Харкорт.

– Кой може да каже? – отвърна абатът.

Папагалът слезе от дървото и кацна върху поваления дракон. Заподскача върху трупа и закряска, като от време на време пляскаше с крила.

– Няма нужда да честваме победата си – подхвърли Нъли. – Чудатата птица на абата я чества вместо нас.

– Папагалът не е мой – отбеляза кисело абатът. – Вместо той да принадлежи на мен, аз принадлежа на него. Аз съм абатът на този папагал. Язди ме като кон. Разчита на мен да го храня и безмилостно, без капка уважение цапа расото ми.

– Трябва да се махаме оттук – каза Йоланда, – Тази битка може да е привлякла нечие внимание.

– Правилно – съгласи се Харкорт. – Трябва да тръгваме.

– Но ти куцаш – каза Нъли. – Ще можеш ли да продължиш?

– Казах ти, че съм само натъртен и ме боли – отговори Харкорт. – Мисля, че драконът ме удари с глава, но не съм сигурен.

– А къде е нашият приятел тролът? – попита абатът.

– Изчезна – отговори Йоланда. – Още щом драконът ни нападна. Хукна към гората, без дори да свали въжето от врата си.

– Да се надяваме, че все някъде ще намери някой здрав клон и този път въжето ще издържи – каза Нъли.

– Досега вървахме неотклонно на запад и силите на Злото знаят това – каза Йоланда. – Ако някой от тях види дракона, а след време, това неизбежно ще стане – може би дори много скоро, – те ще решат, че продължаваме на запад и ще ни търсят в тази посока.

– Искаш да кажеш, че трябва да сменим посоката ли? – попита Нъли.

– Не напълно – отговори тя. – И не за дълго. Но за известно време може би трябва, да продължим на север.

– Но опасността може би е в тази посока – възрази абатът. – Когато наблюдавахме от върха на хълма, видяхме силите на Злото да отиват на север. Срещата с тях няма да е особено приятна.

– Аз ще вървя напред и ще следя – каза Йоланда. – Ако силите на Злото са наблизко, ще ги надуша. Пък и няма дълго да вървим на север. Един или два дни.

– Преди да тръгнем, имаме още една работа – каза Нъли – Нали сме при Пророкуващия кладенец. Трябва да погледнем в него. Трябва поне да се опитаме да надзърнем в онова, което ни очаква.

– Ти надзъртай, ако искаш – сопна се абатът. – Аз специално не изпитвам такова желание. Гледането в този кладенец е чиста глупост.

– Докато ти гледаш в кладенеца – каза Харкорт, – аз ще сваля въжето от врата на дракона. Достатъчно дълго го е носил на врата си. Въжето е мое.

Обърна се и отиде при дракона. Всичко беше толкова отдавна... и драконът беше толкова малък, не по-голям от дванайсетгодишното момче, което се опита да го хване, макар че и тогава съскаше, хапеше и не даваше да си играят с него.

Спря до мъртвия дракон и хвана въжето. Видя, че примката се е протрила. Само по една случайност драконът все още носеше въжето на врата си. Съвсем скоро то щеше да се прекъсне и да падне.

Харкорт постоя един миг размишлявайки, после пушна въжето и се отдалечи. „Нека драконът го задържи – каза си той. – Носил го е достатъчно дълго и има право да го притежава.“ Макар и без да мисли, Харкорт го беше дал на дракона, беше му направил подарък. А подарък не се взима. Той, Харкорт, нямаше да ограби мъртвец.

Откъм Пророкуващия кладенец дойде Нъли и Харкорт го попита:

– Какво видя?

– Какво да видя? – намръщи се Нъли. – Себе си.

ГЛАВА 17

Вечерта решиха да не палят огън. Ядоха студена храна и гребяха с шепи вода от поточето. Лагерът им беше в тъмна падина между два вълнообразни хълма, под огромни дървета. През цялата нощ бухаше бухал.

Харкорт сънуваше Елоиз. Беше ранна пролет. Той стоеше до коня и сред осеяна с цветя поляна, вдигнал очи към нея. Около тях имаше конници. Трябваше да тръгнат на далечно пътуване и бяха нетърпеливи. Той си каза, че не може да ги пусне да тръгнат, преди да види лицето и. Но лекият пролетен ветрец развяваше кичур коса пред лицето и и той не можеше да го види. Всеки път, когато мислеше, че ще го зърне, вятърът отново развяваше косата и и закриваше онова, което бе виждал. Тя не му говореше, не му се усмихваше, не вдигна ръка да отмахне този кичур; тя изобщо не му помогна. „Елоиз! – извика той. – Елоиз!“ И когато извика името и, другите ездачи започнаха да се отдалечават и тя тръгна с тях. Харкорт се опита да тича заедно с нея, но конят и беше много бърз, а краката на Харкорт нещо не бяха в ред. Той не можеше да ходи, както обикновено, а сякаш газеше в дълбок до коленете поток. Молеше я да почака, но Елоиз не се спря, а продължи да се отдалечава. Конят премина в галоп и я отнасяше все по-далеч от него. Той се опита да не откъсва очи от Елоиз и коня и, но тя се изгуби от погледа му. Опита се да я намери. Не успя. Тя беше един от конниците, но той не можеше да каже кой точно. Поляната опустя. Когато се обърна, за да се прибере у дома, Харкорт откри, че се намира сред непозната местност.

Имаше замък, но не като онзи, в който живееше. Този беше като от приказките, почти нереален, с остри камбанарии и високи кули, които сякаш висяха във въздуха между земята и небето. Отляво се простираше нива с узряло жито. Едни селяни правеха кръстци, други се полюшваха пред тях, а сърповете им проблясваха на слънцето. Зад нивата имаше овощна градина. По дърветата се бяха накачили хора да берат плодове, на земята имаше ведра и кошници, които чакаха да бъдат напълнени и занесени къщи. Далеч отдясно се чу вик. Той погледна нататък и видя свинари да прибират стадото си: размахваха сопи и си подвикваха.

Изведнъж в съзнанието му изплува споменът за местността, сред която стоеше. Отначало му се бе сторила непозната, но не беше непозната. Някъде в миналото я беше виждал. Изведнъж си спомни. Това беше миниатюрата на една от страниците на книгата, подарена му от

Елоиз. Рисунката оживя. Сърцето му примря от радост и той затича към замъка. „Защото – каза си той – Елоиз е в замъка и аз ще я намеря там и отново ще видя лицето и.“ Но тичаше на едно-място и колкото и да се напрягаше, изобщо не се преместваше. Замъкът стоеше, където си беше, ни по-далече, ни по-близо, висеше между небето и земята. Той трябваше да отиде там, да достигне до портата, да се изкачи на камбанариите, да извика така силно, та Елоиз да разбере, че е там, и да излезе, за да го посрещне. Харкорт напрегна сили, размаха ръце и се наведе напред, задъхан от усилие.

Чу зад себе си вик. Погледна през рамо и видя, че групата конници, с които беше заминала Елоиз, се връща. Конете препускаха с всички сили, а ездачите, приведени над гривите им, ги пришпорваха. Най-отпред с развята от вятъра коса препускаше Елоиз, пришпорваше коня си и викаше заедно с всички.

Групата препускаше право към него. Беше съвсем очевидно, че искат да го прегаят. Преглъщайки от страх, той направи нечовешко усилие да се освободи от онова, което го държеше. Успя и хукна встрани като преследван заек. Зад него ехтяха ударите на конските копита, обграждаха го, стъпваха тежко; голите зъби на конете блестяха. Дъхът му спря. Една огромна ръка го хвана за гърдите и го притисна. Харкорт се препъна, падна и изведнъж се събуди задъхан от тичането, свит на топка от падането.

Бухалът бухаше подигравателно. Някъде в тъмното се кикотеше папалът на абата. Дърветата развяваха клони над него. Той чувстваше движението им в тъмното и от време на време виждаше пред тях неумолимата, студена светлина на звездите. Гората беше мрачна и влажна.

Харкорт се надигна и седна. От едната му страна се тъмнееше някаква купчина. Сигурно беше спящият Нъли. Не беше възможно да е абатът, защото смехът на папала, който трябваше да е с него, идваше от другата страна. Отметна одеялото и стана. Прошумоляха стъпки. Той се обърна към звука, а ръката му машинално стисна дръжката на меч.

– Какво има, Чарлз? – обади се абатът.

– Нищо – отговори Харкорт. – Събудих се от един сън.

– Лош ли беше?

– Смуцаващ. Сънувах Елоиз.

Абатът пристъпи по-близо. В тъмното приличаше на сянка.

– Чарлз, не трябва да храниш големи надежди. Измислицата на вуйчо ти...

– Знам, че е измислица. В страна като тази не е трудно да се

съчиняват какви ли не измислици. Но тя породи в мен надежда.

– Трябва да се приготвиш за разочарование.

– Знам, Гай. Но толкова се надявам! И все пак...

– Какво все пак? Какво искаш да кажеш с това „все пак“?

– В съня ми Елоиз се опита да ме прегази. Не самата тя, а други, които бяха с нея. Тя яздеше най-отпред. Препускаха към мен, а аз бягах и бягах.

– Ненужно обременяваш съвестта си с Елоиз, Чарлз. Прекалено често мислиш за нея. Ти виниш себе си, без да имаш някаква вина. Опитваш се да си я спомниш, сякаш това е някакво изкупление. Може би се опитваш да поддържаш надеждата си като поддържаш спомена за нея.

– В мочурището шепнеха много гласове. Те произнасяха нейното име.

– Чух ги – каза абатът. – Но не споменавах името и.

– На теб просто не са говорили за нея.

– Нито на теб. Твоето въображение и чувството ти за вина са те накарали да чуваш нейното име. Вина, която не трябва да поемаш, тъй като няма причина за това. Чарлз, докога ще продължаваш да се самоизмъчваш?

– Аз не го смятам за самоизмъчване.

– Не, ти смяташ това за безсмъртна любов към една жена, чието лице не можеш да си спомниш. Ти живееш като монах, търсиш изкупление, без да имаш нужда от изкупление. Трябва да се опиташ да снемеш това бреме от плещите си.

– Гай, ти си суров човек. Ти нямаш ни...

– В моето поприще понякога трябва да бъде суров – отвърна абатът.

– Сбъркахме ли, Гай? – попита Харкорт. – Ние предприехме това пътешествие, движени от чувствата си. Аз по Елоиз, ти по затворения светец.

– Може би – отвърна абатът. – Може би стана точно така. Но това не означава, че нашата цел е по-малко благородна. Това също е достатъчно благородна причина да бъдем тук.

– Питал ли си се някога какво може да излезе от всичко това? Да предвидиш края?

– Нямам дарба на ясновидец – каза абатът. – Имам единствено здрава вяра в Бога. Не трябва да се питаме защо сме тук. Когато в тъмнината на нощта стоим на стража срещу силите на Злото, може би дори

обградени от тях, мислите ни винаги, са мрачни. В тъмното човек не трябва да се вгълбява в себе си. Тогава всички мисли са черни и всички надежди са слаби.

– Може би си прав – отвърна Харкорт. – Защо не ме оставиш да довърша дежурството ти? Не ми се ляга. Страхувам се сънят да не се върне.

– Ще ти бъда благодарен, ако го направиш – съгласи се абатът. – Едва се държа на крака. Те, бедните, трябва да носят голям товар.

– Орк! – изкрещя папагалът.

– Няма нищо тревожно – каза абатът. – Глупавата птица продължава да буха, а на север имаше много вълци. Цяла нощ слушах как вият. Май се събират. Но доста далеч от нас, за да представляват някаква заплаха.

– Мушкай се под одеялото – посъветва го Харкорт. – Вземи и моето.

Дълго след като абатът се беше омотал в одеялата, Харкорт стоеше, без да помръдва, заслушан в непрестанното бухане на бухала. От време на време далеч на север се чуваше виене на вълци. „Необичайно е за това време на годината – каза си той. – Обикновено вият в края на есента и през зимата и много рядко през пролетта и лятото. Сигурно става нещо, което е ги е раздразнило.“

Очите му привикнаха към тъмнината и той различи свитите тела на тримата. Абатът вече хъркаше. Папагалът мърмореше. Бухалът най-последно млъкна. През дърветата в гората бавно се запроцежда светлина. Харкорт закри тихо напред-назад, за да се стопли. После вдигна другарите си.

– Още е тъмно – оплака се абатът. – Още не се е съмнало.

– Достатъчно светло е, за да видим накъде да тръгнем сръза го Харкорт. – Тръгваме веднага, а след час-два, когато слънцето се покаже, можем да спрем за закуска. Може би ще имаме възможност да запалим огън и да си готвим. Абатът погледна Йоланда с надежда. Тя кимна.

– Мисля, че ще можем. Имаме нужда от топла храна. Може би овесена каша.

– С бекон ли? – попита абатът.

– С бекон – отвърна Йоланда и му се усмихна.

– Е, това си е друго – развесели се абатът. – От студената храна ми става тежко.

ГЛАВА 18

През този и през следващия ден изминаха значително разстояние. Пътуването не беше трудно. Местността беше почти гола, тук-там изпъстрена с малки горички и отделни дървета. На няколко пъти минаваха покрай изоставени чифлици с обрасли с храсти и бурени ниви и с порутени сгради – някога в тази местност бе имало процъфтяващи стопанства. Следяха зорко за дракони и други летящи неприятели, но не видяха. Не прелитаха дори феи.

Късно следобед на първия ден Нъли уби със стрела млад глиган, който неочаквано изскочи от гъсталака. Вечерта накладоха огън и се нагостиха с печено. След вечерята изгасиха огъня. Може би не бяха необходими такива предпазни мерки, защото, изглежда, вървяха през необитаван район, но Йоланда настоя.

– Кълбо дим може да докара Злото при нас – каза тя. За едно спане в топъл лагер не си заслужава да поемем такъв риск.

Като се нахраниха, Харкорт седна до нея и попита:

– Какво ти казва раковината?

Знаеше, че въпросът му е глупав. Раковината не можеше да им каже нищо; всичко беше дарба за предвиждане. Но раковината беше единственото, което имаха, и Йоланда вярваше в нея. Нали твърдеше, че когато бяха отишли на острова, раковината я предупредила, че огрите ги преследват.

– Нищо не ми казва – отговори девойката. – Това според мен означава, че амбулантният търговец няма какво да ни каже.

– Или че не знае – каза Харкорт.

– Може би, макар че той не пропуска почти нищо. Той е добър магьосник, най-способният.

– И работи за нас? Защишава нашите интереси? Сигурна ли си?

Тя се поколеба, после отговори:

– Повече от сигурна. Познавам го отдавна и му вярвам.

– Тогава всичко, което ти е казала раковината, идва от амбулантния търговец, така ли?

– Милорд – каза тя предизвикателно, – в това също не съм сигурна. Търговецът ми подари тази раковина, но аз не мога да знам дали тя ми съобщава само онова, което знае той, или и знанието на някой или нещо много по голямо.

Харкорт замълча. Беше сигурен, че по-нататъшният разговор в тази насока ще го отведе в дебрите на метафизиката, в които нямаше да може да се оправи. Нямаше желание да нагази в блатото на магьосничеството.

– Е – каза той доста неубедително, – непременно продължавай да слушаш.

Преди разсъмване се изля пороен пролетен дъжд и те се измъкнаха изпод одеялата измокрени и жалки. Но слънцето изгря ярко и топло, дъждът премина, а по синевата на пролетното небе плуваха само няколко случайни облачета. Скоро изсъхнаха, макар че одеялата им бяха мокри.

– Ще трябва да спрем много преди залез слънце и да проснем одеялата да изсъхнат – каза Йоланда.

На няколко пъти видяха вълци. По-късно по небето прелетяха лешояди. Малко подир пладне Йоланда дотича при тях и съобщи:

– Сигурно приближаваме гнездото на харпиите, за което ни предупреди амбулантният търговец. Във въздуха се носи воня. Това може да е знак за харпии.

– Къде? – попита абатът.

– Идва ей оттам – отговори тя. – Малко на север оттук.

– Мисля, че е нещо повече от гнездо на харпии – намеси се Нъли. – Имаше много вълци. Цяла нощ виха, а видяхме и по пътя. Има и лешояди.

Харкорт го погледна остро.

– Искаш да кажеш...

– Възможно е – отговори Нъли. – От върха на хълма видяхме голямо движение на силите на Злото. Бързаха на север и на запад.

– Ще отидем да проверим – заяви Харкорт.

– Само че внимателно – предупреди Нъли. – Много внимателно.

Използвайки всяка възможност да се прикрият, те се заеха да огледат пътя в показаната от Йоланда посока. Бяха отишли доста напред, когато доловиха първия лъх на отвратителната воня от разлагаша се плът. Скоро вонята се засили. Изпълзяха на билото на малък хълм и тя буквално ги удари в носа.

По склона на отсрещния хълм, чак до малката падина лежаха натъркаляни тела. Върху тях бяха накацали лешояди и други хищни птици. Върху други подгизнали купища трупове се бяха струпали вълци – ръфаха мъртвите тела, зъбеха се и щракаха със страшните си челюсти, защитавайки плячката си. По хрустите имаше кървави парцали, някои със залепнали късове мъртва плът. Един кон лежеше по гръб с вирнати

крака. На много места отрупаните накуп трупове не можеха да се разпознаят; на други се виждаше, че са на хора; на трети – на силите на Злото. Слънчевата светлина се отразяваше в щитовете и саби. Една лисица, преследвана от вълк, бягаше с всичка сила, криволичейки между труповете. Тук-там сред купищата се белееха оглозгани кости. Ята лешояди се биеха помежду си над купчините мъртъвци. От падината се носеше отвратителната воня на смърт.

– Долу има човек – каза абатът. Думите едвам излязоха от стиснатото му гърло. – Човек между вълците. И яде трупове.

– Не е човек – обади се Нъли. – Аз също го виждам. Не е човек, а по-скоро гул³.

– Не го виждам – каза Харкорт.

Йоланда, която лежеше до него, го хвана за ръката и каза:

– Ей, там. Виж къде соча.

Той погледна и в началото не видя гула, после го откри – фигура, наведена над един мъртвец, разкъсваща тялото с ръце и зъби.

– Не прилича на човек – отбеляза Харкорт. – Прилича на...

В този момент гултът вдигна глава и погледна към тях. Очевидно не ги видя, макар че за момент Харкорт помисли, че ги е съзрял.

Лицето му приличаше на човешко. Мазни къдрици влажна коса висяха около лицето и врата му. Устата му беше зейнала и в нея лъщяха остри зъби. Дори на дневна светлина злокобните му очи блестяха е някаква адска светлина. Лицето му беше мазно и черно.

Харкорт наведе глава до земята, за да се спаси от вонята на бойното поле и да вдиша аромата на почвата и тревата. Но не можа да се спаси. Стисна очи, за да изличи от паметта си гледката на отвратително изцапаното, почти човешко лице.

Съвсем наскоро беше разговарял със стотника с червени пера на шлема. „Но нашият трибун – беше казал стотникът – жадува за слава, та ако ще всички да загинем.“ Харкорт вдигна глава и се огледа за червени пера. Нямаше или не можеше да ги види.

Как, се казваше стотникът? Май Деций. Но имаше и още. Беше едно от онези дълги надути имена, които римляните толкова обичат. Деций Аполо... не, не беше така. Деций Аполинарий Валентуриан. Така се казваше, И той го беше поканил на връщане да се отбие да пийнат.

Най-вероятно стотникът нямаше да се върне, така че нямаше да

3. Зъл дух от легендите на Ориента, който ограбва гробове и се храни с човешки трупове. – Б. пр.

пийнат. „Не се знае дали и аз ще се върна – каза си Харкорт. – Не, човек не бива да мисли така. Това е първата крачка към поражението. Човек никога не трябва да се съмнява.“

– Сега вече наистина ще стане напечено – прошепна той на Нъли.

– Точно сега Пустата земя не е за хора – отвърна приятелят му.

– Изглежда – продължи Харкорт, – че никой от римляните не се е спасил.

– Може би – съгласи се Нъли. – Това място трябва да е гъмжало от сили на Злото. Нали ги видяхме да се събират. Бяха безброй. И при това гледахме само от една посока. Възможно е да са идвали отвсякъде.

– Сега къде са?

– Няма начин да разберем. Може би някъде наоколо. Да честват победата.

– Вонята е отвратителна – каза Харкорт. – И ме връща седем години назад. Махам се.

– Трябва да вървим много тихо – предупреди Нъли. – И да не се показваме. Наведи се.

– Боят е свършил. Няма никого. Само мъртви и лешояди.

– Въпреки това не се надигай и стъпвай тихо. Човек никога не може да знае какво има тук.

Харкорт тръгна приведен. Другите го последваха. Какъв скапан късмет! До този момент всичко вървеше относително добре. Но след като честването на победата свършеше, ако наистина имаше такова честване, Злото отново щеше да се разпръсне, носейки със себе си древната омраза към всички човешки същества. А тази подновена омраза можеше да доведе до нови нападения по границата. В Пустата земя сигурно не бяха останали живи хора. Малката търпимост, която бе съществувала досега между Злото и хората, вече едва ли съществуваше.

Защо, по дяволите, трябваше да се намесват римляните? „Разузнаване“. – беше казал Деций. Може би е щяло да завърши мирно, но най-вероятно е било нещо повече от разузнаване, от „бързо, влизане и бързо излизане“ за оценяване на обстановката. Имало е стълкновения, може би случайни, но римляните са останали твърде дълго в Пустата земя. Това е бил проблемът – останали са твърде дълго и са позволили на силите на Злото да се съсредоточат.

Спряха в една малка горичка и се спогледаха смаяни и натъжени от видяното.

– Какво ще правим сега? – попита абатът. – Ще продължим ли, или трябва да се връщаме? Лично аз предпочитам да продължим, но може

би трябвало да се върнем и да предупредим по границата.

Нъли поклати глава.

– Не мога да ти кажа, отче. Зависи какво е намислило Злото. Съмнявам се, че някой може да ти каже. Кой познава Злото достатъчно добре, за да може да каже?

– Йоланда – отговори Харкорт. – Тя познава това място най-добре от всички ни.

– Аз нямам нищо общо – възрази Йоланда, – Просто дойдох да помогна, с каквото мога.

– Но ти трябва да имаш мнение – възрази абатът. – И трябва да го изразиш. Всички сме участници в тази експедиция, ти също, и то не толкова малко от нас.

– Вече сме минали половината път – отговори Йоланда. – Може би малко повече от половината. Злото винаги е опасно, но сега още повече, поради битката. Всяка наша стъпка е опасна.

– Първата ни задача е да намерим катедралата и да говорим със свещеника, за който разказа вуйчото на Чарлз – каза Нъли.

– Знаем, че е западно отгук, но къде? Може доста да се лутаме, докато я намерим. Това ще увеличи опасността. Ако знаем точно къде е, бихме могли да тръгнем право натам.

– Слушайте – каза тихо Йоланда. – Слушайте. Чувам нещо.

Всички замълчаха и се заслушаха. За момент нищо не се чуваше. После до ушите им долетя стон.

– Ей там е – каза абатът. – Някой агонизира. Може би някой оцелял от битката. Той бързо тръгна към звука, спря пред някакви храсталаци и съобщи:

– Тук е. Не знам какво е, но е в тези храсталаци.

Харкорт изтича при него, хвана го за рамото и го дръпна назад.

– Внимавайте – предупреди ги Нъли. – Проверете какво е преди да отидете при него.

Харкорт се наведе и надзърна в храстите. Видя блестящи очи с рунтави вежди над тях. Около лицето висеше гъста черна коса със заплетени в нея тръни и клечки. Отворената уста под гърбавия нос разкриваше остри зъби. Лицето, не съвсем човешко, беше слабо и жестоко. Харкорт отстъпи и възкликна:

– Харпия! Сигурен съм, че е харпия.

– Но тя е ранена – отбеляза абатът, – Прободена е със стрела. Тя страда.

– Нека си страда – каза Нъли. – Изпълзяла е там, за да умре, така че

нека я оставим да умре.

Абатът коленичи, надзърна в храстите и извика укорително:

– Нъли! Християните не постъпват така. Ние помагаме дори на смъртните си врагове, когато са в нужда.

– Помогни и – отвърна Нъли – и тя ще се постарее да те убие още докато и помагаш. Махни се оттам. За Бога, отдръпни се!

Абатът остана неподвижен на мястото си. Харкорт, който се беше отдръпнал, отново пристъпи напред, хвана абата и го затегли назад. И точно в този момент харпията се хвърли от храстите върху навелия се абат, стовари се върху него и започна да го дере с нокти. Пълната с остри зъби уста затърси гърлото му. Харкорт измъкна меча си, но преди да успее да замахне, Йоланда се хвърли върху харпията и заудря с ножа си. Чудовището се отпусна и се свлече от тялото на абата, а Йоланда коленичи и продължи да забива ножа си където свари. Харкорт внимателно я дръпна и я изправи. Абатът бавно се надигна. По расото му имаше кръв.

– Краката ми – изпъшка абатът задъхан. – Раните от ноктите и голят като огън. И ме ухапа по рамото!

– Ще те прегледаме – каза Харкорт. – Ще видим какво ти е.

– Добре, че си дръпнах главата! Зъбите и бяха до гърлото ми. Ако ми беше прехапала гръкляна...

– Да, знам – каза Харкорт. – Но не го прехапа. Дай да видим какво е успяла да направи.

– Имам един мехлем, с който можем да намажем раните – каза Нъли. – Ще смъди, но трябва да търпиш. Харпиите се хранят с мръсотии и раните могат да гангреният.

Свалиха расото и видяха, че краката на абата са изпонарязани от ноктите на харпията. На рамото му кървяха дълбоки дупки от зъбите и.

– Дръжте го здраво – каза Нъли. – Мехлемът гори като адски огън. Просто го дръжте здраво, а пък аз ще се оправя.

Абатът виеше, пицеше и риташе, но Харкорт и Йоланда не го пузнаха, докато Нъли не втри мехлема в раните.

– Можехте да бъдете малко по-внимателни – оплака се абатът накрая. – Що за непочтително отношение! А ти, Нъли, беше направо безмилостен.

– Трябваше да намажа раните колкото се може по бързо обясни Нъли. – Освен това, за да има полза, мехлемът трябва да се втрие добре.

Харкорт облече абата с расото, и започна да го завързва, но Гай отблъсна ръцете му и сърдито заяви:

– Мога и сам.

– Обидчив пациент – подхвърли Нъли. – Никаква благодарност за онова, което сторих за него. Йоланда избърса ножа си в тревата, прибра го и обърна с крак мъртвата харпия по гръб. От гърдите и се подаваше краят на стрела.

– Можехме да избегнем всичко това, ако си бяхме стояли настрана – каза Нъли. – Харпията щеше да умре и без наша помощ. И ние нямаше да имаме нищо общо с нейната смърт. Човек не се притичва на помощ на настъпена змия, нали? Предупредих те – обърна се той към абата, – Казах ти да стоиш настрана. Но ти с твоето глупаво чувство за християнска етика...

– Откакто сме тръгнали, непрекъснато правиш бележки за християнската ми вяра – отвърна абатът. – Но аз ще ти кажа, че колкото и да ти се вижда лицемерна моята християнска етика, тя е по-добра от твоята етика.

– Аз изобщо не претендирам за някаква етика – отвърна Нъли. – Аз съм абсолютен неверник, не вярвам в нищо. Не мога да разбера обаче как се промени твоята гледна точка. През първия ден на нашето пътуване ти нападна една бабуна и не миряса, докато не я изравни със земята с ужасния си жезъл. Унищожи я, без да знаеш какво представлява. А сега, въпреки предупрежденията, се опита да помогнеш на един явен враг и което е още по-лошо...

– Спри! – извика Харкорт. – Дни наред без причина се заяждаш с абата. Само за да го дразниш. Не мога да разбера какво удоволствие ти доставя, но за Бога, престани.

– Работата е там, че това, което казва Нъли, не е вярно – обади се абатът. – Той твърди, че нему е чужда всякаква етика, но не е така, макар че понякога неговата етика изглежда доста странна. Хвали се, че е неверник, но не е неверник. Нещо повече...

– Ти също – спря го Харкорт. – Млъкнете и двамата.

– Е – обади се Йоланда, – след това братско помирение какво ще правим?

– Продължаваме напред – каза Нъли. – Този район е опасен. Щом новината се разнесе, ще започнат да идват всякакви да разглеждат мястото на сражението. Повече от сигурно е, че ще дойдат и мародери. Там все още има доста плячка, която може да се прибере.

– Струва ми се, че откакто Джийн ни прекара през реката, непрекъснато бягаме – измърмори абатът. – Или нещо ни преследва, или пък се страхуваме, че може да ни преследва.

– Дори и така да е, мисля, че Нъли е прав – каза Харкорт. – Не сме тръгнали на разходка, а да вършим работа. Как мислиш, Гай? Ще можеш ли да се справиш?

– Разбира се – отговори абатът. – Най-лошото от цялата работа е този проклет мехлем, с който ме намазахте. Още смъди и пари.

– Раните ти са дълбоки – каза Йоланда. – По-късно ще се схванеш. Най-добре е да тръгваме веднага, за да изминем колкото се може повече път преди да те втресе.

– Ами да тръгваме – съгласи се абатът. – Въпросът е кой път да хванем?

– Продължаваме на запад – отговори Харкорт. Надяваше се да е прав.

ГЛАВА 19

Завалия много преди залез слънце. Равномерен ситен дъжд, който нямаше изгледи да спре, а обещавахе да вали цяла нощ и да продължи и на следващия ден. Затърсиха подслон, но не намериха. Никаква пещера, никаква полусрутена ферма, никаква стара барака или обор.

След няколко часа абатът започна да се препъва, От време на време краката му се подкосяваха. Мърмореше си и изглежда, не разбираше къде се намира. Йоланда вървеше напред, търсейки къде могат да се сврат, а Харкорт и Нъли помагаха на абата.

– Трябва да го настаним някъде – каза Нъли. – Топъл е и се е зачервил. Целият гори. Прав бях. Харпията носи отрова в ноктите и зъбите си.

„И това не е всичко“ – помисли Харкорт. Не бяха имали никаква възможност да изсушат одеялата си от бурята предната нощ. Сега те бяха още по-мокри и нямаше нищо, с което да увият абата. Разбира се, можеха да запалят огън, защото дори и при най-влажно време се намираха сухи дърва, но само огънят нямаше да е достатъчен. Абатът беше болен и се нуждаеше от грижи. „Всичко е погрешно – каза си Харкорт. – Още от самото начало беше погрешно.“ Той и абатът преследваха илюзии. Другите двама бяха тръгнали, защото тяхната помощ бе необходима в това преследване на илюзии – Йоланда, защото нейните осиновители от незапомнени времена бяха васали на феодалното владение Харкорт, Нъли, който му беше повече от брат и баща, който го бе учил да ходи – поради любовта си към дядо му. Гай искаше да намери кристала със затворената в него, според легендата, душа на един светец. Нямаше никакви доказателства, че има такъв кристал, никакви доказателства, че някаква душа, още по-малко на светец, е затворена в него. А той, Чарлз Харкорт, преследваше спомена за една жена, която най-вероятно бе умряла преди седем години и чието лице вече не си спомняше.

Сутринта си беше казал, че не трябва да се съмнява, а сега се съмняваше. „Дъждът – помисли той, – досадният дъжд, засилващият се студ, влажният въздух, мракът на приближаващата нощ ме карат да се съмнявам.“ Но въпреки това, когато се опита да разсъждава логично, за да прогони влиянието на дъжда, студа и мрака на приближаващата нощ, съмненията не изчезнаха. Останаха си.

„Не знам – каза си той. – Не мога да реша дали съм прав, или не.

Дали сме прави, или грешим. Трябваше ли, тласкани от чувства и надежди, да се впуснем и тази авантюра?“

Абатът залитна и падна – не успяха да го удържат, макар да го крепяха от двете страни. Лежеше по очи и се мъчеше да каже нещо. Папагалът летеше над тях и крещеше. Нъли погледна над падналия абат към Харкорт.

– Трябва да направим нещо. Длъжни сме да намерим някакво местенце, където да бъде на сухо и топло. Иначе ще умре.

Дъждът се лееше от небето като сребърен поток.

В посребрения въздух се появи някаква белота и пред тях застана Йоланда, цялата мокра и сякаш по-слаба от всякога, със залепнало по тялото и подгизнало наметало.

– Намерих подслон – съобщи тя. – Една колиба. Коминът пуши, прозорецът свети.

– Кой живее там? – попита Нъли.

– Това няма значение – каза Харкорт. – Ще прекараме нощта там. Хвани абата за краката, аз ще го хвана за раменете. Ще го занесем.

Абатът беше тежък. Огромната му маса ги дърпаше надолу. Навремени провисналият му задник се влачеше по земята. Но те го носеха, пухтяха и се задъхваха, спираха да си починат и сумтяха от умора. От време на време им идеше да го оставят, но след минутка почивка го хващаха и продължаваха да го влачат. Най-после сред дърветата се провидя светлина и след малко стигнаха до колибата. Оставиха абата на земята и чакаха Йоланда да почука на грубата врата. Колибата, макар че от нея можеше да се види малко, беше мизерна. Беше направена от трупи и счупени клони и имаше само един прозорец. На него някога може и да бе имало стъкла, но сега на тяхно място беше опъната щавена кожа. В единия ъгъл на покрива имаше неугледен глинени комин, от който излизахе пушек.

Йоланда продължи да чука но никой не отвори. После вратата се откряна само колкото през нея да може да се надзърне.

– Кой е? – попита един дрезгав, треперещ глас. – Кой чука?

– Пътници, които се нуждаят от подслон – отговори Йоланда. – Имаме болен човек.

Вратата се отвори по-широко и сега можеше да се види, че на прага стои старица. Косата и беше бяла, а лицето толкова набръчкано, че изглеждаше беззъба. Дрехите и парцаливи.

– Я виж ти! – възкликна старицата. – Та това е момиче. Кой би очаквал да види момиче да чука на вратата? Има ли други с теб?

– Четирима сме. Един е болен.

Старицата отвори широко вратата.

– Влизай, дете мое. Нека и другите да влязат. Нан не отказва да подслони в своя коптор нуждаещи се и болни. Влез и седни по-близко до огъня. – Скоро ще има и нещо хапване, макар да не мога да обещаю, че ще е много вкусно.

Харкорт и Нъли вдигнаха абата и го внесоха в колибата. Старата Нан затвори вратата зад тях. Колибата беше малка, но все пак по-голяма, отколкото изглеждаше отвън. В огнището гореше буен огън, а до него имаше струпан наръч дърва. Подът беше от утъпкана пръст, в стените зееха широки пролуки, през които вятърът минаваше свободно, но топлината на огъня прогонваше студа. До огнището имаше стол със седалка от тръстика, до стената на пода – сламеник. В ъгъла стоеше голяма солидна маса и върху нея имаше паници, канчета и една-две лъжици; в единия и край, до стената, бяха натрупани свитъци с ръкописи.

Старицата се затътрузи на немощните си крака до Харкорт и Нъли и им посочи сламеника.

– Сложете го там и му свалете мокрите дрехи – каза тя. – Ще намеря овчи кожи, та да го увием. Бедният човек, какво му се е случило?

– Една харпия го изподра и ухапа – каза Нъли.

– О, тези зловни същества! – извика старата Нан. – Те са по-лоши от всички! Толкова са мръсни, че самото допиране до тях е смъртоносно и ужасно вони.

Харкорт и Нъли сложиха абата на сламеника. Като го видя отблизо, старата Нан възкликна:

– А, та той е с расо! Какво търси тук свещеник? Това място не е за такива като него. – И бързо се прекръсти.

– Изпълнява свещена мисия – обясни Харкорт. – Той е главата на абатството южно от реката.

– Абат! – извика тя. – Абат в къщата ми!

– Ти спомена нещо за овчи кожи – напомни и Харкорт.

– Вярно – спомни си тя. – Сега ще ги намеря.

Докато Нъли смъкне дрехите от абата, Нан донесе овчите кожи. Изтриха го с една до сухо и го увиха с другите.

Папагалът се настани на облегалката на стола пред огнището. Старата Нан безцеремонно го бутна оттам, докато отиваше към огнището да разбърка вращото котле.

– Откъде дойде тази птица? – попита тя. – Допреди малко я нямаше.

– Дойде с нас – каза Харкорт. – На абата е.

– Е, тогава добре. Но какво може да иска един абат от такава дърдореща птица?

– Мисля, че той в действителност никога нищо не е искал от нея – обади се Йоланда. – Май птицата иска нещо от него.

Старицата се наведе над котлето и въздъхна:

– Тази нощ ми е писано да приютявам скитници. Ей, ти – извика тя към нещо, което се беше сгушило в ъгъла, – излез оттам!

Тримата се обърнаха да видят на какво говори. Бавно, с видимо нежелание, съществото в ъгъла се размърда и се изправи. На трептящата светлина блеснаха счупени зъби. Замириса на мръсна козина. На врата на съществото висеше скъсано въже.

– Нашият трол! – извика изненадано Харкорт. – Онзи, който се опита да се обеси.

– Бедно объркано същество – каза старата Нан. – Изгонено от своите, без приятел на света. Обърна се към мен. Исках да развържа въжето около врата му, но то не даде. Носи го като знак на срама.

Абатът промърмори нещо. Папагалът, скрит в сенките, му отвърна. Старицата взе от масата една паница и лъжица, сипа от котлето, подаде паницата на Нъли и каза:

– Вземи, дай малко от това на мърморещия ти приятел. Ще го сгрее и ще му облекчи болките.

– Той гори – отвърна Нъли. – Лицето му е червено и челото му е топло. От отровата в раните е. Аз втрих мехлем в тях, но не помогна.

– Срещу отровата трябва да се действа отвътре, не от вън – каза Нан. – Вие, другите, вземете купи и си сипете яхния. Докато ядете, ще приготвя лекарство. Ще помогне на абата да се пребори с отровата... Премести онзи стол тук – обърна се тя към Харкорт – и се качи на него да ми подадеш от гредите някои неща.

Харкорт погледна нагоре и видя окачени на гредите връзки билки, треви и корени.

– Окачвам ги там – обясни старицата, – та да не ги достигат мишките. Нали с тях живея.

Харкорт взе стола, стъпи на него и започна да подава на старицата връзките, които тя му посочваше.

– Така – каза накрая тя, – мисля, че тези ще свършат работа. Докато приготвям отварата, ще пея някои песнички. Моля ви да не им обръщате внимание. Това не са глупости на една стара жена. Не бих искала да мислите така. Те са част от рецептата и макар да се съмнявам в ползата

от тях, за всеки случай винаги ги пея.

Коленичила пред огнището, тя вземаше коренчета и билки, стриваше ги и ги замесваше, счукваше ги, пускаше ги в едно гърне с широко гърло и от време на време прибавяше от малки стъкленици разни течности и от богато украсени кутии – прахове. И през цялото време напяхаше. Гостите ядяха и я наблюдаваха съсредоточено, хипнотизирани от нейната работа. Бяха гладни и бързо излапаха яхнията, макар да не беше вкусна. Харкорт се измъчваше от мисълта дали не е направена от мишки, гущери или крастави жаби.

Най-после отварата беше готова и Нан се обърна към Харкорт:

– Ти повдигни приятеля си, а аз ще му налея малко в устата.

Абатът мърмореше нещо и изглежда, не знаеше къде се намира, но хвана ръката на Харкорт и я стисна здраво. Противеше се, но старицата все пак успя да му налее малко от отварата в устата – по-голямата част се разля по брадата му.

– Е, това трябва е достатъчно – каза Нан. – Успях да вкарам малко в корема му. По-късно отново ще опитаме. На сутринта ще се чувства по-добре.

Двамата с Харкорт се върнаха при другите пред огнището. Нъли беше сложил още дърва и сега те буйно горяха. Йоланда безуспешно се опитваше да завърже разговор с трола, който седеше свит срещу нея и дърпаше края на въжето, завързано за врата му.

– Разказа ми историята си – каза старата Нан. – Много е тъжна. Вие знаете, че тролите могат да живеят само под мостове. Не знам защо е така; струва ми се смешно. Но е истина, че мостовете са единственото подходящо място за тях. Това бедно същество имало един малък мост, много лошо построен, може би в началото да са били просто трупи, сложени като временен мост над някое дере. В дерето течало съвсем малко поточе и понякога през горещите летни дни съвсем пресъхвало. Мостът му не приличал на големите, солидни мостове, построени над буйни реки, които никога не пресъхват. Нашият трол се чувствал много потиснат от това и възприемал много болезнено лошото отношение на другите тролци. Когато го срещали, те се отнасяли с пренебрежение към него, защото мостът му бил мизерен. А може и само да си е въобразявал, че се отнасят така – това също не е изключено. Стараел се да поддържа моста си в добро състояние; дори се опитал да направи някои подобрения. Както виждате, опитвал се да направи от него дом, с който да се гордее. Но това очевидно е било невъзможно. А подозирам, че и в строителните работи е с две леви ръце. Не е много умен, нали ме разбирате. Тролите

изобщо не са умни, но този е под средното ниво. Много под нормата. Така че каквото и да правел или си мислел, че прави, мостът все повече се рушал. С всяка изминала година все повече провисвал, а гредите се свличали по рушащите се брегове на дерето. Дънерите, върху които бил построен, започнали да гният, защото дори и дъбът след време изгнива. Неотдавна паднал силен дъжд и по дерето потекъл порой, който отнесъл моста. Нашият приятел, който се е свил отсреща, останал без мост – сиреч без дом. Ако беше човек, щеше да знае какво да прави. Щеше да отсече няколко дъба – ако може да си намери брадва, да завлече дънерите, да ги постави над дерето, да сложи върху тях други трупи и да си има мост, който ще издържи няколко столетия. Но традицията на тролите не им позволява да постъпват така. Недопустимо е един трол сам да си построи жилище. Те смятат това – как да го нарека? – за много неморално. Един трол не трябва да строи собствения си мост; той трябва да живее под мост, построен от други. И така нашият приятел останал без дом под небето. Какво можел да направи? Можел да разчита на милосърдието на другите от своята раса. Точно това и направил. Отишъл при други мостове, всичките много по-големи от онзи, който изгубил, и казал на живеещите там: „Моля ви, пуснете ме да вляза. Позволете ми да живея с вас, макар и само ден-два. Дайте ми възможност да помисля какво мога да направя. Искам единствено малко отдых, малко време за обмисляне и планиране, малко време да се съвзема, да възстановя нараненото си самочувствие.“ А те му се присмивали и дюдюкали. Не се смиили над него, не проявили милосърдие. Държали се така, сякаш не е от тяхната раса. Затова сте го намерили на дървото до Пророкуващия кладенец с въже на врата. Затова е скочил, бедният глупак, с много дълго въже. О, да, аз знам кои сте вие. От четири дни се носят слухове за вас. Когато почукахте на вратата ми, не знаех кои сте, но сега вече знам. Още щом влязохте в колибата, всичко ми стана ясно. Вие сте онези, които са убили дракона с въже на врата.

– Не съм забелязал да има въже – каза Нъли.

– Чарлз, ти видя ли на врата на онзи дракон да има въже?

– Не съм сигурен – отговори Харкорт, – но ми се струва, че имаше.

– Някои ме наричат вещица – каза старата Нан, – но аз не съм вещица. В мен няма нищо свръхестествено, макар че проявявам интерес към магиите. Познайвам от уменията на знахарите и лекувам като използвам свойствата на корени и кори, листа и плодове. Не знам никакви магии и не лекувам с магии, макар че напявам някои много стари думи – казвам си, че човек трябва да направи всичко, което може, макар и нещо

от това, което прави, да е пълна глупост. Затова бая, въпреки че според мен това не спомага за лечението и е измислено само да впечатлява невежите.

Навън стана съвсем тъмно и вятърът премина във вихър. Нахлуваше в колибата през пролуките в стените, но топлината от огнището прогонваше студа. Дърветата пред колибата стенеха под напора на бурята. Когато вятърът стихваше, се чуваше далечен вой на вълци.

– Преди няколко дни на около една левга оттук имаше бой – каза Нан. – Една римска кохорта беше изклана от силите на Злото. Как могат четирима души въпреки това да бродят из тази страна? За мен това е върхът на безразсъдството.

– Не е по-голямо от безразсъдството да живееш тук – каза Харкорт.

– О, аз съм в относителна безопасност – отговори старичката. – Всички знаят, че не мога да сторя никому нищо лошо. А и моите умения да лекувам са им от полза. Ако не съм тук, кой ще ги лекува? Защото, както добре знаеш, измежду злите сили няма доктори. Ако изобщо използват нещо, за да помогнат на ранените или болните, това е само магията. А магията без задълбочено разбиране обикновено е безполезна. От време на време те идват при мен и аз ги зашивам и ги кърпя, превързвам ги и им правя промивки, и върша всичко, което ми се струва необходимо. Но не, не си правете погрешни изводи. Не съм им приятел. Те не ме обичат и почти не ме уважават, но понякога съм им нужна. Само поради тази причина съм все още жива. След битката, за която споменах, дойдоха доста пациенти. Една фея с разкъсано крило. Опитах се да го зашия и донякъде успях. След като го оправих тя можеше да лети, макар и малко накриво. А после дойде един огър – най-грознит звяр, с отрязана опашка. Носеше я в ръката си убеден, че мога да му я присадя. Видях голям зор, докато му обясня, че това е невъзможно, и той си отиде недоволен с опашката в ръце. Изглежда, мислеше, че мога да използвам магическа сила, за да му присадя опашката. Опитах се да му обясня, че магията не се разбира правилно освен в нейните най-отвратителни аспекти. Мисля, че не ми повярва, защото много мърмори и ме заплашва. Но аз знам, че заплахите му са празна работа, и никак не се стреснах. Макар че онова, което му казах, бе съвсем вярно. В магията може да има много истина и онзи, който я разбере, несъмнено може да създаде достатъчно надеждни методи за нейното използване. Но магията недостатъчно е изследвана научно. Всъщност никой не се е опитал да я разбере. За повечето хора, дори за повечето от онези, които я упражняват, тя е просто ритуал. Тя, разбира се, и сега помага в някои случаи, но само в

случаите, при които по метода на пробите и грешките хората са намерили точните процедури и са ги предали на поколенията през вековете. Тези процедури са написани практически; те помагат, макар че никой не знае как. А ако искаме да развием пълните възможности на магията, трябва да знаем как действа. Вече години наред работя върху това и съм тук, за да не ми пречи никой. Ако съм в света на хората и те разберат с какво се занимавам, което, разбира се, непременно ще стане, пред вратата ми ще има опашка от хора – едни, които търсят помощ, други, които желаят да споделят свои идеи, за да ми помогнат, трети – възмутени от онова, което върша. Това ще ме разстройва и ще забавя изследванията ми, а на мен ми е необходимо всичкото време, с което разполагам, за да се опитам да създам някакво начало, което някой да продължи след мен. Виджате ли онези ръкописи на масата...

– Да – отговори Нъли, – видях ги. И се чудех какво представляват.

– Това е колекция от най-лесните за възприемане магии за лечение, които съм овладяла. Някои, разбира се, не струват – или част от тях не струва. Но изненадващо много са трудове на предани мъже и някои жени, изследвали научно магията през столетията. Надявам се, че като ги проуча, ще създам едно добро, солидно начало за разбиране на магията, за намиране на някои основни принципи, които могат да помогнат за нейното ефективно използване.

– Сега какво правиш? – попита Харкорт. – Искам да кажа имаш ли успех?

– Имам известен успех – отговори тя. – Мисля, че започвам да разбирам някои принципи. Не се заблуждавам, че ще доживея да видя тази работа завършена, но ще постигна нещо, над което други да работят след моята смърт.

Нъли се изправи. Тролът остана свит на пода срещу огнището.

– Погледни този глупак – каза старата Нан. – Дори когато говоря за него, когато разказвам неговата история, той не произнася нито дума. През живота си не съм виждала такъв мухльо като него. От някакъв тъмен ъгъл на колибата папагалът изкрещя:

– Мухльо! Мухльо! Проклет мухльо!

Никой не му обърна внимание. Клекналият трол си играеше с въже-то. Нъли прекоси стаята, взе няколко ръкописа, върна се на мястото си, клекна и започна внимателно да ги развива, за да разбере какво представляват. Изведнъж вдигна изненадано глава и възкликна:

– Това тук са трудове на някои от най-големите умове от миналото. Не познавам трудовете, но познавам авторите. Как ги събра?

– С упорит труд и в продължение на много години – отговори Нан. – Чрез обширна кореспонденция с приятели. Много, много години. Когато събрах всичко, което можах да си набавя, дойдох тук и станах отшелник в тази страна, където можех да се скрия, където нямаше кой да ми пречи, където можех да работя на спокойствие. Вече много години седя на тази маса, чета ръкописите, вземам си бележки и ги осмислям. Излизам в гората, за да мисля, разхождам се и си говоря, споря със самата себе си, опитвайки се да достигна до мислите на древните учени, да оценя казаното от тях, да го приема. И макар че не приемам, а отхвърлям по-голямата част от онова, което са казали, опитвам се да го осмисля и да отвее плявата на суеверието. Злите сили ме шпионират – сигурна съм, че ме шпионират. И като виждат как се разхождам из гората и си говоря, сигурно мислят, че съм полудяла. Може би това е спомогнало да се спася от тяхната ярост, защото със скапаните си умове смятат, че лудостта е свещена. – Старицата се засмя. – Но само аз говоря. Прекалено много съм отдадена на себе си. Кажете нещо за вас. След като приятелят ви се оправи, ще продължите ли?

– Ние търсим една древна катедрала – каза Харкорт. – Намира се някъде на запад, но не знаем къде точно. Не знаем дори името и. Не знаем почти нищо за нея, освен, че е там.

– Тръгнали сме – побърза да обясни Нъли – да се поклоним на това свято място.

– О – възкликна старицата, – трябва да е мястото, където ходя да събирам билки.

– Да не искаш да кажеш, че мястото ти е познато? – попита Йоланда.

– Да, мисля, че го познавам. Това е единствената катедрала, за която знам, единствената достатъчно голяма и достатъчно величествена постройка, за да се назове с такова име. Макар да не знаех, че е катедрала. Сега вече знам. Беше ми известно само, че е отдавна изоставено място за християнско богослужение. Там има кръстове и паметници, и едно старо гробище...

– Очевидно често ходиш там – каза Нъли. – Сигурно знаеш пътя?

– Не ходя често. Само когато запасите ми намалеят или през някои сезони от годината, когато търсените от мен неща могат по-лесно да се съберат там. Намирам доста неща в гробището и в една градина – мисля, че някога е била разкошна, но сега е занемарена, обрасла с храсти и къпинак. В нея все още има някои билки, останали от старо време. Нан стана, взе от огнището съда с отварата и каза: – Време е да дадем на

абата още една доза от лекарството.

Нъли повдигна абата от сламеника, така че тя да може му даде лъжица от отварата.

– Май вече не е толкова топъл – рече Нъли. – И се е запотил.

Нан коленичи и опипа с ръка бузите и челото на абата.

– Прав си. Треската е пресечена. – Тя разгърна овчите кожи, с които беше увит, и прегледа раните по краката. – Възпалението на раните е попреминало и са почнали да хващат коричка. Много хубава коричка. Мехлемът, който си използвал, изглежда много добър.

– Този мехлем има дълга история – отвърна Нъли. Научил съм го от моя народ. Произходът му се губи далеч в миналото.

– Моята отвара, разбира се, също помогна – каза старицата, – но съм склонна да смятам, че лечебната сила е дошла главно от мехлема. Има ли в него магия?

– Не, госпожо, няма магия. Само смес от съставки, някои от които трудно се намират, и педантично приготвление.

– Нека спи – каза Нан. – Това е добре, защото има нужда от сън, за да възстанови силите си. На сутринта ще бъде като нов, макар че раните ще продължат да го болят. Би ли го повдигнал малко по-високо... Нан сипа отварата в устата на абата, той се закашля, събуди се за момент и после отново заспа. Нъли се върна при огъня и каза на Харкорт:

– Според Нан много се е възстановил и на сутринта ще бъде като нов.

– Много бързо възстановяване – каза Харкорт. – Много по-бързо, отколкото се надяхах. – Абатът е як като кон.

– Ние ти се натрапихме – каза Харкорт на Нан – и се страхувам, че сме застрашили твоята безопасност. Ще имаш ли нещо против, ако си тръгнем подир няколко часа? Например на разсъмване? Ако по пътя абатът има нужда от помощ, двамата с Нъли ще му помогнем.

– Няма нужда да си тръгвате – отвърна Нан.

– Но ако Злото научи, че си ни дала подслон...

– Мислех си – отвърна старицата, – че мога да дойда с вас. Точно сега в градината на катедралата мога да намеря много от необходимите ми билки.

– Искаш да кажеш, че ще ни покажеш пътя?

– Вие и без мен ще го намерите. Не е трудно да се намери. Но да, ако тръгна с вас, ще мога да ви покажа пътя. Така ще ви бъде по-леко.

– Ако абатът е на крака – каза Йоланда, – мисля, че трябва да тръгнем колкото се може по-рано. Одеята вече почти се изсушиха на

огъня. Ще се чувствам много по-добре, когато пристигнем при катедралата.

– Аз също – призна Нъли.

– Бурята свърши – продължи Йоланда – и облаците се разсейват. Луната свети. Ако тръгнем сутринта, ще пътуваме при хубаво време.

– Всичко зависи от това как ще се чувства абатът – каза Нъли.

Тролът беше клекнал в ъгъла и броеше пръстите си. Първо на една-та ръка, после на другата. Беше навел глава, устата му зееше олигавена. Усети, че Харкорт го гледа, и спря да брои. Абатът спеше спокойно, гърдите му равномерно се повдигаха.

– Слава Богу – прошепна Харкорт. Навън в дъжда, преди да стигнат колибата, наистина се беше изплашил за живота на абата. Сега му поолекна.

– Когато си ходила в катедралата – обърна се той към Нан, – срещала ли си свещеник?

– Веднъж – каза тя. – Един дребен човечец, много тих. Толкова стар и слаб, че и най-лекият ветрец би го катурнал.

– Говорила ли си с него? Каза ли ти какво прави там?

– Само веднъж. Разменихме няколко думи, докато копаех в градината. Сподели, че според него някога градината трябва да е била много хубава. Изрази съжаление, че няма кой да се грижи за нея. След това си отиде. – Нан се поколеба, после добави: – Нямам представа какво прави там, и кой е. Сигурно е там неофициално, не е изпратен от Църквата. Сградата – ти я нарече катедрала и предполагам, че е такава – отдавна е изоставена. Но неговото присъствие там не е много странно. В Пустата земя могат да се срещнат мнозина като него – свещенослужители, дошли в тази земя, или саморъкоположили се мисионери, които смятат своето присъствие за гаранция, че тази земя не е напълно изоставена от Църквата. Някои може би си мислят, че могат да покръстят Злото. Глупаво е да се мисли така, защото Злото няма душа, която може да се покръсти, и всичко си остава един безсмислен жест.

– Да, знам – отвърна Харкорт. Мислеше си за мъртвия старец и неговото воденично колело.

Усети, че някой го дърпа за ръкава. Обърна се и видя трола.

– Извинете, сър – изфъфли тролът. – Знаете ли някой мост...

– Махай се! – изкрещя Харкорт. – Не ме пипай с мръсните си пръсти.

Тролът се сви в ъгъла.

– Какво стана? – попита Йоланда.

- Този проклет трол! Пита дали не знам някой мост.
- Бедното същество – обади се Нан, – Много му трябва мост.

ГЛАВА 20

Не тръгнаха на следващия ден, както мислеха; останаха, за да може абатът да се възстанови. Привечер той се вдигна и добре си похапна от елена, който Нъли беше убил сутринта. Нан не остана по-назад от абата.

– На масата ми – каза тя, докато дъвчеше – много рядко има месо. Не можете да си представите колко не ме бива за ловец, а злите сили, които идват да търсят помощ от мен, не носят нито храна, нито подаръци. Дори не са достатъчно учтиви. Не знаят как да ми благодарят.

– Друго и не може да се очаква от такива лишени от душа същества – каза абатът. – Те нямат нашата чувствителност. Не познават нищо добро. По-лоши са и от животните. Дори един кон, едно куче или котка намират начин да благодарят на хората за грижите им към тях.

– Понякога ми донасят ръкописи – каза тя. – Намират ги из руините на жилищата. Може би смятат, че са медицински и магически и ще са ми от полза, когато идват при мен за помощ. Малко от тези ръкописи обаче имат стойност за мен. Повечето са балади или легенди за древно-то рицарство, или други подобни безполезни неща.

Прекараха приятно вечерта и след като определиха дежурство, си легнаха рано, за да си починат и да тръгнат още призори. Абатът, макар че се оплакваше от ужасен сърбеж на заздравяващите рани, за което видеше мехлема на Нъли, изглеждаше съвсем във форма и очакваше с нетърпение да продължат пътуването.

– Още колко път може да има до катедралата? – запита той Нан. – Чарлз ми каза, че си разговаряла със свещеника, който живее там.

– Най-много два дни – отговори тя. – Два дни лек преход. Разговарях със свещеника, но само веднъж, и то съвсем малко. Защо питаш за него?

– Надяваме се, че той знае нещо важно за нас – отговори абатът.

– Не съм ви питала за целта на вашето опасно пътуване – отбеляза Нан – и няма да ви питам. Но сигурно наистина е важна.

– Жизненоважна – заяви абатът тържествено. – Може да бъде от изключително значение за Църквата.

На следната сутрин потеглиха заедно със старата Нан и трола, който стеснително тръгна подир тях.

Денят беше ведър и приятен. Гората бе пременена в меката, нежна зеленина на ранната пролет, а тревата между дърветата бе осеяна с

цветя. През горските поляни нямаше пътека. Нан ги водеше, а те вървяха подире и благодарни, че е с тях, защото нямаше никакви ориентирни, които да следват.

От силите на Злото нямаше и следа. „Възможно ли е – чудеше се Харкорт – най-сетне да сме се отървали от тях?“ Не му се вярваше и той непрекъснато се озърташе, но през целия ден не видя нищо.

Абатът се чувстваше изненадващо добре. Харкорт и Нъли се грижеха много за него и често спираха, за да може той да си почине.

– Знам защо го правите – зъбеше им се той. – Глезите ме, но искам да ви кажа, че не е необходимо. – Протестите му обаче не отиваха подалеч. Харкорт предполагаше, че тайно той им е благодарен за тези почивки.

Спряха да ношуват в една горичка край малко поточе. Нан и Нъли се заеха да приготвят вечерята. Харкорт се изкачи на близкия хълм и седна под един дъб, за да наблюдава. Чу зад себе си стъпки, обърна се и видя Йоланда.

– Изглеждаш неспокоен, милорд – каза тя. – През целия ден нещо те тревожи. Мога ли да ти помогна?

Той поклати глава.

– Днес всичко върви много добре – само това ме безпокои.

– Безпокои те сполуката?

– През тази земя си проправяхме път с бой – е, не с бой, но с бягство. Бягахме от една опасност и налитахме на друга. Винаги с чувството, че сме преследвани. А днес пътуването ни прилича на приятна разходка.

– Ти си изпълнен с тревоги – каза тя. – Не искаш да се разделиш с никоя от тях. Носиш ги тайно в себе си. Не искаш да ги споделиш. Дове-ри ми се и ще ти олекне.

– Една тревога достатъчна ли е, за да престанеш да ми додяваш? – попита Харкорт и се засмя.

Тя кимна.

– Добре тогава – рече той. – Само една. – Мислеше си за онова, което го гложеше, което беше заровил Дълбоко в съзнанието си и до този момент не му беше позволил да излезе оттам. – Спомняш ли си – започна той – нощта, която прекарахме в мочурището върху скалите? Двамата с Нъли се изкачихме чак на върха.

– Да, спомням си. Беше глупаво. Рисувахте живота си. Изкачването по камъните е опасно.

– И когато слязохме – продължи Харкорт, – Нъли ти съобщи, че горе сме намерили скелет на разпънат на кедров кръст огър. Вие с абата

слушахте и не обърнахте ни най-малко внимание, сякаш в това нямаше нищо необикновено. Приехте го като поредната случка по пътя ни. Нъли, изглежда, също мислеше, че не е толкова важно.

– Не е. Наистина не е от голямо значение.

– Но няма не разбираш, че огърът е умрял на кръста?

– Спомням си, че ти седеше намръщен, докато Нъли разказваше за това.

– Тогава може би греша.

– Не, може би не греша. Може би аз не разбирам. Обясни ми. Какво те тревожи? Надявам се, че не е съчувствие към огъра. Ти не изпитваш съчувствие към тях. Баща ми разказа как от стената на замъка си стрелял срещу тях, как си ги проклинал и си ги убивал.

– Не става дума за огъра – каза Харкорт, – макар че сигурно е умрял в ужасни мъки. Трябва да е умрял от жажда. Приковали са го и са го оставили, и той е изсъхнал като отронен лист.

– Щом като не е огърът, тогава какво е?

– Кръстът! – извика Харкорт.

– Кръстът? – Нашият Спасител е умрял на кръст.

– И какво от това? Оттогава насам и други са умрели на кръст.

– Кръстът е свят – викна Харкорт. – Ние се молим пред него. Носим го на вратовете си. Окачваме го на броеници. Той е свещен инструмент на смъртта. Много лошо, че други, както каза, също са умрели на него. Но един огър? Една зла сила да умре на кръст!

Тя го прегърна през раменете и го притисна към себе си.

– И ти страдаш за това, без да кажеш на никого от нас!

– На кого да го кажа?

– Но сега го каза на мен.

– Да – съгласи се той. – Казах ти го.

Тя свали ръката си и промълви:

– Извинявай. Исках да те успокоя.

Той се обърна към нея, погали я и я целуна.

– Да, успокой ме. Аз наистина имах нужда от това. Може би съм глупак, че се тревожа толкова...

– Не си глупак – отвърна тя. – В теб има неподозирана нежност и всички трябва да те обичат заради нея.

– Ти трябва да разбереш, че си единствената, на която можех да го кажа.

Зачуди се защо ли го казва. Не беше вярно. Би могъл да го сподели с абата. Нямаше нищо, което не би му казал. И въпреки това не го бе

казал на абата.

– Има нещо, за което трябва да говоря с теб – каза тя. – Нан ме наблюдава. Следи ме много внимателно. Опита се да ме разпита. Предпазливо, разбира се, без да прилича на разпит. Но в приказките и имаше въпроси.

– Надявам се, че нищо не си и казала.

– Нищо. Ти самият нищо не ми казваш. Но от онова, което приказвате, вие тримата помежду си, от случайни забележки, се досещам.

– Не съм се опитвал да го крия от теб – отвърна Харкорт. – Само мислех...

– Няма нищо.

– Ти мислиш, че Нан се е опитала да изкопчи от теб целта на нашето пътуване?

– Трябваше да допусна такава мисъл. Нещо повече, тя е такава, за каквато се представя.

– Какво искаш да кажеш?

– Облечена е в парцали. Ходи боса. Косата и е разчорлена; никога не се реши. Опитва се да ни накара да мислим, че е проста старица. И все пак си личи каква е.

Харкорт се развесели.

– Според теб каква е?

– С благороден произход, жена от висшето общество, това е толкова дълбоко вкоренено в нея, че не може да скрие – начина на говорене, когато не се контролира, някои постъпки, маниерите и. Всичко това я издава. А на ръката си има пръстен, за който иска да вярваме, че е евтина дреболийка, обикновено стъкло. Но аз знам, че не е. Кълна се, че не е. Това е безценен рубин.

– Как разбра?

– Всеки би го разбрал. Всяка жена би го разбрала. Мъж не. Мъжете не обръщат внимание на такива неща като пръстени.

– Ще му хвърля един поглед – обеща Харкорт. – Радвам се, че ми каза. Сега хайде да слезем долу и да хапнем.

Вечерята беше готова и абатът вече ядеше.

– Бях много гладен и не можах да ви дочакам – оправда се той. – Седнете и почвайте да се храните. Нашият приятел Нъли е изключително добър готвач. Кой друг би се сетил да прибави към основното блюдо настъргано сирене и парчета бекон, и зеленчук, набран в гората? И да смеси всичко това. Много е вкусно. И пак залапа.

– Тоя лакомник напълно се възстанови – подхвърли Нъли.

– Като се изключи това, че изпитвам ужасен сърбеж от отвратителния мехлем, с който намаза раните ми – възрази абатът.

– Утре ще стигнем при катедралата и тогава ще трябва се разделите с мен – каза Нан. – Ще бъда много заета с търсенето на билки и корени.

Късно следващия следобед от върха на един хълм видяха катедралата.

– Ето я – възкликна абатът, – ето я най-после катедралата, която търсим слепешката в тази безбожна страна.

Намираще се в малка долина, през която се виеше кристално бистър поток. Скриваха я големи стари дървета.

– Ще ношуваме тук и рано сутринта ще слезем долу – каза Харкорт. – Няма смисъл да се препъваме в тъмното.

ГЛАВА 21

Катедралата беше най-голямата постройка, която Харкорт беше виждал – колосална сграда с извисяващи се островърхи каменни камбанарии. На всички страни се спускаха раздвижени покриви, които подчертаваха архитектурното и изящество. В светлината на изгряващото слънце цветните стъкла на прозорците лъяха в червено, зелено и синьо. В тази постройка имаше вградено някакво чудно и безсмъртно великолепие. Докато я гледаше, Харкорт се питаше как е възможно тя да е дело на човешки умове и ръце.

Заобикаляше я ниска каменна ограда, доста грубо поставена в сравнение с великолепието на катедралата. На места беше порутена. Отвъд нея растяха много плодни дървета, някои вече нацъфтели.

Намериха пролука в стената и влязоха в градината. Заобиколиха западния ъгъл на постройката и излязоха на покрития с калдъръм преден двор, откъдето широко стълбище водеше към входа на катедралата, навремето затварян с тежки дъбови врати. Сега едното крило, откачило се от пантите, лежеше на камъните, а другото висеше полуотворено. От свода над вратата ги гледаха озъбени или ухилени гагоили.

Харкорт им хвърли бегъл поглед и по-скоро почувства, отколкото видя, че в тях има нещо странно. Някои бяха различни, някак си погладки, по-нежни от другите. Отново погледна и вече не беше така убеден, че се различават.

– Йоланда – каза той, – не смяташ ли, че в някои от гагоилите нещо не е в ред? Струва ми се, че не изглеждат еднакви.

– Не трябва да изглеждат еднакви – отговори тя. – Скулпторът, използвайки въображението си, им дава различен вид.

– Нямам това предвид – възрази той. – Не изражението на лицата, а структурата на материала. Сякаш са направени от различен камък.

– Възможно е – отговори Йоланда. – И все пак... чакай, разбирам какво имаш предвид.

– Има няколко – каза той, – които ми напомнят на гагоила в твоята работилница.

Тя рязко пое дъх.

– Май си прав. Някои изглеждат като изрязани от дърво. Не от камък, а от дърво. Ако е вярно...

– Но в това няма никакъв смисъл. Защо едни ще са от камък, а

други – от дърво?

– Не знам. Изглежда, няма никаква причина. Може някои от оригиналните да са се счутили и да са заменени с дървени, докато бъде намерен някой, който може да ги изляла от камък.

– Временно?

– Да. И въпреки това няма смисъл.

– Стига приказки за гагоили – прекъсна ги абатът. – Не сме дошли тук да обсъждаме архитектурните достойнства на катедралата. Хайде да се захващаме с търсенето на онзи свещеник.

– Откриването му може да се окаже доста трудна работа – каза Нан. – Той е затворен човек. Сякаш се страхува от посетители. Вечно се крие.

– Странно – обади се Нъли. – Тук сигурно е доста самотен. Човек би очаквал, че ще се радва на посетители и че ще излиза да ги посреща.

Нан поклати глава.

– Той е странен човечец. С мен разговаря само веднъж. Виждала съм го много пъти, но винаги бегло.

– Значи е тук от дълго време? Не е новопристигнал?

– Мисля, че е тук от много отдавна.

– Силите на Злото сигурно знаят за него. Имаш ли впечатление, че се опитва да се скрие от тях? Че може би се страхува от всички?

– Силите на Злото сигурно отбягват това място. Уханието на светост едва ли им се нрави.

– Но не ги възпря, когато ни нападнаха – отбеляза абатът. – Убиха всички, които намериха, и отмъкнаха всичко, до което се докопаха.

– Може би уханието на светост в твоето абатство е било отслабено от аромата на бъчвите вино и жените, които криеш там.

– Нека не се впускаме в разправии за миризмите и да не спорим за степента на светост – намеси се Харкорт.

– Оставям намека ти без внимание – отвърна абатът с достойнство. – Изобщо не си струва да ти отговарям.

И тръгна към отворения вход. След, секунда колебание останалите го последваха, но щом прекрачиха прага, спряха. Абатът също беше спрял. Далеч пред тях, потънал в мрак, се простираше корабът. Случайни лъчи слънчева светлина се процеждаха през цветните витражи и подсилваха призрачността на мястото. Празнотата на огромното пространство сякаш пулсираше от слаб тътенез звук. Харкорт затаи дъх и се заослушва, за да чуе откъде идва тътенът. Приличаше му на дихание на някакво чудовище. Абатът пристъпи една-две крачки напред, а празнотата на кораба грабна слабия звук от стъпките му, усили го и го запрати в

пространството, където той постепенно заглъхна.

От двете страни на кораба се издигаха величествени колони. Между тях блестяха с призрачна белота гробове, някои съвсем скромни, други с излегнали се върху тях фигури или коленичили ангели, по-бели от самия гроб. Отляво и отдясно имаше сводове, през които се отиваше в многобройни параклиси.

Когато очите им привикнаха към мрака, Харкорт започна да вижда по-ясно вътрешността, но това не му помогна, защото единственото, което имаше за гледане, бяха колони и гробове, богато украсен съд за светена вода и висок олтар в края на кораба. Освен това той имаше чувството, че необятността и пустотата се разширяват. „Ако свещеникът, когото търсим – каза си той, – реши да се скрие от нас тук, изобщо няма да го намерим.“ Високо по стените имаше стенописи, някога може би ярки, но отдавна избелели. В полумрака почти не се различаваха.

„Ухание на светост“ – беше казала Нан, но на това място нямаше никакво ухание на светост. Миризмата на тамян беше изчезнала преди векове. Единственото в изоставената преди много столетия постройка беше празнотата.

Абатът се затътри напред и другите го последваха. Ехото множи шума от стъпките им, сякаш по камъните стъпваха стотици крака.

Търсеха внимателно, проверяваха и най-невероятните ъгълчета – параклисите, съдохранилищата, галериите, криптите, откритите дворове и помещенията, където се бе събирал катедралният съвет, кухните и трапезариите, библиотеките със стотици свитъци по лавиците. Навсякъде всичко беше покрито с прах. Краката им вдигаха облаци прах, те го вдишваха, кихаха, а ехото превръщаше кихането им в непрекъснато бучене, сякаш кихаха милион духове. Отначало се опитаха да викат свещеника, но скоро се отказаха, защото това пораждаше толкова силно и непрестанно ехо, че ако той беше тук и желаше да им отговори, нямаше да го чуят.

Навсякъде имаше гробове – не подредени, а разхвърляни къде ли не, някои в най-неочаквани и скрити ъгли. Каменната плоча на един беше паднала или бутната и лежеше счупена на пода, а мухлясалите кости все още стояха в гроба. Ангелът над друг гроб беше обезглавен, а главата, разбита на парчета, лежеше на пода. Един съд за светена вода беше катурнат и голяма част от изкусната му резба беше счупена.

С изключение на свитъците, намерени в библиотеката, не беше останало нищо ценно. Всичко от олтара беше свалено. Шкафовете, в които трябваше да се съхраняват одеждите, скъпоценната утвар и други

ритуални предмети, бяха празни.

– Катедралата най-вероятно е ограбена – отбеляза Нъли.

– Може и да не е – каза абатът. – Добрите отци може да са отнесли всичко, за да го спасят от Злото.

Накрая, когато излязоха от катедралата, за да проверят в далечното източно крило един малък параклис, така умело прикрит, че едва не го подминаха, намериха човека, когото търсеха, или по-точно онова, което бе останало от него.

Костите на разпадналия се скелет лежаха на пода. Около тях имаше парчета черен плат – може би от расото. По костите още имаше късчета месо и хрущял. Нъли взе черепа и го вдигна, за да го видят останалите. Долната челюст все още се държеше: четири от предните зъби, два долни и два горни, липсваха.

– Това е нашият свещеник – каза Нъли.

Харкорт кимна.

– Да, вуйчо спомена за липсващи зъби. Това правело говора му неразбираем.

– Гули – каза Нъли.

– Гули – повтори Харкорт. – Гули или харпии.

– Нали каза, че силите на Злото отбягвали места като това – обърна се абатът към Нан.

– Гулите не – отвърна тя. – Онова, което се отнася за другите сили на Злото, не важи за гулите. Те гледат само да напълнят търбусите си с месо.

В един ъгъл на параклиса имаше нещо като легло от одеяла и овчи кожи. До грубо огнище стояха тиган и котле. Стената до огнището, някога със стенописи, беше опушена.

– Тук е живял – каза абатът. – Тук е прекарвал дни, изпълнени с размисъл.

– И тук е умрял – допълни Нъли. – Може да са го нападнали, докато е спял. Ако съдим от онова, което намерихме, не е станало много отдавна.

– И с това се оказваме в безизходица – заключи Харкорт. – Сега никой не може да ни каже как да стигнем до вилата.

– Трябва да търсим на запад – каза Нъли, – Това поне знаем.

– Ще я намерим – обади се Йоланда. – Сигурна съм, че ще я намерим.

– Трябва да съставим план – каза Харкорт. – Не можем да търсим във всички посоки.

Събраха костите в едно одеяло от леглото и ги пренесоха в градината. Изкопаха плитък гроб и ги положиха, а абатът извърши богослужение и погребален обред.

– Не му знам името – тъжно каза абатът накрая. – Единственото, което можех да направя, бе да го наричам нашия напуснал ни брат. Все пак ми се струва, че това е напълно достатъчно при съществуващото положение.

– Според мен мина добре – каза Нъли. – Ти вложи в ритуала цялото си сърце. Беше подходящо облечен и обзет от покъртителна печал.

Абатът го погледна възмутен.

– Пак ли се подиграваш?

– Скъпи ми абате, знаеш, че никога не се подигравам. Дори и през ум не ми минава.

Харкорт се надяваше, че поредното заяждане скоро ще премине, и се направи, че не чува. Тръгна обратно към предната част на катедралата. Йоланда вървеше до него, а останалите се влачеха подире им.

– Не ми излизат от ума изрязаните от дърво гагоили – каза Харкорт. – Приличат, много на онзи, който видях в твоята работилница. Мога ли да изкажа едно предположение?

– Ако го направиш, милорд – каза тя, – много ще сбъркаш.

– Но ти си идвала тук.

– Не. Никога не съм влизала толкова навътре в Пустата земя. И никога не съм оставала достатъчно дълго, че да изрежа гагоилите, ако това имаш наум.

– Точно това си мислех. Трябва да разбереш защо си го помислих. Приликата на твоя гагоил с тези над вратата...

Тя поклати глава.

– Не бих могла да изработя такова нещо. Тези са изработени от гений. Направени са толкова добре, че за случайния наблюдател приличат на каменни. Само истински проникателно око може да ги различи от каменните. Някой ден може би и аз ще имам такова умение и усещане, каквито са били необходими за тяхното изработване. Но дори и тогава не ще мога да ги направя, защото нямам необходимите инструменти. Моите са изковани от Джийн.

– Нямах предвид нищо друго освен най-искрен комплимент – каза Харкорт.

– Благодаря ти – каза тя.

Абатът ги настигна, седна тежко на стълбището, хвана се с две ръце за главата и промърмори:

– И сега какво ще правим?

– Ще продължим на запад – отговори Нъли. – Продължаваме да търсим онова, за което дойдохме.

– Но ние се движим слепешката – Възрази абатът. – Не знаем къде отиваме. Може да минем покрай нея, без да разберем. Може да е зад хълма, покрай който сме минали, или скрита в някоя долина и никога няма да я видим. Ние сме като деца, загубени в тъмна гора. Това сме ние.

– А какво търсите? – попита Нан.

– Вила – отговори Харкорт. – Една стара римска вила. Някои я наричат дворец, но според нас най-вероятно е вила.

– Не мога да ви помогна – каза Нан. – Не знам за такава вила.

– Ще продължим да търсим – рече Харкорт – и ти ще дойдеш с нас.

– Аз, трябва да събера корени и билки – възрази Нан. – Като свърша с тях, се връщам в колибата си. Но трябва да призная, че изпитвам силно желание да продължа с вас. Не знам целта на вашето пътуване, но отдавна не съм била сред хора от моята раса, и при това толкова приятни. – Тя погледна Йоланда и продължи: – Това мило дете ми напомня за моето детство. Когато бях на нейната възраст, приличах на нея.

– Много мило – каза Йоланда.

– Една мисъл ме измъчва – обади се абатът. – Защо е бил убит добрият отец? Той е прекарал тук много години и злите сили не са го закачали. Дали не са научили, че е разговарял с Раул и затова да са го убили?

– Възможно е – каза Харкорт.

– Единствената причина, поради която гулите убиват, е гладът – каза Нан. – Добре ги познавам. Знам какви мръсни същества са.

Харкорт бавно тръгна през двора, спря до стената и се загледа в пустошта отвъд нея. След малко щяха да се впуснат в тази пустош, за да продължат търсенето си на запад. Но този път, както беше казал абатът, щяха да вървят слепешката. Единственото, което знаеха, бе, че трябва да вървят на запад. Имаше вероятността срещнат хора, които да им помогнат, но тази вероятност бе много малка. През цялото си пътуване досега бяха срещнали само трима души – амбулантния търговец, стареца с папагала и Нан.

Да, търсенето им в известен смисъл изглеждаше невъзможно. И все пак след като бяха дошли толкова близко, след като бяха изменили целия този път, не можеше и дума да става за връщане. Някой го дръпна за ръкава. Обърна се и видя трола.

– Сър, вие ми се сърдите – каза той.

– Не обичам тролите, ако имаш предвид това – отвърна Харкорт. – Изобщо. А теб още по-малко. Ти си не само злобен но и глупав.

– Не съм злобен – заоправдава се тролът. – Аз, съм най-скромният измежду тролите. Те ме изгониха, когато ги помолих за помощ. А преди това ми се присмиваха, защото мостът ми беше много малък и мизерен.

– А сега изобщо нямаш мост. Нямаш къде да свреш глава и... Я почакай! Може би има мост.

– Искаш да кажеш...

– Чуй ме – каза Харкорт. – Ако ти намеря мост, ще престанеш ли да ми додяваш?

Тролът кимна.

– Има един мост над реката между Пустата земя и моите владения, откъм южната страна. Построен е много отдавна от римски инженери. Предполагам, че под северния му край е възможно да живеят тролите, макар да не съм чул, но под южния не живее никой. Мостът, за който ти казвам, не е в Пустата земя, а в земя, която ще ти е чужда. Понякога дори враждебна.

Гласът на трола потрепери.

– Враждебността не ме плаши, стига да не е много голяма. Тролите в тази земя също са враждебни към мен. Но мостът, за който говориш, трябва да е голям.

– Голям е. И е над буйна река.

Тролът поклати глава.

– Там няма да ми е удобно. Няма да го чувствам като мой дом. Ще е много величествен за мен. Целия си живот съм прекарал под един мъничък мост и...

– Добре, тогава върви по дяволите – озъби му се Харкорт. – Посочих ти мост. Ако искаш иди, ако не искаш – недей, но повече не ме занимавай с това.

– Но, сър, имам много голяма нужда от мост. Един много малък мост, който да мога да нарека свой дом.

– Това е много лошо – каза Харкорт. – Ако моят мост е много голям за теб...

– В тази страна всички мостове са заети – отвърна тролът. – Никой не ме пуска да се приютя, а аз съм такъв малък трол и искам толкова малко, и ми е толкова тъжно...

– Добре – отвърна Харкорт. – Изглежда, трябва да направя нещо, за да се отърва от теб. Искам да направя така, че повече нито да те виждам,

нито да чувам за теб. Трябва по някакъв начин да удовлетвориш твоята нужда, за да се отърва, нали? Тръгвай с нас, но гледай да не се вреш в краката ми. И повече никакво хленчене.

– Да, сър – обеща тролът. – Никакво хленчене.

– Ако се върнеш с нас – продължи Харкорт, – ако ние се приберем живи и здрави у дома, ще ти построя мост. Един малък мост, мизерен мост, груб мост, който да отговаря на твоята незначителност.

– Милорд! – извика тролът. – Какво мога да направя за теб?

– Можеш да се махнеш от очите ми – каза Харкорт. – Не ми се мъркай. Не ми говори.

– Благодаря ти – рече тролът. – Благодаря ти, благодаря ти... И побягна. Харкорт пак се загледа в пустошта и си помисли:

„Проклет трол. Подсмърчащо, уплашено, жалко, хленчещо, молещо за някакъв глупав мост същество. Когато ме дръпна за ръкава, трябваше да го изритам. Защо му обещах мост – за Бога, да му построя мост? За да се отърва от него? Не, не беше само това.“

„Бедното същество – беше казала Нан. – Много му трябва мост.“ Но не само тролът имаше нужди. Те също имаха нужда да намерят вилата, да...

Между дърветата нещо се движеше. Отначало беше само някакво блещукане, което бягаше от дърво към дърво, после се появи второ блещукане, което също се стрелкаше между дърветата. Харкорт стоеше напрегнат, наблюдаваше, опитваше се да разбере какво ли може да е. Може би бяха просто птици. Може би беше прекалено възбуден. Откакто бяха тръгнали, непрекъснато се оглеждаше за Злото, очакваше Злото. Може би беше достигнал до състояние, в което зад всеки храст да вижда Злото?

Почака, но нищо не се случи. Нямаше други блещукания и Харкорт реши, че просто си е въобразил. Нищо не се прокрадваше – просто му се привиждаше. Дворът на катедралата беше съвсем спокоен в сънливия слънчев следобед.

Харкорт бавно се обърна и тръгна към стълбището, където седяха другите. Не можеха да останат повече тук. Трябваше да тръгват. Приятно е да се седи на слънце, но сега не беше време за това. Когато всичко свършеше и се върнеха у дома, щяха да имат достатъчно време да седят на слънце и да бездействат.

Внезапно абатът скочи и вдигна жезъла си. Другите също наскочаха.

– Силите на Злото! – изрева абатът.

Харкорт се извъртя с меч в ръка и ги видя да нахълтват през вратата. Огри и трол, банши и гули, харпии и гоблини. Цяло адско котило се изливаше през тясната порта.

Над главата му изсвистя стрела и един огър пред него се препъна и се хвана за гърлото. Между пръстите му се подаваха все още потрепващите пера. Газейки по тялото на падналия, другите продължиха напред озъбени, протегнали лапи с остри нокти. Настъпваха мълчаливо – освен шума от стъпките им по калдъръма не се чуваше нищо. „Тази тишина е изпълнена с по-голяма заплаха – помисли Харкорт, – отколкото, ако бяха нахлули с рев.“ В тишината се чувстваше с ужасяваща сигурност тяхната цел. Напредваха така, сякаш имаха да вършат сериозна работа и са решили да я свършат без излишно суетене.

С крайчеца на окоето си видя абата – огромен и як, вдигнал високо жезъла, устремен решително напред, сякаш нищо не може да го спре. Нъли също се втурна напред, брадвата му проблясваше като светкавица над главата му.

Отдясно един трол падна със стрела в гърдите. Харкорт не погледна назад, но знаеше откъде е дошла стрелата. Йоланда стоеше на стълбището със смъртоносния си лък и стреляше методично, без да бърза, а стрелите и попадаха точно в целта. „Имаше нещо между дърветата – каза си Харкорт. – Видях, че има нещо; нещо се криеше. Не беше въображение. Ако бях останал още малко, ако се бях взрял малко повече...“

Един огър се хвърли върху него, но той вдигна острия си като бръснач меч и удари с всичка сила. Главата на огъра се разцепи на две, плиснаха кръв и мозък. Стоманата беше свободна за следващия удар. Един хленчещ трол се протегна към него, но преди Харкорт да го поразит, жезълът на абата се стовари върху него и хленченето секна. Абатът весело крещеше, а жезълът му размазваше силите на Злото без никакви признаци на умора. „Твърде много са – помисли Харкорт. – Колкото и да убием, ще останат достатъчно и накрая ще ни премажат.“

Една харпия подскочи във въздуха и се хвърли върху него, и в същия миг една стрела я прониза в шията. Харпията падна право върху главата на огъра, който го приближаваше отляво. Жезълът на абата се стовари върху главата на огъра и той изчезна, смачкан от напиралците зад него сили на Злото.

Пред очите му всичко тънеше в червена мъгла от гняв и отчаяние – може би повече от отчаяние. Отдясно стоеше Нъли, а брадвата му беше толкова червена, колкото и мъглата, сред която се биеше Харкорт.

Но между него и Нъли стоеше още някой. Боец с меч – най-

истинското и смъртоносно оръжие. „И това не е наред – каза си Харкорт. – Нали аз единствен нося меч.“ Чувстваше, че до него има някой и че е човек, но нямаше време да се обърне и да погледне, нито да се учудва. Беше благодарен, че до него има друг меч, който се бие срещу силите на Злото – но нямаше време за нищо повече от това.

Нещо изскочи срещу него и Харкорт удари, за да пререже гърлото му. Огър или трол, той не знаеше – всичките започнаха да му изглеждат еднакви. Бяха се превърнали в безличен враг, който той режеше и сечеше. Ужасни същества с блестящи зъби и безмилостни, разкъсващи нокти; единственото, което човек можеше да прави, беше да ги удря колкото се може по-силно и по-често.

Загуби чувството си за време. Нямаше минало, нямаше и бъдеще, а само кипящо настояще. Препъна се в гърчещите се на земята тела и се подпря, за да не падне. Облетите с кръв камъни бяха хлъзгави. Изглеждаше невероятно, че продължават да се държат, че устояват на атаката. Като че ли от някаква тръба се изсипваха все нови и нови сили на Злото, които заместваха убитите, и техният брой не намаляваше.

Отново и отново стрелите безпогрешно достигаха нападателите и намаляваха натиска. Харкорт знаеше, че Йоланда продължава да изпраща стрелите си от стълбището на катедралата. Никой от силите на Злото още не я беше достигнал – тя поваляше всеки, който се опитваше да се доближи до нея.

Абатът все още беше от лявата му страна, а от дясната трябваше да е Нъли, макар че откакто бе започнал боят, той рядко го зърваше. Беше възможно Нъли да е повален и той да не знае. Пак отдясно, малко по-натък, святкаше вторият меч.

Изведнъж върху глутницата срещу него и абата се хвърли нещо много голямо, втурна се напред, заудря и заблъска. Целият фронт на Злото се отдръпна назад, защото нещото не беше едно – бяха повече: големи, масивни същества. Сега, когато около него се освободи малко пространство, Харкорт можа да види какви са – ниски, ъгловати гагоили, които се движеха напред на къси, яки крака, размахваха силните си, прилични на криваци юмруци и размазваха силите на Злото, които се изпречваха пред тях. Гагоилите се връзаха в редицата им, пукаха глави, чупеха ръце и крака. И силите на Злото заотстъпваха.

Гагоили? Откъде дойдоха гагоилите и защо застанаха на страната на хората в боя срещу Злото? Единствените гагоили, които бе виждал, бяха онези над вратата на катедралата. И онзи на Йоланда. Възможно ли бе да са същите? „Те трябва да са – каза си Харкорт. – Нали няма

други. “ Погледна бързо през рамо и видя, че гагоилите над вратата са намалели, че много от местата, които бяха заемали, са празни. На стълбището пред вратите стояха Йоланда и Нан, и двете с лъкове. Откъде пък Нан бе намерила лък и стрели?

Отново обърна глава към Злото. Но сега силите на Злото ги нямаше или поне той, не можеше да ги достигне. Те изскачаха от портата, а гагоилите ги гонеха и смазваха онези, които успяваха да достигнат. Движеха се мълчаливо, не издаваха никакъв звук – смъртоносни, неумолими, решени само да убиват. Харкорт видя, че всички гагоили са дървени – същите, които заместваха каменните. Бяха слезли от местата си над вратата на катедралата.

В следващия миг зърна чужденеца, който се беше бил до него, и възкликна:

– Деций!

Римлянинът вдигна меча си за поздрав и каза:

– Привет, Харкорт. Добра работа свършихме, нали? Беше облечен, в лека броня, а от шлема на главата му висеше раздърпано, счупено червено перо. Останалите ги нямаше. – Външният ми вид е малко смачкан – засмя се стотникът. – Не е като на онзи наперен офицер, когото срещна край реката.

– Мислех те за умрял – призна Харкорт. – Видяхме мястото на сражението – тоест, зърнахме го отдалеч. Потърсих червените ти пера, но...

– Нали ти казах, че нашият жаден за слава трибун ще ни вкара в гроба – отвърна Деций.

– Да. Спомням си.

– И с изключение на мен го направи. Убеден съм, че аз съм единственият оцелял.

Накуцвайки, при тях дойде Нъли. Лявата му страна червенееше от кръв.

– Един огър ме одра. – каза той в отговор на въпросителния поглед на Харкорт. – Драскотина. За момент се разсеях и го допуснах много близко тоя мръсник.

– Ти куцаш!

– Нещо ме удари по крака. Не знам какво беше. Може би някой от гагоилите. Впрочем откъде се взеха те? И кой е този нов помощник?

– Не го ли видя при замъка? Един от римляните.

– А, да – рече Нъли. – Не се ли казваше Деций? Не си спомням точно. Римлянинът се поклони.

– Деций Аполинарий Валентуриан. На вашите услуги, сър.

Откъм портата дойде абатът и заяви:

– Всичките се пръждосаха. Гагоилите продължават да ги преследват в гората. А бе тези гагоили май са същите, които стояха над вратата.

– Те са – отвърна Харкорт.

– Бог – каза абатът – понякога се намесва по най необичаен начин, за да спаси Своите чада. – После се обърна към Деций и попита: – Ти си римлянин, нали? Забелязах те, докато се, биехме, но нямах време да приветствам твоето присъединяване към нашите редици.

– Всички бяхме много заети – каза Деций.

Откъм стълбището дойде Йоланда, следвана от Нан.

– Отидоха ли си? – попита тя. – Наистина ли ги няма?

– Отидоха си, дъще – отвърна абатът, – и това се дължи главно на твоята точна стрелба. И на твоята, Нан. Виждам, че и ти имаш лък.

– Това е твоят лък – отговори Нан. – Нали когато седна на стълбището, свали колчана и лъка. Аз не съм добър стрелец, но все пак умея малко да си служа с това оръжие. Стрелях само от време на време, когато ми се струваше, че ще улуча. Гледах да не пропилявам напразно стрелите. Йоланда ги използваше по-добре от мен.

Навсякъде около тях, чак до портата, лежаха трупове, на силите на Злото, много от тях пронизани със стрели.

– Трябва да си приберем стрелите – каза Йоланда. – В случай че пак се върнат.

– Точно сега няма да се върнат – каза, абатът. – Може би по-късно ще се прегрупират и пак ще опитат. Но не веднага. А ако някои от тези тук все още проявяват признаци на живот, аз ще се погрижа да умрат.

– Ти си най-кръвожадният свещенослужител, когото съм срещал – каза Нъли.

– В цялата история е имало воюващи свещенослужители. – отвърна абатът. – Вярно, не подозирах, че и аз съм такъв.

– Повече от сигурно е, че си такъв – каза Деций. – През живота си не съм виждал толкова смъртоносен жезъл.

– Ти си ранен – каза Нан на Нъли. – Целият си в кръв.

– Нищо ми няма – отвърна Нъли, – Само драскотини.

– Ами тогава – подхвърли абатът, – намажи се с онзи мехлем. Ще бъда щастлив да те държа, докато Чарлз го втрива в раните ти.

– Мисля, че не трябва много да се застояваме тук – намеси се Харкорт. – Не след дълго силите на Злото ще се съберат и ще се върнат. Оставихме си нещата в катедралата до самата врата. Трябва да ги вземем и

да тръгваме без много разтакаване.

– Отново сме принудени да бягаме – каза абатът. – Откакто сме в тази проклета земя, непрекъснато бягаме.

– Има случаи, когато бягството е по-добро от доблестта – каза Деций.

През портата влезе един гагоил. Миг по-късно го последва втори.

– Видях ги да слизат от фасадата на катедралата – каза Йоланда. – Не повярвах на очите си. Гагоилът се изкачи тежко по стълбището, без да казва нищо и без да гледа към тях. Движеше се право напред и когато стигна до стената на катедралата, започна бавно и тежко да се катери. Вторият гагоил също се изкачи по стълбището и започна да се катери по стената.

– Ще отида да събера стрелите – каза абатът.

– Ще ти помогна – рече Йоланда.

Харкорт пристъпи към римлянина и му подаде ръка. Деций я стисна.

– Благодаря ти – каза Харкорт.

– Беше ми приятно да се бия заедно с теб и с другите двама – отвърна стотникът. – Питам се дали ще имаш нещо против, ако дойда с вас? Дали няма да е много нахално от моя страна?

– Ние имаме нужда от още един меч – отговори Харкорт. – Ти си храбър боец.

– Чудесно – каза Деций. – В момента бездруго нямам какво да правя.

Чу се шум от стъпки и откъм портата се зададе още един гагоил. Той отиде до стълбището, но не се изкачи на фасадата, а се настани на калдъръма и зачака.

Нан заведе Нъли до стълбището, накара го насила да седне, свали шала от раменете си и избърса кръвта от лявата му страна. Лицето на Нъли беше изкривено от болка.

– Не се тревожи за мен – запротестира той. – През живота си съм имал много по-тежки рани и винаги съм оцелявал.

– Млъкни и ме остави да видя – сряза го тя. – По късно ще приготвя отвара, която заедно с мехлема, с който намаза абата, ще ти помогне да оздравееш. Ти каза, че са само драскотини, и наистина изглежда така, но трябва да сме сигурни.

– Какво смяташ да правиш? – полита Нъли. – Няма ли да останеш и да събираш билки и корени?

Тя поклати глава.

– Не мога. Силите на Злото ме видяха, че стоя срещу тях с лък в ръка.

– Не можеш да се върнеш в колибата си. Ще те намерят.

– Знам – каза тя. – Не ми остава нищо друго освен да дойда с вас. Мога да ходя бързо. Няма да ви бава.

– Сигурен съм, че ще ходиш много по-бързо поне от абата. Той винаги пуфти и диша тежко, и иска да спираме, за да почива.

– Абатът – каза тя укорително – е духовно лице, но и добър боец.

– Вярно е – съгласи се Нъли.

Върнаха се и други гагоили и няколко от тях се изкачиха по фасадата, за да заемат местата си. Двама обаче станаха, наредиха се до онзи на калдъръма и зачакаха.

Абатът и Йоланда се върнаха със стрелите, които бяха измъкнали от труповете. Няколко минути по-късно към тях се присъединиха и Харкорт и Деций.

– Как е Нъли? – попита Харкорт Нан.

– Точно както каза – отговори тя. – Само драскотини. Кървенето почти спря. Лечението може да изчака до вечерта, когато ще спрем да нощуваме.

– Тя идва с нас – съобщи Нъли.

– Така и предполагам – кимна Харкорт.

Като се изключоха мъртвите сили на Злото, натъркаляни по калдъръма, всичко останало си беше както преди. Дворът на катедралата все така тънеше в полусън. Слънцето беше все още високо и ако тръгнаха сега, щяха да изминат доста път до залеза. Харкорт посочи тримата гагоили, застанали до стълбището, и попита:

– Какво ще правим с тези?

– Не знам – отвърна Нан. – Това са онези, които не се изкачиха по стената, за да заемат местата си. Чудя се какво чакат.

– Ела и ми помогни да пренесем торбите – каза Харкорт на абата. – Вземаме ги и тръгваме.

– Къде ли е нашият трол? – попита Йоланда, – Някой виждал ли го е?

Никой не го беше виждал.

– Сигурно се е изплашил, още щом е зърнал какво се задава – каза Нъли. – Лично аз не го обвинявам.

Откъм портата дойде още един гагоил и застана до останалите трима. Харкорт и абатът слязоха по стълбите с торбите.

– Позволи ми да взема твоя багаж – каза Деций на Нъли. – Все пак

си ранен. Нъли се поколеба, после се съгласи.

– Щом искаш. Но утре сам ще си ги нося.

В боен строй се насочиха към портата. Четиримата гагоили, които не се бяха качили на фасадата, тръгнаха след тях.

ГЛАВА 22

Папагалът, който не беше влязъл в катедралата с тях и или не беше присъствал, или може би беше останал мълчалив и добре скрит по време на боя, отново се появи. Абатът му изнесе строга лекция за основните добродетели на мълчанието, но папагалът навярно не го разбра и не му обърна ни най-малко внимание.

Четиримата гагоили се разположиха, сякаш бяха охрана, в четирите ъгъла на групата – двама малко напред и двама отзад.

– Групата ни нарасна повече от два пъти, откакто започнахме пътешествието – каза Нъли на Харкорт. – Като не броим папагала, сега имаме още шестима – Нан, римлянина и четиримата гагоили.

– Един липсва – каза Харкорт. – Виждал ли си трола?

– Не съм – отвърна Нъли. – Но него всъщност никога не сме го бродили към нас. Той просто се прилепи.

– Положението не ми харесва – каза Харкорт. – Гагоилите разпръснаха бандата на Злото, но сега сме на открито. Катедралата не е зад гърба ни. След ден-два, ако не и по-рано, те отново ще ни нападнат.

– Ние ги размазахме – отвърна Нъли. – Дадохме им добър урок. Сега навярно са се скрили да ближат раните си.

– Няма дълго да ги ближат.

– Може и да си прав – отвърна Нъли. – Трябва да сме готови. Бягането няма да ни помогне. Ако започнат да ни притискат, ще трябва да се бием.

– Ще ми се Йоланда да не се дели от нас – измърмори Харкорт. – Но не, тя настоява да разузнава напред. Опасно е да ходи самичка.

– Е, сега не ходи много далеч. Преди малко я зърнах вдясно.

– Как са ти драскотините?

– Смъдят. И страната ми е скована. Като спрем довечера, ще трябва да ме разтриеш с мехлема. Имам още доста от него.

– Мога да го направя и сега. Ще ни отнеме само няколко минути.

– Не трябва да губим време.

– Добре, довечера. Абатът каза, че ще те държи.

– Няма да се наложи – изръмжа Нъли.

Гъстата гора започваше да проредява, все по-често излизаха на поляни. „Това е добре – каза си Харкорт. – Злото, ако дойде, няма да може да се промъкне незабелязано до нас.“ Нъли избърза, отклонявайки се

надясно. Харкорт изчака римлянина и тръгна с него.

Известно време вървяха, без да говорят, после Деций продума:

– Не мога да ти кажа колко се радвам, че ви намерих. Няколко дни скитах, без да знам къде съм, и очаквах всеки момент нещо да връхлети отгоре ми. Придвижвах се бавно и често спирах да оглеждам местността.

– Аз също се радвам, че ни намери – отговори Харкорт. – Силите ни са жалки. Един допълнителен боец може много да ни помогне.

– Бях много изненадан да те видя тук – каза Деций. – Защо не ми каза още при замъка, че се каниш да дойдеш в Пустата земя? Ако знаех, щях да те поканя с нас. Но както се развиха нещата, по-добре, че не те поканих.

– Вие бяхте твърде много, за да останете дълго време незабелязани – каза Харкорт. – И привлякохте силите на Злото от целия район. Мисля, че точно това ни позволи да стигнем дотук.

– Разговарях с трибуна – сподели римлянинът. – Казах му, че трябва да се върнем. Два дни преди засадата стигнахме до стария римски път. Ако бяхме тръгнали по него с ускорен марш, щяхме много бързо да се върнем отвъд реката.

– Но той отказа?

– Той търсеше слава. Искаше голяма победа. И си получи заслуженото, приятелю.

– А ти?

– Аз се държах като страхливец – отвърна Деций. – И затова съм жив, а всички силни, храбри мъже са мъртви. Включително, надявам се, и трибунът.

– Избягал си?

– Не, не съвсем. При нападението нещо ме удари по главата, може да е бил дори някой от моите войници. Надявам се, че не е било нарочно. Аз не бях лош офицер. Или поне така си мислех. Във всеки случай нещо ме удари и паднах. Когато дойдох на себе си, открих, че се намирам под купчина мъртви тела. Един огромен отвратителен трол се беше проснал върху мен. Видях, че битката почти е свършила. Малки групи от нашите легионери се биеха на живот и смърт със Злото. Няколко римляни бягаха, но бяха съборени. Силите на Злото бродеха наоколо и убиваха ранените, които пълзяха по земята или лежаха и стенеха.

– И ти остана там, между мъртвите?

– Римската традиция – отвърна Деций – изисква да скоча, да изкрещя радостно и да умра заедно с моите храбри легионери. Но аз си казах:

„Деций, това е даден ти от Бога шанс да се измъкнеш невредим, без нито една драскотина, само с цицина на главата, и най-добре е да го приемеш с благодарност.“ Така че останах неподвижен, сякаш съм умрял. На една ръка от мен имаше легионер, който още не беше умрял, но умираше. Трябваше да се опитам да му помогна, най-малкото да му протегна ръка, за да знае, че не умира самичък. Нищо друго не можех да направя за него. Но ако се бях опитал, щяха да ме забележат и това щеше да бъде моят край. Умря, но много дълго се мъчи. Накрая битката свърши, настъпи нощ и с нея тишината. Изпълзях изпод мръсния окървавен трол и внимателно се измъкнах от мястото на сражението. И ето ме сега тук... Хайде, съди ме! Каж ми, че съм страхливец.

– Не съм човек, който ще осъди някого – отвърна Харкорт. – Още по-малко теб. При дадените обстоятелства вероятно и аз бих постъпил по същия начин. Не претендирам, че знам какво бих направил, но може би бих направил същото. Всеки би постъпил така.

– Твоето разбиране ме утешава – отвърна римлянинът. – Макар че е лишено от възхищение.

– Няма място за възхищение. Вече казах, че се радвам, защото се присъедини към нас. Ако не беше дошъл да ни помогнеш, Злото щеше да ни смаже преди гагоилите да слязат и да се намесят в боя.

– Какво знаеш за гагоилите? – попита римлянинът.

– Нищо. Бях толкова озадачен, колкото, изглежда, си и ти. Знаем само, че онези, които слязоха да ни помогнат, са от дърво, а не от камък. Очевидно са изрязани, за да заместят каменните гагоили, които са паднали и са се разбили на калдъръма. Нямам ни най-малка представа нито кой ги е изрязал, нито защо слязоха да ни помагат.

– Понамирисва ми на магия.

– На мен също – призна Харкорт. – Но не се решавам да питам откъде или защо е тази магия.

– Във всеки случай тя помогна, а това рядко се случва в тази страна.

– Вярно е – съгласи се Харкорт.

– Аз съм човек, който винаги задава прекалено много въпроси, и това, което се каня да попитам, спада в същата категория. Чудя се какво изобщо правите тук.

– Нагърбили сме се с една важна задача.

– За която не желаете да говорите?

– Да, не желаем да говорим. Както сам виждаш, свързана е с опасности.

– Освен при изключителни обстоятелства – каза римлянинът, – не се плаша от опасности. Само понякога ме спохожда здравият разум. Това е най-лошото, което, може да се каже за мен.

На смрачаване спряха да нощуват до едно поточе в началото на малка долина. Лагерът им беше на открито, над тях, се издигаха високи голи хълмове. Тук-там имаше съвсем малки горички.

Накладоха огън, изпекоха пшенични питки и изпържиха сланина. Четиримата гагоили застанаха на стража. Харкорт намаза раните на Нъли с мехлем, без да има нужда абатът да го държи. Той седеше настрана и наблюдаваше процедурата, а папагалът, кацнал на рамото му, тихо мърмореше.

Нан и Йоланда приготвиха вечерята, викнаха ги да ядат и те насядаха в кръг около огъня.

– Приятно място за лагер – каза Деций. – Не е близко до големи дървета, нито до вонящо блато. И е добре, че гагоилите стоят на стража.

– Може би не е необходимо и ние да пазим – подхвърли абатът.

– И ние ще пазим – отсече Харкорт. – Аз ще бъда първи, Гай втори и...

– Нека и аз да пазя – помоли римлянинът. – Нъли има нужда от сън.

– Ти днес носи багажа ми – отвърна Нъли, – а сега искаш да поемеш и моето дежурство. Нямам нужда от толкова услуги.

– Мисля, че трябва да приемеш тази услуга – каза тихо Харкорт. – Един добър сън няма да ти навреди. Ако нямаш нищо против обаче – каза той на Деций, – би ли приел първа смяна, а пък аз последната и абатът помежду ни?

– За мен няма никакво значение коя смяна ще съм – отговори стотникът.

– Ние имаме едно правило – каза Харкорт. – Не си удължаваме смяната, за да дадем на следващия възможност да поспи малко повече. Не се правим на герои.

– Щом имате такова правило, ще го спазвам – отвърна Деций, може би малко високомерно.

Когато абатът сръга Харкорт да става, луната вече слизаше на запад.

– Всичко изглежда спокойно – докладва абатът. – Не чух нищо и гагоилите са все още на стража. Стоят точно там, където си бяха. Не мърдат, не говорят. Опитих се да ги заговоря, но те мълчат. Мога да се закълна, че не ме чува. Не ми обърнаха никакво внимание.

– Така се държат, откакто слязоха от катедралата – отбеляза

Харкорт. – Не ни забелязват или се правят, че не ни забелязват – все едно, че не съществуваме. От друга страна, тръгнаха с нас и застанаха на стража, за да ни пазят. Но не говорят. Може би не могат да говорят.

– Какъв беше този номер със смяната на дежурството? – попита тихо абатът. – Нямах ли доверие на нашия римски приятел?

– Стоях буден и го наблюдавах, докато пазеше – отговори Харкорт.

– Значи не му вярваш?

– Виж, Гай, не го познавам. – Но той се би храбро редом с нас.

– Това ми е известно. Но за да имам доверие на един човек, трябва да го познавам. На човека, който стои на стража, ние поверяваме живота си. Той може да изглежда много свестен, но ти би ли му поверил живота си?

Абатът се замисли, после каза:

– Не съм сигурен, но знаеш ли, понякога се безпокоя за теб, Чарлз. Ти си суров човек и изпадаш в мрачни настроения.

Харкорт не отговори. Абатът, с мърморещия папагал на рамо, отиде да потърси завивките си.

Спускащата се на запад луна осветяваше четиримата гагоили с мека светлина. Тъмните им сенки се бяха издължили. Абатът беше казал, че стоят неподвижни като пънове, като стълбове, заровени дълбоко в земята. На известно разстояние вдясно имаше малка горичка – тъмно петно в огряната от луната околност. Без да помръдва, Харкорт внимателно се взираше в горичката. Нямахме никакъв вятър, дърветата не помръдваха. Изглежда, нищо не се движеше. Нощта беше тиха.

Харкорт се отмести от лагерния огън и клекна. „Там някъде – каза си той – са силите на Злото. Онези, които ни нападнаха в катедралата, а може би и много повече. Новината сигурно се е разпространила, както се е разпространила, преди когато са се събрали срещу римската кохорта. Сега, когато кохортата е изклана, следващата цел за силите на Злото е нашата малка група. Четирима здрави мъже, две жени, четирима гагоили и един папагал – не сме сила, която да устои на тяхната атака. В катедралата гърбовете ни бяха защитени от самата сграда, а победата може да се обясни с изненадата от намесата на гагоилите, Но тук, на открито, на левги от катедралата, зад гърба ни няма нищо. И ако ни нападнат от всички страни, ще ни пометат. Атаката може да не бъде тази вечер, може да не бъде и утре, но някъде по пътя сигурно ще ни нападнат. И как ще устоим?“

Беше добре, може би дори смело и мъжествено, но и доста безразсъдно, да си казва, че могат да устоят на такава атака, че ще намерят

начин със силата на своите оръжия или благодарение на някакви неизвестни обстоятелства да се избавят, да отблъснат Злото, за да спасят живота си и да продължат пътуването си. Но това в крайна сметка бяха просто наивни, глупави надежди.

Харкорт се бореше срещу тази мисъл, но не намираше никакъв реален аргумент, с който да се убеди, че греша. „Всички ние сме мъртви – каза си той. – Мъртви. Вече не е въпрос на бягане и на криене от Злото. Ако не сега, то след време големите сили на Злото ще ни обградят от всички страни.“

Чудеше се дали не придава твърде голямо значение на своята малка група. Не! Групата може и да бе малка и маловажна и изобщо да не можеше да се сравнява с кохортата легионери, но тя беше обидна, хвърлена в лицето на Злото. То нямаше да се задоволи с по-малко от пълното им изстребване. В отговор на някаква своя чест Злото трябваше да ги унищожи.

Чу шум и трепна. Обърна се и видя, че е Йоланда. Тя дойде тихо при него и клекна.

Обзет от благодарност, че шумът не е от враг, който се промъква към него, Харкорт протегна ръка, прегърна я и я притегли към себе си.

– Радвам се, че си ти – каза той.

– Кой друг може да бъде? – прошепна тя и в гласа и се чу смях. – Кой друг може да дойде толкова близко до теб, без да го чуеш? Това се случва за втори път.

При тези думи той си спомни първия път, когато я беше погалил и целунал. Сега се почувства виновен за тази целувка, защото кой беше той, за да я целува? Ако трябваше да целува някого, това беше отдавна изгубената Елоиз.

– Ти мислиш – каза Йоланда, – че не си постъпил добре, като ме целуна онзи път.

– Откъде знаеш?

– Познах по виновния ти вид. И сега мислиш за Елоиз.

– За Елоиз? – ахна той изненадано. – Откъде знаеш?

– Ти си мислиш, че твоята тъга и чувство за вина са тайна? Че никой не знае за тази пътека към Голгота, по която вървиш? Всички в твоего владение знаят. Дори и извън него. Ти продължаваш да се измъчваш по жена, умряла преди седем години!

Харкорт едва съдържаше гнева си.

– Тази мъка не ти дава мира – каза тя. – Всичките ти приятели виждат, че...

- Йоланда! – извика той остро.
- Знам, че това не е моя работа. Не съм аз тази, която да ти казва...
- Йоланда, какво знаеш за нашата мисия?
- Само откъслечни неща, които съм дочула. Ти никога не си ми казал. Нито пък някой друг. Знам само, че търсите призмата на Лазандра, в която е затворена душата на светец...
- Не е само призмата. Не е само душата на светеца.
- Какво друго?
- Елоиз. Ако намерим призмата, има вероятност да намерим и Елоиз.

Очите и се разшириха от удивление.

- Възможно ли е? Много ще се радвам за теб.
- Възможно е, Йоланда, само е възможно. Свещеникът, когото намерихме умрял в катедралата, казал на вуйчо ми, че някой бил споменал името на Елоиз...
- Звучи невероятно – каза тя. – Но се надявам...
- Наистина е невероятно – отвърна той. – Не ми дава мира. Понякога си казвам, че е невъзможно, че съм глупак като допускам такава възможност. А после отново ме обзема надежда. Казвам си, че може да стане чудо.
- Трябва да се научиш да живееш с тази загуба – каза тя сериозно. – Не бива да храниш прекалено големи надежди. Разочарованието...
- Подготвен съм за него – отвърна Харкорт. – Старая се да се владея, но...

Тя се отдръпна от него и каза:

- Не дойдох да говорим за това. Има нещо друго, което трябва да знаеш.

Тя замълча и Харкорт почака да чуе какво има да му каже.

- Продължавам да слушам раковината – въздъхна Йоланда.
- Раковината... – Раковината ти е съобщила нещо?
- Да, съобщи ни къде можем да намерим убежище. Каза ми едно място, където ще бъдем в безопасност. Трябва да тръгнем сега. Силите на Злото се събират, за да ни нападнат...
- Раковината ти е казала къде се намира това място? – попита той развеселен.

- На северозапад оттук – отвърна тя, без да обръща внимание на присмехулния му тон. – В една малка долина.

– И трябва да тръгнем сега?

– Раковината ни съветва да тръгнем веднага.

Харкорт стана, подаде и ръка, за да и помогне, и каза:

– Значи ще тръгнем веднага.

От дърветата, които Харкорт беше наблюдавал толкова внимателно, изскочи някаква фигура. Тичаше с всички сили, навела глава, и размахваше ръце. Харкорт хвана дръжката на меча си, но не го измъкна. Двама от гагоилите моментално се заклатушкаха към бягащата фигура. Тя обаче пъргаво ги заобиколи и Харкорт извади меча и тръгна напред. Йоланда го хвана за ръката и извика:

– Недей! Не виждаш ли? Това е нашият трол.

Чак сега той видя, че наистина е тролът.

– Мислех, че сме се отървала от него – въздъхна Харкорт и извика на гагоилите:

– Върнете се. Той е от нашите. Гагоилите спряха, обърнаха се и се върнаха на местата си.

– Е, поне разбрахме, че ни чуват – каза Йоланда. – Не могат да говорят, но чуват.

Тролът стигна до тях и запъхтяно каза:

– Много бързах... Бързах да ви настигна.

Все още носеше примката на врата си и държеше в ръце края на въжето.

– Бих предпочел да не ни беше намерил – каза Харкорт. – Не си ни притрябвал. Но щом си дошъл, добре. Само не ни се навирай в краката! Разбра ли? Не ни пречи.

– Но аз трябваше да ви настигна – заоправдава се тролът. – Трябваше да бъда с вас. Нали обеща да ми направиш мост.

Йоланда изненадано погледна Харкорт.

– Наистина ли си му обещал?

– Наистина – отвърна Харкорт, обърна се и отиде да вдигне останалите, за да тръгнат към убежището, съобщено им от раковината.

ГЛАВА 23

Бяха минали не повече от две левги и изкачваха един хълм, когато силите на Злото ги нападнаха. Показаха се на върха на хълма, съвсем наблизко пред тях, и се втурнаха надолу – подтичваха, подрипваха, скачаха, приближаваха се към жертвите си.

Нъли ги видя пръв и извика. Харкорт се озърна и видя три огъра да се насочват към него. Сега силите на Злото не идваха вкупом, както при катедралата, а разделени на малки групи. Абатът стоеше отляво и малко назад, а Нъли и римлянинът – отдясно, малко по-напред. Йоланда и Нан бяха зад тях. Тролът побягна. Папагалът беше хвъркнал от рамото на абата и кръжеше и крещеше. Гагоилите стояха най-отпред.

Харкорт, стиснал меча си, очакваше нападението на огрите и се опитваше да заеме по-сигурна стойка върху наклонения терен. Знаеше, че боят на склона ще е труден, но не можеше да направи нищо. „Такъв ни бил късметът – помисли той, – Да ни нападнат на гол хълм.“

Водещият огър беше почти върху него и той замахна с меча. Чу зад себе си радостния вик на абата, но нямаше време да погледне, за да разбере какво става.

Главата на огъра отхвърча. Бликна фонтан от кръв и трупът полетя към него. Харкорт се опита да се отмести, но се подхлъзна и не можа да избегне падащия огър. С крайчеца на окоото си зърна как един от гагоилите се нахвърля върху другите двама огри от челната група, как приличните му на тояги ръце се стоварват върху тях така, както се стоварва падащо дърво. Огрите рухнаха.

При падането си Харкорт беше изпуснал меча и сега, подпрял се на ръце и на колене, се мъчеше да го достигне, проклинаше и се озърташе, очаквайки нещо да налети отгоре му. Но нищо не налетя.

Успя да докопа оръжието си, скочи и видя, че силите на Злото тичат надолу по хълма... отдалечавайки се от него, отдалечавайки се от всички. „Проклети глупаци! – помисли той. – Смятали са да ни унищожат като ни атакуват по нанадолнището.“ Атаката, както Злото сигурно добре разбираше, се беше провалила – при атакуване по нанадолнище нападателите минават покрай целта, без да могат да нанесат значителни щети.

Коленичила, Йоланда слагаше стрела на тетивата. Нан беше клекнала до нея. Малко по-нагоре абатът беше оставил жезъла и се

пресягаше към лъка си. Атакуващите сили на Злото вече се обръщаха и се изкачваха по склона.

– Ще ги победим – измърмори Харкорт. Приказваше си сам. – Ще победим тия проклетни копелета. Той пхна меча в ножницата и се пресегна през рамото си, за да извади лъка от колчана. „Оръжие на страхливец – каза си той. – Ще използвам оръжие на страхливец, щом като няма друго.“ Би било лудост да хукне надолу с меч в ръка. Оттук щяха да избиват силите на Злото като зайци.

В подножието на хълма един трол падна със стрела в гърдите. Друг се катереше нагоре на четири крака. Харкорт вдигна лъка, опъна тетивата, докато перото на стрелата достигна почти до ухото му, пусна стрелата и се пресегна за друга. Тролът се просна. Стрелата потрепери между лопатките му. Точно зад трола един огър размаха ръце и падна, пронизан в гърлото.

От хълма слезе един гагоил и се настани до Харкорт. Друг зае позицията зад Йоланда. „Настаниха се да ни защитават – каза си Харкорт, – в случай че Злото дойде много близко. Гагоилите изглеждаха доволни, че силите на Злото падат, поразявани от стрелите.“

Някои от по-малките сили на Злото, главно импи и гоблини, заотстъпваха надолу. Очевидно куражът им не стигаше за такава битка. Но по-големите – троли, огри и харпии – продължаваха нагоре. Една харпия подскочи тежко във въздуха и размаха отчаяно криле да излети. Харкорт хвърли поглед наляво. Там беше Нъли с готова стрела на тетивата. Деций стоеше, стиснал меча си. Летящата харпия се сви във въздуха, замаха безпомощно с криле и се строполи на земята.

Два огъра паднаха последвани от един трол. Фронтът на настъпващите сили на Злото се разколеба. Стрелите летяха към тях, все повече тела падаха. После линията се разкъса и силите на Злото хукнаха да бягат.

Харкорт въздъхна облекчено и пхна лъка в колчана. Отстъпващият враг беше извън обсега на оръжието му. Деций дойде при него и каза:

– Отново ги разбихме. – Харкорт вдигна рамене. – Само малка група. Няколко младоци, жадни за слава.

– Преценката им беше лоша – поясни римлянинът. – Тактиката неправилна. Втурнаха се право към нас. Не можах да спрат. Преди да успеят да спрат, вече ни бяха подминали.

– Следващия път няма да постъпят така – каза Харкорт.

– Може да няма следващ път.

– Ще има – увери го Харкорт. – Много са и са решили на всяка цена

да ни убият.

– Йоланда каза, че имало някакво убежище.

– Не можем да разчитаме на него. Информацията и може да не е вярна. А дори и да има, може да сме го подминали.

Двама гагоили бяха отишли сред убитите и събираха стрелите. Абатът и Нъли дойдоха при Харкорт и Деций. Йоланда и Нан се изкачваха по хълма.

– Добре ли са всички? – попита Харкорт.

Изглежда, бяха добре. Деций имаше рана на рамото – един трол го беше закачил с ноктите си. Лявата ръка на Нан беше ожулена от камък. Останалите нямаха никакви наранявания.

– Дай да видя ожуленото – каза Харкорт на Нан.

– Няма нищо, милорд. Ожулих се при падане.

Тя се пресегна и стисна ръката му, благодарна за неговата загриженост. Той погледна ръката и и видя червения камък на пръстена. „Рубин – беше казала Йоланда. – Не някаква евтина стъклена дреболийка, а безценен рубин.“ Камъкът блестеше на слънчевата светлина, сякаш в него гореше огън. Не можеше в парче стъкло да се крие такъв огън.

– Добре – рече Харкорт. – Тогава да тръгваме.

Заизкачваха се по хълма. Нан вървеше до Харкорт.

– Какво мислиш за приятелите гагоили? – попита тя.

– Не мисля нищо – отговори и Харкорт. – Но се радвам, че са тук.

Нямах време да помисля.

– Те са силни съюзници – отбеляза тя.

– Да – съгласи се Харкорт. – Спасиха ни при нападението в катедралата.

– В тях има магия – каза Нан. – Който ги е изрязал, е вложил магия в тях.

– Може би ти знаеш кой може да ги е изрязал.

– Не, не знам – отвърна тя. – По едно време мислех... И спря, без да довърши мисълта си.

– По едно време какво? – попита Харкорт.

– Няма значение. – Нан поклати глава. – Старите надежди са мъртви. Най-добре е да си останат мъртви.

Харкорт забърза напред, изравни се с Йоланда и попита:

– Какво казва раковината?

– От известно време мълчи – отговори Йоланда. – Последния път ми говори, когато се изкачвахме по хълма. Каза, че убежището е право пред нас.

– Далече ли е?

– Не каза.

– Надявам се да не е много далече – рече Харкорт. – Ако предположението ми е вярно, силите на Злото се събират. Следващия път ще дойдат много.

От високото по-хълма се зададе един гагоил. Когато дойде при тях, той хвана ръката на Харкорт и посочи надолу. Харкорт се обърна и видя силите на Злото бавно да се изкачват. Бяха далече и не можа да различи какви са – плътна линия от черни тела, които бавно се движеха напред. От тях се излъчваха решимост и сила – смъртоносна сила.

– Все още са на хълма под нас – каза тихо Йоланда.

– Този път няколко стрели няма да ги спрат – отвърна Харкорт. – Може би ще ги забавят, но няма да ги спрат.

Деций ги настигна запъхтян и каза:

– С тази глупава атака са целели да ни спрат, да ни задържат, за да могат да се съберат повече.

– Вероятно – съгласи се Харкорт. – Отгатък по хълма може би идват още. Ще ни стиснат като в менгеме.

– Във всеки случай трябва да построим позицията си на върха на хълма. При това положение няма никакъв смисъл да бягаме. Само ще се разделим и ще ни избият един по един – обади се абатът.

– Съвсем вярно – съгласи се Деций. – Трябва бързо да се изкачим на върха и да заемем позиция.

Билото беше съвсем наблизко. Абатът беше прав – само това можеха да направят. Но там всичко щеше да свърши. Малката им група не можеше да устои на пълчищата на Злото. Този път гърбът им нямаше да е защитен от катедралата и силите на Злото щяха да ги обградят от всички страни. Сигурно Злото щеше да плати висока цена, но те не можеха да направят нищо за спасението си.

Над тях прозвуча вик. Харкорт вдигна глава и съзря на върха човек с вързоп на гърба, нисък, гладко избръснат, с потъмняло от слънцето, почти черно лице. Държеше тояга и я размахваше към тях. Беше с парцаливи панталони и овчи кожух с козината навън. Абатът ахна от изненада.

– Амбулантният търговец! За Бога, амбулантният търговец!

– Идвайте горе – извика търговецът. – Тичайте!

– Търговецо – провикна се Йоланда, – какво търсиш тук?

– Как какво, дете? – отвърна той. – Дошъл съм да ви спася. Да ви спася от собствената ви чудовищна глупост.

Когато стигнаха на билото, Харкорт видя от другата страна дълбока долина, покрита с мъгла. Не беше утринно изпарение. До него абатът дишаше тежко.

– Друго проклето мочурище! Отказвам да газя.

– Уверявам те, че не е мочурище – каза амбулантният търговец. – Бягай право надолу и се шмугвай в мъглата. Там ще бъдеш на сигурно място. Не се бави.

Харкорт понечи да възрази. Тук на върха поне имаха възможност да продадат скъпо живота си, но ако ги настигнеха, докато бягат надолу, или ги нападнеха в долината...

– Хайде, глупако! – изрева амбулантният търговец. – Не чу ли какво казаха на абата?

– Няма да отида – отвърна Харкорт. – Ще остана тук и ще се бия.

– Самичък? – попита амбулантният търговец. Харкорт се огледа и видя, че наистина е самичък, защото останалите вече тичаха надолу.

– Самичък – отвърна Харкорт. – Да, ако трябва, ще се бия самичък.

– Ти като че ли не ми вярваш много – каза търговецът.

– Изобщо не ти вярвам – отговори Харкорт. – Вярвам само на здравата си дясна ръка и на Всемогъщия Бог.

– Нещастен идиот! – изкрещя амбулантният търговец. – Не разбраш ли какво ти казват? Това долу е убежище, В тази мъгла никакво Зло не може да влезе. В нея всички сте на сигурно място.

Харкорт погледна надолу по пътя, по който бяха дошли. Сега силите на Злото бяха по-близо, почти по средата на хълма, и бързо напредваха. Оттам се чу яростен рев, от който кръвта му замръзна. Абатът и другите вече достигаха мъглата, която забулваше долината.

– Аз тръгвам – каза амбулантният търговец. – Моля те да дойдеш с мен. Безсмислено е да се изправиш самичък срещу тях.

Харкорт вдигна рамене.

– Предполагам, че си прав. – Той се усмихна свирепо. – Но ако тази долина не е убежище...

– Убежище е. Уверявам те, че е убежище. И хукна надолу.

Харкорт го последва.

Влязоха в първия тънък воал от мъгла. Харкорт спря и се обърна.

Силите на Злото тичаха към него, крещяха, от устите им излизаше пяна, приближаваха се, готови да го убият.

Но не можаха, да го обградят. Преди да достигнат до най-рядката мъгла, те спряха, започнаха да падат и да се търкалят, да дращят с нокти по земята. Падаха един върху друг, на купчини, и с всички сили се

мъчеха да спрат преди да докоснат опасната линия на мъглата. Крещяха и лаеха от ярост, подскачаха, ревяха с всички сили, размахваха стиснати юмруци, протягаха пръсти, с блестящи нокти.

Харкорт потрепери. „Бях обзет от глупава гордост – каза си той. – Бях готов да застана срещу тях. Никоой човек не може да се опре на тази огромна сила. Още при първата атака щях да падна разкъсан на парчета, изподран и изпохапан, смазан и захвърлен. Само за секунда от мен нямаше да остане нищо, което да наподобява човешко същество.“

Мъглата ги беше спряла. Мъглата и заклинанието. Той разбра, че мъглата сама по себе си не представлява нищо – тя беше просто физическа проява на заклинанието. Как и защо на това място, дълбоко във вътрешността на Пустата земя, имаше такава силна магия?

Силите на Злото бяха започнали да се оттеглят нагоре по хълма. Сега вървяха бавно, тътреха се. Първата вълна на ярост и гняв беше преминала и те отстъпваха без желание да убиват, без мисъл за отмъщение.

Харкорт се обърна и погледна към долината. Беше тясна, осеяна с големи камъни и със стари достолепни дървета. Над тях като защитна покривка лежеше плътна тишина. Абатът се изкачваше към него, мърмореше и пухтеше.

– Ти, проклет глупако – започна той задъхан, – искаше да се изправиш срещу тях. Искаше да ни прикриваш. Не повярва ли на амбулантния търговец?

– Не – отговори Харкорт. – Не му повярвах. На какво основание трябваше да му повярвам? С неговата фалшива раковина, с приказките му за Пророкуващия кладенец и с предупреждението му да се пазим от дракони...

– Раковината ни съобщи за това място – каза абатът.

– А амбулантният търговец се изправи заедно с Нъли и Йоланда срещу Древните.

– Може би – отвърна Харкорт. – Но дори и Йоланда не е съвсем сигурна.

– Орк! – изкрещя папагалът.

– Ела, приятелю – каза абатът. – Забрави за момент всичките си мисли за бой със силите на Злото. Сега поне не се налага да се бием с тях. Бъди благодарен, че все още сме живи.

– Благодарен съм – отвърна Харкорт.

– Тогава ела да слезем при другите. Запровираха се между камъните и дърветата и скоро стигнаха при останалите, които стояха на кръгла полянка. Йоланда дотича до Харкорт и възкликна:

– Ти си се спасил! Безпокоях се за теб. Видях, че стоиш на върха. Стори ми се, че спориш с амбулантния търговец. Защо трябваше да спориш с него?

– Той не спореше – обади се абатът. – Стоеше там, за да ни защитава.

– Не е вярно – призна Харкорт. – Не повярвах нито дума на магьосника.

– Ти не вярваш на нищо, което не можеш да пипнеш – каза абатът. – Чарлз, ти си изпълнен с противоречия. Романтик и циник...

– Сега не е време за философстване – прекъсна го Йоланда. – Всички сме живи и здрави и единствено това има значение.

Тя хвана Харкорт за ръка и го поведе към другите, които се бяха събрали в средата на поляната.

– Искам да знам обаче какво ще правим сега? – каза Харкорт. – След като стигнахме до това убежище ще бъдем ли принудени да останем тук, без да можем да продължим от страх да не се натъкнем на скитачи сили на Злото?

– Затова можем да поговорим по-късно – отговори Йоланда.

– Чувал ли си някога за такова място? – попита Деций.

– Още не мога да повярвам – отговори Харкорт. – Всеки момент магията може да се вдигне и силите на Злото да се нахвърлят с вой върху нас.

– Не трябва да се страхуваш от тях – каза амбулантният търговец. – Това място съществува от столетия. Аз самият го използвам, когато Злото се развилнее и нямам къде да се скрия.

– Но какво е това място? – попита Харкорт. – Защо е точно тук?

– Това е мястото, където е погребан онзи неизвестен легендарен светец, чиято душа, казват, била затворена в една призма – отговори амбулантният търговец. – Макар душата му да е открадната, мястото съществува. Знаете легендата, нали?

– Знаем я. А ти сигурно знаеш, че призмата е скрита тук някъде – изтърва се абатът.

Амбулантният търговец го погледна изненадано и каза:

– Не, не знам.

– Гай, сега не е време да приказваме за това – намеси се Харкорт.

ГЛАВА 24

Беше паднал мрак. Бяха свършили с вечерята и сега седяха край огъня. Четиримата гагоили стояха на стража с лица, обърнати навън.

Харкорт седеше замислен, без да обръща внимание на бъбренето на другите. През деня бяха изследвали омагьосаната долина. Тук, където бяха влезли, тя беше тясна, но по-нататък хълмовете от двете и страни ставаха по-ниски и тя се разширяваше. В подножието на хълмовете от двете и страни имаше дълги редици камъни, отърколили се по склоновете. В централната част долината беше покрита със стара гора и на много места дърветата бяха толкова близко едно до друго, че клоните им се преплитаха. Растителността под тях беше малко, но пък бяха нацъфтели растения, които обичаха сянка.

Мъглата не се разсейваше и слънцето не се виждаше. Цареше необичайна тишина. Всички звуци бяха смекчени и приглушени. Падналите листа бяха влажни и не шумяха под краката им. На няколко пъти Нъли и Харкорт се изкачваха по склоновете до места, където мъглата беше по-рядка, и оглеждаха за следи от силите на Злото. Нямаше.

– Тук са – каза Нъли. – Не са си отишли. Чакат ни.

– Няма скоро да се откажат – допълни Харкорт. – Знаят, че сме като затворени в кошара.

– Можем да останем, докато се откажат да чакат – предложи Нъли.

– Все някой ден ще им омръзне.

– Някой ден – отбеляза Харкорт – ще останем без храна. Запасите ни са доста оскъдни и освен това сега имаме три гърла повече.

– В потока има риба – каза Нъли. – А може да има и дивеч. Видях зайци. От време на време може да мине и по някоя сърна.

– Въпреки това ще дойде ден, когато ще трябва да излезем оттук.

– Можем да обсъдим въпроса. Сигурно ще намерим начин да се измъкнем.

– Не съм сигурен, че разбирам какво става – каза Харкорт. – Амбулантният търговец ни даде да разберем, че това място е омагьосано, защото светецът, който се опитал да изгони Злото, бил погребан тук. Можеш ли да допуснеш, че самият акт на погребение може да създаде магия?

– Не съм запознат с магиите, както може би са запознати много други, но ми се струва, че погребението не може да създаде такава

силна магия, каквато, изглежда, е тази.

– Тогава тя трябва да е дело на няколко магьосници или на един, много могъщ, който е създал система за вечна защита на смъртното тяло на нашия светец.

– В тази страна – каза Нъли – някога е имало много магьосници – някои с добри, други с лоши намерения. Може би те са обединили силите си, за да отдадат почит на онзи, който е бил най-велик от всички тях.

– Искаш да кажеш, че светецът може да е бил магьосник?

– Не, съвсем не искам да кажа това. Той може наистина да е много свят човек. Но понякога ми се струва, че няма голяма разлика между светец и магьосник.

– Йоланда сподели нещо, което ми се струва странно. Тя каза, че амбулантният търговец е много малко известен магьосник, но че имал много голяма сила. Тоест бил принуден да се прави на слаб магьосник, за да не привлича внимание.

– Не ми изглежда такъв.

– А може би това е част от неговата маскировка?

– Може и така да е – съгласи се Нъли.

Докато седеше в осветения от огъня кръг, Харкорт си спомни, че при обиколката им в долината имаше нещо неземно. Това не бе реално място. То беше откъснато от реалността. Там, отвъд завесата на мъглата, чакаше Злото. Там бе истинският живот. Тук Злото стоеше на почетно разстояние и ходеха по килим от листа, който не шумолеше под краката им. Тук, пред огъня, част от нереалността беше намалена. Самият огън правеше мястото по-реално.

– Според мен има два проблема – може би не проблеми, а по-скоро един проблем и един въпрос – чу се гласът на Деций. – Проблемът е: как да излезем оттук? Въпросът: защо изобщо сме тук и къде искаме да отидем?

– Ако искаме да бъдем честни, Чарлз, може би сега е времето да им кажем – обади се абатът. – Йоланда със сигурност вече се е досетила, но нито Нан, нито Деций...

– Прав си – съгласи се Харкорт. – Защо не им кажеш?

Знаеше, че вече няма причина, поради която да продължават да пазят тайната си. Може би Йоланда трябваше да знае още от самото начало. Сега, когато всички бяха хванати в капан от Злото, Нан, Деций, а може би дори и амбулантният търговец трябваше да знаят за рискованата им мисия. Абатът се настани удобно и започна:

– Това е дълга история. Ще почна от самото начало, за да разберете

по-добре...

„Точно в неговия стил – помисли Харкорт. – Да започне от самото начало, да опише грижливо всички предпоставки, да не пропусне нищо. Ако аз трябваше да я разкажа, не бих постъпил така. Но може би абатът я разказва по-добре.“

Всички слушаха внимателно разказа на абата – без да шават, без да задават въпроси. Разказът продължи невероятно дълго, защото абатът не пропусна нищо, а разказа всичко с най-големи подробности.

– Ето как стоят работите – завърши абатът. – Всичко ви разказах.

За момент слушателите продължиха да мълчат, после Деций каза:

– Разбирам, че вие не знаете къде точно се намира вилата – мястото, където се надявате да намерите призмата и може би Елоиз.

– Знаем само, че е на запад оттук, може би не много далеч – отговори абатът. – Сигурно сме близко до нея.

– Това е същината на проблема – каза Харкорт. – Не може да е далеч оттук, но не знаем точно къде е. – Той се обърна към амбулантния търговец. – Какво ще кажеш ти? Може би знаеш? В твоята пещера ти ни каза много малко, всъщност нищо, което не знаемме...

– Не мога да ви помогна – отговори търговецът. – Но тук може би има други, които могат да помогнат.

– Други? Намекваш за Нан?

– Аз не знам. – Нан скочи. – Чувала съм за призмата, но това, което разказа тази вечер абатът, е съвсем ново за мен. Нямам представа...

– Лейди Маргарет – обади се тихо амбулантният търговец, – защо не престанеш с този маскарад? Преди няколко часа разбрах коя всъщност си ти. Срегнах те преди много години. Спомняш ли си нашата среща?

– Да, спомням си – отговори Нан. – Беше на едно тържество. – И говорихме за магия. Още тогава ти усилено търсеше логика в магията.

– Вярно е – съгласи се Нан. – И ти не ми помогна. Доколкото си спомням, ми се присмя.

– От време на време дочувах за някаква луда, която живеела в гората и била лекар на Злото – каза амбулантният търговец. – Нито за момент не ми мина през ума, че може да си ти. Не можех да допусна, че тази луда може да е онази красива, очарователна жена, която бях срещнал за кратко преди толкова години. Понякога си мислех да потърся тази магьосница, за да си поговорим с нея, но всеки път нещо ми попречваше и така и не можах да го сторя.

– Всичко това е съвсем вярно – отговори Нан, – но аз се промених.

Много се промених. Вече не съм нито красива, нито очарователна, каквато бях. Превърнах се във вещица. Толкова се промених, че дори такъв магьосник като теб не може да ме познае.

– Видях пръстена ти – каза амбулантният търговец. – Рубина, пълен с огън. Този скъпоценен камък не може лесно да се забрави. Ти го носеше, когато те срещнах. Сега, когато отново го видях, потърсих и други неща като доказателство за твоя благороднически произход. Начинът, по който държиш главата си – гордо, когато никой не те гледа. Изтънчената ти реч...

– Достатъчно, магьоснико. Не оспорвам нищо от казаното. Но не разбирам защо искаш да ме разкриеш. Не виждам какво би спечелил от това. На теб то не може да ти помогне с нищо, както не може да навреди на мен, макар да не разбирам защо ще искаш да ми навредиш. Нали съм обикновена луда стара вещица.

– Права е – обърна се Харкорт с леден глас към амбулантния търговец. – Не виждам никакъв смисъл в това, което направи. Тя беше доволна такава, каквато е...

Амбулантният търговец вдигна ръка да го спре и каза на Нан:

– Когато те видях, с теб беше и твоята дъщеря. Чудно малко същество...

– Мъртва е – отговори Нан. В гласа и нямаше никаква емоция, никаква надежда, никаква вяра. – Сигурно е мъртва. Избяга с един трубадур, който си беше втълпил, че може с песни да омагьоса Злото.

– Търси ли я?

– И търсих, и питах. Питах дори силите на Злото. Когато споменах какво търся, те само ми се изсмяха. Дошла е с нейния трубадур в Пустата земя. Сигурна съм, че го е направила. С онзи лекомислен трубадур, който си въобразяваше, че може да омагьоса Злото. Сигурна съм, че е била тук.

– Тя е още тук – каза амбулантният търговец. – Тя и нейният трубадур, който почти омагьоса Злото. И двамата лежат тук заедно с нашия мистичен светец и с много древни магьосници, които са били много поголеми от днешните. Такива, пред които дори не съм достоен да заставам. Те са онези вечно живи духове, които не умират истински, а продължават да живеят, които могат да преодолеят барьерата на смъртта и да ни докоснат...

Той спря за момент и вдигна ръце над главата си. От разперените му пръсти изпращя мълния.

– Те са тези – извика той, – които могат да ни дадат отговор.

И отговорът дойде. Дойде с пронизителния звук на незнайна песен, извиси се във въздуха с нарастващ блясък, пронизан от мълнии и изпълнен с тътнеж, който ги повали на земята.

ГЛАВА 25

Огънят беше изгаснал. В тъмнината някой плачеше. Светлината беше изчезнала, а с нея и тътенът. Въпреки тъмнината на фона на звездното небе Харкорт различи мерзелеещите се корони на дървета и инстинктивно разбра, че това не са дърветата от омагьосаната долина, където се бяха скрили от Злото.

Плачът продължаваше и Харкорт се надигна и залази към мястото, откъдето идваше. Женски плач. „Йоланда – помисли той. – Какво ли може да и се е случило?“ Почти веднага разбра, че не е Йоланда. Значи беше Нан. Допълзя до свитото тяло, пресегна се слепешката, хвана старицата и я притегли до гърдите си. Прегърна я и започна да я люлее като малко дете.

– Не плачи – прошепна той. – Няма нищо.

Чуха се и други гласове, между тях и един остър, който можеше да е само на амбулантния търговец.

– Замълчете всички! Не говорете! Легнете и мълчете! Пазете тишина!

Една ръка опипа Харкорт.

– Чарлз, ти ли си? – чу се дрезгавият глас на абата.

– Аз съм – отговори Харкорт.

– Къде сме, Чарлз?

– Един Господ знае.

„Магията – каза си той – по някакъв начин ни е пренесла от сигурното убежище.“ Той знаеше, че не са на предишното място. Тук беше тихо, както и в омагьосаната долина, но тишината беше друга. „Къде сме? – запита се той. – На една левга, на десет левги, на сто левги може би дори по-далеч от нашата цел, отколкото когато тръгнахме. Може би сме спасени от Злото, спасени от неговите лапи? Но за това няма никаква гаранция.“ Нан тихо плачеше и мълвеше:

– Марджори. Марджори, Марджори, Марджори... Не влагаше чувство. Просто произнасяше името. Отново и отново. От тъмнината използва нещо бяло.

– Хайде – каза Йоланда. – Остави я на мен. Скърби за дъщеря си. Избута го с лакти, прегърна Нан и започна да я утешава.

Очите на Харкорт вече свикнаха с тъмнината. Наоколо се движеха сенки – другите от групата.

– Орк! – изкрещя папагалът почти до ухото му.

– Удуши тая проклетата птица! – изръмжа амбулантният търговец. – Удуши я, извий и врата, ако няма друг начин да я накараш да замълчи.

– По-скоро бих удушил теб – озъби се абатът – В каква ужасна каша ни забърка?

Харкорт се огледа и различи дървета и между тях нещо, което разпозна – приведена, тровава фигура. Гагоил!

„Значи още са с нас – помисли той. – С нас и вече на пост. Но какво ли е станало с другия член от групата ни – трола с примка на шията?“ Последния път, когато го видя, тролът бягаше далеч от тях, далеч от битката. От друга страна, имаше достатъчно основания да бяга. Беше член на групата и ако попаднеше в ръцете на силите на Злото, животът му бе обречен. Ако ли пък е знаел за убежището отвъд хълма, значи е знаел, че омагьосаната земя е забранена за него, че не може да се надява да влезе в нея.

Тези мисли повдигнаха въпроса знаели ли са силите на Злото за това убежище? Сигурно са знаели, А ако са знаели, защо не им бяха попречили да стигнат до него? „Отговорът – каза си той – е в техния брой. Групата, която ни нападна на хълма, е трябвало да ни задържи. Но нещо не е станало както трябва.“ Явно нарушавайки заповедта да ги задържат, силите на Злото са ги нападнали, вместо да лежат и да чакат пристигането на подкрепления. Тази малка група се е надявала да спечели слава, сама да ги хване, вместо да чака да се съберат всички. Най-вероятно младоци, които са искали да се прославят. Но тяхната тактика се беше провалила.

– Елате насам – прошепна с дрезгав глас амбулантният търговец. – Елате по-близко, но се движете колкото се може по-тихо. Имам да ви кажа нещо важно. Не мога да говоря високо.

Нан престана да ридеа. Йоланда все още стоеше до нея. Абатът, който беше близо до Харкорт, се отмести – най-вероятно тръгна към амбулантния търговец. Харкорт докосна ръката на Йоланда.

– Хайде, елате и двете. Амбулантният търговец иска да ни каже нещо. Всички се събраха около него в тъмното.

– Пазете тишина – каза той – и слушайте внимателно! Не ме прекъсвайте! Ако искате да питате нещо, говорете тихо!

Нъли, застанал отдясно на Харкорт, изсумтя възмутено.

– Силите на Злото са все още тук – каза амбулантният търговец. – Може би са много близо. Ние сме в околностите на търсената от вас вила, макар че не мога да ви кажа точно къде.

– Силите на Злото пазят вилата – каза абатът. – Това знаем. Може би са много. Направили са капани и засади и трябва да бъдем предпазливи.

– Нямам намерение от предпазливост да кисна тук – каза Нъли. – Предлагам да не чакаме до сутринта, та да видим силите на Злото над главите си.

– Откъде си сигурен, че сме близо до вилата? – попита римлянинът.

– Нашите приятели в убежището знаеха къде искаме да отидем – обясни амбулантният търговец. – От тях нищо не може да се скрие. Преди да действат, те са надзърнали дълбоко в душите ни.

– Но защо ще искат да...

– Вие търсите призмата, нали? – каза амбулантният търговец. – В онази свята земя лежи един, който е много загрижен тя да бъде намерена, и други почти толкова загрижени. Вие сте първите и единствените, които от много столетия насам са се отдали на такова свято дело, с изключение може би на вуйчото на Харкорт, Тогава защо да не ви помогнат?

– За мен тази помощ е разбираема – каза абатът.

„Амбулантният търговец говори за светеца – помисли Харкорт, – но казаното не е истина, защото нали душата му е извадена. В земята са погребани само тленните останки.“ Той се намръщи, опитвайки се да проумее загадката, неспособен да стигне до същината. Може би амбулантният търговец имаше предвид и погребаните там магьосници, макар че защо магьосниците трябваше да са толкова загрижени? Освен, ако не бяха действали заедно със светеца, който не е бил достатъчно силен, за да изхвърли Злото от света, и е потърсил помощ от магьосниците. А може и никога да не бе имало такъв светец и цялата легенда да е плод на фантазията на разказвачите, и да няма никаква душа, затворена в призма, и голямото им рисковано пътуване да е чиста глупост.

Той клекна благодарен, че тъмнината скрива от другите тревогата му. Би могъл да попита амбулантния търговец, но не желаше. Затвори се в себе си, за да скрие липсата на вяра. Освен това се страхуваше, че отговорът на амбулантния търговец може да не му хареса. Въпросът обаче бе зададен от абата.

– За мен казаното има смисъл с изключение на една дреболия – каза той. – Тъй като душата на нашия светец е затворена...

– Други говорят вместо него – обясни спокойно амбулантният търговец. – Други действат вместо него.

– Помагат му?

– Това не знам. Но е имало много мъдрещи, които са знаели за него и за онова, което се е опитал да направи. И се възхищавали от него. Имало и такива, които казвали, че го обичат.

– Това не е отговор – каза навъсено абатът, – но предполагам, че трябва да се задоволим с него. Ала светецът Лазандра...

– Лазандра е нещо съвсем друго – рече амбулантният търговец. – Предател на братството. Той е от онези хора, които за власт и богатства са готови да се продадат.

Нъли дръпна Харкорт за ръкава и стана. Без да се замисля, Харкорт го последва.

– Ще се кача на хълма – каза Нъли. – Нямам намерение да стоя долу като прасе в кочина, което грухти и чака касапина.

– Идвам с теб – отвърна Харкорт. – Един от гагоилите е на хълма.

– Да, преди малко го видях.

– Не ми харесва този мазен, подмилкващ се амбулантен търговец – каза Нъли. – Изобщо не съм сигурен, че е толкова уверен в това, което казва.

– Аз също – призна Харкорт.

Нъли тръгна нагоре по хълма. Движеше се като сянка – плавно и безшумно. Стъпвайки колкото се може по-тихо, макар и не толкова, колкото Нъли, Харкорт вървеше подире му. Стигнаха до гагоила и Нъли му каза:

– Ела с нас. Но внимавай да не вдигаш шум.

Гагоилът не отговори. Сякаш не го чу. Но когато продължиха нагоре, ги последва, движейки се толкова тихо, колкото и те.

По средата на склона Нъли спря и се обърна към Харкорт.

– Ние сме между два хълма. Сврели сме се в тясната долина между тях. Силите на Злото може да са разположени на единия или на другия, а най-вероятно и на двата. Не можем да си позволим утрото да ни завари тук. А този малоумен амбулантен търговец изглежда напълно доволен от положението.

– Той няма военна подготовка – отвърна Харкорт. – Просто не разбира.

– Но е инат. – Ако трябва, ще му избия ината.

– Най-лошото от всичко е, че е не само инатлив, но и високомерен.

– Като стигнем на върха, ще знаем какво трябва да направим.

Изкачиха се на билото и клекнаха. Гагоилът остана прав. Под тях се простираше долината, а над нея, на фона на небето, се мерзелееше съседният хълм.

- В долината има нещо – каза Нъли. – Виждаш ли го?
- Съвсем неясно – отговори Харкорт. – Нощта е много тъмна. Прилича на издатина, на начупена бяла линия.
- Според мен не е линия, а стена.
- Вуйчо спомена, че около вилата имало стена, но не каза каква. Пък и ние не попитахме. За много неща не се сетихме да питаме.
- По всичко личи, че на този хребет няма сили на Злото – каза Нъли.
- Ако вилата е в долината – каза Харкорт, – бялата линия трябва да е стена. Но каква стена?
- Може би каменна. Вероятно дебела и висока.
- Вуйчо каза, че била охранявана. Опитал се да влезе, но го спрели. От това заключавам, че охраняваната стена може да не е много висока.
- Не се заблуждавай. Няма да е лесно да я преинем. Преди да предприемем нещо, трябва внимателно да я проучим.
- Ти остани тук – каза Харкорт, – а пък аз ще огледам хребета.
- Взemi и гагоила.
- По-добре да съм самичък.
- Какво ще търсиш?
- Не знам. Всичко.

Харкорт тръгна надясно. Движеше се предпазливо. От време на време спираше, за да огледа по-добре долината и тъмната издатина, която можеше да е вилата. Не видя нищо повече от онова, което бяха видели с Нъли.

По-голямата част от билото беше покрита с гора, но имаше и голи места, които той пресичаше колкото се може по-бързо. Усещаше, че силите на Злото са наблизко. Чувстваше се потиснат. Но нямаше никакви други следи, никакво шумолене, изобщо никакъв шум. Никакво доказателство за тяхното присъствие. Хребетът рязко се спускаше, сякаш някакъв гигантски юмрук го беше ударил, нащърбил и издълбал дълбок жлеб. Харкорт тръгна надолу и скоро стигна в някаква странна седловина. Огромни каменни плочи лежах разхвърляни, а над тях се издигаше скала, открояваща се с белотата си в тъмнината. На нея се виждаше вход на пещера – не много дълбока, не много широка, но пещера. Между камъните пред нея се издигаха дъбове. Никога не беше виждал толкова дебели дървета. Но пък не бяха много високи – клоните им се простираха ниско над земята. Зад тях се откриваше изглед към долината. Харкорт мина под дърветата и се взря надолу. Едва различаваше тъмното петно, което може би беше вилата. От бялата линия на стената се виждаха само

отделни участъци. За момент му се стори, че там мъждука слаба светлина. Дори наистина да беше светлина, тя изчезна толкова бързо, че не беше сигурен дали не му се е привидяло. После отново се появи, този път не мъждукаща, а трепкаща светлина, която за момент блесна, после почти угасна, събра сила и отново блесна, след което изгасна съвсем. Той почака със затаен дъх отново да се появи, но не видя нищо. Дали не беше сигнал? Може би беше сигнал за него, макар че изглеждаше невероятно някой да знае, че е наблизно. „Може би Елоиз знае – каза си той. – Може би по някакъв начин е усетила, че най-последен съм дошъл за нея.“ В представите си я виждаше облечена в свободна бяла дреха, с тънка свещ в едната ръка, с другата заслонила пламъка от вятъра, взираща се в мрака, за да го види. Беше с развяна коса, с паднал върху лицето и кичур – такава, каквато я беше виждал в сънищата си.

– Елоиз! – почти извика той. Искеше му се отново и отново да прозная името и, макар това да бе смешно. Просто знаеше, че тя е там долу.

Без да се пита откъде знае, щастлив, че го знае, той се зачуди как ще стигне до нея. Вуйчо му беше казал, че вилата е силно охранявана. Значи не можеше да се превземе с фронтална атака. Вуйчо му беше опитал да се промъкне покрай охраната, но не беше успял.

Зад него се отърколи камъче и той бързо се обърна. На каменните плочи, точно пред входа на пещерата, се появи дребна фигура. Харкорт усети, че му се повдига.

– Значи си ти – каза той. – Никога ли няма да се отърва от теб?

– Досетих се навреме, че ще дойдеш тук – изфъфли тролът, – и побързах да дойда, защото трябва да съм с теб, докато не ми построиш мост. Без мост съм нищо, дори по-малко от нищо.

– Стига си дърдорил за този мост – срязва го Харкорт. – Знаел си, че ще бъда тук? Откъде?

– Вървя много и бързах. – отвърна тролът, – и съм много изтощен. Първо трябваше да обикалям, за да избегна ордата зли сили от моето племе, които без съмнение са разгневени, че вървя с вас. После трябваше да направя едно още по-голямо отклонение около омагьосаното място и...

– Ти си знаел къде отиваме?

– Подочух нещичко. Нищо не пропускам. Щях да ти кажа къде е това място, но ти ми беше много сърдит. За какво – не знам. Не ми даде никаква възможност да ти кажа. На няколко пъти се опитвах, но ти все ме гонеше. Толкова ли не ме обичаш?

Харкорт отиде до трола, измъкна от ръката му края на въжето и го дръпна така, че примката се затегна.

– След като си тук – изсъска Харкорт, – можеш ли да ми кажеш как да се промъкна покрай стражата на вилата?

– Ти няма да можеш – отвърна тролът. – Много си голям и тромав. Но аз мога. Сигурен съм, че само аз мога да стигна до вилата.

– И каква полза от това?

– Не знам, добри ми господине. След като вляза, може би ще измисля нещо. Трябва да направя нещо, за да ти се отблагодаря предварително за моста, който ще ми построиш.

Харкорт захвърли края на въжето с възмущение. Тролът бързо се пресегна и го хвана.

– Ела с мен – каза Харкорт. – Но пази тишина. Да не си посмял да говориш!

Върнаха се при Нъли.

– Виждам, че си намерил и приятел – каза той.

– Не съм го намерил аз. Той ме намери. Настигна ме. Чак се е изприщил от желание да ни помогне.

– Колкото до помощта – каза Нъли, – ще почакаме и ще видим.

– Намерих пещера в скалата под хребета. Добре скрита от паднали камъни и дървета. По-добре е, отколкото да клечим в долината. От нея се виждат долината и вилата и е добра за наблюдателен пост. Ако Злото ни нападне, поне гърбът ни ще е защитен.

– Ти остани тук и наблюдавай трола – каза Нъли. – И ако много шава, прережи му проклетото гърло. Нямам му никакво доверие.

– Аз също – отвърна Харкорт.

– Остават няколко часа до разсъмване. Ще слеза да доведе другите. – Той се обърна към гагоила, който стоеше на пост малко по-настрана. – Ти остани тук с Чарлз!

ГЛАВА 26

При първата утринна светлина видяха вилата. Бялата линия около нея наистина беше стена.

– Според мен е каменна – каза абатът. – Дебела и здрава. И висока. Колко смятате, че е висока?

– Трудно е да се прецени оттук – отговори Нъли. – Бих казал, не по-малко от шест стъпки. Може и повече. Мъча се да открия порта. Вие виждате ли порта? Трябва да има, и то не една.

Харкорт поклати глава.

– Не виждам порта.

Тримата клечаха под дебелиите дъбове и се взираха в долината.

– Според мен от време на време нещо се движи – каза абатът. – Едва се забелязва.

– Сигурно е пълно със сили на Злото – рече Нъли. – Ще ми се все пак да вярвам, че онази сган, която ни нападна преди да достигнем убежището, няма да дойде, за да ги подсили.

– Сигурно – отговори Харкорт. – Най-вероятно са още там и чакат да излезем. Не могат да знаят, че сме си отишли. Навярно си мислят, че са ни хванали в капан.

– Мисля, че си прав – подкрепи го абатът. – Снощи нашият трол ми каза, че може да се промъкне покрай охраната.

– И каква полза? – попита Нъли.

– Вероятно никаква. И аз му зададох същия въпрос. Не можа да ми отговори. Каза, че като влезел във вилата, може би щял да измисли някакъв начин да ни помогне.

– Нямам му вяра – каза Нъли. – Според мен най-добре да го цапардосаме по главата и толкова.

– Не съм много съгласен – каза абатът. – Чарлз, ти не му ли обеща да му построиш мост?

– Да. В момент на слабост му обещах.

– Смятам, че от благодарност ще ни е верен – каза абатът. – Готов е, ако има душа, да я продаде за един мост.

Нъли изсумтя презрително. Гагоилите стояха на пост между дърветата. Деций седеше на един камък и точеше мечата си. Абатът кимна към него.

– Странен е. Държи се, сякаш се чувства като натрапник. Като че ли

е нежелан.

– Деций е добър боец – отбеляза Нъли. – В държането му няма нищо чудно. Той е професионален войник. Може би се чувства излишен. Вярно, че се присъедини към нас, но не е от нашата група.

– Аз съм готов да го приема – каза абатът.

– Всички сме готови да го приемем – отвърна Харкорт, – само че той не може да се отърси от ужасната си римска гордост.

Нан и Йоланда седяха в пещерата, близо до торбите. Амбулантният търговец стоеше прав и неподвижен, подпрян на тоягата си. Тролът клечеше в краката му.

– Не по-малко странен е и амбулантният търговец – каза Нъли. – Независимо какво става, той, изглежда, ни е проблем. Когато се върнах да кажа на другите за пещерата, той изобщо не се зарадва. Изглежда, мисли, че се опитвам да го изместя.

– Предложи ли нещо? – попита Харкорт.

– Просто не реагира. Нищо друго.

– Според мен – каза абатът, – цялата тази работа не му харесва.

– Може би, понеже знае с какви опасности е свързана – предположи Харкорт.

– Ако е така – каза Нъли, – защо не ни помогне с една-две магии? Нали в омагьосаното убежище се обърна към магьосниците или кой знае към какви сили, за да ни измъкнат.

– Мисля, че се е изплашил – каза абатът.

– И на мен цялата тази работа не ми харесва – призна Нъли, – но щом сме тук, ще се опитаме да направим нещо. Трябва да направим нещо. Иначе някой от онези долу ще ни открие и ще се окажем лесна плячка.

„Работата е там – каза си Харкорт, – че ако бъдем принудени да бягаме, няма никакви шансове да успеем да се измъкнем от Пустата земя. Силите на Злото са раздразнени и като разберат, че сме напуснали омагьосаното убежище, ще тръгнат да ни търсят навсякъде.“

– Трябва да проучим положението долу – каза Нъли. – Да разузнаем. Аз ще отида и мисля, че Чарлз също трябва да дойде. Ти, абате, ще останеш тук. Ти не си за такава работа.

– Ще тръгнем поотделно – каза Харкорт. – Така по трудно могат да ни открият, а и двама души поотделно ще видят повече, отколкото заедно.

– Остави си меча – посъветва го Нъли. – Трака, пък и може да се препънеш. Вземи кама. Деций ще ти послужи с неговата.

– Ами самият Деций? – попита абатът.

– Той ще остане с теб и с амбулантния търговец. Римлянинът е свикнал да се бие изправен. Той не може да се провира през шубраци. И, за Бога, отваряй си очите, докато ни няма.

Харкорт стана, отиде в пещерата и свали колана с меча. Приблужи се до Нан, която седеше на земята. Йоланда стоеше зад нея, близко до амбулантния търговец.

– Вземи! – каза Харкорт, подавайки меча на Нан. – И го пази! Отивам на разузнаване.

– Това е мое задължение. – обади се Йоланда. – Аз съм разузнавачът на групата.

– Този път не.

– Но ти ще бъдеш без оръжие!

– Ще взема камата на римлянина.

– Моята ще ти свърши по-добра работа. Винаги е добре наточена. Римляните не ги бива за тази работа.

Подаде му камата си и Харкорт я взе. Беше тънка, върхът и бе остър като игла, а острието бе триъгълно – три остри като бръснач ръба. Той я погледна изненадан.

– Семейството ни я притежава от години – обясни тя. – Един от прародителите на Джейн я е донесъл от някаква война. Плячка, взета от някакъв езичник, който вероятно я е взел от някой друг.

– Благодаря – каза Харкорт.

– Сигурен ли си, че не искаш да дойда с теб?

– Ти си необходима тук. Ако ви нападнат, тук ще има нужда от твоя лък.

Той свали колчана и лъка си и ги остави на земята, после я погледна. Тя се цупеше.

– Моля те, повярвай ми. Наистина си необходима тук. Отиваме двамата с Нъли. Ще се върнем колкото се може по-бързо. Трябва да знаем какво ни очаква. – Харкорт се огледа. – Но къде е тролът?

– Преди малко беше тук – отвърна Нан.

– По дяволите, винаги се крие! – изруга Харкорт. – Не му вярвам. Ако се върне, погрижете се да не изчезва.

За момент понечи да прегърне Йоланда и да я целуне, преди да тръгне, но се отказа, наведе глава и промълви само:

– Е, аз тръгвам.

– Желая ти успех, Харкорт – обади се амбулантният търговец.

Харкорт не отговори. В края на горичката го чакаше Нъли.

– Готов ли си, Чарлз?

Харкорт кимна.

– Наляво или надясно?

– Аз ще тръгна надясно.

– И не бързай – предупреди го Нъли. – Спомни си какво съм те учил като дете! Придвижвай се бавно! Използвай всяко прикритие! Огледай се преди да се покажеш! Бъди нащрек!

По хълма имаше много прикрития. Понякога на четири крака, друг път по корем, Харкорт се спускаше по склона. Слънцето още не беше изгряло, но когато изгрееше, щеше да е зад гърба му и щеше да трябва да се крие още по-старателно. Но пък тогава слънцето щеше да заслепява онези, които щяха да гледат откъм вилата.

Нищо не се движеше долу. Пред стената растяха гъсти храсти и отделни дървета, зад които можеше да има много скрити наблюдатели. Но от тях нямаше никаква следа. Харкорт внимателно огледа най-близкия участък от стената, търсейки скрити фигури, някакви движения, но не откри нищо. Знаеше обаче, че силите на Злото са там. Трябваше да са там. Вуйчо му Раул беше открил стражите, беше се опитал да се промъкне покрай тях и да влезе във вилата, но когато разбрал, че са много, че сам човек не може да си пробие път, се беше върнал.

„От дълги години – каза си Харкорт – тези стражи на Злото клечат край стената и очакват врага, който не идва. И продължават да стоят, въпреки че няма никакъв враг.“ Макар че, от друга страна, би могло и да има врагове; беше напълно възможно да е имало врагове, отдавна прогонени, за които той да не знае.

На хората би им омръзнало такова безсмислено пазене. Но на силите на Злото? Той вдигна рамене. Откъде можеше да знае? Кой можеше да каже как биха постъпили силите на Злото? Не биваше да се надява, че са намалили бдителността си.

Продължи да пълзи от храст към храст и от храст към камък, всеки път оглеждайки се внимателно преди да излезе от прикритието си. И най-сетне съгледа долу наблюдатели – зад гъстите храсти до стената клечаха няколко неясни фигури, така скупчени, че не можеше да разбере какви са. Не се движеха, очевидно не го бяха открили.

Запъляз надолу още по-предпазливо. Когато спря, за да ги потърси отново, не можа да ги открие. Зрителният му ъгъл се беше променил и сега те бяха скрити от гъстака.

Защо трябваше да се крият? Защо не стояха на открито? Така щяха по-резултатно да отблъскват нежеланите гости. Дали Злото не желаше

да създаде впечатление, че вилата не се охранява, че в нея няма нищо, което заслужава да се пази? Нали ако има вид на напусната, ограбвана може би много пъти, интересът към нея ще е малък. Очевидно Злото желаше да създаде впечатлението, че не проявява никакъв интерес към нея.

Той се приближи до един плътен гъсталак, легна по корем и бавно се запровира през него. Стори му се безкраен. Най-сетне се измъкна от него и разглежда вилата, която сега беше значително по-близко. Беше голяма постройка, наистина голяма, но не чак толкова колкото изглеждаше в началото. Жълтото и червеното на покрива помътнял от годините и времето, блестеше меко в светлината на изгряващото слънце. Огромни колони очертаваха каменните и стени. Бялата ограда беше висока и скриваше от погледа долната част на вилата. Отвъд стената имаше парк, в чийто Център беше разположена сградата. Дърветата бяха нарядко. Тук-там по зелената морава имаше лехи с пъстри цветя. Приятно място. Навремето тук сигурно се бяха разхождали римски патриции, а дамите, облечени в най-фина коприна, бяха седели на маси под дърветата на сладкиши, вино и клюки. Сега обаче нямаше жива душа. Една ръка го докосна по рамото.

Стреснат, той се обърна, стиснал камата на Йоланда, готов да нанесе смъртоносен удар. И видя лицето на трола с въжетото. Стисна го за гърлото и изсъска:

– Ти! Ти...

Тролът се задърпа и извряка:

– Сър! Сър!

– Защо вървиш подире ми? Кажи!

– Опасност! – промълви тролът. – Сър, грози те опасност. И посочи право пред тях. – Капан, сър. Трап.

– Трап? – прошепна Харкорт. – Не виждам никакъв трап.

– Точно пред нас. Парчето гола земя.

– Наоколо има много парчета гола земя. Над някои пропъльзах.

– Не над това. Там има трап. Ще пропаднеш. На дъното има заострени колове. Харкорт се вгледа внимателно, но не видя нищо подозрително.

– Откъде знаеш?

– Знам. Надуших го. Познавам моето племе, силите на Злото. Знам как постъпват.

Харкорт продължи да оглежда земята. Все още не можеше да открие нищо.

– И онзи голям камък ей там – каза тролът. – Зад него има огър. Крие се. Надушва нещо. От време на време надзърта.

Харкорт погледна към големия камък, но не видя никакви следи от огър. От друга страна, покрай цялата вила имаше скрити сили на Злото. Не беше трудно да ги види. Бяха се скрили, но сега, когато беше почти до вилата, лесно ги откриваше.

– Защо не се откажеш, сър? – прошепна тролът. – Никога няма да влезеш.

Харкорт не отговори, а продължи да разглежда внимателно пространството пред стената. Да, имаше много сили на Злото. Колкото повече гледаше, толкова повече откриваше. И не само пред стената. Малко по-надолу от камъка, където тролът беше казал, че се крие огър, нещо клечеше в един лещак. „За Бога – помисли той, – те са навсякъде.“ Чудно как не го бяха открили.

Харкорт сръга трола с лакът и се вмъкна в гъстака. Тролът го последва с облекчение. Запълзяха обратно по хълма. Спряха и клекнаха сред някакви гъсти шубраци.

– Навсякъде ли е така? – попита Харкорт. – Около цялата стена?

– Навсякъде, сър. Около, цялата стена.

– Откъде знаеш?

– Проучих нощес, сър. Много преди да се съмне. Обиколих я.

– И в тъмното си видял всичко това?

– Аз виждам по много начини, много по-добре, отколкото виждаш ти! Знаем какво да търся. Аз съм от силите на Злото. Знаем Къде и как да гледам. Знаем мислите на силите на Злото. Не се обръщай, не се опитвай да ги видиш – но във въздуха има дракони. На хълмовете отвъд долината има харпии.

– Троле – каза, Харкорт. – Аз съм човек. Ти си зло. Ние сме врагове. Аз не си мръднах пръста да ти помогна, когато ти се опита да се обесиш. Казах ти да скочиш и да свършиш със себе си. Защо правиш всичко това за нас?

– Мислех, че си разбрал. Заради моста.

– Да, разбира се, заради моста. Ти искаш да се върнем у дома, за да ти построя моста, който ти обещах.

– Освен това – каза тролът – сега аз, съм отвъргнат от моите. Аз вървях с вас. Останах с вас. За силите на Злото аз съм предател. Вече не съм от тях. Сега те ме преследват. С вас или без вас, те ще ме преследват.

Харкорт кимна, че разбира, и каза:

– Явно, че пред стената има стражи. А зад нея има ли?

– Те не минават отвъд стената – отвърна тролът. – Страхуват се от онова, което е вътре.

– Пазят нещо, от което се страхуват?

– Пазят някой да не влезе. Страхуват се от него, но повече се страхуват да не го вземе някой човек.

– Знаеш ли какво е то?

Тролът поклати глава.

– Разказват се разни истории. Толкова много истории, не мога да разбера истината.

Харкорт се замисли. „Защо не се откажеш?“ – беше го попитал тролът и той не му бе отговорил. Духовниците обичаха да обсъждат точно такива въпроси, въпроси, за които няма отговори. Интересна дилема – но и глупава. Една малка група хора, опълчила се срещу всички сили на Пустата земя. Нямаха никакъв шанс – нито можеха да продължат напред, нито да се върнат. Ако се опитаха да се оттеглят, всички сили на Злото щяха да тръгнат по петите им. Сигурно в цялата Пуста земя ги търсеха надлъж и нашир. Да продължат напред, да се опитат да влязат в римската вила изглеждаше толкова невъзможно, колкото и се оттеглят. Покрай цялата стена имаше стражи, във въздуха дракони – макар че не ги беше видял, беше повярвал на думите на трола, – отвъд долината чакаха харпии. Невъзможно беше. Нямаше изход. И все пак не можеха да подвият опашки и да побягнат като бити кучета, след като бяха на един хвърлей от онова, което търсеха. Там долу беше призмата с душата на светеца, а може би и Елоиз. Той не можеше да обърне гръб нито на призмата, нито на Елоиз. Дори никой да не го последваше, дори всички други да го изоставеха, той трябваше да слезе долу, да размаха меч и да направи, каквото може. Знаеше, че за него друг отговор няма.

– Дали вече да не тръгваме? – обади се тролът.

– Да – отговори Харкорт, – време е да тръгваме.

Стигнаха до пещерата и абатът го прегърна.

– Слава Богу, че се върна, Чарлз! Виждам, че си намерил и трола.

– Той ме намери – отвърна Харкорт. – Преди да видя кой е, едва не го удуших. Нъли върна ли се?

– Още не е. И двамата много се забавихте. Почнахме да се притесняваме. Какво откри?

– Долу е пълно със сили на Злото. Адска пасмина.

– Мислиш ли, че ще можем да си пробием път?

– Не знам – отвърна Харкорт. – Няма да е лесно.

- Може би Нъли ще може да ни каже нещо.
- Надявам се – отговори Харкорт.
- Йоланда дотича при него.
- Милорд, толкова се безпокоях. Трябваше да ме пуснеш да дойда с теб.
- Как е положението тук? – попита той.
- Както преди. Римлянинът и амбулантният търговец са на пост. Кълнат се, че нищо не са видели.
- Не могат и да видят. Нищо не се вижда, докато човек не се доближи. Той и подаде камата. Йоланда я взе и я пхна в ножницата на колана си.
- Не се наложи да я използвам. Не е нащърбена, нито пък е кална.
- Днес ще трябва да ядем студена храна – каза тя. – Не мога да наклада огън.
- Чудно ми е как не са ни забелязали – рече Харкорт.
- Може и да са ни забелязали, но изчакват да видят какво ще направим.
- Но ние не знаем какво да правим. По целия път дотук се чудех какво ще предприемем, след като намерим вилата. Казвах си, че като я намерим, ще разберем. Ще обсъдим и ще решим...
- Тук сме само от няколко часа.
- Вярно е – съгласи се той и отиде при Нан, която стоеше на същото място, на което я беше оставил, когато тръгна на разузнаване. Коланът и мечът лежах в скута и.
- Ти харесваш тази девойка, – каза тя.
- Дъщеря е на един приятел.
- На един мелничар, твой васал.
- Той и целият му род от много години са ни васали. Но. Нан... или трябва да те наричам Маргарет?
- Някога бях лейди Маргарет. Вече не съм. Ще си остана Нан. Идеш ми да убия този ваш амбулантен търговец. Какво му влиза в работата!
- Магьосниците имат дълги носове.
- Да, знам. Трябваше да го очаквам.
- Абатът дотича до входа на пещерата и събщи:
- Пристига Нъли.
- Нан подаде колана с меч на Харкорт.
- Отново всички сме заедно – каза Йоланда.
- Добре ли е? – попита Харкорт.

– Не видях да му има нещо – отговори абатът. – Но ти ми каза, че си зърнал долу сили на Злото.

Харкорт кимна.

– Нещо да показва, че са ни открили?

– Нищо, доколкото можах да видя.

– Защото всичко изглежда спокойно – каза абатът. – Дори прекалено спокойно. Всички наблюдавахме. Деций и гагоилите също. Не открихме нищо.

Изад един голям дъб се показва Нъли и тръгна по склона право към пещерата. Папагалът кацнал на рамото на абата, изкрещя.

– Не можеш ли да накараш тази птица да пази тишина? – попита Харкорт.

– Невъзможно е. Тя е устато същество. Може пък да е гладна.

– Ще и дам хляб – каза Йоланда. – Дано млъкне.

– Е, поне докато яде – отбеляза Харкорт.

Нъли влезе в пещерата, седна тежко до Нан, погледна Харкорт и каза:

– Радвам се, че си се върнал.

– Току-що се върнах.

– Долу са и са добре скрити – съобщи Нъли.

– Ти видя ли ги?

– Да.

– Няма начин да си пробием път през охраната – продължи Нъли. – Нито да се промъкнем покрай нея. Не можах да обиколя около цялата стена. Нямах време. Но подозирам, че пазят навсякъде.

– Тролът казва, че цялата стена е охранявана.

– Откъде знае?

– Разузнал е. Нощес. Беше долу с мен. Може да се каже, че ми спаси живота. Там имаше една яма и...

– Това не ми харесва – каза абатът. – Защо този трол е толкова услужлив?

– Има нужда от мост – отговори Нан.

– О, стига с тоя мост! – възкликна абатът.

– Къде е римлянинът? – попита Нъли.

– На пост заедно с гагоилите – отвърна абатът. – Наблюдават.

– Трябва да е тук – каза Нъли. – Дойде време да планираме следващия си ход. Той трябва да си каже думата.

– Римлянинът не се чувства член на групата – каза Харкорт. – Смята, че само ни придружава.

– Това е смешно – възрази Нъли. – Римлянинът ни помогна. Той също е от групата. Честно си заслужи хляба.

– Като военен съветник няма много да ни помогне – каза абатът. – Той воюва по друг начин. В редица, лице в лице. Така е обучаван. Нашите сили са малко за такава тактика.

– Но има военен усет – каза Харкорт. – Настоявал е трибунът да е по-предпазлив. Ако той беше командвал кохортата, щяха да излязат от Пустата земя невредими и ние нямаше да имаме тези проблеми. Знаем, че не можем да атакуваме фронтално, но не можем и да се оттеглим. Цялата Пуста земя сигурно е пълна със сили на Злото, които ни търсят.

– Приказките за оттегляне не ми харесват – каза Нъли. – Защо тогава дойдохме чак дотук.

– Трябва да има нещо. Ако можем да го измислим, ще успеем и да го направим – рече абатът.

– Рано или късно силите на Злото ще ни надушат – възрази Нъли. – Дори мисля, че няма да е много късно. Не трябва да ги подценяваме. Няма нищо по-лошо от това да се подценява врагът. Силите на Злото са умни. Ако не бяха умни, отдавна да са избребени.

– Ако тръгнем право на юг – каза абатът, – може би ще успеем да стигнем реката. Ще я преминем и ще сме извън Пустата земя.

– Силите на Злото може да ни преследват и отвъд реката – изтъкна Харкорт. – Във всеки случай реката върви първо на запад и след това завива на юг. Оттук е доста далече.

– Още не съм готов да хукна към реката – възпротиви се Нъли. – Рискът е много голям, а ние положихме доста усилия, за да стигнем дотук.

Никой не му отговори. Всички мълчаха. Йоланда отиде до абата с парче хляб и го даде на папагала. Той го сграбчи с нокти и започна лакомо да яде.

– Ето, виждате ли – обади се абатът. – Бил е гладен.

– Всички сме гладни, но ще трябва да се задоволим със студена храна – каза Нан. – Имаме хляб и сирене и един кокал с малко шунка. Започнал е да понамира свата, но може да се яде.

Изад един голям дъб дотича Деций.

– Силите на Злото ни атакуват! – извика той. – Изкачват се по хълма.

– Изглежда – каза Харкорт, – вече не ние вземаме решенията. Йоланда, къде са ми лъкът и колчанът?

ГЛАВА 27

Засега не бяха много – не повече от дузина. Идваха откъм дърветата и шубраците покрай стената. Вървяха полека, понякога спираха и сезираха нагоре към склона, сякаш все още не бяха убедени, че там има някой.

Абатът сръга с лакът Харкорт и му посочи с палец към небето. Харкорт вдигна глава и видя размахващи се мокри парцали, може би десет или повече. Бяха доста високо и не се движеха бързо. Просто си летяха, сякаш търсеха плячка. „Всъщност точно това правят – помисли Харкорт. – Търсят плячка.“

Гагоилите стояха абсолютно неподвижни зад дъбовете и наблюдаваха. „Отдолу – помисли той – вероятно приличат на пънове, макар че стражите на Злото сигурно знаят, че там няма никакви пънове. Те са наблюдавали този склон достатъчно дълго, за да знаят как изглежда.“

– Трябва да чакаме да дойдат по-близо – каза абатът. – Не бива да стреляме напречно.

– Само стрелите няма да ги спрат – рече Харкорт. – Когато дойдат, стрелите няма да помогнат. На мястото на убитите ще идват нови. Силите на Злото отдавна чакат такава среща. Долу в постройката има нещо много ценно за тях – нещо, което си струва сериозно да защитават.

– Ние знаем какво има там – каза абатът.

– Мислим си, че знаем – възрази Харкорт. – Не можем, да сме сигурни.

„Макар че – каза си той – съвсем неотдавна бях готов да се закълна, че съм сигурен. Вуйчо Раул не е глупак – той сигурно е знаел какво има във вилата.“ Но сега Харкорт установи, че в него се прокрадва съмнение. Човек в нищо не можеше да е сигурен.

– Вратата си ли загуби? – попита абатът.

Харкорт поклати глава и не отговори.

– Трябва да съхраним вратата си – каза абатът. – През толкова много левги, посред толкова опасности я опазихме. Не можем сега да се откажем от нея.

– Аз не се отказвам от нея – отвърна Харкорт. – Тя се отказва от мен.

Папагалът изяде и последната трошичка хляб и се настани удобно върху рамото на абата.

Харкорт огледа групата. Той и абатът образуваха десния фланг. До него, от лявата му страна, спокойна и уверена, стиснала здраво лъка си, стоеше Йоланда. Имаше ли нещо, което поне веднъж да я разтревожи?

Отляво на Йоланда стоеше римлянинът с меч в ръка, изпъчен, сякаш от двете му страни стояха войници, готови за бой.

Зад него беше клекнала Нан, стиснала сух клон, който изглеждаше твърде тежък за слабите и ръце. До нея с лък в ръка, увесил на рамо бойната си брадва, стоеше кривокракият Нъли. В самия край беше амбулантният търговец Андре, подпрян на тоягата си. Харкорт се огледа за трола, но не го видя.

Силите на Злото бяха станали повече – или дошлите по-късно бяха настигнали избързалите напред, или пък първите нарочно ги бяха изчкали. На места строят им беше разкъсан, но все пак беше строй и вече настъпваха по-бързо. Явно бяха обладани от смъртоносна цел – движеха се като плътна маса напред, за да ги обкръжат и да ги избият. Не носеха никакво оръжие – нищо освен нокти и зъби. Харкорт си спомни, че така, беше и преди седем години, когато нападناха замъка. Силите на Злото не носеха оръжия. Те разчитаха на ноктите и на зъбите си. Откъде идваше това презрение към оръжията? От изумяваща гордост или от чиста диващина? От прекомерна увереност в собствените сили? Щяха ли да ги презрат близките им, ако използваша оръжия?

Зад предната линия припкаха и подскачаха по-малки сили на Злото – елфи, гоблини, демони и духове. Във въздуха летяха феи, фините им крила блестяха на слънчевата светлина. „Привърженици – помисли Харкорт. – Шегаджии, веселяци, пакостници – легион, който не представлява никаква сила, но може да стресне някоя по-малодушна група от нашата.“ Драконите кръжаха все по-ниско и по-ниско, готови да се спуснат, протегнали шии към плячката. От север се приближаваха други летящи същества, по-малки от тях, но пак така тромави. Харпии. Щяха да ги посрещнат с два меча, лъкове, един жезъл, една бойна брадва, клона в ръцете на Нан и тоягата на амбулантния търговец. Това бяха всичките им сили. Беше лудост, но нямаха избор. Беше много късно за бягство – още от самото начало беше късно. От момента, когато пристигнаха тук, бяха влезли в капан.

– Време е – каза абатът, опъна лъка и стреля.

Един огър се строполи. След миг паднаха и други.

„Не са достатъчно – помисли Харкорт. – Четири лъка не са достатъчно.“ Независимо колко добре се целеха и стреляха, те нямаше да спрат Злото. Гагоилите излязоха пред стрелците и тръгнаха надолу,

размахали приличните си на дънери ръце. Силите на Злото се огънаха, но все пак продължиха напред, заобикаляйки гагоилите като вода, която тече край камъни. Харкорт хвърли лъка и измъкна меч. Силите на Злото бяха съвсем близко. Вляво чу рева на Нъли, който се хвърли в битката, размахал бойната си брадва. Абатът удряше с жезъла. С крайчеца на окоето си Харкорт зърна амбулантния търговец, подпрян на тоягата си както преди, небрежно... небрежно!... подпрян на тоягата, глупаво самодоволен, само на няколко крачки от свирепата битка.

После времето и пространството се събраха в едно. Удари и мушкане, блъскане, клякане и скачане, изкривени от ярост, омраза и дивашина лица. Известно време до него беше Деций – римлянинът се биеше като машина, без да промълви нито дума, без нито едно излишно движение. Не изпитваше ни радост, ни тръпка на задоволство, биеше се без изгаряща омраза и беше неуязвим, тъй като не се разсейваше от такива чувства. После римлянинът изчезна и Харкорт нито го видя, нито разбра какво се е случило с него. Сега до него беше абатът, който крещеше някаква своя бойна песен и размахваше жезъла. Всичко, което се оказваше пред жезъла, падаше, защото нямаше нищо, което да устои на десеткилограмовото желязо. В един миг абатът и неговият жезъл се изместиха и до Харкорт застана слаба фигура в развяваща се бяла дреха, със строго вгълбено лице. Размахваше меч – но това можеше да бъде само мечът на римлянина. Харкорт се зачуди къде ли е римлянинът, но нямаше време да се замисля, защото силите на Злото се струпаха около него. Някъде отдясно се чуваше песента на абата, чуваха се и кръсъците на папала. Отляво Нъли ровеше, обзет от бойна ярост.

И изведнъж се изви силен вятър, небето притъмня, над биещите се се спуснаха черни облаци, бушуващи с не по-малка ярост от битката. Блесна ослепителна светкавица. Харкорт сложи ръка на очите си и в същия миг като че ли точно над него, тресна гръм и го събори на колене. Той се опита да се изправи, но втора светкавица и нов трясък отново го повалиха на земята. Въздухът непривично дразнеше ноздрите му, той се задъха от миризмата на сярата. После настъпи тишина – неестествена, неземна тишина, сякаш светкавиците и гръмотевиците бяха погълнали всички звуци.

Харкорт се изправи разтреперан. Инстинктивно погледна през рамо и видя амбулантния търговец да стои на мястото си, но сега вдигнал високо ръце и разперил пръсти. От всеки пръст излизаше малка трепкаща светлина – малки светкавици, миниатюри на пламтящите мълнии. Докато гледаше слисан, трепкащите светлини замряха, амбулантният

търговец се преви и рухна на земята.

На склона под него силите на Злото бягаха, оттегляха се към стена-та на вилата. Драконите бързо започнаха да се издигат. От харпиите ня-маше и следа, а по-малките сили на Злото, които подскачаха и лудуваха зад бойната линия, бяха изчезнали. Склонът беше осеян с изкривени и обгорени тела, от които се издигаше пушек. Отсам тях бяха трупове-те на убитите преди бурята. Йоланда, все още с меч на Деций, мина пок-рай купищата трупове, дойде до Харкорт и каза:

– Римлянинът е мъртъв.

Харкорт кимна. По-чудно беше, че останалите са живи.

Прегърна девойката и я притисна към себе си. Стояха един до друг и гледаха изкривените, тлеещи тела на силите на Злото.

– Амбулантният търговец го направи – каза той. – А аз през цялото време се отнасях с недоверие към него.

– Той е добър, но е особняк – рече тя. – Човек трудно може да го разбере и още по-трудно – да го обича. Макар че аз го обичам по няка-къв странен начин. За мен той е като баща. Той ме изведе от Пустата зе-мя и ме изпрати отвъд реката. Сложи ме на моста, шляпна ме по задника и ми каза: „Мини по моста, малката. Там ще си в безопасност.“ И аз ми-нах по моста и се озовах пред къщата на мелничаря, и видях котенцето, седнах и се заиграх с него.

– Амбулантният търговец! – извика Харкорт. – Видях го да пада. И после забравих...

Обърна се и тръгна нагоре към мястото, където го беше видял да пада. Но Нан вече беше там, коленичила до него.

– Жив е – каза тя. – И според мен е добре. Само е много изтощен. Изразходвал е всичките си сили да призове мълниите.

– Ще донеса одеяла – каза Йоланда. – Да го завием.

Харкорт се обърна да огледа склона. Абатът се движеше тежко на-горе с папагала на рамо. До него накуцваше Нъли. На гърдите му алене-еше кърваво петно. Гай го беше прихванал през кръста. Харкорт забърза към тях. Нъли му махна да спре.

– Много е досаден този свещеник – изхриптя Нъли. – мисли си, че имам нужда от помощ. Разрешавам му да ме поддържа само защото така се чувства добър.

– Лошо е разкъсан – каза абатът. – Трябва да го превържем, за да спрем кръвта. Но мисля, че ще се оправи.

– Трябва да се оправя, защото ни чака още работа – отвърна Нъли. – Силите на Злото отново се събират. – погледна към амбулантния

търговец и попита: – Какво му е? Припадък от изтощение?

– Той призова мълниците – отговори Нан.

– Значи такава била работата – каза Нъли. – Пък аз се чудех какво става. Не бях виждал толкова внезапна буря. Чисто небе и в следващия миг – гръмотевична буря.

Харкорт свали ризата си и започна да я къса на ленти.

– Имаш ли още от онзи мехлем? – попита той.

– Мисля, че е останало малко. Но трябва добре да се втрие. Иначе не помага.

– Ще го втрия силно. Особено на раните.

– По-добре е да побързате – рече Нъли. – Вече тръгват нагоре и аз трябва да бъда добре превързан, за да мога да въртя брадвата.

Харкорт направи една-две стъпки напред и огледа склона. Изглежда, силите на Злото се строяваха наново, но щеше да мине известно време, преди да тръгнат в атака.

Йоланда излезе от пещерата с няколко одеяла. След нея се появи и абатът с мехлема.

Харкорт коленичи до Нъли и обърса кръвта от гърдите му. Лоша работа. Раните бяха повече и по-дълбоки, отколкото мислеше.

– По-бързо – каза Нъли. – Няма какво да ме бършеш. И без мехлем. Слагай превръзките и ги стегни здраво.

– Прав е – каза Харкорт на абата. – Не можем да го намажем преди да е спряла кръвта. Просто трябва да го превържем. С мехлема ще го намажем по-късно.

– Няма да има по-късно – рече мрачно абатът.

– В такъв случай защо изобщо се безпокоите за мен? – обади се Нъли. – Стягайте превръзките. И този път ще ги спрем.

– Спряхме ги благодарение, на амбулантния търговец – каза абатът. – Но сега той е в несвяст и не може да ни помогне.

– Стига си се вайкал, Гай – сръза го Харкорт. – Ела да го превържем. Той е прав. Ще ги спрем.

– Ще се оттеглим в пещерата – каза Нъли. – Там ще трябва да отбраняваме не-повече от десет стъпки. И гагоилите ще са с нас.

– Последна отчаяна съпротива – отбеляза абатът.

– И този път ще ги разбием – каза Нъли. – Ще вдигнем цената. Ще ги отблъснем.

– Ами ако дойдат отново?

– Ще издържим. Ще ги обезкървим. И в края на краищата ще победим.

– Сигурно ще победим – каза Харкорт и си помисли, че в края на краищата наистина ще победят. Ако някой от тях останеше жив. Стегнаха здраво превръзките и Нъли тежко се изправи.

– Сега се чувствам по-добре – каза той. – Сглобихте ме.

„Намаляхме на трима – помисли Харкорт. – Един меч, една брадва и един жезъл; ако се наложи – и мечът на римлянина. Сигурно ще се наложи. Гагоилите ще помогнат. Амбулантният търговец и Нан трябва да се изключат от сметката. Помощта от тях ще е малка, ако изобщо могат да помогнат. Не може да се очаква търговецът два пъти подред да извади от торбата си нова магия.“ Нъли се разтъпка, после вдигна брадвата си и я размаха. С лявата си ръка потупа превръзките и каза:

– Като нов съм.

Но не изглеждаше като нов. През превръзките вече се просмукваха кървави петна.

Харкорт се промъкна между дърветата и погледна надолу. Силите на Злото отново се бяха строили и редиците им не изглеждаха по-рехави отпреди. Във въздуха кръжаха дракони и харпии. Отсам лежаха купища обгорени от мълниите тела, от които се издигаше пушек. Четиримата гагоили, които бяха заели позиция по склона пред дърветата, тръгнаха да се връщат, защото силите на Злото се раздвижиха и бавно започнаха да се изкачват.

– Какво мислиш за Нъли? – попита абатът.

– Не е добре – отвърна Харкорт. – Две от раните са подпухнали и от тях избива кървава пяна. Дълбоки са. Може би чак до белите дробове.

– Не си му казал.

– Няма нужда да му казвам. Той го знае. Нищо не можем да направим. Дори да сме на място, където можем да извикаме хирург, едва ли може да му се помогне.

– И какво ще правим?

– Ще го оставим да се бие заедно с нас. Такова е неговото желание. Иначе ще го обидим. Ще негодува, ако се отнасяме с него като с ранен и немошен.

– Ще съм до него – каза абатът.

Гагоилите минаха покрай тях и продължиха нагоре по склона.

– Трябва да потърсим тялото на римлянина – рече абатът.

– Нямаме време да търсим мъртъвци. Много скоро силите на Злото ще са при нас.

– Трябва да кажа няколко думи над трупа му. Такъв, е редът.

– Римлянинът беше войник, Гай. Той знаеше, че все някога ще умре

и над тялото му няма да бъдат произнесени последни думи.

– Искаш да кажеш, че може да е бил езичник?

– Не, нямам предвид това. Макар че все още някои от тях са езичници. Християнството не е толкова широко разпространено в Империята, както си мислиш. Абатът промърмори нещо под носа си.

– Хайде да се връщаме в пещерата – подкани го Харкорт и изведнъж спря учуден. – Гай, виждаш ли ги?

Гагоилите се катереха по дъбовете.

– Напускат ни! – извика абатът. – Искат да се скрият. И тръгна напред, но Харкорт го хвана за ръка и каза:

– Остави ги. Не бива да ги насилваме.

– Без тях сме загубени! – възкликна абатът.

– Може би и с тях ще сме загубени – отвърна Харкорт.

Стояща и ги наблюдаваха. След като достигнаха долните клонове, които бяха доста ниско до земята, гагоилите се заизкачваха по-бързо и се скриха в листата. Силите на Злото бързо се приближаваха. Абатът дръпна Харкорт към пещерата и каза:

– Ела да ги посрещнем, Чарлз. Ти и аз.

– И Нъли.

– Да, Нъли също ще бъде с нас.

Внезапно се чу звук от разкъсване, сякаш нещо раздираше земята.

Обърнаха се. Клоните на най-близкия дъб се люлееха, а корените му се измъкваха от пръстта. Разпростряха се наоколо, опряха се здраво в земята. Чу се втори такъв шум, трети, четвърти... Дъбовете измъкваха корените си.

Абатът бързо се прекръсти и замърмори на латински. Харкорт стоеше безмълвен и наблюдаваше как четирите дървета, върху които се бяха качили гагоилите, се измъкват от земята. Дъбовете се задържаха за момент на местата си, после се люшнаха и бавно и тежко тръгнаха към тях.

Нъли куцукаше към Харкорт и абата, размахал брадвата над главата си и с боен вик на уста. Зад него идваха останалите трима. Амбулантният търговец стъпваше тежко до Нан, която го подкрепяше. Йоланда първа стигна при тях и попита:

– Какво става?

– Не съм сигурен – отговори и Харкорт, – но стой тук, в центъра на дърветата.

Дъбовете се бяха наредили около тях – един отпред, два от двете страни и един отзад.

– Гагоилите го направиха – каза абатът задъхан. – Качиха се на дърветата.

Шестимата се скупчиха, а дърветата, движейки се на извиващите се корени като паяци с много крака, ги обградиха и тръгнаха срещу врага. Клоните висяха ниско, възлестите корени стърчаха навън. Абатът размахваше жезъла си и викаше:

– Никакви сили на Злото не могат да си пробият път през тази защита!

– А ако някои успеят – рече Нъли, – ще ги довършим ние.

– Внимавайте, когато стигнем в ниското – предупреди ги Харкорт. – Там има капани и трапове.

– Каква магия? – чу се слабият глас на амбулантния търговец. – Каква магия накара тези дървета да тръгнат?

Йоланда го хвана от другата страна и взе тоягата му.

– Тоягата ми! – изхленчи той.

– Ако я държиш, ще се препънеш в нея – каза му девойката. – Ще се препънеш и ще паднеш.

А дърветата вървяха надолу по хълма. Горните им клони се събраха над главите на хората, образувайки чадър, който закри небето. Клоните отстрани се вплетоха един в друг. Корените се проточиха навън, виеха се и пълзяха – големи и тежки.

– Внимавайте къде стъпвате – викна Харкорт. – Ако се препънете и паднете, корените ще ви пометат.

Дърветата, изглежда, бяха достигнали линията на силите на Злото, защото от всички страни се надигна нечовешки вой – яростен, убийствен рев на същества, на които им е отнета възможността да убиват. Харкорт се опита да надзърне през листака, да намери макар и най-малка пролука между преплетените клонки, за да види какво става. Но пролука нямаше. Докато се оглеждаше, Харкорт не обръщаше внимание къде стъпва и макар че беше предупредил другите, се препъна и едва не падна. Усети, че настъпва нещо хлъзгаво и сгърчено. Погледна надолу и видя, че е обезобразен трол, подхванат, стъпкан и смазан от миналите над него корени.

Отляво се показва друг трол – объркан и окървавен, Харкорт вдигна меча си, но преди да нанесе удар, брадвата на Нъли се стовари върху главата му и тролът падна с разцепен череп. Отпуснат и смазан, той се движеше напред, влачен от корените, и се полюшваше заедно с тях.

Макар че не можеше да види какво точно става, Харкорт предположи, че външните клони удрят безмилостно силите на Злото, които се

опитват да се проврат през защитата им. Под краката им се появиха други мъртви или умиращи от силите на Злото, попаднали под настъпващите корени. Няколко огри, трولي и харпии обезумяло се блъскаха в кло-нака в опит да се измъкнат, но бяха убити бързо и безмилостно.

Теренът под краката им вече не беше толкова наклонен и постепен-но съвсем се изравни. Пронизителните яростни викове на силите на Зло-то намаляха; на тяхно място дойде силно меланхолично стенание.

– Те са победени – каза абатът. – И знаят, че са победени. Охраната на това скъпо за тях място е разбита. Сигурно вече сме до самата стена.

Миг по-късно дърветата блъснаха стената и за момент спряха, раз-търсени от удара. После отново тръгнаха и до ушите на Харкорт достиг-на шум от срутващи се камъни. Дърветата леко се повдигнаха и изпъл-зяха над купчината отломки, а вътре в кръга им хората също трябваше да пълзят и да се катерят върху падналите каменни блокове.

После под краката им се появи трева – мека подрязана трева. Дър-ветата се отместиха настрани и ги пуснаха. Настъплението беше свършило.

Харкорт погледна към хълма, по който се бяха спуснали. По склона под пещерата лежаха два откоса трупове, повалени от клоните на нас-тъпващите дървета. Покрай тях, по един, по двама и на малки групички стояха оцелелите и пронизително стенеха и оплакваха убитите си другари.

„Тук сме в безопасност“ – помисли си Харкорт, като си спомни как-во бе казал тролът с примката на шията – че Злото не смее да прекрачи стената, защото изпитва смъртен страх от онова, което се намира там.

Бяха пред вилата. Най-послед бяха стигнали мястото, което търсеха толкова отдавна. Само на няколко крачки от тази зелена окосена ливада бяха Елоиз и призмата на Лазандра. Сега вече не биваше да има никакви съмнения. Той си спомни как бе стоял на хълма и беше гледал светлина-та да трепка на вятъра и после да угасва. И как се беше питал дали Ело-из не държи свещта и дали по някакъв начин не знае, че той е тук, че мо-же да види светлината и да разбере, че тя го очаква.

– Елоиз – промълви той почти беззвучно и се опита да си припомни лицето и. Но отново се появи онзи кичур кафява коса, духан от вятъра върху лицето и, и той не можа да си го припомни. Абатът с папагала дойде до него и тихо каза:

– Чарлз, Нъли те вика. Исква да говори с теб.

– Нъли? О, да, разбира се. Как е той?

– Умира – промълви абатът.

Не можеше да бъде! Не и Нъли. Не и старият му приятел. Нъли не можеше да умре. Нъли беше вечен. Но той си спомни кървавата пяна, излизаща изпод превръзките, когато ги стягаха.

С натезали крака Харкорт тръгна през ливадата след абата към мястото, където лежеше Нъли. Очите на приятеля му бяха затворени, но когато Харкорт коленичи до него, той ги отвори, посегна и хвана ръката му.

– Нъли... – почна Харкорт и не можа да продължи.

– Искам едно нещо – промълви Нъли. – Обещай ми, че няма да позволиш на онзи лицемерен духовник да мърмори над мен. Ако е необходимо, отстрани го със сила.

– Обещавам – успокои го Харкорт.

– И още нещо: недей да скърбиш. Знаех, че това трябва да се случи...

– Как си могъл да знаеш? – попита Харкорт. – Никой не...

– Спомняш ли си Пророкуващия кладенец? Аз пожелах да погледна в него, а ти предпочете да вземеш въжето от врата на дракона.

– Не го взех – каза Харкорт. – Той го беше носил толкова дълго, че то си беше негово.

– Но отиде да го свалиш, а аз отидох да погледна в кладенеца.

– Да и когато те попитах какво си видял, ти ми каза, че си видял себе си. Кое то не ме изненада, защото когато човек погледне в кладенец, друго не може да види.

– Казах ти истината. Видях себе си мъртъв.

Харкорт отвори уста, но не можа да каже нищо.

– Не се изненадах – каза Нъли. – Знаех, че смъртният ми час е наближил, че смъртта върви подире ми. Помниш ли, че ти казах, че хората от моята раса живеят много по-дълго от хората от вашата раса, че ние не остаряваме и не изпадаме в старческо слабоумие, а умираме в разцвета на силите си. Умираме преди да започнем да остаряваме.

– Помня.

– Когато видях картината в кладенеца, разбрах, че няма да се завърна от това пътуване. И тази смърт е по-добра от всички други, за които се сещам. Ще разкажеш ли това на дядо си? Той ще разбере и няма да се изненада. Той знаеше, че това трябва да стане. Двамата с него бяхме като братя. Нямахме тайни един от друг.

– Ще му липсваш – каза Харкорт. – На мен също. И на всеки от нас.

– Не съжалявам, че напускам живота, но ми е мъчно, че те оставям толкова рано. Надявах се, че ще съм жив – достатъчно дълго, за да ти

помогна да се прибереш.

Харкорт наведе глава, спомняйки си онези далечни дни, когато Нъли му разказваше приказки, показваше му птичи гнезда и лисичи дупки, и цветя и му казваше техните имена, показваше му звездите и го учеше как по Голямата мечка да намира север.

Нъли отново затвори очи. Превръзките на гърдите му бяха подгизнали от кръв. Ръката му за миг се отпусна, после пак стисна ръката на Харкорт.

– Подарявам ти брадвата – каза Нъли и отвори очи.

– Ще я пазя – отвърна Харкорт. Мъчеше се да съдържи сълзите си. – Ще я закача на стената в замъка, над голямото огнище.

– И никакви церемонии. Никакви слова, запомни! Никакво мърморене на латински.

– Никакви слова – обеща Харкорт.

– Оставете ме тук. Не ме заравяйте. Затрупайте ме с камъни. Така вълците няма да могат да ме изровят. Мразя смрадливите вълци. Не искам да разнасят трупа ми.

– Наоколо има камъни от разрушената стена – каза Харкорт. – Ще ги натрупам върху теб. Лично аз ще ги сложа.

– И още нещо... – Очите му отново се затвориха, той се мъчеше да си поеме дъх, макар че ръката му продължаваше да стиска. Харкорт видя, че абатът стои до него, и вдигна глава.

– Още не – каза той. – Още се държи. Исква да ми каже още нещо.

– Чух го да казва, че не иска никакви молитви – каза абатът. – Ще зачета това му желание. Аз обичам Нъли. Винаги съм го обичал, а по време на това пътешествие той доказа, че е приятел. Когато бях съвсем близко до смъртта, той ме занесе до колибата на Нан през бурята.

Нъли се размърда и отново отвори очи.

– Чух – каза той. – Чух. Абатът е добър човек, предан на избраната от него религия. По време на пътешествието се държа като добър другар. Научих се да го обичам. Кажете ми го.

– Той стои тук. Чува думите ти.

– И Елоиз – промълви Нъли.

– Какво за Елоиз?

– Няма Елоиз – каза Нъли. – Ти много дълго беше заслепен. Няма Елоиз. Тя не е твоята любима. Ръката му се отпусна и щеше да се изплъзне, ако Харкорт не я беше стиснал силно.

„Толкова далеч – помисли Харкорт. – Да умре толкова далеч от дома.“ Помисли си за дядо си, седнал на пейката пред огъня в замъка, и за

погледа му, когато щеше да му съобщи за смъртта на Нъли. И най-лошото бе, че нямаше да може да каже нищо, за да го утеши.

Абатът пристъпи към него и го повдигна. По лицето му течаха сълзи и се губеха в рошавата му брада.

После абатът се наведе, вдигна брадвата и я пъкна в ръката на Харкорт.

– Той ти я подари – каза абатът. – Вземи я. И я пази.

ГЛАВА 28

Абатът вдигна жезъла си и за трети път почука на вратата. Никой не се обади.

– Не отговарят – каза той. – Сигурно знаят, че сме тук, и знаят какво се случва. Защо не отварят?

Папагалът на рамото му изкряска със стържеция си глас.

– Дадохме им възможност – каза Харкорт. – Чули са ударите на чудовищния ти жезъл. Не може да не са ги чули.

– Пак ще почукам.

– Не, недей – каза Харкорт. – По-добре разбий вратата.

– Изчакахме достатъчно дълго, както изисква доброто възпитание – отбеляза абатът. – Поместете се малко.

Харкорт се отдръпна назад и се блъсна в Йоланда, която стоеше точно зад него.

– Според мен е срамата да разбиваме вратата – каза тя. – По нея има такава красива дърворезба.

Абатът не обърна внимание на думите и, а замахна с жезъла и вратата се пукна отгоре до долу. Отново удари и тя падна разбита, а на пантите останаха да се люлеят парчета дърво. Харкорт срита отломъците и влезе в малко преддверие, което водеше към голяма зала.

Залата беше осветена от факли, закрепени на стените. Подът беше покрит с цветни плочки, изобразяващи горска сцена с дървета и цветя, а по средата – овчар със стадо. Покрай стените имаше сандъци, пълни с благородни метали и скъпоценни камъни.

Една врата се отвори и се показа възрастен мъж, облечен в ръждиво черна мантия. Той пристъпи една-две крачки напред, после спря и се олюля. Появиха се и други – но не точно хора, а едва забележими фигури, някои само загатнати, само като усещане за слабо трепкане върху стените, като бяло блещукане. Издаваха тихи, басови, неземни стенания, които почти не се чуваха.

– Духове, – каза абатът. – Тук е пълно с духове. Духове пазят това място.

„И ако не бях дошъл да я спася – помисли Харкорт, – Елоиз също щеше да се превърне в дух, който да блещука на стената. Дълго време, може би дори вечно щеше да остане стенещ дух, очакващ деня на освобождението си. Може би тя и старецът с ръждиво черната мантия са

единствените живи същества под този покрив.“ Но къде бе Елоиз? Защо не отвори вратата, когато абатът удряше с жезъла?

Харкорт пристъпи напред, а абатът тръгна редом с него. Стъпките им бумтяха по плочките, разбуждайки ехото.

Старецът в черно побягна с писък и се мушна през вратата, от която беше дошъл. Призраците танцуваха по всички стени.

В един сандък украсена със скъпоценни камъни диадема отразяваше към тях с огнена червенина светлината на факлите. Върху парче пурпурно кадифе лъзяха полирана сабя, златна гривна, украсена със скъпоценни камъни чаша, чифт позлатени шпори, юзда, покрита със скъпоценни камъни, потир, още една позлатена чаша, рог за пиене от слонова кост с фина резба...

– Къща, пълна със съкровища – каза абатът. – Ограбени от много земи в продължение на много години. Но не виждам призмата, заради която дойдохме.

– Тук е – каза Харкорт. – Трябва да е тук. Още не сме прегледали всичко. Пазачите на Злото са се страхували от това място, не са смеели да влязат тук. Те не биха се страхували от съкровищата. Призмата е единственото нещо, от което са се страхували.

Той затърси в сандъците. А после вдигна глава и видя на вратата, през която беше избягал старецът, да стои жена. В нея имаше нещо, което му се стори познато, но не можа да види ясно лицето и. Нямахме вятър, който да духа кичур коса върху него, но и без този кичур не можеше да я види ясно.

– Елоиз? – попита колебливо Харкорт. – Елоиз, ти ли си?

– Да, аз съм Елоиз – отговори тя с висок и ясен глас. – Откъде ти, варварино, знаеш името ми? И какво търсиш тук? Ти нямаш право да си тук! Трябваше да бъдеш спрял много преди да достигнеш до стената.

– Елоиз, аз съм Чарлз. Чарлз Харкорт. Не ме ли помниш?

– Да, мисля, че те помня. – Гласът и беше леден. – Познавах те малко, много отдавна. Но това познанство не ти дава право да идваш и да ме викаш. Махай се! Махай се заедно с мръсната си компания! Той все още не можеше да види лицето и.

– И не се докосвай до нищо! – каза тя. – Не пипай нищо! Махни мръсните си лапи от тези неща!

Стенанието на духовете се засили и изпълни залата.

– Но, дете – обади се абатът, – държиш се странно. Аз те помня като мило и очарователно момиче, влюбено в Чарлз. Търсихме те в замъка Фонтин и не те намерихме...

– Сега ме намерихте – каза Елоиз. – Сега сте доволни. Моля ви, махайте се.

– Но ние дойдохме да те освободим. Преди не успяхме...

– Нямам нужда да бъда освобождавана. Аз съм пазачка на тези богатства. Това е свещено поръчение, което ми е възложено...

– Дете! – замоли я абатът. – Дете, вразуми се...

– Милорд – прошепна Йоланда на ухото на Харкорт. – Инструменти! Инструменти за дърворезба! – Сочеше му един от сандъците. – Чудесни са.

Елоиз бързо пристъпи напред и изкрещя:

– Не ги пипай! Не са твои и нямаш право да ги пипаш! Мои са! Всичко тук е мое!

– Имаш право да ги докоснеш – обади се амбулантният търговец. – Имаш право да ги вземеш. Те ти принадлежат. Това са инструментите на твоята майка.

– Не! – изкрещя Елоиз. – Никой да не взема нищо!

И скочи към Йоланда с протегнати ръце. Пръстите и бяха като разкривени нокти на граблива птица. Харкорт се хвърли напред и я блъсна. Елоиз падна на пода и се плъзна по плочките. Харкорт се наведе над нея и изрева:

– Махни се от пътя ни! Твоята охрана е разбита. Пред стената има купища мъртви или умиращи сили на Злото. Задачата ти на пазителка тук свърши. Ще вземем всичко, което ни хареса.

Елоиз залази по пода и макар и уплашена от гнева му, фучеше като дива котка? Стигна до вратата, през която беше влязла, изправи се и кресна:

– Ти никога няма да се върнеш у дома! Ти си мъртъв. Всички сте мъртви! Аз ще си отмъстя. Телата ви ще бъдат разкъсани на парчета и разпръснати. Вълците ще пируват с тях.

Харкорт се обърна и протегна ръце към Йоланда. Тя се хвърли към него и той здраво я прегърна.

– Опита се да ми издере очите! – извика Йоланда. – Ако не я беше спрял... И отпусна глава на гърдите му, обляна в сълзи.

– Инструментите – ридаше тя. – Цял живот съм мечтала за такива инструменти. Джийн се опита да ми направи, вложи цялото си умение, но неговите инструменти са груби и...

– Ти каза, че това са инструменти на Марджори – обърна се Нан към амбулантния търговец. – Значи тя е изрязала гагоилите? Чудех се дали не е тя, но не казах нищо. Струваше ми се невероятно.

– Да, лейди Маргарет, тя ги изряза. Аз бях с нея, докато работеше. С нея и с Джон, трубадура, с когото избяга.

– И ти си вложил магия в гагоилите?

– Направих само онова, на което съм способен. Моята магическа сила е съвсем малка. Двамата с Джон ги вдигнахме на фасадата. А аз направих магическо заклинание, макар да не съм сигурен дали е действало.

– Действало е – каза Харкорт. – Днес то ни спаси живота. Днес ти на два пъти ни спаси живота.

Йоланда вдигна глава от гърдите на Харкорт и каза:

– Значи ти си моята баба! През цялото време го чувствах. Чувствах някаква близост към теб, А майка ми е правила дърворезби, така ли?

– Ти, изглежда, също работиш добре – каза Нан. – Защо не ми каза? Толкова много неща не ми каза. Аз изпитвах към теб същото чувство, каквото ти си изпитвала към мен, и на няколко пъти те подпитвах, но ти не ми отговори. – Нан пристъпи няколко крачки към Харкорт и Йоланда и се засмя щастливо. – Млади момко, позволи ми да прегърна внучката си. Поне за момент можеш да я пуснеш.

– Чарлз! Чарлз, погледни! – провикна се абатът. – Намерих я!

Нан прегърна Йоланда. Харкорт се обърна към абата и видя, че светлината от факлите се е превърнала в дъга.

– Призмата! – прошепна Харкорт. – Призмата на Лазандра!

– Беше в един от сандъците – каза абатът. – Видях я и я взех, и тя ме огря. А сега грее над целия свят. Грее с душата на благословения светец. Папагалът, кацнал на рамото на абата, възбудено изкрещя, литна и започна да описва странни кръгове.

– Всичко свърши – каза тихо амбулантният търговец. – Мисията е изпълнена и онези, които почиват в омагьосаното убежище, ще намерят покой. Абатът тръгна към тях, вдигнал високо призмата.

Папагалът, все още възбуден, се спусна към призмата. Един от ноктите на крака му одраска ръката на абата и той изпусна призмата. Елоиз, застанала до вратата, изпищя, сякаш я колежа. Призмата падна на пода и се пръсна на милион парчета, не по-големи от песъчинки. Пламъкът с цвета на дъгата изчезна и изведнъж в залата екна възхвала към светеца.

Харкорт падна на колене, обхванат от неочаквано благочестие.

– Бог да благослови душата ми! – изкрещя папагалът, все още кръжащ във въздуха.

– Амин! – прозвуча един неземан глас и една призрачна ръка се протегна от нищото. После светецът, освободен след толкова столетия,

изчезна.

ГЛАВА 29

Нъли почиваше под каменна пирамида, построена от големите плочи от разрушената стена. Половината от разбитата врата на вилата, все още увиснала на пантите, се люлееше от западния вятър. По хълма зад вилата, осеян с купища трупове, се прокрадваха вълци.

– Така е най-добре – каза абатът. – Сега разбирам, че така е най-добре. Още от самото начало трябваше да си поставим такава цел – не да вземем призмата за абатството или за друго място за богослужение, а да я намерим и да я счупим, за да освободим затворената в нея душа. Онова, което бяхме намислили, бе почти светотатство. Още в момента, в който я взех в ръце, трябваше да я счупя и да освободя благословената душа. Папагалът разбра по-добре от мен и от всички нас какво трябва да се направи. Защо бях толкова заслепен, че да искам слава за моето абатство? Чарлз, как могат хората да бъдат толкова заслепени?

Харкорт го прегърна през раменете и каза:

– Винаги си бил философ, Гай. Винаги търсиш истината в теологията.

– Сляп философ – отвърна абатът. – Срамувам се от себе си. Трябва много да се моля.

– Орк – изкрещя папагалът.

– Не мога да разбера Елоиз – каза Харкорт. – Някога тя беше прекрасна жена.

– Хората се променят – отговори абатът. – Може би някога Лазандра също е бил справедлив и уважаван магьосник, а после се е поддал на изкушението. Бил е изкачен на върха на планината, бил му е показан светът. Може би същото се е случило и с Елоиз. Злото я е хванало в замъка Фонтин и вместо да я подложи на унижения, и е предложило пост, който я е съблазнил – власт и слава, за каквито никога не е мечтала. Не трябва да я кориш, Чарлз. Не трябва да я мразиш.

– Някога я обичах – въздъхна Харкорт. – Обичах я много години.

– През всичките тези години това е била сляпа и гузна любов – каза абатът. – Ти си използвал любовта си към нея, за да си наложиш самонаказание за престъпление, което никога не е извършвано. Виждах как постъпваше към себе си. Нъли също виждаше. Той ти го каза преди смъртта си, каза ти нещо, което не би ти казал преди да се изправи пред лицето на смъртта, нещо, което не можеше да премълчи.

– Опитих се да я намеря. Никъде я няма. Духовете са изчезнали. Изчезнал е и мъжът с ръждиво черните дрехи.

– Не трябва повече да скърбиш. Забрави за вината, която те измъчваше. Изличи я от съвестта си. Сега имаш Йоланда. Видях как я прегърна. Между вас има голяма любов и тя ще става все по-голяма. Тя ще ти помогне да премахнеш чувството си за вина. Като твой духовен наставник аз...

– Познавам те прекалено добре, за да ми бъдеш духовен наставник. Във всичките ми съмнения ти заставаш на моя страна. Не си достатъчно строг с мен.

– Мога да бъда и строг, ако е необходимо – отвърна абатът. – Ако не промениш навиците си...

– Мисля, че ги промених.

– Ако не ги промениш – предупреди го абатът, – ще те напердаша по задника. Ще удрям с всичка сила. Знаеш, че мога да го направя.

– Трябва да тръгваме – каза Харкорт. – Чака ни дълъг път.

– Щом стигнем до римския път – рече абатът, – ще вървим по-бързо. Дотам има само няколко левги. И дърветата ще вървят с нас. Амбулантният търговец каза, че ще ни придружат. С тях Злото няма да може да ни създава никакви проблеми. Освен това мисля, че силите на Злото са обезкуражени. Те могат да жадуват за отмъщение, но за момента са обезсърчени. За тях призмата винаги е била разменна монета, на която са смятали, че могат да разчитат, ако бъдат силно застрашени от Империята. Те са се надявали, че ако бъдат притиснати до стената, ще могат да я разменят срещу някаква отстъпка. Но сега я изгубиха и заедно с нея изгубиха част от своя кураж. Силите на Злото ще се съвземат от това поражение, но не толкова бързо, не и преди да стигнем до дома. Другите седяха на ливадата и Харкорт отиде при тях и седна до Йоланда.

– Не можах да разгледам инструментите – каза и той. – Ще ми ги покажеш ли?

– Ще ти ги покаже с най-голямо желание – обади се Нан. – Никога не съм виждала някой да се радва толкова много на нещо. Спомням си как купих тези инструменти на майка и. От нея Йоланда е наследила дарбата си. Наистина ли е добра?

– Добра е – каза Харкорт. – Видях нейни дърворезби.

– И амбулантният търговец мисли така – сподели Нан. – Той ми разказа, че Марджори и Джон решили да направят гагоили на мястото на падналите. В знак на почит. Без тях фасадата била празна, а катедралата изглеждала недовършена. С песните си Джон спечелил

благоразположението на някои от силите на Злото и те им помогнали в работата над гагоилите. Амбулантният търговец също бил там. Йоланда била малка и той се грижел за нея, играл с нея, докато другите работели. Той помогнал също да вдигнат гагоилите, но само това – иначе през цялото време бил зает с Йоланда. Когато работата била свършена, търговецът се върнал в пещерата си. След няколко месеца две от силите на Злото, които работили с Марджори и Джон, завели при него Йоланда. Спасили я, когато дъщеря ми и Джон били убити.

– Ти, разбира се, не си знаела нищо от това... искам да кажа до този момент.

– Така е. Макар че дойдох да търся някаква вест за дъщеря си. Бях сигурна, че е дошла с Джон в Пустата земя. По-напред ви казах, че съм дошла тук, за да довърша своите изследвания, но това не е вярно. Може би бих могла да ги правя по-добре другаде. Аз останах в Пустата земя и работих със силите на Злото, превързвах ги и им давах отвари и винаги ги питах за Марджори, но те не ми отговаряха. Накрая стигнах до извода, че никога няма да получа отговор. А сега го получих, но не се оказа точно това, което очаквах. Не очаквах Йоланда. Никога не съм предполагала, че ще намеря внучка вместо дъщеря си.

– Ще се върнеш ли с нас? С Йоланда и с мен? Замъкът те очаква.

– За известно време – отговори Нан. – На юг в Галия има замък, който все още ми принадлежи. Оставих го на грижите на верен иконом.

– Ами твоите свитъци? Твоите бележки?

– Не можем да се върнем за тях. Страната е гориста и дърветата няма да могат да се движат. Андре ще ми ги донесе по-късно.

Харкорт погледна към амбулантния търговец.

– Ти няма ли да дойдеш с нас?

Той поклати глава.

– Имам работа.

– Виж сега инструментите – каза Йоланда на Харкорт. – Ето, гледай. Това е плоско длето, това обло, а това тук пила... Тя го прегърна през врата и нежно го целуна.

ГЛАВА 30

Изкачиха се на възвишението и видяха моста и през реката пушека от къщата на мелничаря.

– Чарлз, ние сме у дома! – извика Йоланда. – Най после сме у дома.

Абатът измъкна парче сирене, което беше скътал в расото си, и започна да яде.

– Трябваше да спрем по пътя и да хапнем – каза той. – Поне шунка и сланина. Ходенето с празен стомах е вредно за здравето.

– Лаком човек – изкряска папагалът. – Порок, порок, порок. Орк!

– Не знам какво да правя с тази птица – измърмори абатът. – Вече ми е трудно да живея с нея. Язди ме и ме поучава. Не ме оставя на мира. Мислите ли, че може да има душа и по някакъв начин да е станала свята птица?

– Стига вече – каза Харкорт. – Напоследък само за това говориш. Не е здравословно да мислиш така.

– И все пак – настоя абатът, – когато тази глупава птица изкрещя „Бог да благослови душата ми“, някой във вилата каза „Амин“ и една ръка се протегна и благослови. А никой от нас не поиска душата му да бъде благословена.

– Това сигурно не означава нищо – каза Нан, – но ако не можеш да бъдеш разубеден, то поне ще ти дава храна за теологически размишления през самотните ти тъмни нощи в абатството.

– Нямам нужда от допълнителни въпроси, над които да си блъскам главата. Проблемите на абатството ми стигат. Абатът свърши със сиренето и си избърса ръцете в расото.

– Лаком човек! – изкрещя папагалът.

Когато приближиха моста, дърветата свърнаха и две по две застанаха от двете страни на пътя. Корените им енергично започнаха да се зариват в земята. Абатът се спря, загледа ги и попита:

– Какво става?

– Може би ще останат тук, докато отново възникне нужда от тяхната помощ – каза Харкорт. – Ако изобщо има нужда. Засега те изпълниха задачата си. Изпратиха ни до дома.

– А гагоилите? – попита Нан. – Не съм ги виждала от няколко дни. Още ли са с нас?

– Те станаха част от дърветата – отговори абатът. – Дърветата ги

приеха при себе си. Или те се върнаха при дърветата. Не знам кое е по-точно. Над тях израсна кора. Не ви ли казах?

– Не си спомням да си казвал – отвърна Нан. – Единственото, което слушам тези дни, е как се караш с папагала.

Оставиха дърветата и тръгнаха по пътя към моста. От гъсталака изскочи едно тъжно същество с въже на врата и изписка:

– Дойдох рано, вървах много бързо. Чакам ви. В този край на моста живеят най-противните троли на света и положих много усилия да се скрия от тях, защото, ако ме бяха видели, щяха да ме...

– Добре де – прекъсна го Харкорт. – Не се притеснявай. Щом си тук, тръгвай с нас.

– Знаеш ли – рече тролът, – днес май вече е късно да ми правиш мост. Какво ще кажеш за утре?

– След ден-два – отвърна Харкорт. – Не бързай толкова.

Нан и абатът тръгнаха по моста. Хванати за ръце, Харкорт и Йоланда ги последваха. Тролът подскочаше най-отпред.

КРАЙ

© 1982 Клифърд Саймък
© 1996 Георги Спасов, превод от английски

Clifford Simak
Where the Evil Dwells, 1982

Сканиране, разпознаване и редакция: pqgolova, 2007

Публикация:

© ИК „Бард“ ООД, 1996
© „Megachrom“ – Петър Христов, оформление на корица, 1996

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2900>]